

สหราชอาณาจักร

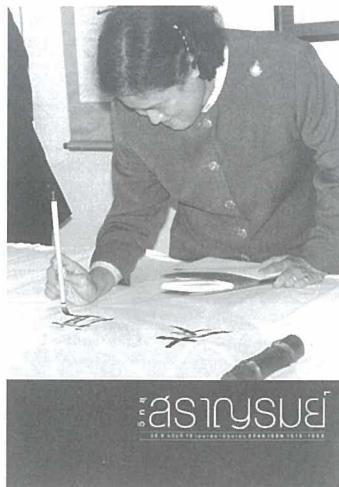
ปีที่ 5 ฉบับที่ 19 เดือนมิถุนายน 2546 ISSN 1513-105X

สถานีวิทยุสารัญรวมย์

AM 1575 KHz

www.mfa.go.th

ກາພພຣະຮາສຫານ

ໜັງສືອ “ວິທີຍສາງຢູມຢືນ” ISSN 1513-105X
ປີທີ 5 ຈົບປັ້ນທີ 19 : ມັງກອນ-ນຶດຖານຍັນ 2546

ທີ່ປັບປຸງ : ສີ່ຫັດກົດ ພວກເຕຸແກ້ວ ບຣສານ ບຸນນາຄ ນ.ຕ. ອິທີ ດີໍ່ມູນບຣຈາງ ວ.ນ.

ຜູ້ອໍານວຍການ : ນຸ່ມືດ ທິບູນທີ່ຮັນນັນທົນ

ບຣສານອີກາການ : ປະກັດສອງ ເສີມຄຸລ

ຜູ້ຂ່າຍບຣສານອີກາການ : ສຸວຽນາ ພອງສຸມທຸກ

ຄະນະຜູ້ຈັດທຳ :

ສຸມເມັດ ຈຸດຈາກ ອິນິທີຕາ ວິທີຍສາງຢູມຢືນ ອະຮຽນມະ ອະຮຽນມາສີ ວາງກາ ອະຮຽນປະເສີທີ່
ການເກີດ ແນ່ນ້ອຍ ບັນຫາ ອີໂກຄົງ ດັນການ ຈີຽວັນທີ ແກ້ລີ່ຢາ ຄລ້າຍຄລິ່ງ

ຄອມພິວເຕີຣ່ອ : ວັດທີ່ ພານີ່ຄຸລ ຖູປະລິມ : ທຸກໍ່ອົກສ

ພິມພົໍ : ກາພພິມພົໍ ໂທຣ. 0-2433-8586

ໜັງສືອ “ວິທີຍສາງຢູມຢືນ” ຮາຍສາມເດືອນ

ຈັດທຳໄດ້ຍີ : ສັນຕະພາບວິທີຍສາງຢູມຢືນ ກອງວິທີຍສາງຢູມຢືນ

ກະນມສານນິເຕີກ ກະທຽວງານການຕ່າງປະເທດ

ດານນິຕີອຸປະນາຍາ ແຂວງທຸກພູນກາໄທ ເນັດວຽກເທິງ ກົມ. 10400 ໂທຣ. 0-2643-5094

ຜູ້ສັນໃຈສາມຮອດຕິດຕໍ່ຂອງຮັບໜັງສືອແລະສັງຂອງເຊື່ອນນາໃຫ້ພິຈາລະນາໄດ້ຄາມທີ່ອໝ່າງຕັນ

ຄ້ອຍແດລງ

ສົມເດົຈພະເທົວດັນຮາຊີສຸດາ ສຍາມບຣມຮາຊີກຸມາວີ	4
ຄໍາປາກຮັຍຂອງ ພພນ. ວມວ.ກຕ.	6
ເນື່ອໃນໂກສັນຄລ້າຍວັນສຕາປັນກະທຽວງາ ປະຈຳປີ 2546	14
ສົມເດົຈພະອມວິທີຍສາງຢູມຢືນ / ພິນິຈ ນຸດຈິນດາ	22
ສຕາບັນສມື່ອໃຫຍ່ / ສຸກາຕີວີ ອມາຕຍຄຸລ	37
ມຽນສຕິ / ສຸກຸນທີ່ ສຸນຕີວີ	61
ສິນຄ້າວັນຮອຽມຄືອະໄວ? ແນີ້ອັນກັບສິນຄ້າອື່ນໆ ໃນທົ່ວໂລດລາດຫີ້ວີໄໝ?	
/ ນຸ່ມືດ ທິບູນທີ່ຮັນນັນທົນ	72
ທັງສັນເວົ້ນຍືສຕານ (ຕອນທີ 2) / ລູຈິກ ແສງຈັນທົ່ວ	90
ຄນແບບໄໝແນ? ທີ່ເຮົາກວ່າສຸຂະພາບຈົດຕິ / ສ.ດ.ຮ.ນ.ພ.ວິທີຍາ ນາຄວັ້ນຮະ	104
ກາພູດີພິເສະ ເສົ້າພະຈາກດຳເນີນເບື້ອນສາຫະລຸງປະໜັນຈືນ	109
ມິຕີຂອງຈິນ / ພ.ຕ.ອ. ໄພທຸວີ ເພີ່ມຕິວິວິສະດ	117
Trabzon ປະຕູກາຮັມທະເລດາ / ຍຸພທີ ວັດນາລັຍ	121
ແອນນີ ແພຣັງກີ ເຕັກສາວັນຍຸ່ນຜູ້ເຮືອນນາມທີ່ໂລກ / ສັງວັນຍີ ໄກຣຖຸກ່າ	131
າ	151
ສັນທາກັບເບົກອັກຮາຊີຫຼຸດ ດນ ກຽງແບກແດດ / ອິນິທີຕາ ວິທີຍສາງຢູມຢືນ	159
ໜາເຈີວ ໃບໄໝຈັກສວຽກ	173
‘ສຸດຍອດລົງປະດີໍ່ມູນຈືນ’ ທຸດໃໝ່	182
ຂນບອຮຽມເນື່ອມຂອງໜາວອາຫັນທີ່ຄວາຮູ້ / ສຸນທະ ສຸວຽນຄາວ	187
ກິນເພື່ອສຸຂະພາບ / ເອນທີ່ ພິຫຍ່ນກວໂຍ່ງ	199
ທ້າຍເລີ່ມ	210

หนังสือวิทยุสารัญรมย์ปีที่ 5 ฉบับที่ 19 เดือนเมษายน - มิถุนายน 2546 ที่ท่านถืออยู่ในมือขณะนี้ เป็นฉบับพิเศษซึ่งจัดทำขึ้น เนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัชลิมาคุณกรปิยชาติ สยามบรมราชนารี ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 4 รอบ ในปีนี้ โดยรัฐบาลได้มีมติเมื่อปี 2518 ให้วันที่ 2 เมษายน ซึ่งเป็นวันพระราชสมภพของ ‘องค์รัตนะแห่งมรดกไทย’ ของทุกปี เป็นวันอนุรักษ์มรดกไทย กองบรรณาธิการจึงได้อัญเชิญพระฉายาลักษณ์เป็นปกวิทยุสารัญรมย์ฉบับนี้

เผยแพร่ในนามของเจ้าหน้าที่และผู้จัดรายการทุกท่านขอขอบคุณ สำหรับจดหมายและใบราชบัตรจากท่านผู้พิพากษาที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยเฉพาะท่านที่อยู่ในประเทศไทยเพื่อบ้านที่รับฟังรายการจากสถานีฯ และถึงประสิทธิภาพของสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่ทำให้ผู้ฟังได้รับข่าวสารและทราบความเคลื่อนไหวในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่ส่งผลกระทบกระเทือนถึงประเทศไทยและลังคอมไทย ท่านผู้พิพากษา/ผู้อ่าน คงจะตระหนักรถึงผลกระทบของสังคมในอิรัก การก่อการร้ายและการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน สูนแรง (SARS) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย ในภูมิภาคและในโลกเป็นส่วนรวม ในขณะเดียวกันสถานีฯ ก็ได้รับจดหมายแจ้งผลการรับฟังและคำแนะนำ จากผู้ฟังซึ่งเป็น ‘ลูกค้า’ (Customers) หรือ ‘ผู้รับบริการ’ ที่สถานีฯ ได้ให้ความสำคัญและเป็นการสอดคล้องกับการพัฒนาระบบราชการที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

ไม่เพียงแต่ท่านจะ ‘สารัญรมย์’ กับการพัฒนาวิทยุสารัญรมย์ และการอ่านหนังสือวิทยุสารัญรมย์เท่านั้นแต่ท่านก็จะได้รับทั้งข่าวสารและความรู้ด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการต่างประเทศ ควบคู่กันไปด้วย

ด้วยความปรารถนาดี

(นรนิตร พิญชีระนันทน์)

นายสถานี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร
รัฐสุลามาคุณการปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี องค์ขัตติยกุมารีแห่ง^๑
บรรมราชจักรีวงศ์ มีพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้า
สิรินธรเทพรัตนสุดา กิตติวัฒนาดุลโลภาคย์ เป็นพระราชธิดาพระองค์
ที่สองในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สยาม
มิ่นราธิราชน และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ^๒
เสด็จสมภพเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน
พระราชวังดุลลิต ทรงมีพระนามที่บรรดาข้าราชการบริพาร เรียกวันทั่วไป
ว่า ‘ทูลกระหม่อมน้อย’

ทรงเริ่มการศึกษาระดับอนุบาล ที่โรงเรียนจิตรลดา ใน
บริเวณพระตำหนักจิตรลดาหรือวังชั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นสถานศึกษาอบรม
ของพระราชโอรส และพระราชธิดา จนสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ ๕ โดยนับแต่ครั้งทรงพระเยาว์ พระองค์ทรงมีพระปริชา
สามารถในวิชาการหลายแขนง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการศึกษาเล่าเรียน
ที่ทรงทำตามได้ดีแบบทุกวิชาโดยเฉพาะภาษาไทย ภูมิศาสตร์
ประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังทรงพระปริชาสามารถทางด้านร้องแก้ว
กาพย์ ฉันท์โคลง กลอน เป็นอย่างยิ่ง ทรงเริ่มบทพระราชนิพนธ์ต่างๆ
ได้ตั้งแต่เมื่อครั้งพระชนมายุเพียง ๑๒ พรรษา ซึ่งบทพระราชนิพนธ์
เหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือหลายเล่ม เช่น เรื่อง
'อยุธยา', 'เจ้าครองวัดโพธิ์', 'ศาสนากาดขึ้นได้อ่าย่างไร', 'พุทธศาสนา
ลุภ�性ตคำโคลง' และ 'กษัตริยานุสรณ์' เป็นต้น

เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว
พระองค์ทรงสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะในการศึกษาเป็น
อย่างยิ่ง ทั้งที่ทรงปฏิบัติการกิจประจำวันอย่างมากมาย ทำให้พระองค์
ทรงสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งของคณะอักษรศาสตร์ทุกปีการศึกษา และ
ทรงเข้ารับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม
๒๕๒๐ พร้อมกันนี้ยังทรงได้รับพระราชทานรางวัลเหรียญทองเรียนดี
ในฐานะที่ทรงสอบได้ที่หนึ่งมากทุกปีอีกด้วย

หลังจากทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

แล้ว ได้ทรงสมควรเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโททั้งที่คณบกชรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณบกราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร พร้อมกันทั้งสองมหาวิทยาลัย โดยที่คณบกชรศาสตร์ทรงเลือกศึกษาวิชาภาษาอังกฤษและสันสกฤต ส่วนที่คณบกราณคดี ทรงเลือกศึกษาวิชาจารึกภาษาตะวันออก ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ยากยิ่ง แต่พระองค์ก็มีได้ทรงย่อท้อแต่อย่างใด ทรงตั้งใจศึกษาหากเพียรอย่างจริงจังพร้อมทั้งทรงปฏิบัติการกิจในการตามเสด็จพระบรมชนกาถ พะบรมราชชนนี เสด็จพระราชดำเนินออกเยี่ยมเยียนพสกนิกรอยู่มื้อเดียว ทำให้พระองค์ทรงมีพระราชภารกิจมากเกินกว่าจะทรงทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโทพร้อมกันทั้งสองมหาวิทยาลัย ดังนั้น ในวันที่ 11 ตุลาคม 2522 พระองค์เข้ารับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศิลปากรก่อน ต่อจากนั้นทรงจะเข้มแข็งศึกษาในคณบกชรศาสตร์ จนสำเร็จได้รับพระราชทานปริญญาบัตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สมดังที่ตั้งพระทัยไว้ หากแต่พระองค์มีได้ทรงหยุดการไฟหัวชาความรู้แต่เพียงเท่านั้น ทรงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสตจักรเวโรต ต่อไปอีก

จากพระปรีชาสามารถ และพระราชวิริยวัตอร้อนดงงาม ที่พระองค์ได้ทรงปฏิบัติด้วยดีตลอดมาทั้งในระหว่างที่ทรงศึกษา และทรงสำเร็จการศึกษานี้เอง จึงทรงได้รับการสถาปนาพระอิสริยยศ และพระอิสริยศักดิ์ ตามโบราณราชประเพณีขึ้นเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณการปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2520

ครั้นเมื่อทรงสำเร็จการศึกษาแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้พระปรีชาสามารถของพระองค์ประกอบพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติ มากมายหลายด้าน ซึ่งพระราชกรณียกิจของพระองค์ดังกล่าวไม่เพียงเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนชาวไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นที่ประจักษ์ต่อชาวต่างชาติอีกด้วย ดังที่มูลนิธิแมกไชได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลแด่พระองค์ในสาขาวิชาบริการชุมชนเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2534 อันนับเป็นเกียรติประวัติสูงสุดของประเทศไทย และนำความปลาบปลื้มมาสู่ปวงชนชาวไทย

น้ำพระทัยแผ่ยิ่งใหญ่ทั่วพรา

จากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารีได้โดยเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมเยียนพสกนิกรในท้องที่ต่างๆ ทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทำให้ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่อันแท้จริงของราษฎรในท้องถิ่นทุกนัดารห่างไกลการคมนาคม และสาธารณูปโภคทั้งปวง รวมทั้งขนาดการศึกษาและสิ่งแวดล้อมที่ดี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยเยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเหล่านี้ว่าจะต้องเติบโตขึ้นไปเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต

ด้วยพระราชทัยที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพระกรุณาธิคุณ และเมตตาคุณ ในอันที่จะช่วยเหลือเหล่าพสกนิกรผู้ยากไร้ ให้คลายจาก

ความยากลำบากทั้งปวง เพื่อให้พวกรเข้าสามารถพิ่งพาตนเองได้ จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการต่างๆ ขึ้น อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการด้านสุขภาพอนามัย โครงการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนในโรงเรียนสำรวจตรวจสอบรายเด่น โครงการนักเรียนในพระราชนูเคราะห์ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และโครงการส่งเสริมสหกรณ์ เป็นต้น

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

เป็นโครงการตามพระราชดำริ ซึ่งมุ่งให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในท้องถิ่นนั้นได้ร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน โดยสมเด็จพระเทวัตนาภิษัทฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์ พันธุ์พิช พันธุ์ลัตว์ วัสดุอุปกรณ์ ทางการเกษตร และอุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียนสำรวจตรวจสอบรายเด่น พร้อมทั้งนำความรู้ด้านการเกษตร แผนใหม่ๆ แนะนำแก่ครู และนักเรียนด้วย การดำเนินงานในโครงการนี้นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหาโภชนาการและการขาดแคลนอาหารกลางวันได้แล้ว ยังช่วยเสริมความรู้ด้านการอนามัยอาหารและแปรรูปอาหาร ที่สำคัญเป็นการปลูกฝังนิสัยการช่วยเหลือตนเองแก่นักเรียน และผู้ปกครอง

โครงการด้านสุขภาพอนามัย

ด้วยความที่ประเทศไทยมีความไม่เสมอภาคในด้านโอกาส

เป็นเหตุให้การได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัยของราชภูมิไทยในท้องถิ่นนั้นยังขาดแคลนอยู่มาก สมเด็จพระเทวัตนาภิษัทฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงมีพระราชดำริก่อตั้งโครงการส่วนพระองค์ที่เกี่ยวกับด้านสุขภาพอนามัยขึ้น

โครงการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนในโรงเรียนสำรวจตรวจสอบรายเด่น

เป็นโครงการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2531 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอาชีพให้นักเรียนในโรงเรียนสำรวจตรวจสอบที่จะการศึกษาภาคบังคับแล้ว แต่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ โดยเน้นให้การฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้นๆ อาทิ การฝึกอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างเครื่องยนต์ช่างตัดผ้า และงานคิลปหัตถกรรมต่างๆ เป็นต้น อันเป็นการประกอบอาชีพเสริมในเวลาว่างหลังจากการเก็บเกี่ยว ทำให้แต่ละครอบครัวมีรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเป็นการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของชาวชนบทอีกด้วย โดยในระยะเริ่มแรกให้จัดทำในโรงเรียนทดลองก่อนภาคละ 1 โรงเรียน ต่อจากนั้นจึงค่อยขยายเพิ่มเติมให้ครบทั่วประเทศ

โครงการนักเรียนในพระราชนูเคราะห์

สมเด็จพระเทวัตนาภิษัทฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประจักษ์ว่าเด็กนักเรียนในโรงเรียนในท้องถิ่นทุกคนควรเมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสศึกษาต่อ

ในระดับสูงได้ เนื่องจากทางบ้านมีฐานะยากจน และตามชายแดนมักไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับสูง จึงมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชานุเคราะห์ให้นักเรียนเหล่านั้นได้มีโอกาสศึกษาต่อตามระดับสูงปัญญาและความเหมาะสม และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินโครงการนี้ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2531 โดยนักเรียนเหล่านี้จะกลับไปเป็นผู้ช่วยทำความสะอาดเริญให้กับชุมชนในถิ่นทุรกันดาร และที่กล่าวมานี้เป็นโครงการในด้านการศึกษา และนอกจากโครงการดังกล่าวแล้วยังมีโครงการศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา ‘แม่ฟ้าหลวง’ ที่เป็นโครงการในส่วนพระองค์เองอีกด้วย

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เยาวชนรวมทั้งประชาชนในพื้นที่มีจิตสำนึกรักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน เช่น การดูแลรักษาป่าไม้ การปลูกสวนป่า การปลูกหญ้าแห้งเพื่อนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกสะเดาเพื่อนำมาใช้เป็นสารป้องกันศัตรูพืช การดูแลรักษาป่าไม้รอบๆ ชุมชน ดังเช่นที่โรงเรียนตำรวจราษฎร์บดินทร์ที่ 107 บ้านหัวยะจะค่าน ตำบลปิงโค้ง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนิน เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2530 ได้ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการให้โรงเรียนปลูกสะเดา ซึ่งนอกจากจะสามารถนำมาประกอบเป็นอาหารอาศัยเป็นร่มเงา เมล็ดละเดียวซึ่งใช้ในการป้องกันกำจัดแมลงในผักได้ด้วย ซึ่งไม่มีสารพิษตกค้างและทำลายสภาพแวดล้อมเหมือนสาร

เคมีทั่วๆ ไป จากพระราชดำริดังกล่าวนี้ จึงได้ขยายออกไปยังโรงเรียนต่างๆ ตรวจตราเรื่องชายแดนแห่งอื่นๆ

โครงการส่งเสริมสหกรณ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่าการปลูกฝังหลักการสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชนโดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงใจในกลุ่มของเด็กนักเรียน ตลอดจนครูและประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น จึงมีพระราชดำริให้ดำเนินการสหกรณ์ในโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารขึ้น โดยให้กรมส่งเสริมสหกรณ์ส่งเสริมวิธีการสหกรณ์ให้แพร่หลายไปยังเด็กนักเรียน ด้วยการจัดวิชาสหกรณ์เริ่มในหลักสูตรของโรงเรียน ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ของโรงเรียนโดยมุ่งเน้นการสร้างพัฒนาระบบสหกรณ์ให้เกิดขึ้น.

คำประกาศของ
ฯพณฯ ดร.สุรเกียรติ เสถียรไทย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
เนื่องในโอกาส
วันคล้ายวันสถาปนากระทรวงการต่างประเทศ
ประจำปี 2546 (14 เมษายน 2546)
ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

พื้นอองประชานชาวไทยที่เคารพรักทุกท่าน

วันนี้ เมื่อ 128 ปีที่แล้ว เป็นวันมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดเกล้าฯ ให้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนากระทรวงการต่างประเทศ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาภาณุวงษ์มหาโกษาธิบดี (ท้วม บุนนาค) ดำรงตำแหน่ง ‘ผู้ว่าการต่างประเทศ’ คนแรก ระหว่างปีพุทธศักราช 2418-2428 โดยมีตราบัวแก้ว เป็นตราของกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งใช้มาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

กระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลักในส่วนที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศ และการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ควบคุมปัจจุบัน ภารกิจของกระทรวงฯ ได้วัฒนาการมาเป็นลำดับ และมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนชาวไทย

ท่านผู้ฟังส่วนใหญ่คงมีความคุ้นเคยกับงานของกระทรวงการต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการให้บริการทำหนังสือเดินทาง การดูแลให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือพนักงานชาวไทยทุกคนที่อยู่ในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการให้บริการประชาชนของกระทรวงการต่างประเทศที่ใกล้ชิดกับทุกท่านมากที่สุด โดยมีกระทรวงการต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร สำนักงานหนังสือเดินทางสาขาในต่างจังหวัด อันได้แก่ หาดใหญ่ ขอนแก่น และเชียงใหม่ รวมทั้งสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 83 แห่ง ใน 60 ประเทศทั่วโลก ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการพนักงานประชาชนด้วยความเต็มใจเป็นอย่างยิ่ง

แต่ในขณะเดียวกัน กระทรวงการต่างประเทศก็มีภารกิจหลักในการดำเนินนโยบายการต่างประเทศเพื่อรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศชาติและพื้นอองประชาน ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 24 ชั่วโมงต่อวัน ตลอดทั้ง 7 วันของสัปดาห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ยุคปัจจุบันที่การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การติดตามสถานการณ์และการตัดสินใจอย่างถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาความมั่นคง การส่งเสริม

สันติสุขและความกินดืออยู่ดีของพื้น้องประชาชนชาวไทย ตลอดจน การเสริมสร้างสถานะ ศักดิ์ศรี ภาพลักษณ์ และคุณภาพของ ประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ชาติและพื้น้องประชาชน

ด้วยเหตุนี้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร จึงได้กำหนดนโยบายการต่างประเทศของรัฐบาลชุดนี้ให้เป็นนโยบาย การต่างประเทศที่พื้น้องประชาชนเป็นเจ้าของ เพื่อประโยชน์ที่แท้จริง ของพื้น้องประชาชน ฉะนั้น จะเห็นได้ว่าในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาของ รัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ดร.ทักษิณ ชินวัตร กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินนโยบายและยุทธศาสตร์ด้าน การต่างประเทศเชิงรุก เพื่อยกระดับความลัมพันธ์และขยายความ ร่วมมือกับมิตรประเทศเดิมให้มีความหลากหลายและมีความใกล้ชิด กันเพิ่มมากขึ้น พร้อมๆ กับการเสริมสร้างและขยายความลัมพันธ์ กับมิตรประเทศใหม่ๆ มากยิ่งขึ้น โดยมีนโยบายและยุทธศาสตร์การต่าง ประเทศเชิงรุกนี้เป็นการสร้างความแข็งแกร่งทางด้านความมั่นคง และลัมพันธภาพกับนานาประเทศทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อให้การต่างประเทศเป็นกลไกสำคัญในการลุ้นเสริม การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย การแลกเปลี่ยนทางและ โอกาสทางเศรษฐกิจแก่พื้น้องประชาชน และการเสริมสร้างความ ลัมพันธ์และความเข้าใจอันดีในระดับประชาชนต่อประชาชน โดย คำนึงถึงความเท่าเทียมกัน การเคารพซึ่งกันและกัน และบนพื้นฐาน แห่งผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ

ในด้านการทูตเชิงรุกทางสังคม กระทรวงการต่างประเทศ

ประเทศได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้เริ่มต้นในการเจรจาและลงนามในส่วนต่างๆ อาทิ การเจรจาปูทางเพื่อนำไปสู่การจัดทำความตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีเพื่อขยายโอกาสทาง ด้านการค้าและการลงทุนของภาคเอกชนไทยกับประเทศจีน ญี่ปุ่น อินเดีย ปากีสถาน และออลเตรเลีย การยกระดับความลัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจกับประเทศไทย สาธารณรัฐจีน ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ไปสู่การ เป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจเพื่อวางรากฐานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อย่างเท่าเทียมกันในระยะยาว การเสริมสร้างศักยภาพแห่งความ ร่วมมือระดับอาเซียนเพื่อให้กลายเป็นประชาคมความร่วมมือทาง เศรษฐกิจอาเซียน การสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวร่วมกับ ประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคนี้ รวมทั้งการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบ คมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ กับประเทศไทยใน ภูมิภาค เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และพัฒนาให้ ไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญของภูมิภาคในอนาคต

ในด้านการทูตเชิงรุกทางสังคม กระทรวงการต่างประเทศ ได้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนนโยบายและढาริข้อง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ใน การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยผลักดันให้เกิดความ ร่วมมือเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกับประเทศไทยพม่าได้ เป็นผลสำเร็จ และได้ขยายความร่วมมือเพื่อการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดไปสู่ความร่วมมือพหุภาคี 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย พม่า ลาว และอินเดีย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวจะช่วยขัดขวางยาเสพติดซึ่ง เป็นมหันตภัยต่อสังคมไทยให้หมดลืนไป นอกจากนี้ กระทรวงการต่าง ประเทศยังมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิด

กฎหมาย โดยการเจรจา กับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า ลาว และ กัมพูชา ให้ยอมรับและงานต่างด้าวผิดกฎหมายกลับประเทศโดยไม่มีความผิด และให้ความร่วมมือกับไทยในการสร้างระบบการจัดส่ง แรงงานข้ามประเทศ เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรมและโรคระบาด ที่อาจเกิดจากแรงงานต่างด้าว รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติและนานาประเทศในการส่งเสริมและคุ้มครองลิธิ มนุษยชนทั้งในระดับภายในประเทศไทยและระหว่างประเทศด้วยดีมาโดยตลอด

ด้านการทูตเชิงวัฒนธรรม กระทรวงการต่างประเทศมี ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับนานาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศไทยเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความเข้าใจและ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนไทยกับประชาชนของประเทศไทย เพื่อนบ้าน เพื่อเป็นการวางแผนรากฐานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศลง ไปสู่ระดับประชาชน อันจะนำมาซึ่งความเข้าใจอันดี ความร่วมมือ อย่างใกล้ชิด และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในอนาคต

และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อ ปกปักษรักษา และส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติและพื้นดินของประชาชน เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดในการให้บริการแก่พื้นดินของประชาชน รวมทั้งการสนับสนุนนโยบายการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล กระทรวงการต่างประเทศยังได้มุ่งเน้นการพัฒนาฐานแบบการปฏิบัติ การกิจในต่างประเทศ โดยดำเนินโครงการเอกอัครราชทูตแบบ บูรณาการ หรือโครงการทูต CEO นำร่องใน 6 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหบุน จีน เบลเยียม อินเดีย และลาว เพื่อให้การ

ปฏิบัติหน้าที่ของล้วนราชการต่างๆ ของไทยในต่างประเทศดำเนินไป อย่างมี秩序และมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานร่วมกัน และมี การประสานงานกันอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ยังได้มุ่งเน้นการพัฒนา คุณภาพของบุคลากรในกระทรวง โดยการฝึกอบรมและให้ความรู้ ด้านต่างๆ แก่บุคลากรที่จะไปประจำการในต่างประเทศ เพื่อให้ บุคลากรของกระทรวงการต่างประเทศเป็นนักการทูตเชิงยุทธศาสตร์ ที่มีความรู้ความเข้าใจในประเทศไทยที่จะไปประจำการเป็นอย่างดี รวมทั้ง การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการให้บริการทำหนังสือเดินทาง การตอบคำถาม เกี่ยวกับปัญหากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับพื้นดินของประชาชน และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจจากต่างประเทศที่เป็น ประโยชน์แก่ภาคเอกชน และข่าวสารการต่างประเทศที่เป็นประโยชน์ แก่พื้นดินของประชาชนทั่วไป

พื้นดินของประชาชนชาวไทยที่เคารพรักทุกท่าน

ในช่วง 2 ปีเศษที่ผ่านมา ผมและข้าราชการกระทรวงการ ต่างประเทศระหนักดีว่า พื้นดินของประชาชนจะเป็นเจ้าของนโยบาย การต่างประเทศ ก็ต่อเมื่อนโยบายการต่างประเทศเป็นนโยบายที่จับ ต้องได้ เป็นนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการ เพื่อผลประโยชน์ ของพื้นดินของประชาชนทั้งประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศจึงยึดมั่น ในนโยบายการทูตเพื่อประชาชน ด้วยการที่ผมและข้าราชการของ กระทรวงการต่างประเทศอุทิศตนเพื่อพัฒนาประเทศเพื่อรับฟังความ คิดเห็นและเริ่มสร้างความรู้ ความเข้าใจในด้านการต่างประเทศแก่

ประชาชนในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การกิจด้านการต่างประเทศเป็นภารกิจที่พื้นของประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

สำหรับในปี 2546 นี้ ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ 2 งาน ซึ่งการตรวจการต่างประเทศและรัฐบาลขอเชิญชวนพื้นของชาวไทยทุกท่านร่วมกันเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญดังกล่าวด้วย งานแรก ได้แก่ การประชุมความร่วมมืออาเซียน หรือ ACD ครั้งที่ 2 ในระหว่างวันที่ 21-22 มิถุนายน ศกนี้ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะมีรัฐมนตรีต่างประเทศจากประเทศสมาชิกในอาเซียน 18 ประเทศ เข้าร่วมการประชุม หลังจากที่ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ริเริ่มกรอบความร่วมมือนี้ และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ACD ครั้งแรกไปแล้ว ที่อำเภอเชียงใหม่ เมื่อเดือนมิถุนายนปีที่แล้ว

สำหรับงานที่สองคือ การประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-แปซิฟิก หรือที่เรียกว่า APEC ซึ่งเป็นการประชุมของกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียนและแปซิฟิก เพื่อแสดงความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยจะมีกิจกรรมการประชุมตั้งแต่ต้นปี 2546 และจะมีการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในเดือนตุลาคม ศกนี้ ซึ่งจะมีผู้นำจาก 19 ประเทศ และ 2 เขตเศรษฐกิจ ตลอดจนผู้นำภาครัฐและล่อมวลชนอีกหลายพันคนจากประเทศไทย และเขตเศรษฐกิจทั้ง 21 แห่ง เข้าร่วมการประชุม ภายใต้หัวข้อ 'โลกแห่งความแตกต่าง หุ้นส่วนเพื่อนาคต'

การประชุมอาเซียนนี้ จะเป็นโอกาสอันดีที่แสดงให้เห็นถึง

การที่ประเทศไทยได้รับความไว้วางใจจากบรรดาผู้นำประเทศ และเขตเศรษฐกิจที่สำคัญๆ ของโลกเหล่านี้ ซึ่งรวมแล้วมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลก และเป็นโอกาสในการแสดงความพร้อมและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยให้เป็นที่ประจักษ์ผ่านลี่อมวลชนทั่วโลกอีกด้วย

สุดท้ายนี้ ขอเชิญชวนทุกท่านที่สนใจเข้าร่วมการตรวจการต่างประเทศ ขอขอบพระคุณพื้นของประชาชนชาวไทยที่เคารพทุกท่าน ที่ได้ให้ความไว้วางใจและสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศด้วยดีมาโดยตลอด ขอและข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศทุกคนขอปารณาตัวที่จะทุ่มเททำงานอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ สติปัญญา และยึดมั่นในผลประโยชน์ของประเทศไทย และความชีวิตที่ดีขึ้นของพื้นของประชาชน และรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของประเทศไทยที่เป็นที่รักของเราตลอดไป

สวัสดีครับ.

สมเด็จพระอมรินทราบราชนี

หนังสือราชสกุลวงศ์บันทึกว่า สมเด็จพระอมรินทราบราชนี คือ พระอัครมเหสีพระองค์แรกของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปัญกษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์

สมเด็จพระอมรินทราบราชนีนี้ มีนามเดิมว่า ‘นาค’ (บางแห่งเขียนว่า ‘นาอก’) ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ เดือน 4 แรม 5 ค่ำ ปีมะลึง จุลศักราช 1097 ตรงกับวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2280 ในแผ่นดินพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พระชนกนามว่า ‘ทอง’ พระชนนีนามว่า ‘ลัน’ ประสูติในตระกูลครอบครัวเดิมอยู่ ตั้งรกรากอยู่ที่อัมพวา ตำบลบางซ้าง จังหวัดสมุทรสงคราม

เมื่อสมัยที่ท่านนาคยังแรกรุ่นดุณีนั้น ท่านมีพระสิริโฉมและความรู้ความสามารถเลื่องลือไปไกลถึงกรุงศรีอยุธยา จึงทำให้มี

ผู้มาทابทามสู่ขอท่านจากพระชนกชนนีให้ไปเป็นบาทบริหารภายในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเอกสารทัศน์แต่ทว่าพระชนกชนนีไม่ทรงยินดีในเรื่องนี้ จึงหาทางหลบเลี่ยงเพื่อไม่ให้ท่านนาคไปเป็นหม่อมห้ามในพระราชสำนัก ด้วยการเข้าไปขอความช่วยเหลือจากพระอัครษัท หรือนามเดิมว่า ‘ทองดี’ เปลี่ยนตราในกรมมหาดไทย

ท่านทองดีได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลว่า ท่านได้สู่ขอท่านนาคไว้ให้แก่ ‘ทองดีวงศ์’ ซึ่งเป็นบุตรชาย จึงโปรดที่จะขอพระบรมราชานุญาตยกเว้นการเป็น ‘หม่อมห้าม’ ซึ่งพระเจ้าเอกสารทัศน์ก็พระราชทานพระบรมราชานุญาต

ท่านนาคจึงได้สมรสกับท่านทองดีวงศ์ ขณะยังทรงดำรงตำแหน่งเป็นเหลวยกกระบัตรเมืองราชบุรี

แต่ทว่า มีบันทึกบางแห่งกล่าวว่า เมื่อครั้งทั้งสองพระองค์เป็นสามัญชน ได้พบรักกันมาก่อน โดยท่านทองดีวงศ์ได้บังเอญนั่งเรือผ่านมาเห็นท่านนาคกำลังปืนขึ้นไปเก็บผลไม้จากต้นไม้ในสวนริมคลอง แต่ผลดักกลงมาบาดเจ็บจุกเสียดอยู่โคนต้นไม้ ท่านทองดีวงศ์จึงรีบเข้าไปช่วยเหลือ และจากเหตุนี้เองเลยทำให้ทั้งสองมีใจปฏิพิธต่อกันจนต่อมาได้เข้าพิธีสมรสด้วยกัน

ครั้นเมื่อ พ.ศ. 2310 กรุงศรีอยุธยาแตก บ้านเมืองเกิดความระส่ำระสาย คนไทยแบ่งเป็นกึกเป็นเหล็กมาย มีการปล้นสุดมีกันเอง จึงทำให้หลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรีตัดสินใจเข้าร่วมกับพระเจ้าตากสิน เพื่อกอบกู้อกราชคืนมาให้ได้ ขณะนั้นท่านนาคกำลังมีลูกอ่อน และครรภ์แก่อยู่พอดี แต่ก็มิได้ทรงขัดขวางพระสวามีแต่อย่างใด กลับทรงมีความเข้มแข็งพร้อมช่วยเหลือพระสวามีใน

ทุกเรื่อง ด้วยการเตรียมเสบียงอาหารแห้งนานาชนิดทั้งข้าวตากของ
คีมไว้ในครัวเรือน (บ้างก็ว่าข้างที่นอน) แม้เมื่อได้ทรงเป็นพระอัคร
มเหสีแล้ว พระองค์ก็มิได้ทรงทอดธูระหน้าที่นี่เลย กล่าวกันว่าที่
ชานชาลาทำหน้ามีให้อัดปลาาร้า ให้มักน้ำปลาตามอยู่ แม้แต่ขอบ
พระแกลก็มีขาดผักดองต่างๆ วางไว้เรียงราย

นอกจากนี้ ท่านนักกิจยังเป็นผู้มีน้ำใจกว้างขวาง เมตตาอารี
ทรงต้อนรับเกือกุลพระญาติของพระสวามี คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
กรมพระเทพสุดาวดี และกรมพระศรีสุดารักษ์ ให้มาหลับภัยลงคราม
ณ บ้านอัมพวา จนลมเด็จพระเจ้าตากสินทรงกอบกู้อกราชเป็นผล
สำเร็จ

และด้วยความดีความชอบในการช่วยกอบกู้อกราชนี้เอง
หลวงยกพระบัตรจึงได้เลื่อนตำแหน่งโดยลำดับ จนถึงสมเด็จเจ้าพระยา
มหากษัตริย์ศึก และย้ายครัวเรือนทั้งหมดมาตั้งกรากที่กรุงธนบุรี

แม้ว่าสมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกจะทรงรักใคร่พระ
มเหสีมากเพียงใดก็ตาม แต่พระองค์ก็ยังทรงมีบาบริจาริกาตาม
ธรรมเนียมของชาวไทยในสมัยนั้น ซึ่งท่านผู้หญิงนาคไม่สามารถ
ทำใจได้ในเรื่องนี้ เพราะท่านค่อนข้างขี้หึง ทั้งที่มีพระราชโอรสธิดา
ที่ประสูตินอกเศวตฉัตร รวม 9 พระองค์แล้วก็ตาม

ความขี้หึงของท่านผู้หญิงนาคปรากฏให้เห็นเหตุการณ์เด่นชัด
ถึงสองเรื่องด้วยกัน ตามที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เขียนเล่าไว้ใน
หนังสือ ‘โครงกระดูกในตู้’

เรื่องแรกคือ คุณหญิงนาคทึ่งคุณวนล้น้องสาว ซึ่งขณะนั้น
กำลังเป็นสาวเต็มตัว และกำลังอุ้มคุณนิม (พระบาทสมเด็จพระพุทธช

เลศหล้านภาลัย) ที่กำลังทรงพระเยาว์ ไปนั่งคอยรับเจ้าพระยาจักรี
(ยศในขณะนั้น) ที่กลาง nokchan โดยมีคุณนิมนั่งบนตัก ทันหน้าอก
ทางบันไดเรือน และหันหลังให้คุณหญิงพี่สาว เจ้าพระยาจักรีเมื่อ
กลับมา ก็ขึ้นจากเรือแล้วก็เดินตรงขึ้นบันไดบ้าน เดินผ่าน nokchan
พอถึงคุณวนล้น้องยุ๊ก ก็มีตัวลงจับอะไรก็ไม่รู้

คุณหญิงท่านว่า “เจ้าคุณจับนมน้องสาวฉัน”

เจ้าคุณบอกว่า “เปล่า ฉันจับแก้มลูกฉันต่างหาก”

แก้มคุณนิมกับนมคุณวนล้น้องยุ๊ในระดับเดียวกัน และ
คุณวนล้น้องทันหลังให้คุณหญิงนาค เจ้าคุณก็แก้ตัวหลุด

เหตุการณ์นี้ทำให้คุณหญิงนาคหายใจที่จะไม่ให้น้องสาวของ
ท่านเป็นที่ต้องตาท่านเจ้าคุณสามีอย่างเด็ดขาด โดยการสนับสนุน
หม่อมบุนนาค หนาყนลนิพของเจ้าคุณสามีที่กำลังเป็นพ่อมายให้มา
เกี่ยวดองกับคุณวนล ซึ่งเจ้าคุณสามีก็มิได้ทรงว่ากระไร เลยทำให้
เรื่องนี้พ้นจากอกของคุณหญิงไปได้เรื่องหนึ่ง

แต่เรื่องที่สองนี้ เป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ใหญ่ที่เดียว
คือ เมื่อครั้งสมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกติดกรุงเวียงจันทน์ และ
อัญเชิญพระแก้วมรกตมาอยังกรุงธนบุรีนั้น ท่านได้นางเชลยชาว
เวียงจันทน์ ซึ่ง ‘แวน’ มาเป็นภรรยาอีกคนหนึ่ง เป็นที่โปรดปรานมาก
แม้เมื่อพระองค์ปราบดาภิเษกแล้วก็ยังโปรดปรานอยู่จนตลอด
รัชกาล

คุณจอมแวนนี้ ได้สมญานามว่า ‘คุณเลือ’ เพราะเจ้านาย
ลูกເຮົາໃນรัชกาลที่ 1 ทรงกลัวเกรงกันมาก ยกเว้น ‘คุณนิม’ ที่ทรง
สนิทกับคุณจอมแวนมากที่สุด

เมื่อคุณจอมแวนมาทำงานรับใช้และเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จเจ้าพระยา ก็ทำให้ท่านผู้หญิงเกิดความหึงหวงมาก เลยเกิดปากเลียงกับสมเด็จเจ้าพระยา ด้วยเรื่องคุณจอมแวนอยู่บ่อยๆ จนคืนวันหนึ่งท่านผู้หญิงถือดั้นแส้มไปยืนคอยดักอยู่ในที่มีดบันนอกชานเรือน พอคุณจอมแวนเดินออกมายากเรือนหลังใหญ่ อันเป็นที่อยู่ของสมเด็จเจ้าพระยา ท่านผู้หญิงก็ทำร้ายคุณจอมแวนด้วยการเอาดั้นแสมตีศีรษะ

คุณจอมแวนก็ร้องขึ้นว่า “เจ้าคุณเจ้าขา คุณหญิงติหัวดิฉัน” สมเด็จเจ้าพระยา โกรธยิ่งนัก ฉวยได้ด้าบออกมายากเรือนจะมาฟันท่านผู้หญิง ฝ่ายท่านผู้หญิงก็วิ่งเข้าเรือน แล้วปิดประตูลั้นดาลไว้ สมเด็จเจ้าพระยา ก็เอดาบพันประตูอยู่โครมฯ ขณะนั้น ‘คุณฉิม’ ทรงเห็นเจ้าคุณพ่อและคุณแม่ทะเลาภกันใหญ่โต ก็รีบหาที่บ้านไม่มาต่อที่ได้หน้าต่าง แล้วรับตัวคุณแม่ลงมาพาหลบหนีออกจากบ้านไปอยู่พระตำหนักของ ‘เจ้าจอมฉิมใหญ่’ วิ达ของท่านซึ่งเป็นเจ้าจอมในสมเด็จพระเจ้าตากสิน

นับจากวันนั้นเป็นต้นมา ทั้งสองพระองค์ก็มิได้ทรงพูดจาประศัยกันอีกเลย จนเมื่อสมเด็จเจ้าพระยา เล็ต์จปราบดาวิเชก เป็นพระมหาชัตตريย์ คือ สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก และต่อมาได้ทรงสถาปนาพระอิสริยยศท่านผู้หญิงนาคเป็นสมเด็จพระอมรินทรามาตย์ ตำแหน่งพระอัครมเหสีแล้วก์ตาม ท่านก็มิได้เสด็จเข้ามาประทับในพระบรมหาราชวัง คงประทับอยู่ที่บ้านเดิม และช่วยร้อยจะทรงรับความจริงว่า พระราชนิมีจะต้องมีพระสนมกำนัลมากมาย ตามพระราชประเพณี หากพระองค์จะเข้ามาประทับในพระบรม

มหาราชวังก็คงจะต้องประஸบภาวะที่บัดพระเนตรบำบัดพระทัย เพราะปรากฏว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงมีเจ้าจอมมารดาในเวลาต่อมาถึง 28 พระองค์ พระราชนิมีอรลัชิตาถึง 43 พระองค์ จึงสมควรใจที่จะประทับ ณ ที่เดิม คงเพียงเสด็จเข้ามาในพระบรมหาราชวังเป็นครั้งคราว เพื่อทรงเยี่ยมพระราชนิมีอรลัชิตาและเสด็จกลับก่อนประทวังปิดตอนยำค่า

อนึ่ง เป็นที่สังเกตว่า หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงปราบดาวิเชกแล้วก์ตาม สมเด็จพระอมรินทรามก็มิได้ทรงใช้คำราชาศัพท์กับทั้งพระราชนิมีและพระราชนิมีอรลัชิตาเลย โดยยังทรงเรียกพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกว่า ‘เจ้าคุณ’ และโปรดฯ ให้พระราชนิมีอรลัชิตาตั้งตัวสเรียกพระองค์ว่า ‘คุณแม่’ ส่วนพระองค์คั้งตัวสเรียกพระราชนิมีอรลัชิตาว่า ‘พ่อฉิม’ ‘พ่อจุ้ย’ ‘แม่แจ่ม’ ‘แม่เอี้ยง’ และตัวสเรียกภาษาสามัญ เช่น คนธรรมดามาจนลื้นพระชนมายุ

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช กглавถึงสมเด็จพระอมรินทรารบรรมราชินีไว้ในหนังสือ ‘โครงกระดูกในตู้’ อีกว่า

“ความเป็นตัวของตัวเอง ความมีเกียรติตามธรรมชาติ ซึ่ง Francis เรียกว่า Natural Dignity ดูเหมือนจะลงมาจากการสมเด็จพระอมรินทรามาตย์มากอยู่”

และดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า ‘คุณจอมแวน’ เป็นบาทบริจาการกิจที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงโปรดปรานมากที่สุด และยังเป็นผู้ที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงเป็นมิตรด้วย ดังที่ ‘กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์’ ทรงนิพนธ์ไว้ในหนังสือ

‘ສາມກຽງ’ ວ່າ

“...ຄຣັນກຽງຮນບຸຮີ ຈິນຄນໜຶ່ງນໍາຈາກໄປໃຫ້ຈຸດ ມ່ວນແວ່ນ ຈະເຂົ້າໄປເຮືອນກີ່ມ່ວນຮາບຊື່ອຈິນຄນນັ້ນ ຈະຄາມກີ່ເກຮົງໃຈໆພູດອ້ອມຄ້ອມ ເພື່ອຈະກາບຊື່ອ ພຣະພຸທທລຶກທລ້າ ຍັງທຽງພຣະຍາວົງເລຸ່ນອູ່ທີ່ນອກ ຂານໜ້າຫອນນັ້ນ ທຽງໄດ້ຢືນມ່ວນແວ່ນພູດອ້ອມຄ້ອມ ກີ່ຕຽສວ່າ “ພື້ແວ່ນ ພູດມາກຄລາກໄດລ ໄປເຮືອນເຈົ້າຄຸນເຄີດວ່າຈິນກຸນ* ເຂົາເຄົາໄທ້”

ຄຸນຈອມແວ່ນ ເປັນວິດາຂຸນນາງຜູ້ໄຫຼຸ່ງສຸກລົດແທ່ງນຄຣ ເວີຍຈັນທນໍ ເມື່ອເຈົ້າພຣະຍາມທາກໜ້າຕະຫຼາຍສຶກໃນແຜ່ນດິນກຽງຮນບຸຮີຂຶ້ນໄປ ຕີ່ທັພລາວ ໃນປ.ສ. 2321 ກີ່ໄດ້ນາງເໜລຍໜ້າຕາມດົດຈົດດາມ ເຊື້ອ ລາວພຸ່ງຂາວມາເປັນນາທບປະຈິວາກີກ ຜົ່ງກີ່ໄດ້ທຳການຮັບໃຊ້ເປັນທີ່ຂອບພຣະຮາຊ້ອຍາຄີມາຕັ້ງແຕ່ກ່ອນທີ່ຮັບກາລທີ່ 1 ຈະຂຶ້ນເສວຍຮາຊສມບັດ ແລະເມື່ອພຣະອອກີ່ຂຶ້ນເສວຍຮາຊສມບັດແລ້ວ ຄຸນຈອມແວ່ນກີ່ໄດ້ເປັນພຣະລົນມເອກອູ້ກັບຮັບກາລທີ່ 1 ຈົນໄດ້ເປັນ ‘ຈ່າວັງ’ ນັບແຕ່ນັ້ນນາ

ສມເດືຈພຣະເຈົ້າບຣມວົງຄໍເຮືອ ກຣມພຣະຍາດຳກຳຮາຊານຸກາພທຽງເລ່າເວົ້າຄຸນຈອມແວ່ນໄວ້ໃນໜັງສື່ອ ‘ສາລົນສມເດົຈ’ ວ່າ

“ເຮອມມີຄວາມກັດດີໃນການປົງປັບຕິຂອບພຣະຮາຊ້ອຍາຄີ່ ຈຶ່ງໄດ້ເປັນອຸປ່ອງຈາກອູ້ກັບພຣະອອກີ່ມາແຕ່ກ່ອນເສວຍຮາຊຍ໌ ເມື່ອເສວຍຮາຊຍ໌ ກີ່ໄດ້ເປັນພຣະສນມເອກອູ້ກັບພຣະອອກີ່ ແລະອາຈເພີດຫຼຸລິ ໄດ້ ຜົດກັບພຣະສນມຄນອື່ນໆ ເພຣະເຫຼຸດທີ່ເຮັດວຽກປະຈຳພຣະອອກີ່ເສັ່ນອ ເວລາພຣະເຈົ້າ

* ຈິນກຸນໄດ້ເປັນພຣະຮາຊປະສິທິ່...ສມ້ພຣະເຈົ້າກຽງຮນບຸຮີ ຕ່ອມາສມ້ຍັງຮັບກາລທີ່ 1 ໄດ້ເປັນພຣະຍາຄີ່ພັດໝົນ ແລ້ວເລື່ອນເປັນເຈົ້າພຣະຍາພຣະຄລັງ ດັນເຮັດວຽກໃນຄຣັນນັ້ນວ່າທ່ານທ່າເວົ້າຈ້າງ ໃນສມ້ຍັງຮັບກາລທີ່ 2 ໄດ້ເປັນເຈົ້າພຣະຍາຮັບກາລທີ່ 1 ທີ່ສຸມ້ນາຍກ ເປັນດັນສຸກລົດຮັດກຸລ

ລູກເຮືອທີ່ຍັງທຽງພຣະຍາວົງຂຶ້ນເຟ້າຈຶ່ງອູ່ໃນຄວາມດູແລຂອງເຮືອ ບາງທີ່ເຫັນຈະໜູ້ລູ່ ເຈົ້ານັ້ນພັກກັນກລົວເກຮົງຈຶ່ງເຮີຍກັນວ່າ ‘ຄຸນເລື່ອ’ ອີ່ງຈາກວ່າ ເປັນຊື່ອເດັກຕັ້ງ ແຕ່ຄົນອື່ນເຂົາມາເຮີຍກຕາມບ້າງ ຄຣັນສິ້ນຮັບກາລທີ່ 1 ຄຸນເລື່ອກີ່ສິ້ນວາສນາ ໄດ້ຍືນວ່າໄປສມ້ຄຣສມານອູ້ກັບເຈົ້າຟ້າ ກຸນທລ່າ ເພຣະເປັນຊາວເວີຍງຈັນທນໍດ້ວຍກັນ ແລະຊ່ວຍເລື່ຍງສມ້ເດົຈພຣະເຈົ້າລູກເຮືອທີ່ເຈົ້າຟ້າກຸນທລ່າ ເປັນພຣະມາດາ ມາຈນຄິ່ງລິ້ນອລົງກຽມໃນຮັບກາລທີ່ 2”

ສມເດົຈຈາ ເຈົ້າຟ້າກມພຣະຍານວິສຣານຸວັດຕິວົງຄໍທຽງເລ່າໄວ້ໃນໜັງສື່ອ ‘ສາລົນສມເດົຈ’ ເຊັ່ນກັນວ່າ

“ເຂາເລ່າວ່າ ເມື່ອພຣະບາທສມເດົຈພຣະພຸທທລຶກທລ້າ ກັບສມເດົຈພຣະຄຣືສຸເຍັນທຣາ ໄດ້ກັນ ຄຸນເລື່ອກີ່ເປັນຄນກຣາບຫຼຸດດັບພຣະໂພຣດ້ວຍ...”

ເຫດກາຮົນເຮືອງນີ້ ໃນໜັງສື່ອ ‘ຫຼັດຕິຍຮາຊປົງປັກທີ່’ ເລ່າໄວ້ວ່າ ເມື່ອຄຣັນພຣະບາທສມເດົຈພຣະພຸທທລຶກທລ້ານກາລີຍ ຂັນະດຳກຳຮາຊອີສຣີຍີຄເປັນ ‘ສມເດົຈພຣະເຈົ້າຟ້າລູກຍາເຮືອ ເຈົ້າຟ້າກມທລວງອີຈຸນທຣ’ ທຽງມີຄວາມຮັກຕ່ອ ‘ເຈົ້າຟ້າບຸນູຮອດ’ ຜົ່ງຕ່ອມດຳກຳຮາຊອີສຣີຍີຄເປັນ ‘ສມເດົຈພຣະຄຣືສຸເຍັນທຣາບຣມວົງນີ້’ ແຕ່ທັ້ງສອງພຣະອອກີ່ມີກຳລັກຮາບຫຼຸດໃຫ້ພຣະບາທສມເດົຈພຣະພຸທຮຍອດຟ້າຈຸພາໂລກທຽງທຣາບ ດ້ວຍເກຮງພຣະອາງູ້ ຈຶ່ງທ່ານໃຫ້ທັ້ງສອງພຣະອອກີ່ທຽງລອບຮັກໃກ່ໄວ້ໄດ້ເສີຍກັນ ຈນກະທັ້ງເຈົ້າຟ້າບຸນູຮອດທຽງພຣະຄຣີກີ່ໄດ້ 4 ເດືອນ ອັນເປັນເຮືອງພິດຮຽມເນີມຮາຊປະເພີນ ແລະເຫັນຈະປິດຄວາມໄມ່ມິດ ເຈົ້າຟ້າບຸນູຮອດຈຶ່ງເສັ່ດີໄປທີ່ເຮືອ ‘ຄຸນເລື່ອ’ ທຽງກະຮືບເລ່າຄວາມໃຫ້ຟ້າ ແລ້ວທຽງວິຈວອນໃຫ້ຊ່ວຍ ຜົ່ງ ‘ຄຸນເລື່ອ’ ກີ່ຮັບຄໍາຈະຊ່ວຍຜົນຜັນໃຫ້ໜັກເປັນເປົາ

วันหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ เสด็จประทับอยู่ที่ช่อง เป็นวันสบายนพระราชนฤทัยรับลั่งเรื่องเก่าๆ แต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาซึ่งไม่เลี้ยงแก่พม่าข้าศึกให้ท้าวนางฟัง ถึงที่ลุกสนานก์ทรงพระสรวลมีพระสุรเสียงดัง

คุณเลือกที่เป็นโอกาสตีก์เข้าไปใกล้พระองค์ ทูลว่า

“ชุนหลวงเจ้าข้า ดิฉันจะทูลความลักเรื่องหนึ่ง แต่ชุนหลวงอย่ากริววิหนา”

ตรัสตอบว่า “จะพูดอะไรก็พูดไปเด็ด ไม่กริวดอก”

“ถ้าอย่างนั้นชุนหลวงลบถให้ดิฉันเลี้ยงก่อน ดิฉันจึงจะทูล”

“อ้อบริย บ้านเมืองลาวของมึงเคยให้เจ้าชีวิตจิตล้นดานลบถหรือ ภูไม่ลบถ พุดไปเด็ดภูไม่กรอดอก”

“ดิฉันไม่เชื่อ” คุณเลือกทูลเสร็จก็ทำเป็นคลานถอยออกจากเสียงให้ห่างพระองค์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ ก็อยากรู้ใจทรงทราบข้อความ จึงรับลั่งว่า

“อย่าเพิ่งไป มาพูดไปเด็ด เอ็งจะให้ข้าลบถว่าอะไร”

คุณเลือกจึงทูลว่า “ถ้าดิฉันทูลขึ้นแล้วชุนหลวงกริวให้ชุนหลวงตกนรกเท่านั้นแหละ”

“เอ็งจะมาให้ข้าลบถไม่ให้กรธ ถ้ามีผู้ใดคิดร้ายต่อข้า เอ็งมากอกขึ้นก็จะห้ามไม่ให้กรธคนที่ใจเป็นดังนี้ บ้านเมืองลาวของมึงมีอยู่ๆๆ”

“ถ้าเป็นเรื่องโครงเขาก็ร้ายต่อพระองค์ ดิฉันก็ไม่ทูลขอห้ามไม่ให้ชุนหลวงกริว นี้ไม่ใช่เรื่องอย่างนั้น เป็นการเล็กน้อย ครั้น

ชุนหลวงทราบก็จะกริวกราดเอาเป็นมากเป็นมายลังแก่เมียนตินดก เมียนหน่อยก็เมียน”

“เด็ด ภูไม่เมียนหารอก”

“ให้ชุนหลวงตกรอกหนา”

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ อึกอักพระทัย ทรงนิ่งคุณเลือกไม่ยอมทูลความเรื่องราวดีก็ตื้นเป็นประการใด พระองค์อยากรู้ใจทรงทราบ จึงรับลั่งว่า

“เออ ภูไม่เมียนดอก”

คุณเลือกระเติบเข้าไปกระซิบทูลว่า “เดี๋ยวนี้แม่รอดท้องได้ 4 เดือน” ทรงอึ้งไปครู่หนึ่งแล้วตรัสตามว่า “ท้องกับใคร”

คุณเลือกทูลว่า “จะมีใครเลี้ยอกเล่า ก็ฟ่อโฉมเอกสารของชุนหลวงนั่นซี”

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ กริวningฯ อยู่หlaysan ไม่มีใครทราบว่าจะอย่างไรกันแน่ พากันเกรงพระราชอาญาแทนเจ้าฟ้าทั้งสองพระองค์ไปตามๆ กัน ในที่สุด กรมพระราชวังบวรฯ เข้าไปขอพระราชทานอภัยโทษแทนพระหลานເຊວทั้งสองพระองค์ ซึ่งก็ทรงยอมพระราชทานอภัยโทษ

และในเวลาต่อมาอิกนับลินปี เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านฯ ขึ้นเสวยราชย์ฯ แล้ว ก็โปรดฯ ‘สมเด็จพระเจ้าลูกເຊວ เจ้าฟ้ากุนหลวงพิพิวต์’* หาก ขณะนั้นพระชันษา 17-18 ปี ซึ่งก็ทำให้

* พระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าทักษิณทบุรี ประสูติเมื่อ พ.ศ. 2341 ต่อมาทรงได้รับสถาปนาเป็น เจ้าฟ้ากุนหลวงพิพิวต์ ในปี พ.ศ. 2347

‘สมเด็จพระคริสตุเยนทร์’ ขณะนั้นพระชนม์ประมาณ 50 พรรษา ก็ ทั้งทรงกริ่วและแค้นพระทัยมาก แต่ได้คุณจอมแวนมาช่วยจัดการให้ เป็นที่สงบเรียบร้อย

กระทั้งวันหนึ่ง ‘...สมเด็จพระคริสตุเยนทร์ทรงพระดำเนิน สวนกับสมเด็จเจ้าฟ้ากุนหลวงซึ่งมีคุณแวนตามเล็ดล สมเด็จเจ้าฟ้ากุนหลวง ก็ทรงดองค์ลงถวายบังคม แต่สมเด็จพระคริสตุเยนทร์มิได้ทอดพระเนตร เพราะเมินพระพักตร์ไปทางอื่นเสียแล้วตั้งแต่แรกทอดพระเนตรเห็น ว่าเป็นผู้ใด คุณจอมแวนจึงใช้วิธีของท่านซึ่งไม่มีผู้ใดจะใช้ได้ โดยทูล สมเด็จฟ้ากุนหลวงด้วยเลียงดังพ่อที่สมเด็จพระคริสตุเยนทร์จะทรง ได้ยินว่า

“ครองฟ้ากุนหลนไม่รู้จักเจ้าผัวหรือยังไง ไม่คุณ”

เลียงคุณจอมแวนเป็นเลียงที่เคยพระกรรณมาแต่ทรงพระเยาว์ ถึงแม้ว่าจะไม่เล็ດจอยู่ ณ ท่านี้ยังเดิมด้วยก็ตาม สมเด็จพระคริสตุเยนทร์ก็ผินพระพักตร์มา เจ้าฟ้ากุนหลวงถวายบังคมใหม่ สมเด็จพระคริสตุเยนทร์ก็ทรงพนมหัตถ์รับเพียงอุระ...ฯลฯ...สมเด็จเจ้าฟ้ากุนหลนนั้นทรงอ้ายมากแต่ก็เกรงและกลัวคุณจอมแวน จำพระทัยปฏิบัติตาม...”

และดังที่กล่าวไปแล้วว่า คุณเลือเป็นคนที่ได้รับพระราชทาน อภัย ทูลอะไรทูลได้หมด นั่นเป็นพระทรงตระหนักถึงความจริงภักดี และความสุจริตใจของคุณเลือเป็นที่ตั้ง จึงไม่เคยทรงพระพิโรธเลย ลักษณะ แต่ถ้าหากพระองค์ไม่ทรงเห็นด้วยมักจะพระราชทานคำอธิบายและเหตุผลให้ทราบทุกครั้ง ดังเหตุการณ์เหล่านี้

เมื่อครั้งทรงพระราชนิเวศน์สุรินทร์ ทรงสั่งให้จัดการให้เป็นที่สงบเรียบร้อย

ว่างลง คุณจอมแวนได้ทูลแนะนำว่า พระราชวังบวรฯ ที่ว่างลง ขอพระราชทานให้เชิญเล็ດจกรรมพระราชวังบวรฯ พระองค์ใหม่ (รัชกาลที่ 2) ขึ้นไปประทับจึงจะสมควร แต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ ทรงมีรับสั่ง

“โปรดอยู่บ้านช่องของเขาราทำไม้ เขารักแต่ลูกเต้าของเขากา เช่นช่างเข้าซักไว้เป็นหนักหนา”

และอีกเหตุการณ์หนึ่ง..เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ ทรงมีรับสั่งให้ทำพระโกศทองใหญ่ เพื่อทรงพระคพสมเด็จพระพินังหั้งลงพระองค์* โดยมีรับสั่งให้เชิญพระโกศเข้ามาตั้งถวาย ให้ทอดพระเนตร ณ ‘พระที่นั่งไพศาลทักษิณ’ ซึ่งเป็นพระที่นั่งประทับ ชื่อ ‘ฝ่ายใน’ ต่างก็ไม่สบายนใจ ไม่มีใครกราบทูลทัดทานพระราชประสงค์ ยกเว้น ‘คุณจอมแวน’ ที่เห็นว่าไม่เป็นการสมควร จึงกราบทูลว่า

“ทรงอะไรเรื่องนั้น น่ากลัวเป็นกลาง เห็นพระโกศเข้าก็ร้องให้ล่วงหน้าเลียกก่อน”

ทรงรับสั่งว่า “กูไม่ถือ ไม่เอามาตั้งดู ทำไมกูจะได้เห็น”

นอกจากคุณจอมแวนจะเป็นคนโปรดแล้ว ก็ยังเป็นผู้มีฝีมือในการทำอาหารเป็นเอกอีกด้วย โดยปรากฏใน ‘จดหมายเหตุความทรงจำ’ ของ ‘กรมหลวงนิินทรเทวี’ ว่าเป็นหนึ่งในพระบรมวงศานุวงศ์ และเจ้านายที่จัดอาหารคาวหวานถวายพระสังข์ และเลี้ยงผู้คนในงานพระราชพิธีสำคัญต่างๆ เช่น พระราชพิธีฉลองวัดพระ

* สมเด็จเจ้าฟ้าทูลนิธิ กรมสมเด็จพระเทพสุดาวดี (สา) และ สมเด็จเจ้าฟ้าทูลนิธิ กรมสมเด็จพระคริสตุฯ (แก้ว)

ครีวัตตนศาสตราราม เป็นต้น และยังเป็นผู้คิดค้นทำขึ้นมา ‘ไป่เหี้ย’* ถวายพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ อิกด้วย

ชีวิตบันปลายของ ‘คุณจอมแวน’ หรือ ‘คุณเลือ’ นั้น ไม่ปรากฏว่ามีพระอโรมหรือพระธิดา เมื่อว่าจะทำบุญติดกัณฑ์เทคโนโลยีในกัณฑ์กุมารมาแล้วก็ตาม ดังที่พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ตอน พ.ศ. 2351 บันทึกไว้ว่า

“...อีกครั้งหนึ่ง มีเทศนามหาชาติแผ่พระราชกุศลถึงพระองค์เจ้าต่างกรม และข้าราชการผู้ใหญ่ๆ ฝ่ายหน้าฝ่ายใน และเจ้าอมพระสัมเนอกที่มีกำลังพอจะทำได้ ทำกรະ Jad ให้ญบุญกัณฑ์มหาชาติ 13 กรະ Jad ตั้งกรະ Jad หน้ากำแพงมหาปราสาทรายตลอดมหาณถึงหน้าโรงทองและโรงนาพิกา และข้างชานาด้วย ประภาดประขันกันนัก กรະ Jad คุณแวนพระสัมเนอกที่เข้าเรียกนักว่าคุณเลือ แต่งเต็กศีรษะจุกเครื่องแต่งห่มดูดถวายพระเป็นลิทธิขาดที่เดียว...”

แต่ในที่สุดก็ไม่เคยปรากฏลักษณะร่วงว่าคุณจอมแวนจะได้พระอโรมธิดา เมื่อว่าจะบนบานขอบุตรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ พระโลกนาถศาสดาจาภัย พระพุทธรูปในพระวิหารทิศตะวันออก วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมมหาวิหาร ซึ่งเชื่อกันว่าศักดิ์สิทธิ์สามารถบันดาลให้มีบุตรได้ ด้วยการจำหลักรูปเด็กชายหญิงด้วยคิลา

* ‘จุลดา ก้ากตีกุมินทร์’ เขียนอธิบายไว้ในหนังสือ ‘เรียงวงศ์’ ว่า ‘ขนมไช่แห่ง’ กับ ‘ขنمไป่เหี้ย’ ไม่ได้เป็นชนิดเดียวกันขنمไป่เหี้ยลั่นนั้นตัวลั่นทำอย่างเดียวกันกับขنمไป่เหี้ย ทว่าหุ่มด้วยสาคูเม็ดเล็กที่ผสมน้ำตาลทรายแดง ออกรสเปรี้ยวเผ็ด อ่อนๆ ปั้นให้เป็นพองรีเล็กกว่าไช่ไก่ลักษณะนี้’

ประดิษฐາไว้ข้างหลังองค์พระพุทธรูปมาตรฐาน แล้วที่แต่ละรูปมีโคลง Jarvis ไว้ว่า

“รณาสุดารัตน์แก้ว	กุมารี หนึ่งค่า
เสนออธิบายบุตรี	ลาภไช้
บูชิตเซชชูชนครี	เฉลาฉลับ หินเยย
บุญล่งลงลุ่ดี	เสร็จด้วยดั่งถวิล
“กุมาทนีงพึงฉลักตั้ง	ติดผนัง
สถิตอยู่เมืองหลัง	พระไว้
คุณเลือสวัดีหวัง	แสงบุตร ชัยเยย
เฉลยเหตุธิเบศร์ให้	สุนทดิแสงรั่งแต่งผล”*

เวลาต่อมา เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เสด็จสรวงคต สมเด็จพระอมรินทรบรมราชนิกใต้เสด็จฯ ข้ามมาประทับในพระบรมมหาราชวัง เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเสด็จขึ้นครองราชย์ อิกทั้งพระองค์ยังทรงสถาปนาเฉลิมพระยศสมเด็จพระบรมราชนนิขึ้นเป็น ‘กรรมสมเด็จพระอมรินทรรามาตย์’ สถิตที่สมเด็จพระบรมราชนนิพันปีหลวง

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแปลงการอักษรพระนามใหม่ว่า ‘สมเด็จพระ

* ในหนังสือ ‘พระมหาเสี้ยว’ โดย ‘ลาวันย์ โซตามะ’ เขียนไว้ว่าโคลงบทนี้เป็นพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก หรือไม่ก็มีพระราชนิพนธ์สำรัลลั่น เหนือเกล้าฯ ให้กับผู้ใดผู้หนึ่งแต่งไว้ (หน้า 27) แต่ในหนังสือ ‘ลูกแก้ว เมียขวัญ’ เขียนโดย ‘คันสนีย์ วีระคิลป์ชัย’ เขียนไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระออมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมสมเด็จพระปรมินทรมหาชิตชัยในรัช แต่งโคลงบทนี้ (หน้า 151)

อมรินทรารามราชินี'

ในหนังสือ ‘สาลีนสมเด็จ’ ที่ ‘สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศราনุวัดติวงศ์’ และ ‘สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ’ ทรงพระอักษรถึงกันได้ทรงเคยกล่าวถึง ‘สมเด็จพระอมรินทรารามราชินี’ ตอนหนึ่งว่า

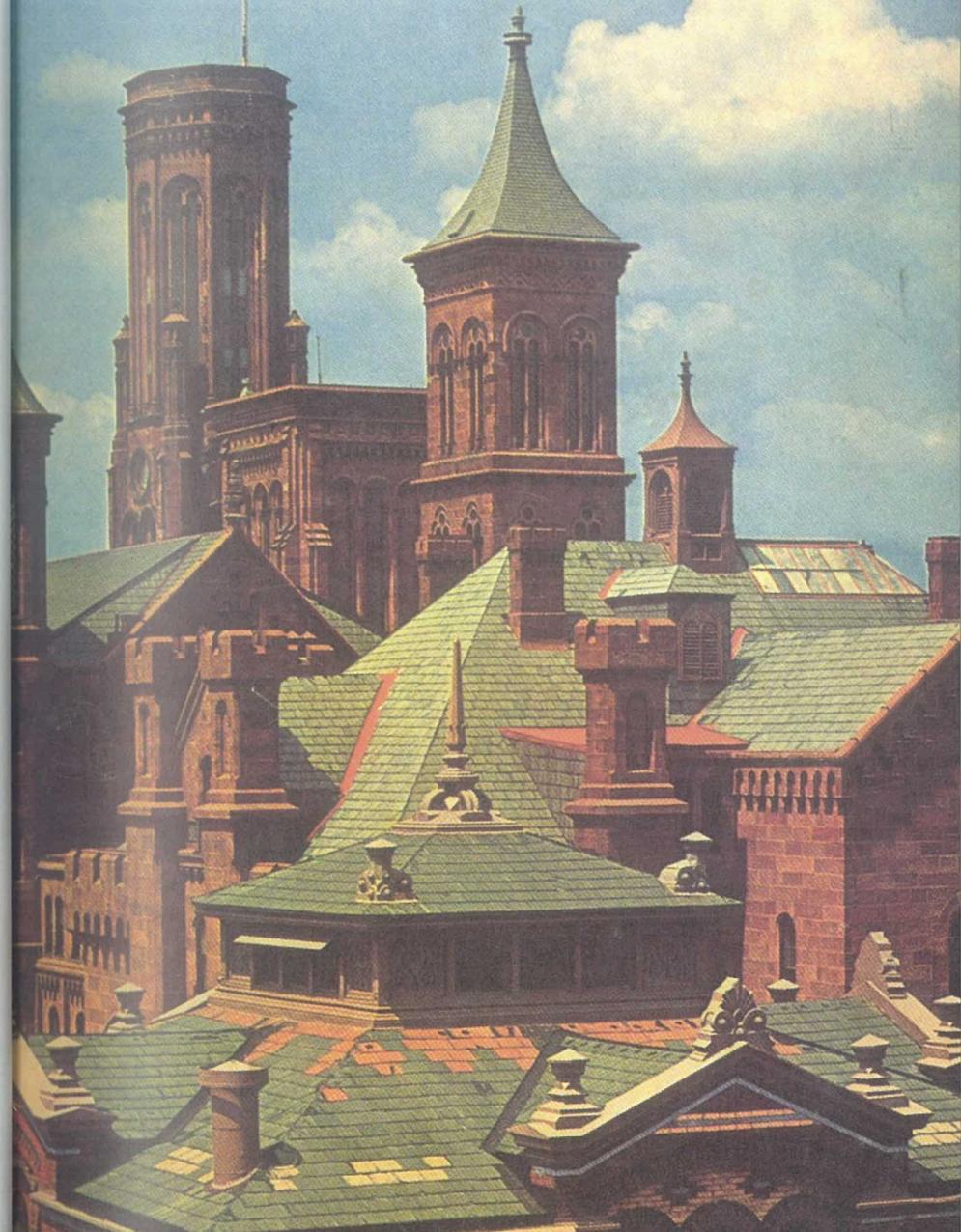
“...ท่านเลดี้จอยู่นพระราชนิศาลาลินพระชนม์หมด พระราชนิศาลาลินพระชนม์หมด ได้ทันทอดพระเนตรพระราชนัดดาพระองค์ใหญ่ ขึ้นเสวยราชย์เป็นรัชกาลที่ 3 ตอนนั้นทรงพระดำเนินไม่ได้ แต่ความทรงจำยังดีอยู่ เมื่อสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ขึ้นไปเฝ้า ก็ตรัสให้ทรงทราบว่า สมเด็จพระพุทธเลิศหล้าฯ ทรงเป็นหนึ่งพระองค์ท่านอยู่จำนวนหนึ่ง ยังไม่ได้ออกพระโอชาประทานให้ ตรัสว่า ‘พ่อเป็นหนึ่งอย่าอยู่เอาจาใช้แทนเลี้ย’ มืออธิบายว่าเพื่อไม่ให้เกิดบาปกรรมต่อไป สมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ก็ทรงนำมาวางเพื่อให้ทรงสบายนะทัยเป็นกิริยาบุญ ท่านทรงรักสมเด็จพระอัยยิกามาก หม่นเฝ้ายิ่มเป็นพระธุระอยู่เสมอ”

สมเด็จพระอมรินทรารามราชินี ทรงพระชนม์ซึ่งถึงแก่กรรมในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2363 พระชนมายุ 89 พรรษา หลังจากที่พระราชนิศาลาลินพระชนม์หมด ทรงสวรรคตไปก่อนแล้ว 11 ปี

ส่วนคุณจอมแวนก์ได้ออกจากพระบรมหาราชวังไปอยู่กับ ‘พระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากุนทลทิพยวดี’ ที่เคยอภิบาลมาแต่ทรงพระเยาว์ อีกทั้งที่ยังทรงมีเชื้อสายมาจากการเวียงจันทน์ด้วยกัน

คุณจอมแวนถึงแก่กรรมในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย.

THE SMITHSONIAN INSTITUTION

COLOURPLATE 16. *Rose and Silver: the Princess from the Land of Porcelain.* 1863-64. $78\frac{3}{4} \times 45\frac{3}{4}$ "
(199.9×116 cm).

● สารคดี : สุภาศิริ อมาตยกุล

สถาบันสมิธโซเนียน

ดิฉันได้ไปใช้ชีวิตอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. นครหลวงของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลา 4 ปี ในช่วงพ.ศ. 2538-2542 ระหว่างนั้น ดิฉันได้มีโอกาสไปทัศนศึกษาและเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ มากมาย หลายแห่ง ซึ่งรวมถึงพิพิธภัณฑ์สำคัญๆ ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ดิฉันได้เคยนำเสนอเรื่องราวของสถานที่เหล่านี้ในรายการ “รู้รอบโลก” ที่ดิฉันดำเนินรายการอยู่ทางสถานีวิทยุสร่ายุรมย์มาแล้ว ในโอกาสนี้จะขอหยิบยกเรื่องราวที่น่ารู้น่าสนใจเกี่ยวกับสถาบันสมิธโซเนียนและพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ตลอดจนเรื่องของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ ที่อยู่ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. นำมาลงในหนังสือวิทยุสร่ายุรมย์ฉบับนี้

สถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian Institution) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มีชื่อเลียงยิ่งแห่งหนึ่งของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. และของประเทศสหรัฐอเมริกา สถาบันสมิธโซเนียนมีประวัติความเป็นมาของ การจัดตั้งที่น่าสนใจมาก เพราะเกิดขึ้นมาจากพินัยกรรมฉบับหนึ่ง ซึ่งเป็นพินัยกรรมที่ค่อนข้างแปลกประหลาด เป็นพินัยกรรมของนายเจมส์ สมิธลัน (James Smithson) นักเคมีชาวอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1826 คือเมื่อ 177 ปีมาแล้ว ระบุว่า หากланของเขามีสิ่งใดไปโดยไม่มีทายาทลีบตระกูล เขายอมกดตั้งหมดให้กับสหราชอาณาจักร เพื่อให้สร้างสถาบันที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สำหรับการเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้ระหว่างมวลมนุษยชาติ โดยขอให้ใช้ชื่อว่า สถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian Institution) แต่ที่น่าแปลกคือ นายเจมส์ สมิธลัน ไม่เคยเดินทางไปอเมริกาแต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อเขามีสิ่งใดไปเมื่อ 2 มิถุนายน ค.ศ. 1829 และต่อมาอีก 6 ปีหลังของเขาก็ได้เสียชีวิตไปโดยไม่มีทายาทเลย อีก 2 ปีหลังจากนั้น รัฐบาลสหราชอาณาจักร ในนามของประธานาธิบดีแอนดรูว์ แจ็คลัน (Andrew Jackson) จึงได้รับเงินมรดกจำนวน 100,000 ปอนด์ หรือเทียบเท่ากว่าครึ่งล้านเหรียญสหราชอาณาจักร (ตามอัตราการแลกเปลี่ยนขณะนั้น ได้เท่ากับ 508,318.46 เหรียญสหราชอาณาจักร)

ได้มีการอภิปรายถกเถียงกันในรัฐสภาสหราชอาณาจักร ว่าจะนำเงินจำนวนมหาศาลที่ได้รับอุทิศดังกล่าว ในที่สุด นายจอห์น ควินซี อดัมส์ (John Quincy Adams) อดีตประธานาธิบดีคนที่ 6 ของสหราชอาณาจักร ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยกลุ่มที่สนับสนุนความคิดของเขาว่า ได้พยายามผลักดันจนสำเร็จ และในวันที่

10 สิงหาคม ค.ศ. 1846 ประธานาธิบดีสหราชอาณาจักร ในขณะนั้นคือ นายเจมส์ น็อกซ์ พอล์ค (James Knox Polk) ได้ลงนามในกฎหมายเพื่อจัดทำข้อกำหนดสำหรับการจัดตั้งสถาบันสมิธโซเนียน ตามเจตนาของเจมส์ สมิธลัน นั่นคือใช้เวลาเกือบ 10 ปีในการถกเถียง กว่าจะได้รับการอนุมัติ แต่มาได้รับการอนุมัติในวันเดียวกัน

ต่อมารัฐสภาสหราชอาณาจักร ได้มอบหมายให้นาย约瑟夫·亨利 (Joseph Henry) นักฟิสิกส์ที่มีชื่อเสียงของสหราชอาณาจักร เป็นเลขานุการคนแรกของสถาบันสมิธโซเนียน เขายังได้กำหนดจุดมุ่งหมายของสถาบันไว้ว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมงานทางวิทยาศาสตร์ สนับสนุนงานด้านวิจัย และขยายความนิยมคิดของมนุษยชาติ ดังนั้นด้วยจุดมุ่งหมายนี้ จึงไม่มีสาขาความรู้ใดเลยที่ถูก忽略ไว้ในการจัดตั้งสถาบันสมิธโซเนียน

สถาบันสมิธโซเนียน ตั้งอยู่กลางกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. นครหลวงของสหราชอาณาจักร มีลานสนับสนุนและกว้างใหญ่กว่าด้านหน้า ซึ่งเรียกว่า บริเวณนั้นทั้งหมดว่า เดอะ มอลล์ (The Mall) เป็นลานสนับสนุนที่มีอาคารพิพิธภัณฑ์ของสถาบันสมิธโซเนียนเรียงรายอยู่สองข้างสนามที่สุดลานด้านหนึ่งคืออาคารรัฐสภาสหราชอาณาจักรและอีกด้านหนึ่งคืออนุสาวรีย์วอชิงตัน ลานสนับสนุนนี้เป็นลานอันเงียบสงบและเป็นที่จัดแสดงนิทรรศการทางวัฒนธรรมจากทั่วประเทศ และจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกด้วย นับว่าเป็นลานเพื่อประโยชน์ของสาธารณะนั้นได้อย่างดี สถาบันสมิธโซเนียน และพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ที่อยู่ภายใต้สถาบัน เป็นสถานที่หนึ่งของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดทั้งจากประชาชนชาวอเมริกัน และจากผู้เยี่ยมเยือนที่มาจากทุกสารทิศทั่วโลก

สำหรับการก่อสร้างสถาบันสมิธโซนเนียนนั้น นายเจมส์ เรนวิค (James Renwick) สถาปนิกจากรัฐนิวยอร์กได้รับเลือกให้เป็นผู้ออกแบบอาคารตึกหลังแรกของสถาบันสมิธโซนเนียนซึ่งมีรูปทรงและหอคอยด้วยศิลปะคล้ายกับปราสาท จึงทำให้เรียกว่า ตึกปราสาท (The Castle) เริ่มการก่อสร้างในปี ค.ศ. 1846 และเสร็จลิ้นในปี ค.ศ. 1855 ก่อสร้างโดยหินทรายสีแดง (red Seneca sandstone) ด้วยแบบ Romanesque Revival เป็นทั้งห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ห้องเก็บเอกสาร ห้องประชุม ห้องเก็บภาพคิลป์ และห้องแสดงนิทรรศการ นอกจากนี้ ในสมัยแรกๆ เคยเป็นที่อยู่ของเลขานุการคนแรกของสถาบัน และมีห้องให้นักวิทยาศาสตร์ที่ทำงานให้สถาบันอาศัยอยู่ด้วย สำหรับศพของนายเจมส์ สมิธลัน ชาวอังกฤษผู้ให้กำเนิดสถาบันสมิธโซนเนียนนั้น ก็ได้ถูกนำมาฝังไว้ใต้ตึกปราสาทหลังนี้ด้วย รวมกับว่าในที่สุดแล้วสถาบันสมิธโซนเนียนคือที่พักผ่อนสุดท้ายของชีวิตเขา นั่นเอง

เดือนมกราคม ปี ค.ศ. 1865 ได้เกิดไฟไหม้หลังคาของอาคารส่วนกลางของตึกปราสาท และเอกสารส่วนใหญ่ของสถาบันได้ถูกทำลายไป ดังนั้นในช่วงครัวเร吁์ที่ 1880 จึงได้มีการซ่อมแซม และขยายตึกปราสาทหลังนี้ ปัจจุบันตึกนี้เป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ของสถาบันสมิธโซนเนียน และเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของสถาบัน (Smithsonian Information Center) สถาบันสมิธโซนเนียนยังได้จัดทำนิทรรศการออกเป็นรายเดือน มีบทความทางวิชาการที่เป็นผลงานการศึกษาค้นคว้าของสถาบันด้วย

เมื่อปีค.ศ. 1996 ได้มีการฉลองครบรอบ 150 ปีของการ

จัดตั้งสถาบันสมิธโซนเนียน มีการจัดฉลองด้วยรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการลั่มน้ำทางวิชาการ และการจัดนิทรรศการทั้งในแต่ละพิพิธภัณฑ์ ของสถาบันและในพิพิธภัณฑ์ของรัฐต่างๆ ทั่วประเทศ ดิฉันอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในช่วงปีนั้นจึงได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมและอยู่ในบรรยากาศของการฉลองที่สำคัญของสถาบันสมิธโซนเนียนด้วย

ในปัจจุบันสถาบันสมิธโซนเนียนประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์หลักๆ 14 แห่ง รวมทั้งสวนลัตว์แห่งชาติ (National Zoo) ในแต่ละพิพิธภัณฑ์มีการจัดแสดงนิทรรศการอย่างเป็นระบบนำชม มีความเข้าใจง่าย และนำสนใจ อีกทั้งยังเหมาะสมกับทุกเพศ ทุกวัย ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพราะมีกิจกรรมการเรียนรู้นานาชนิดให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ได้เข้าร่วมด้วย สถาบันสมิธโซนเนียนดำเนินการโดยเอกชน ได้รับความสนับสนุนด้านงบประมาณบางส่วนจากรัฐบาลกลางของสหรัฐฯ การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ไม่ต้องเสียค่าเข้าชมแต่อย่างใด ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการรุ่งใจให้ทุกคนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และเพิ่มวุฒิได้อย่างเต็มที่ ถือว่าการเรียนรู้จากพิพิธภัณฑ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันนั้นเอง ในแต่ละพิพิธภัณฑ์มีทั้งส่วนที่เป็นสิ่งของที่สถาบันหาซื้อและหาสะสมมาจากการทั่วโลกจัดแสดงเป็นนิทรรศการถาวรสิ่งของพิพิธภัณฑ์นั้นๆ และยังมีการจัดแสดงนิทรรศการเคลื่อนที่ (Moving Exhibition) ในเรื่องต่างๆ ซึ่งยืมมาจากต่างประเทศทั่วโลกเป็นระยะๆ ด้วย เป็นที่นิยมอย่างมาก และทราบได้ที่ความรู้ยังไม่มีวันสิ้นสุด การศึกษาค้นคว้าและการวิจัยของสถาบันสมิธโซนเนยนก็ยังคงมีอยู่ต่อไป สถาบันสมิธโซนเนียนได้จัดตั้งศูนย์วิจัยค้นคว้าอยู่ในที่ต่างๆ เกือบทั่วโลก สิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและ

การวิจัยจะถูกนำไปจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์และติพมพ์ในนิตยสารของสถาบันเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้นั้นต่อๆ ไป

สถาบันสมิธโซเนียน ยังเป็นสถานที่ศึกษาทำความรู้สึกหับบุคคลโดยทั่วไปในโปรแกรมการศึกษา (Smithsonian Resident Associate Programme) เป็นลักษณะโครงการศึกษาต่อเนื่อง มีทั้งการบรรยาย ทัศนศึกษา และหลักสูตรระยะสั้นในสาขาวิชาต่างๆ เรียกว่า Campus on the Mall โดยมีการให้ใบประกาศนียบัตรรับรองสำหรับผู้เข้าศึกษาในบางสาขาวิชาด้วย ส่วนค่าเล่าเรียนนั้นถ้าเป็นสมาชิกของสถาบันจะได้รับราคาย่อมเยา ทั้งนี้ค่าเล่าเรียนในแต่ละหลักสูตรและค่าใช้จ่ายของสถาบันก็ยังนับว่าถูกกว่าค่าเรียนตามสถาบันการศึกษาต่างๆ มากที่เดียว สถานที่สำหรับเรียนนั้นเป็นห้องที่อยู่ชั้นใต้ดิน สร้างลึกลงไปเท่ากับตึก 3 ชั้น มีห้องอำนวยการ ห้องลงทะเบียนเรียน ห้องบรรยาย ห้องสตูดิโอสำหรับวิชาศิลปะ และห้องนิทรรศการอยู่หลายห้อง ห้องเรียนใต้ดินนี้มีทางเชื่อมต่อไปยังพิพิธภัณฑ์ของสถาบันสมิธโซเนียนที่อยู่ใต้ดิน นอกจากนี้ยังมีห้องบรรยายอยู่ตามพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ด้วย สำหรับอาจารย์ผู้สอนนั้น คืออาจารย์และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละเรื่อง แต่ละสาขาวิชา ที่มาจากการศึกษาและพิพิธภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงทั่วประเทศ และจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก จึงเป็นโอกาสอันดีที่ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และประสานสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรมระหว่างกันในการสอนมีทั้งการบรรยายประกอบการฉายภาพสไลด์ การฉายภาพยนต์และวิดีทัศน์ การจัดทัศนศึกษา การสาธิต การแสดงประกอบ เป็นต้น ส่วนผู้ที่เลือกเรียนแต่ละวิชานั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่เกษียณ

อายุทำงานจากสาขาอาชีพต่างๆ และมาแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้โอกาสแห่งการเรียนรู้แก่ตนเอง สมดังที่มีผู้กล่าวว่า การเรียนรู้ไม่มีอายุจำกัด สามารถเรียนรู้ไปได้ตลอดชีวิต นอกจากนี้การไปเรียนก็ได้มีโอกาสสร้างและมีเพื่อนที่หลากหลายเพิ่มขึ้นด้วย

ตลอดเวลา 4 ปีที่อยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ได้ฉันได้ใช้เวลาที่ว่างจากการกิจไปฟังการบรรยายและเรียนหนังสือในหลักสูตรวิชาต่างๆ ด้วยเช่นกัน ซึ่งแต่ละหลักสูตรมีระยะเวลาประมาณ 3 เดือน เรียนลับดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมงครึ่ง ส่วนใหญ่เรียนช่วงเวลากลางวัน ในลับดาห์หนึ่งฉันเลือกเรียนหลายหลักสูตร จึงทำให้มีวิชาเรียนเกือบทุกวัน สาขาวิชาที่ฉันเลือกเรียนคือ ประวัติศาสตร์ศิลป์ (Art History), ศิลปะ สถาปัตยกรรม และอารยธรรมต่างๆ ของโลก ศาสนาและปรัชญา, ศิลปะในศาสนาต่างๆ (Religious Arts), ประวัติศาสตร์การดนตรี, มานุษยวิทยา, การตกแต่งภายใน, ทักษะการลีลาศ, ศิลปะการพูด การอ่าน การฟัง เป็นต้น หลักสูตรที่ได้รับใบประกาศนียบัตรรับรอง คือ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ซึ่งต้องเรียนให้ครบทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ไม่มีการสอบ แต่นับเวลาเข้าฟังการบรรยาย และยังขึ้นอยู่กับการตกแต่ง การล้มเหลว การไปทัศนศึกษา และการอ่านหนังสือประกอบเพิ่มเติมด้วย เหล่านี้ล้วนเป็นความรู้และประสบการณ์ชีวิตที่มีค่าอย่างสำหรับฉัน โลกแห่งการศึกษาและความรู้ซึ่งกว้างขวางและไม่มีวันลืมสุดจริงๆ นอกจากนี้ฉันยังได้มีโอกาสสร้างเพื่อนใหม่ๆ และอาจารย์ผู้สอนหลายคน จากหลายชาติ หลายภาษา ทำให้ฉันได้มีโอกาสเผยแพร่เรื่องราวและวัฒนธรรมอันดีงามในด้านต่างๆ ของไทยด้วย แม้ปัจจุบันฉันก็ยังติดต่อกับ

เพื่อนและอาจารย์เหล่านั้นอยู่ ส่วนวิชาความรู้ต่างๆ ที่ได้ไปศึกษาเรียนรู้ และหนังสือต่างๆ ที่ได้ซื้อหาสะสมมานั้น ดิฉันก็ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าสำหรับประกอบการเล่นเครื่องราวด้วยตัวเอง ในรายการ “รู้รอบโลก” ด้วยมือเอง

พิพิธภัณฑ์ต่างๆ ของสถาบันสมิธโซเนียน ได้แก่

- พิพิธภัณฑ์ศิลปะและอุตสาหกรรม (Arts & Industries Building) เป็นอาคารที่สร้างเป็นหลังที่สองของสถาบันสมิธโซเนียน อุปถัตติกับตึกปราสาท (The Castle) มีสถาปัตยกรรมแบบวิคตอเรีย (Victoria) ของอังกฤษ สร้างขึ้นเพื่อไว้แสดงนิทรรศการศิลปะตัตตุ และลิ่งต่างๆ ที่ได้มาจากการนิทรรศการเนื่องในโอกาสครบรอบหนึ่งร้อยปีของประเทศไทย ที่จัดขึ้นที่นครฟิลาเดลเฟีย เมื่อปีค.ศ. 1876 (Philadelphia Centennial Exposition) ซึ่งในการเฉลิมฉลองครั้นนั้น ประเทศไทยได้จัดส่งนิทรรศการเข้าร่วมด้วย และลิ่งของจากงานนิทรรศการนั้น ก็ได้ถูกนำมาจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เช่นกัน ตึกของพิพิธภัณฑ์นี้เปิดใช้เมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1881 สำหรับงานฉลองเข้ารับตำแหน่งของเจมส์ เอ การ์ฟิลด์ (James A. Garfield) ประธานาธิบดีคนที่ 20 ของสหรัฐฯ

- พิพิธภัณฑ์ศิลปะแอฟริกันแห่งชาติ (The National Museum of African Art) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สร้างอยู่ใต้ดินของสถาบันสมิธโซเนียน และเป็นพิพิธภัณฑ์ไม้กี๊แห่งในสหรัฐฯ ที่แสดงศิลปะของแอฟริกา แต่เดิมนั้นเป็นสถาบันเอกชนที่ก่อตั้งโดยนาย华伦·罗宾ส์ (Warren Robbins) แต่ต่อมาก็ได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันสมิธโซเนียน เมื่อปีค.ศ. 1979

- หอศิลป์อาเธอร์ เอ็ม. แซคเลอร์ (Arthur M. Sackler Gallery) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ใต้ดินต่อเชื่อมกับพิพิธภัณฑ์ศิลปะของแอฟริกา เป็นอาคารสามชั้นอยู่ใต้ดิน แสดงนิทรรศการศิลปะของเอเชียตะวันออก (Eastern Art) ทั้งนี้ ดร.อาเธอร์ เอ็ม. แซคเลอร์ นักวิจัยแพทย์ชาวอังกฤษผู้ริบตั้งห้อง展示 ให้บริจาคลิ่งของสะสมของเขากว่า 1,000 ชิ้น พร้อมทั้งบริจาคเงินอีก 4 ล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อสร้างพิพิธภัณฑ์แห่งนี้

- หอศิลป์ฟรีเออร์ (Freer Gallery of Art) แสดงนิทรรศการศิลปะของเอเชียและงานศิลปะของเมริกันในสมัยปลายศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของเอเชียที่มีต่องานศิลปะของเมริกันในยุคหนึ่น งานส่วนใหญ่ในพิพิธภัณฑ์นี้เป็นลิ่งสะสมของนักธุรกิจชาวอเมริกันที่ชื่อ นาย查尔斯·แลง·ฟรีเออร์ (Charles Lang Freer) ผู้ซึ่งได้รับคำแนะนำจากนายเจมส์ แมคเนลล์ วิสทเลอร์ (James McNeill Whistler) ศิลปินที่มีชื่อเสียงของสหรัฐฯ ห้องที่มีชื่อเสียงมากในพิพิธภัณฑ์นี้ได้แก่ ห้องนกยูง (Peacock Room) ซึ่งตามประวัติเดิมนั้นเป็นห้องอาหารของบ้านในประเทศอังกฤษที่มีนายเฟรเดอริก เลย์แลนด์ (Frederick Leyland) เป็นเจ้าของ

เป็นห้องที่ใช้แสดงเครื่องกระเบื้องสีน้ำเงิน-ขาว (Blue and White porcelain) และนายเลย์แลนด์ได้ขอให้นายวิลส์เลอร์วาดภาพตกแต่ง พื้นห้องนั้นให้ ซึ่งนายวิลส์เลอร์ได้วาดเป็นรูปนกยูง 2 ตัวที่กำลัง ต่อสู้กัน นกยูงตัวหนึ่งเป็นสัญลักษณ์ของนายเลย์แลนด์ผู้มีความ ตระหนี่ จึงได้สร้างความไม่พอใจให้กับนายเลย์แลนด์ผู้เป็นเจ้าของเป็น อย่างมาก ในห้องนี้ยังมีรูปวาดหญิงสาวชาวตะวันตกที่สวมเสื้อคลุม แบบญี่ปุ่น (Princess from the Land of Porcelain) วาดโดยนาย วิลส์เลอร์เข่นกัน และดึงให้เห็นถึงอิทธิพลของตะวันออกที่มีต่องาน ศิลปะของตะวันตก ต่อมาเมื่อนายเลย์แลนด์เสียชีวิต บ้านและห้องนี้ ได้ถูกเปลี่ยนเจ้าของเรื่อยมา จนในที่สุดได้ถูกยกมาแสดงในพิพิธภัณฑ์ แห่งนี้ ซึ่งรวมถึงเครื่องกระเบื้องสีน้ำเงิน-ขาวและรูปวาดดังกล่าว นับเป็นห้องที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในหอศิลป์แห่งนี้

- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อเมริกันแห่งชาติ (The National Museum of American History) ในปีค.ศ. 1955 รัฐสภาได้อนุมัติให้ก่อสร้างพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ และเปิดเมื่อปี ค.ศ. 1964 ในครั้งนั้นใช้ชื่อว่า พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (The National Museum of History and Technology) แต่ในปี ค.ศ. 1980 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์อเมริกัน แห่งชาติ และแสดงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนพัฒนาการ ทางการเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของสหรัฐฯ มีอีกห้องหนึ่ง ที่ได้รับความสนใจมากคือ ห้องแสดงชุดราตรีของสุภาพลดริมายา เลข หนึ่ง (First Ladies inaugural gowns) ที่เข้าร่วมในงานฉลอง ตำแหน่งประธานาธิบดีของสหรัฐฯ ในสมัยต่างๆ

- พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติแห่งชาติ (The National Museum of Natural History) เป็นอาคารที่สร้างเป็น หลังที่สามของสถาบันสมิธโซเนียน ก่อสร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1911 พิพิธภัณฑ์นี้เน้นถึงการศึกษาวิจัยทางด้านธรรมชาติวิทยา รวมทั้ง การศึกษาเกี่ยวกับภารเนิดของโลก ตลอดจนสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งหลายบนพื้นโลก นอกจากนี้ยังมีการศึกษาทางด้านธรณีวิทยา ด้านมนุษยวิทยา และการศึกษาด้านประวัติศาสตร์และอารยธรรม ของภูมิภาคต่างๆ ในแต่ละยุคสมัย มีนิทรรศการที่นำเสนอใจเกี่ยวกับ ชีวิตมนุษย์และลัตวันับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ มีชาติพืช ชาติ สัตว์โบราณ และโครงกระดูกไดโนเสาร์ชนิดต่างๆ จัดแสดง อีกห้อง หนึ่งที่ได้รับความสนใจอย่างมากคือ ห้องแสดงเพชร แร่หิน และ อัญมณีมีค่านานาชนิด (Hall of Gems and Minerals) ซึ่งแสดง วิวัฒนาการการกำเนิดของหิน แร่ธาตุ และอัญมณีทุกชนิด รวมทั้ง เพชรที่มีชื่อเสียงคือ เพชรแห่งตระกูลไฮป (Hope Diamond) ซึ่ง เป็นเพชรที่มาจากการคัดกรองเดียว มีประวัติยาวนานและถูกครอบครอง โดยหลายเจ้าของ รวมทั้งพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และพระเจ้าหลุยส์ที่ 16 แห่งฝรั่งเศส เจ้าของสุดท้ายคือตระกูลไฮป กล่าวกันว่าเป็นเพชรที่มี อาการพิษมาก สถาบันสมิธโซเนียนได้เพชรเม็ดนี้มาจากพ่อค้าเพชรที่ชื่อ นายแฮรี่ วินสตัน (Harry Winston) ซึ่งได้มอบให้แก่พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ตั้งแต่ปีค.ศ. 1958 นับเป็นเพชรสีน้ำเงินที่ใหญ่ที่สุดในโลก คือ 45.52 กะรัต มีขนาด $25.6 \times 21.9 \times 12.5$ มิลลิเมตร ไม่มีคำหนีดๆ ทั้งล้วน นอกจากนี้ในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ยังมีส่วนที่แสดงสิ่งของ บางชิ้นที่พระมหาเชตวิริย์ของไทยได้พระราชทานเป็นของขวัญให้แก่

ประธานาธิบดีสหราชอาณาจักร ในสมัยต่างๆ มาเป็นร้อยปี มีอาทิ กาน้ำถมตะท่อง ตลอดประดับมุก นาตรประดับมุก เครื่องหมายถมปั๊ด ชุดเบญจรงค์ เป็นต้น ที่จริงแล้วนั้น ของขวัญพระราชทานยังมีอีกรวมกว่า 2,000 ชิ้น ซึ่งถูกเก็บไว้ในห้องเก็บวัตถุโบราณของสถาบันสมิธโซเนียน ของขวัญพระราชทานเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์สำคัญของมิตรภาพและความลัมพันธ์อันยาวนานและลึกซึ้งระหว่างประเทศไทยกับสหราชอาณาจักร อีกทั้งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างมากในทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปะ และศาสตร์แขนงต่างๆ ทั้งนี้ นับตั้งแต่ที่ไทยกับสหราชอาณาจักรได้ลงนามในสนธิสัญญาไมตรีและการค้าต่อ กันเมื่อปี ค.ศ. 1833 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวของไทย และสมัยของประธานาธิบดี แอนดรูว์ แจ็คสัน (Andrew Jackson) ของสหราชอาณาจักร ที่ส่งฝ่ายก็ได้มีการแลกเปลี่ยนของขวัญระหว่างกันในระดับต่างๆ เรื่อยมา ในปี ค.ศ. 1996 รัฐบาลไทยร่วมกับสหราชอาณาจักร โดยสถาบันสมิธโซเนียน ได้จัดพิมพ์หนังสือรวบรวมและแนะนำของขวัญพระราชทานเหล่านี้ชื่อว่า “สมบัติสองชาติ : ของขวัญพระราชทานแห่งสหราชอาณาจักร” (Treasures of Two Nations : Thai Royal Gifts to the United States of America) เพื่อร่วมในการเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปีแห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในโอกาสที่สถาบันสมิธโซเนียน มีอายุครบ 150 ปี

• พิพิธภัณฑ์การบินและอวกาศแห่งชาติ (The National Air and Space Museum) เมื่อปี ค.ศ. 1946 รัฐสภาให้สร้างพิพิธภัณฑ์ชื่อ พิพิธภัณฑ์การบินแห่งชาติ (The National Air Museum) ต่อมาก็ได้ขยายรวมถึงเรื่องของอวกาศด้วย จึงได้เปลี่ยนชื่อ

มาเป็นเช่นปัจจุบัน เปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม ค.ศ. 1976 นับเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีพื้นที่กว้างขวางเพื่อแสดงชิ้นส่วนและอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องบินตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังแสดงวิวัฒนาการของการบิน และการเดินทางสำรวจอวกาศของสหราชอาณาจักร ในแต่ละยุคแต่ละสมัยด้วย พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ยังจัดให้มีนิทรรศการต่างๆ อยู่เป็นระยะๆ นิทรรศการหนึ่งที่ได้รับความนิยมมากคือ นิทรรศการจากภาคพยนต์เรื่อง สตาร์ วอร์ส (Star Wars) ซึ่งมีการนำจักในภาคพยนต์เรื่องนี้มาจัดแสดงตั้งแต่ตอนหนึ่งจนถึงตอนล่าสุด รวมทั้งการแสดงหุ่นจำลองของตัวแสดง เลือดผ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำในแต่ละตอนด้วย

- พิพิธภัณฑ์เอร์ชอร์นแสดงศิลปะและสวนแสดงประติมกรรมร่วมสมัย (The Hirshhorn Museum and Sculpture Garden) และงานศิลปะและประติมกรรมร่วมสมัยของสหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นงานสะสมมากกว่า 40 ปีของนายโจเซฟ เอร์ชอร์น (Joseph Hirshhorn) มีงานศิลปะมากกว่า 6,000 ชิ้น รวมถึงงานประติมกรรมจำนวน 2,000 ชิ้น และงานที่มีชื่อของ Auguste Rodin, David Smith, Henry Moore เป็นต้น ส่วนภาพวาดในสมัยศตวรรษที่ 19 และ 20 มีทั้งของ Winslow Homer, Georgia O'Keeffe เป็นต้น

- หอศิลป์เรนวิค (Renwick Gallery) ออกแบบโดยนายเจมส์ เรนวิค (James Renwick) ในปี ค.ศ. 1859 เพื่อแสดงงานศิลปะที่เป็นของสะสมส่วนตัวของนายธนาคารที่ชื่อ นายวิลเลียม วิลลสัน คอร์คอรัน (William Wilson Corcoran) ซึ่งต่อมาได้ย้าย

ของเหล่านี้ไปยังพิพิธภัณฑ์คอร์คอรัน (Corcoran Museum) อย่างไรก็ตามหอคิลป์เรนวิคในปัจจุบันนี้เป็นส่วนหนึ่งของพิพิธภัณฑ์คิลปะอเมริกันแห่งชาติ (The National Museum of American Art) ของสถาบันสมิธโซเนียน โดยแสดงงานคิลปะ หัตถกรรม และการตกแต่งของอเมริกัน รวมทั้งจัดแสดงงานคิลปะของคิลปินจากทั่วโลกเป็นครั้งคราว

- พิพิธภัณฑ์การไปรษณีย์แห่งชาติ (The National Postal Museum) เปิดเมื่อปีค.ศ. 1993 โดยการบูรณะจากตึกที่ทำการไปรษณีย์ของกรุงวอชิงตัน (Washington City Post Office Building) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงเอกสารทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับวิวัฒนาการไปรษณีย์และการผลิตแสตมป์ของสหรัฐฯ

- พิพิธภัณฑ์คิลปะอเมริกันแห่งชาติ (The National Museum of American Art) แต่เดิมเป็นที่ทำการของสำนักงานลิทธิบัตรแห่งสหรัฐฯ (U.S. Patent Office) เป็นเวลาถึง 92 ปี ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงงานคิลปะประเภทต่างๆ รวมทั้งคิลปะพื้นเมืองของชาวอเมริกัน อาคารภายใต้รับการออกแบบโดยนายโรเบิร์ต มิลลส์ (Robert Mills) ในช่วงกลางระหว่าง ค.ศ. 1800-1809

- พิพิธภัณฑ์การก่อสร้างแห่งชาติ (The National Building Museum) เป็นอาคารที่ออกแบบโดยนายพลอมอนต์โก เมอร์รี ซี. เมเกล (Montgomery C. Meigs) ซึ่งเป็นผู้ที่คุมการก่อสร้างโดมของทำเนียบขาว มีสถาปัตยกรรมแบบวิคตอเรีย ที่มีแบบคล้าย Palazzo Farnese ในอิตาลี นับเป็นตึกที่มีพื้นที่ภายใน (indoor space) กว้างที่สุดในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. มีความยาวของล้วนกลางเท่ากับสนาม

ฟุตบอล ตึกนี้สูงประมาณตึก 16 ชั้น ภายในมีเสาแบบกรีก (Corinthian) ที่ใหญ่ที่สุดในโลกจำนวน 8 ตัน แต่ละตันใช้อิฐในการสร้างถึง 70,000 ก้อน มีความสูงต้นละ 76 ฟุต และมีเลี้นผ่าศูนย์กลางกว้าง 25 ฟุต ตึกนี้ได้เคยเป็นที่ทำการของเจ้าหน้าที่ในการจ่ายเงินบำนาญให้กับทหารจากสังคրาม ในช่วงกลางศตวรรษที่ 20 เกือบทุกทุบทิ้งทำลายแต่ในที่สุดเมื่อปี ค.ศ. 1980 ได้กลับมาเป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนหนึ่งของสถาบันสมิธโซเนียน เป็นที่แสดงนิทรรศการวิวัฒนาการของการก่อสร้างในอเมริกา ซึ่งรวมถึงภาพวาด และแบบแปลนของสถาปนิกต่างๆ นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการเกี่ยวกับกรุงวอชิงตัน ซึ่งว่า Washington: Symbol and City และ ณ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ยังเป็นที่จัดงานฉลองการรับตำแหน่งของประธานาธิบดีสหราชอาณาจักร หลายคนได้แก่ Grover Cleveland, Benjamin Harrison, Franklin D. Roosevelt, Richard M. Nixon, Jimmy Carter, Ronald Reagan และ George Bush

- พิพิธภัณฑ์ภาพแห่งชาติ (The National Portrait Gallery) แสดงภาพเขียนและภาพวาดประธานาธิบดีสหราชอาณาจักร ตั้งแต่ประธานาธิบดีคนแรก คือ George Washington นอกจากนี้ยังมีงานคิลปะต่างๆ ที่แสดงกว่า 11,000 ชิ้น ทั้งภาพวาด ภาพเขียน ภาพโปแลนด์ ภาพถ่าย และรูปปั้นของบุคคลที่สำคัญ ในประวัติศาสตร์ของสหราชอาณาจักร

- สวนลัตว์แห่งชาติ (The National Zoological Park) ทั้งนี้ National Zoo ได้รับการก่อสร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1889 อยู่ภายใต้การดูแลของสถาบันสมิธโซเนียน โดยสวนลัตว์แห่งชาตินี้ได้ย้าย

มาจาบริเวณสถาบันสมิธโซนเนียน ไปยังบริเวณ Rock Creek Valley ในกรุงวอชิงตัน เมื่อนายแซมมวล พี. แลงก์ลีย์ (Samuel P. Langley) ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเลขานุการของสถาบันสมิธโซนเนียนได้เสนอต่อรัฐสภาให้จัดสรรเงินสำหรับการสร้างสวนลัตัวเพื่อปกป้องคุ้มครองควายป่า (American bison) จากการสูญพันธุ์ สวนลัตัวนี้มีเนื้อที่ทั้งหมด 163 เอเคอร์ มีลักษณะต่างๆ นานาชนิดจากทุกเขต ทุกภูมิภาคทั่วโลก และที่ดึงดูดความสนใจคนมากก็คือควายป่าของทวีปอเมริกาเหนือ และหมี Panda จากจีน

- พิพิธภัณฑ์アナコสติอา (Anacostia Museum) เปิดเมื่อปี ค.ศ. 1967 เป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของแอฟริกัน-อเมริกัน (African-American) พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ตั้งอยู่ที่ Fort Stanton Park ในส่วนด้านตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

- พิพิธภัณฑ์คูเปอร์-ไฮวิตท์แสดงงานออกแบบแห่งชาติ (Cooper-Hewitt, National Design Museum) เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งเดียวในสหรัฐฯ ที่มุ่งเน้นเรื่องการศึกษาและการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการออกแบบ (design) ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน เปิดเมื่อปี ค.ศ. 1976

- พิพิธภัณฑ์อเมริกันอินเดียนแห่งชาติ (The National Museum of the American Indian's George Gustav Heye Center) เปิดเมื่อปี ค.ศ. 1994 และนิทรรศการเกี่ยวกับชนพื้นเมืองอเมริกันอินเดียน

สำหรับพิพิธภัณฑ์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้สถาบันสมิธโซนเนียน

แต่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก ก็ยังมีอีกหลายแห่ง เช่น พิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับการลังแพ้พันธุ์ชนชาติยิว (United States Holocaust Memorial Museum) เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เพิ่งเปิดเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1993 เป็นสถานที่แสดงประวัติศาสตร์ที่สำคัญยิ่งต่อนحنน์ของโลกในช่วงสมัยที่นาซีทำลายลังแพ้พันธุ์ของชนชาติยิว อาคารนี้ออกแบบโดยนายเจมส์ ฟรีด (James Freed) ซึ่งมีการจัดบางส่วนภายในอาคารที่จำลองสภาพค่ายกักกันของนาซี สามารถสร้างผลกระทบทางจิตใจและความรู้สึกของผู้เข้าชมได้มาก โดยเฉพาะการสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องคุณค่าของมนุษยชาติ

นอกจากนี้ก็มีหอศิลป์แห่งชาติ (The National Gallery of Art) เป็นที่แสดงงานภาพเขียนจิตรกรรมและประติมากรรมจากศิลปินเอกทั่วโลก ดังเช่น งานของจิตรกรเอกของโลกทั้งคุณ คือ Leonardo da Vinci, Monet, Renoir, Titian, Rembrandt, Cezanne เป็นต้น ส่วนที่น่าตื่นตาตื่นใจคือ ห้องโดมที่เรียก Rothunda ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบกรีก มีสถาหินอ่อนเรียงรายล้อมโดยรอบกล่าวกันว่าหอศิลป์แห่งชาติเป็นตึกที่ทันสมัยที่สุดตึกหนึ่งของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. อย่างไรก็ตาม หอศิลป์นี้มีได้เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันสมิธโซนเนียนแต่อย่างใด

ผู้อ่านหลายท่านคงได้เคยเห็นหนังสือนิตยสารของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ (The National Geographic Society) ประเทศสหรัฐอเมริกา นิตยสารของสมาคม (National Geographic Magazine) มีเอกสารลักษณ์เฉพาะ มีขอบเล่มสีเหลืองสด ซึ่งลักษณ์ของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ ก็คือกรอบสีเหลืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

นั่นเอง นิตยสารของสมาคมจัดทำโดยสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ อันเป็นสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนการศึกษาและการสำรวจเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ และได้จัดพิมพ์นิตยสารออกเป็นรายเดือนมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1888 ซึ่งเป็นปีเริ่มแรกที่ได้มีการจัดตั้งสมาคม ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อการเพิ่มพูนและเผยแพร่ความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ เป็นหน้าต่างเปิดโลกกว้างให้กับสมาชิกและประชาชนทั่วไป สมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม ค.ศ. 1888 จากการประชุมร่วมกันของนักวิชาการในสาขาต่างๆ 33 คน ที่ Cosmos Club กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. โดยมีนายการ์ดเนอร์ กรีน ฮับบาร์ด (Gardiner Greene Hubbard) ได้รับเลือกให้เป็นประธานคนแรกของสมาคม

อาคารสำนักงานใหญ่ของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติอยู่ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เป็นอาคารที่มีสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ออกแบบในปี ค.ศ. 1964 โดยนายเอดเวอร์ด ดูเรลล์ สโตน (Edward Durell Stone) ซึ่งล่าสุดเป็นห้องแสดงการสำรวจทางภูมิศาสตร์ในด้านต่างๆ โดยนักสำรวจของสมาคม (Explorers Hall) ซึ่งมีการเปลี่ยนเรื่องการจัดแสดงนิทรรศการเป็นระยะๆ นอกจากนี้ยังมีห้องที่ชื่อ Geographica แสดงนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางด้านภูมิศาสตร์ของสมาคม รวมทั้งเรื่องของได้ท่องมหาสมุทร วิวัฒนาการของมนุษย์โลกและระบบสุริยะจักรวาล เป็นต้น ภายในอาคารของสมาคมยังมีห้องโถงใหญ่ ซึ่งบันเดานของห้องโถงนั้นมีรูปภาพของห้องฟ้าที่จำลองสภาพของห้องฟ้าและตำแหน่งของดวงดาวเมื่อคืนวันที่มีการประชุมจัดตั้งสมาคมในปี ค.ศ. 1888

ณ ที่อาคารสำนักงานใหญ่ของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ

นี้เอง ที่เป็นที่ออกแบบและจัดทำนิตยสารของสมาคม ซึ่งนิตยสารแต่ละฉบับจะใช้เวลาในการทำวิจัยและจัดทำไม่น้อยกว่า 6 เดือนโดยฝ่ายต่างๆ อาทิ ฝ่ายบรณนาธิการ ฝ่ายวางแผน ฝ่ายคัดเลือกรูปภาพ ฝ่ายคัดเลือกเนื้อหา ฝ่ายจัดทำรูปเล่ม ฝ่ายจัดทำแผนที่ ฝ่ายจัดเนื้อหา ฝ่ายวิจัย และฝ่ายจัดทำอุปกรณ์เพื่อการวิจัย เป็นต้น สำหรับแผนที่แผ่นใหญ่ที่แนบไปกับนิตยสารเพื่อประกอบเรื่องในแต่ละฉบับนั้น จะใช้เวลาในการทำแผนที่ 1 แผ่นประมาณ 1 ปี ทั้งนี้ เพราะมีรายละเอียดและต้องตรวจสอบความถูกต้องในชื่อต่างๆ บนแผนที่นั้น แม้แต่รูปที่ลงเป็นหน้าปกของนิตยสารแต่ละฉบับก็ต้องได้รับการคัดเลือกอย่างพิถีพิถัน บางครั้งคัดเลือกมากรูปนับเป็นหมื่นรูปเลยทีเดียว เมื่อนิตยสารแต่ละฉบับได้รับการออกแบบและจัดทำเป็นรูปเล่มด้วยอย่างแล้ว ก็จะต้องได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ และคณะกรรมการของสมาคมอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจะลั่งให้มีการผลิตออกจำหน่ายจากศูนย์การผลิตที่อยู่ที่รัฐอิน ปัจจุบันนิตยสารนี้มีการแปลเป็นหลายภาษา รวมทั้งภาษาไทย

ดีฉันมีเพื่อนชาวอเมริกันผู้หนึ่งชื่อ นายTED จอห์นสัน (Ted Johnson) ทำงานอยู่ที่ฝ่ายวิจัยด้านเทคโนโลยีของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ เขายังได้เคยพาดีฉันไปศึกษาดูงานการจัดทำนิตยสาร (National Geographic Magazine) หลายครั้ง ดีฉันรู้สึกประทับใจในการทำงานของทุกฝ่ายที่มุ่งมั่นให้ลึกลับที่นำมาเสนอในนิตยสารแต่ละฉบับ เต็มไปด้วยคุณค่าและประโยชน์แก่ผู้อ่าน ดีฉันได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์สูงค่ายิ่ง อีกทั้งได้ทราบมากขึ้นถึงคุณค่าของความรู้ที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า วิจัย และได้ถูกนำมายเผยแพร่ให้แก่

มวลมนุษยชาติโดยผ่านทางนิตยสารและสื่อต่างๆ ของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติของสหรัฐฯ นิตยสารและสื่อต่างๆ เหล่านี้ยังเป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับการศึกษาเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่โดยเฉพาะในยุคของความก้าวหน้าทางข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบัน

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเรื่องราวของสถาบันสมิธโซเนียน และพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ตลอดจนเรื่องของสมาคมภูมิศาสตร์แห่งชาติ ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. จะเป็นที่น่ารู้น่าสนใจสำหรับคุณผู้อ่านได้บ้าง และหากบางท่านจะไปเยือนกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อใด ก็หวังว่าจะได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมสถานที่อันเป็นแหล่งของการศึกษาเรียนรู้เหล่านี้ด้วยพระคุณ.

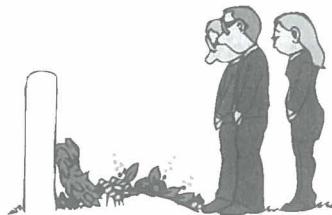
หนังสืออ้างอิง

1. Wurman, Richard Saul. Washington, D.C. New York : Access Press, 1993.
2. Karp, Walter. The Smithsonian Institution. The Smithsonian Institution, in association with the Editors of American Heritage Magazine. 1965.
3. Celebrating 150 Years America's Smithsonian. Smithsonian Institution Press, 1996.
4. Editor's Choice : Smithsonian. Washington, D.C. : The Smithsonian Institution, 1990.
5. Park, Edwards. Treasures of the Smithsonian. The Smithsonian Institution, 1983.
6. Mcquail, Lisa. Treasures of Two Nations : Thai Royal Gifts to the United States of America. Washington, D.C. : Asian Cultural History Program, Smithsonian Institution. 1997.
7. Kopper, Philip. The National Museum of Natural History, A Smithsonian Museum. New York : Harry N. Abrams, Inc., Publishers, in association with the Smithsonian Institution. 1982.
8. Rexer, Lyle; and Rachel Klien. American Museum of Natural History : 125 Years of Expedition and Discovery. New York : Harry N. Abrams, Inc., Publishers, in association with

- American Museum of Natural History. 1995.

 9. Highsmith, Carol M and; Ted Landphair. Washington, D.C : A Photographic Tour. Random House Value Publishing, Inc., 1997.
 10. Jacobson, Doranne. Presidents and First Ladies of the United States. New York : Smithmark Publishers Inc. 1995.
 11. Bryan. C.D.B. The National Geographic Society : 100 Years of Adventure and Discovery. New York : Harry N. Abrams, Inc. 1987.
 12. Vestlind, Priit. National Geographic On Assignment USA. Washington, D.C. : The National Geographic Society. 1997.
 13. Lectures and study tours from Smithsonian courses.
 14. <http://smithsonianassociates.si.edu/aboutsa.htm>
 15. Introductory Address by the President, Mr. Gardiner G. Hubbard. "National Geographic Magazine." Vol. 1 No. 1; 1888 (CD-ROM).
 16. Microsoft (r) Encarta (r) 98 Encyclopedia (CD-ROM). 1993-1997.

ມຣະສຕີ

湿润的 หมายถึงความaty เหตุที่ทำให้ความaty ปรากฏ
ขึ้นเมื่อ 4 อย่าง คือ

- ตายเพระลีนอายุ
 - ตายเพระลีนกรรม
 - ตายเพระลีนอายุและลีนกรรมทั้งสอง
 - ตายเพระประสบอปีทวเหตุ โดยอายุและกรรมยังไม่ลีน

เป็นธรรมดากองลักษณะอย่างมีความตายนี้เป็นที่สุด เมื่อ
พระผู้มีพระภาคทรงปลงอายุลังขารแล้ว ทรงตรัสเตือนภิกษุทั้งหลาย
ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราขอเตือนพวกราช ลังขารทั้งหลาย
มีความเสื่อมเป็นธรรมด้า พวกราชจะยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม

ความปรินิพพานแห่งตถาคตจักรมีในไม้ช้า โดยล่วงไปอีก 3 เดือน แต่เนื้ตถาคตจักปรินิพพาน” แล้วตรัสว่า “คนเหล่าใด ทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งพลา ทั้งบ้านทิต ทั้งมั่งมี ทั้งขัดสน ล้วนมีความตายเป็นเบื้องหน้า ภากชนะดินที่นายช่างหม้อกระทำแล้ว ทั้งเล็ก ทั้งใหญ่ ทั้งสุก ทั้งดิบ ทุกชนิดมีความแตกเป็นที่สุดฉันได้ ชีวิตของลัตว์ทั้งหลายก็ฉันนั้น”

ถ้าจะเปรียบเทียบการตายของลัตว์ทั้งหลายกับเหตุให้ความตายปรากฏขึ้น 4 อย่างแล้ว ชีวิตลัตว์ทั้งหลายเหมือนดวงประทีปที่จุดไว้ต้องดับลง คือลิ้นชีวิตโดยหมดอายุขัย ก็เหมือนดวงประทีปดับลง เพราะໄลัมดแต่น้ำมันยังอยู่ ผู้ที่ลิ้นชีวิตลงโดยหมดกรรมก็เหมือนประทีปดับลง เพราะน้ำมันหมดแต่ໄลัยังอยู่ ผู้ที่ลิ้นชีวิตลงโดยหมดทั้งอายุและกรรมก็เหมือนประทีปดับลงเนื่องจากทั้งໄลและน้ำมันหมดทั้งสองอย่าง ผู้ที่ลิ้นชีวิตลงโดยประสบอุปัทวเหตุต่างๆ นั้น ก็เหมือนดวงประทีปดับลงเนื่องจากถูกลมพัด หรือถูกเป่าให้ดับ โดยที่ໄลและน้ำมันยังอยู่

ตายเพราสีนอายุ

คำว่า อายุ หมายถึง อายุขัย ซึ่งเป็นการกำหนดขอบเขตแห่งการตั้งอยู่แห่งชีวิตรูป เป็นก้ม咒รูปผู้รักษาชีวิตของลัตว์ให้เป็นอยู่ได้ในชาตินั้นๆ เมื่อว่าโดยบุคคล คือ การตายเพราสีนอายุ หมายถึงตายเมื่อแก่ คือความชรา แล้วจึงตาย ในสมัยพุทธกาล มุนุชย์มีอายุขัย 100 ปี โดยประมาณ นับแต่พระลัมมาลัมพุทธเจ้า ปรินิพพานแล้ว อายุขัยก็ลดลงในอัตราส่วน 100 ปี ลดลง 1 ปี ขณะนี้ล่วงเลยไป 2500 ปี มุนุชย์ปัจจุบันจึงมีอายุขัยประมาณ 75 ปี

เพราะอายุขัยของมนุษย์ไม่แน่นอน มีข้อขึ้นและข้อยลง ซึ่งขณะนี้อยู่ในช่วงขัยลง ส่วนอายุของเหล่าเทวดา หรือ พระม ต่างก็มีขอบเขตอยุ่ตามภูมิของตนที่เกิดอยู่

ปัจจุบัน กำหนด 75 ปีเป็นอายุขัย ดังนั้น มนุษย์ทั้งหลายในโลกนี้ แม้ว่าอำนาจกรรมยังมีอยู่ แต่เมื่อครบอายุขัยก็ตายไปเป็นส่วนมาก ผู้ที่มีอายุยืนเกินกว่าอายุขัยที่กำหนดไว้นั้นก็มีบ้าง แต่หาก ห่านเหล่านั้นต้องมีอีดิกรรมที่เกี่ยวกับการไม่ฆ่าลัตว์ ไม่เบี้ยดเบี้ยนลัตว์ จะช่วยอุปถัมภ์ชีวิตและร่างกายให้อยู่ได้นานเป็นพิเศษ หรือมีชีวะนั้นด้วยอำนาจชันกรรมยังมีกำลัง และปัจจุบันมีกรรมฝ่ายดี คือการรักษาศีล 5 ไว้ได้บริสุทธิ์ หรือมีการรักษาสุขภาพอนามัยไว้อย่างดีต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้นั้นมีอายุกินขัยได้ มีผู้อายุยืนถึง 90 ปีกว่าก็ยังมีปรากฏอยู่ ในสมัยพุทธกาลนั้น กำหนดอายุขัยไว้ 100 ปี แต่ผู้อายุยืนกว่า 100 ปีก็มีหลายท่าน เช่น พราวนันท พรมหาภัลลปนาภิสสา มีอายุ 120 ปี พระพากุลเถระ มีอายุ 160 ปี เป็นต้น

ตายเพราสีนกรรม

คำว่า “กรรม” ในที่นี้ หมายถึงชันกรรมที่ส่งผลให้เกิดในภพนั้นๆ และอุปถัมภกรรม มีหน้าที่อุดหนุนให้รูปนามที่เกิดจากชันกรรมตั้งอยู่ได้นานๆ ในภพนั้น การลิ้นสุดแห่งกรรมทั้งสองนี้ซึ่งอว่าตายเพรากรรม ฉะนั้น ผู้ที่เกิดมาและอยู่ด้วยกรรมทั้งสองนี้ บางคนเพียง 1 เดือนบ้าง 1 ปีบ้าง หรือ 5 ปี 10 ปี บ้าง เหล่านี้ย่อมกล่าวได้ว่า เป็นการตายเพรากรรมลิ้นสุดลง

ตามเพาะสื้นสุดแห่งอายุและกรรมทั้งสอง

ความตายชนิดนี้หมายถึงผู้ตายนั้นมีอายุยืนอยู่ได้จนครบอายุขัย และอำนาจของชนกกรรม ก็พอดีหมัดลงพร้อมกับความลึ้นสุดแห่งอายุ เช่น ผู้ที่เกิดมาในสมัยกำหนดอายุ 75 ปี เป็นอายุขัย และอำนาจของกุศลชนกกรรมของผู้นั้นก็มีอำนาจอยู่ได้ 75 ปี เช่นเดียวกัน เมื่อผู้นั้นมีอายุ 75 ปี แล้วตายลง จึงกล่าวได้ว่าความตายของผู้นั้นเป็นการตายแบบลึ้นทั้งอายุและกรรมทั้งสองได้ แม้อายุสัตว์ก็ เช่นเดียวกัน เช่นสุนัขมีอายุขัยกำหนด 10 ถึง 12 ปี และสุนัขนั้นเกิดด้วยอำนาจของกุศลชนกกรรม ก็อยู่ได้ครบ 10 ถึง 12 ปี แล้วตายลง กล่าวได้ว่าสุนัขนั้นตายแบบลึ้นทั้งอายุและกรรมทั้งสอง

การตายเพาะประสนบอุปัทวเหตุโดยอายุและกรรมยังไม่ลึ้น

ความตายชนิดนี้เป็นการตายเพาะมีกรรมอื่นเข้าไปตัดวิบาก และกัมมชรูปที่เกี่ยวจากชนกกรรมให้ลึ้นสุดลง กรรมนั้นได้แก่ อกุศลกรรม 12 มหากุศลกรรม 8 หรือตัตมัคกรรม 1 ผู้ที่มีอายุยังไม่เข้าถึงขีดอายุขัย และอำนาจของชนกกรรมก็ยังไม่หมด แต่ด้วยอำนาจแห่งอกุศลกรรม หรือกุศลกรรมที่ได้ทำมาแล้วในพอก่อนหรือภพนี้เข้ามาตัดรองให้ผู้นั้นตายลงเสียก่อน ซึ่งเปรียบได้กับดวงประทิปที่ໄลย়ังอยู่ น้ำมันก็ยังอยู่ แต่ไฟต้องดับลงด้วยเหตุอื่น เช่นภูกลมพัดถูกน้ำ เป็นต้น ตัวอย่าง อกุศลกรรมตัตระปนาณที่เกิดจากกุศล เช่น ถูกคัตรุฆ่าตาย ถูกสัตว์ทำร้ายถึงแก่ความตาย และแม้ด้วยความพยายามของตนเอง เช่น ฆ่าตัวตาย กระโดดน้ำตาย เป็นต้น หรือ สัตว์เดรัจฉาน เช่น สุนัข รูปนามเกิดจากอกุศลกรรม มีอายุเพียง 1

ปี หรือ 2 ปี ถูกรถทับตาย เป็นต้น

ตัวอย่าง กุศลกรรมตัดอกุศลชนกกรรม เช่น สัตว์นรก เมื่อพญามราชเตือนสติให้ระลึกถึงกุศลที่ทำไว้ได้ กุศลนั้นก็ตัดรูปนามสัตว์นรนั้นถึงแก่ความตายไปเกิดใหม่ในมนุษย์หรือเทวดาทันที เป็นต้น หรือรหัตมัคกรรมตัดรูปนามของรา瓦สผู้เป็นพระอรหันต์ ถ้ามิได้อุปสมบทภายใน 7 วัน จะต้องลิ้นชีวิตหรือปรินิพพานใน 7 วันนั้นเอง

ความตายทั้ง 4 อย่างนี้ คือ ตายโดยลึ้นกรรม ตายโดยอายุลึ้นตายโดยลึ้นทั้งกรรมและอายุ ทั้ง 3 แบบนี้ เป็นการตายที่ถึงเวลาเรียกว่า กาลمرณะ ล่วนการตายแบบอุปัทวเหตุอย่างได้อย่างหนึ่งก็ตาม เป็นการตายที่ยังไม่ถึงเวลา เรียกว่า กาลمرณะ

กาลمرณะนี้ ในสังยุตตาบาลี แสดงไว้ว่า “ดูก่อน มหาราชา ในโลกนี้ผู้ใดทำให้คนอื่นตายลงด้วยการอดข้าว ผู้นั้นแม้ยังอยู่ในวัยเด็กก็ตาม วัยหนุ่มสาวก็ตาม วัยชรา ก็ตาม ยอมได้รับการเบี้ยดเบียนด้วยการอดข้าว และตายลงด้วยความทิวข้าวนั่นเอง เป็นดังนี้ “ตอลอดแสงชาติ” หมายความว่า ผู้ที่เคยทำให้ผู้อื่นตายลงด้วยการอดน้ำให้ถูกกัด วางแผน เอาไฟเผา ถ่วงน้ำ หรือฆ่าโดยใช้อาวุธ เหล่านี้เป็นต้น ผู้นั้นก็ยอมตายด้วยการอดน้ำ ถูกกัด ถูกวางแผน เจ็บไฟคลอก จนน้ำถูกอาวุธ เช่นเดียวกัน และง่าว่ากาลمرณะเหล่านี้จะเว้นเลี้ยกจากอดีตกรรมไม่ได้ จึงเรียกกาลمرณะนี้ว่า อุปัจเฉกกรรม คือกรรมที่มาตัดรอนนั่นเอง

ความตายที่เป็นกาลمرณะนี้รวมถึงการปฏิบัตินเป็นไปไม่สม่ำเสมอ ไม่มีปัญญาที่จะบำรุงรักษาร่างกายให้มีชีวิตยืนยาวอยู่ได้ตลอดอายุขัย ไม่ได้เปลี่ยนอิริยาบถให้เป็นไปโดยสม่ำเสมอ

มีปัลอยให้เป็นไปตามยถากรรมด้วยอำนาจกิเลสคือ ความโลภบ้าง ความโกรธบ้าง ความเห็นผิดบ้าง หรือคิดไม่ถึงบ้าง ทำให้คนทั้งหลายต้องพยายามโดยกาลอันไม่สมควรนี้เป็นส่วนมาก

ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของมรณสติ คือความตาย หัวข้อที่ตั้งไว้ว่า มรณสติ ต้องมีคำว่าสติตัวย่อ ก 1 คำจึงจะครบถ้วนบริบูรณ์ คำว่า มรณสติ หมายถึง ความมีสติ ระลึกถึงความตาย เพื่อความไม่ประมาท มรณสติ เป็นอนุสติ 1 ในอนุสติ 10 มีพุทธานุสติ เป็นต้น มีเรื่อง เล่าไว้ในธรรมบทภาค 6 เรื่องการเจริญมรณสติของธิดาช่างหูก ดังนี้

“วันหนึ่ง พราชาเมืองอาพวิ เมื่อพระศาสดาถึงเมือง อาพวิแล้ว ได้ทูลนิมนต์ถวายทาน แล้วพระศาสดา เมื่อจะทรงทำ อุโนโมทนา ในเวลาเสร็จภัตกิจ จึงตรัสว่า “ท่านทั้งหลาย จงเจริญ มรณสติ ดังนี้ว่า ชีวิตของเรามีอยู่ยืน ความตายของเรานอน เรา พึงตายแน่แท้ ชีวิตของเรามีความตายเป็นที่สุด ชีวิตของเรามีเที่ยง ความตายเที่ยง ก็มรณสตันชนทั้งหลายได้ไม่เจริญแล้ว เมื่อกลางแห่ง ความตายมาถึง ชนเหล่านั้นย่อมสงบดุ๊ง หัวดกลัวตาย เมื่อตนผู้เห็น օสรพิชัยแล้วกลัวะนั้น ส่วนบุคคลที่เจริญมรณสติเสมอแล้ว เมื่อ ความตายมาถึงย่อมไม่สงบดุํกกลัว เมื่อตนผู้นั้นเห็นօสรพิชัยแต่ไกล แล้วก็เอาก่อนไม่เขียดทึ่งไปยืนอยู่ฉะนั้น”

พระฉะนั้น จึงครวเจริญมรณสติไว้ ในชนทั้งหลายที่ฟัง ธรรมเทศนานในวันนั้น มีธิดาช่องนายช่างหูกอายุ 16 ปี คนหนึ่งคิดว่า ธิดามาถ้อยคำของพระพุทธเจ้าทั้งหลายอัศจรรย์ เรายังครวเจริญ มรณสติ แล้วก็เจริญมรณสติอย่างเดียวตลอดเวลา 3 ปี ผ่านมา

วันหนึ่ง ธิดาของนายช่างหูกผู้นี้เข้าในข่ายพระภูษณของพระองค์ ทรงทราบว่านางจะได้ประโยชน์จากการเสด็จแสดงธรรมของพระองค์ จึงเสด็จพร้อมภิกษุ 500 เป็นบริวารจากพระเชตวันไปสู่อัศจรรยาหาร ชาวเมืองอาพวิทูลนิมนต์แล้ว ฝ่ายธิดาช่องนายช่างหูกท้าการเสด็จ มาด้วยความปฏิยินดี เช่นเดียวกับฝ่ายบิดาของนาง ก็ใช่ให้นาง กรอด้วยหลอดให้ เพราะจะต้องทนผ้าที่ค้างอยู่ให้เสร็จ นางจึงต้อง กรอด้วยให้บิดาก่อนแล้วค่อยไปเข้าเฝ้าพระศาสดา ฝ่ายชาวเมือง อาพวิเมื่อเสร็จการถวายภัตตาหารแล้วรออยู่เพื่อต้องการอนุโมทนา พระศาสดาประทับนั่งอยู่ด้วยทรงประธานการมาของธิดาช่างหูก นั่นอยู่ เมื่อธิดาช่องนายช่างหูกกรอด้วยหลอดให้กระเซ้าเพื่อนำไปให้บิดา ผ่านที่ท้ายสุดของชนทั้งหลายที่ประชุมกันอยู่ พระศาสดาทรงชะง้อ ทอดพระเนตรนางนั้น นางจึงทราบโดยการขอพระศาสดาจึงวาง กระเซ้าด้วยหลอด เข้าไปสู่รูระยะที่ใกล้ ถวายบังคมแล้วยืนอยู่ ณ ที่ ควรข้างหนึ่ง

พระศาสดาตรัสถามว่า “กุมาრิกา เธอมาจากไหน?”

นางกุมาริกาตอบว่า “ไม่ทราบพระเจ้าช้า”

พระศาสดาตรัสถามอีกว่า “เธอจักไปที่ไหน?”

นางกุมาริกาตอบว่า “ไม่ทราบพระเจ้าช้า”

พระศาสดาตรัสถาม “เธอไม่ทราบหรือ?”

นางกุมาริกาตอบ “ทราบพระเจ้าช้า”

พระศาสดาตรัสถาม “เธอทราบหรือ?”

นางกุมาริกาตอบ “ไม่ทราบพระเจ้าช้า”

พระศาสดาตรัสถามปัญหา 4 ข้อแก่นางกุมารินั้น ขณะนั้น

มหาชนทั้งหลายโพธนาโดยวิถีตามนิธิตามนายช่างหุกนั้นว่า ตอบปัญหาอันไม่ควรกับพระศาสนา

พระศาสนาทรงกระทำให้มหาชนเจยบเสียงแล้วจึงตรัสตามนางว่า “กุมาริกา เมื่อเรากล่าวว่า มาจากไหน เพราะเหตุไรเชือจึงตอบว่าไม่ทราบ” นางกุมาริกาตอบว่า “พระเจ้าข้า พระองค์ย่ออมทรัพความที่หม่อมฉันมาจากการเรือนช่างหุก เมื่อพระองค์ตรัสตามว่า เธอมาจากไหนนั้น ย่อมตรัสตามว่าเธอมาจากที่ไหนจึงเกิดแล้วในที่นี้ แต่หม่อมฉันไม่ทราบว่ามาแล้วจากไหนจึงมาเกิดในที่นี้” พระศาสนาจึงประทานสาส្តราการเป็นครั้งแรกว่า ดีแล้ว ดีแล้ว ปัญหาอันเรากำเนิดแล้ว เธอได้แก้แล้ว แล้วตรัสตามต่อไปว่า “เมื่อเรากำเนิด เธอจักไป ณ ที่ไหน เพราะเหตุไรจึงกล่าวว่า ไม่ทราบ” นางกุมาริกาตอบว่า “พระเจ้าข้า พระองค์ย่ออมทราบ หม่อมฉันผู้ใดอกระเช้าด้วยหลอดเดินไปยังโรงของช่างหุก พระองค์ย่ออมตรัสตามว่า ก็เธอไปจากโลกนี้แล้ว จักเกิดในที่ไหน ก็หม่อมฉันจุติจากโลกนี้แล้ว ย่อมไม่ทราบว่า จักไปเกิดในที่ไหน” พระศาสนาประทานสาส្តราการแก่นางเป็นครั้งที่ 2 ว่า ปัญหาอันเรากำเนิดแล้ว เธอได้แก้แล้ว แล้วตรัสตามต่อไปว่า “เมื่อเรากำเนิด เธอไม่ทราบหรือ เพราะเหตุไร จึงตอบว่าไม่ทราบ” นางกุมาริกาตอบว่า “พระเจ้าข้า หม่อมฉันย่ออมทราบภาระคือความตายของหม่อมฉันเท่านั้นเหตุนั้นจึงทราบทูลอย่างนั้น” พระศาสนาประทานสาส្តราการแก่นางเป็นครั้งที่ 3 ว่า ปัญหาอันเรากำเนิดแล้ว เธอแก้ได้แล้ว แล้วตรัสตามต่อไปว่า “เมื่อเป็นเช่นนั้น เมื่อเรากำเนิด เธอย่ออมทราบหรือ เพราะเหตุไรจึงพูดว่า ไม่ทราบ” นางกุมาริกาตอบว่า “หม่อมฉันย่ออมทราบแต่ภาระคือความตายของหม่อมฉันเท่านั้นพระเจ้าข้า แต่

ย่อมไม่ทราบว่าจักตายในเวลากลางคืน กลางวัน หรือเวลาเช้า ในการซื้อโน่น เป็นต้น เพราะเหตุนั้นจึงพูดอย่างนั้น” พระศาสนาประทานสาส្តรากันงาเป็นครั้งที่ 4 ว่า ปัญหาอันเรากำเนิดแล้ว เธอได้แก้แล้ว แล้วตรัสเตือนบริษัทชุมชนทั้งหลายในที่นั้นว่า “พวกท่านย่ออมไม่ทราบถ้อยคำซึ่งมีประมาณเท่านี้ที่นางกุมาริกานี้กล่าวแล้ว ย่อมโพธนาอย่างเดียวเท่านั้น เพราะจักชูกือปัญญาของชนเหล่าได้มีอยู่ชนเหล่านั้นเป็นศุจคนatabอดที่เดียว จักชูกือปัญญาของชนเหล่าได้มีอยู่ชนเหล่านั้นเป็นผู้มีจักษุ” ตรัสพระคณาจักรว่า “สัตว์โลกนี้เป็นเหมือนคนatabอด ในโลกนี้น้อยคนจะเห็นได้แจ้ง น้อยคนจะไปในสวรรค์ เหมือนนกหลุดแล้วจากเขาย (ของนายพราน) มีน้อยจะนั่น”

เมื่อธรรมเทศนาจบลง นางธิดาของนายช่างหุกตั้งอยู่ในโสดาปัตติผล มหาชนเป็นอันมากมายก็ตั้งอยู่ในประโยชน์แห่งตน นางธิดาของนายช่างหุกถือกระเช้าด้วยหลอดไปให้บิดา กระเช้าหลอดด้วยกระทบที่สุดฟิมทำเสียงดัง บิดาซึ่งกำลังหลับสะดุ้งตีน ก็ฉุกที่สุดฟิม ทำให้ที่สุดฟิมกระแทกที่หน้าอกของนางกุมาริกาถึงแก่ความตายทันที บังเกิดในดุลิพพ บิดาของนางเห็นร่างนางมีแต่เลือดล้มลงตายก็เคร้าโศกมาก จึงไปหาพระศาสนาราบทูลเรื่องราวให้ทราบ พระศาสนาทรงปลอบเขาแล้วตรัสว่า “ท่านอย่าโศกเลย เพราะน้ำตาที่ไหลออกเพราะความตายแห่งธิดาของท่าน ในสังสารวัฏอันหากสุดไม่ได้นี้ มากกว่าน้ำในมหาสมุทรทั้ง 4” ทรงแลดงธรรมแก่เข้า ทำให้มีความโศกเบาบางลง ทูลขอรรพชา กับพระศาสนาและได้อุปสมบทต่อมาไม่นานก็ได้บรรลุอรหัตผล

จบเรื่องธิดาของนายช่างหุก จะกล่าวถึงการเจริญมรณสติ

จากวิสุทธิ์โดยลังเขปดังนี้

พึงระลึกถึงความตายโดยอาการ 8 อาย่าง

- โดยปรากฏดุจเพชรฆาตที่ลือชาบจ่อที่คือยืนประชิดตัวอยู่ฉันได้ ความตายก็ปรากฏฉันนั้นเหมือนกัน เพราความตายมันมาพร้อมกับความเกิด คือลัตว์เมื่อเกิดมาก็เริ่มป่ายหน้าไปสู่ความตาย
- โดยความวิบัติแห่งสมบัติทั้งหลายในโลกนี้ จะดงามอยู่ ก็ช่วงเวลาที่ยังไม่วิบติ
 - ความไม่มีโรคทั้งปวง ย่อมมีความเจ็บไข้เป็นที่สุด
 - ความหุ่มสาว มีความแก่เป็นที่สุด
 - ความเป็นอยู่ทั้งปวงมีความตายเป็นที่สุด
- โดยการเปรียบเทียบตนกับคนที่ตายไปแล้ว โดยมีศมามาก มีบุญมาก มีแรงมาก มีฤทธิ์มาก มีปัญญามาก เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระลัมมาลัมพุทธเจ้า
- โดยอายุ (ชีวิต) เป็นของอ่อนแองของลัตว์ทั้งหลาย ผู้พ้นอยู่กับลมหายใจเข้าออก อยู่กับอวิริยาบถ ความเย็น ร้อน อาหารจึงอ่อนแอดังนี้

ชีวิตหนานมิตไม่ได้ในธรรม 5 อาย่าง

- ไม่รู้ว่าจะตายเมื่อใด
- ไม่รู้ว่าจะตายด้วยโรคอะไร
- ไม่รู้ว่าจะตายในเวลาเช้า สาย บ่าย เย็น ค่ำ
- ไม่รู้ว่าจะตายที่ไหน
- ไม่รู้ว่าจะตายแล้วจะไปเกิดที่ไหน
- โดยร่างกายเป็นสาธารณณะแก่ลัตว์และปัจจัยแห่งความ

ตายมากmany เป็นสาธารณณะแก่หมู่ชนอน 80 พวก ที่อาศัยในผิวนี้ นื้อกระดูก เยื่อในกระดูก คัดกินเหมือนบ้านเกิด โรงพยาบาล สุสาน ล้วนของพวกรอนเหล่านั้น และโรคอีกหลายร้อยอย่าง อาชญากรรม กายนอก

- โดยชีวิตมีกำหนดกาลอันเล็กน้อย เพียง 100 ปีหรือน้อยกว่านี้

- โดยชีวิตมีขณะอันเล็กน้อย เพียงช่วงความเป็นอยู่ของจิต ขณะเดียว จิตดวงเดียว เมื่อดับไป ย่อมกล่าวได้ว่า “ดับไปแล้ว” ดังนี้**อาณิสงส์ของมรณสติ**

ผู้ประกอบเนืองๆ ซึ่งมรณสติ ย่อมได้อานิสงส์ดังนี้

- ย่อมเป็นผู้ไม่ประมาทเป็นนิตย์
- ให้ความสำคัญในพกทั้งปวงว่าไม่น่ายินดี
- ละความโกรธในชีวิตได้
- เป็นผู้ดีเตียนนาป
- ไม่มากไปด้วยการสะสม
- ปราศจากความตระหนึ่อันเป็นมลทิน
- ย่อมเลสคุณในอนิจลัญญา แม้ทุกชลัญญาและอนัตตลัญญา ก็ย่อมปรากฏตามแนวอนิจลัญญา
- ย่อมเป็นผู้ไม่กลัวไม่หลง เมื่อใกล้ตาย
- หากไม่ได้สำเร็จอมธรรมในอัตตภาพนี้ เมื่อตายย่อมมีสุคติ เป็นที่ไปในเบื้องหน้า

เพราเหตุนั้น ผู้มีปัญญาพึงทำความไม่ประมาทในมรณสติ อันมีอานุภาพมากอย่างนี้ทุกเมื่อเทอญ.

สินค้าวัฒนธรรมคืออะไร? เหมือนกับสินค้าอื่นๆ ในห้องตลาดหรือไม่?

ผมได้อ่านหนังสือพิมพ์ (หนังสือพิมพ์เป็นสินค้าวัฒนธรรมหรือไม่?) พบข่าวสารต่างๆ เมื่อไม่นานมานี้ซึ่งให้เห็นว่ามิติทางวัฒนธรรมของสินค้าและบริการมีอยู่อย่างเดียวดีนั้น อาทิ

1. ประเทศไทยพยายามที่จะใช้โอกาสในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม APEC เพื่อให้ผู้นำประเทศสมาชิกมีความประทับใจ Murdoch ทางวัฒนธรรม (Exotic cultural heritage) ของไทยและเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย (หนังสือพิมพ์ The Nation ฉบับวันที่ 10 เมษายน 2546) (แปลว่าวัฒนธรรมลามารถส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ใช่หรือไม่?)

* ผู้อำนวยการกองวิทยุกระจายเสียง กรมสารนิเทศ

2. ข้าวหอมมะลิเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและเป็นองค์ประกอบสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกข้าวรายย่อย ดังนั้น การที่ข้าวหอมมะลิถูกกรุกรานอย่างหนักจากรัฐบาลและบริษัทเอกชนรายใหญ่ของสหรัฐอเมริกาจึงเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้กับเกษตรไทยโดยตรง (หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันที่ 11 เมษายน 2546) (แปลว่าวัฒนธรรมกินได้ด้วยใช่หรือไม่?)

3. นอกจากนั้น สินค้าวัฒนธรรมยังเป็นสินค้าส่งออกที่จะนำรายได้มหาศาลเข้าประเทศด้วยใช่หรือไม่?

บทความในหนังสือพิมพ์ Bangkok Post ฉบับวันที่ 26 มีนาคม 2546 ชี้อ่วว “Japan’s next cultural export” (สินค้าออกทางวัฒนธรรมซึ่งต่อไปของญี่ปุ่น) เขียนโดย Yuri Kageyama แห่งสำนักข่าว AP ประจำกรุงโตเกียว สรุปได้ว่า “...Astro Boy (หรือในชื่อ Atomu ญี่ปุ่น) จะได้รับการฉลองวันเกิดในวันที่ 7 เมษายน โดยเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นในศตวรรษ 1950 และเป็นภาคยนตร์การ์ตูนยอดฮิตที่ได้รับความนิยมในศตวรรษ 1960 - 1980 Astro Boy เป็นตุ่นยันต์เต็กลสูง 1.35 เมตร สร้างขึ้นโดยนักวิทยาศาสตร์ชาวญี่ปุ่น คนหนึ่งซึ่งทุกชีวะที่สูญเสียบุตรชายในอุบัติเหตุรถynต...”

“...บริษัทโซนีกำลังผลิตรายการโทรทัศน์เป็นตอนๆ ร่วมกับบริษัท Tezuka Productions เพื่อสร้าง Astro Boy ให้ดังอย่างกับ Pokemon หรือ Power Rangers ประสบความสำเร็จมาแล้วในอดีต นอกจากนั้นยังมีแผนจะสร้างภาพยนตร์เรื่องยาวก่อนปลายปี ค.ศ. 2004 (ปีหน้า)...”

“...Astro Boy รู้สึกว่าตนเองถูกตัดขาดจากโลกภายนอก ซึ่งเต็กๆ ส่วนใหญ่มักมีความรู้สึกเช่นเดียวกันนั้น และเป็นผู้ไร้เดียงสา และเประบางต่างกับการตูนอเมริกันที่มีลักษณะเป็นวีรบุรุษเลิยมาก กว่า การกลับมาของ Astro Boy จะไม่เพียงทำให้เต็กฯ ตื่นเต้นเท่านั้น แต่ยังทำให้ฟ้อ-แม่ หรือแม่กระทั้งคนรุ่นปู่ รุ่นย่า ในญี่ปุ่น ย้อนระลึกถึงวัยเด็ก หรือหนุ่ม-สาว ซึ่งเป็นช่วง Astro Boy มีมาในสมัยแรก

ผู้จัดการของ Tezuka Productions กล่าวว่า message หรือสารที่ต้องการสื่อให้ผู้ชม Astro Boy ได้รับรู้ คือ ความอดกลั้น และการยอมรับในความแตกต่าง (Tolerance of diversity) ภาพของ Astro Boy ได้ถูกพิมพ์ในเลือด หรือญี่ปุ่น ปลอกหมอน หรือของใช้ในบ้าน ตลอดจนบัตรโทรศัพท์ พวงกุญแจ นอกจากนั้นมีผู้ผลิตหัวใจได้ประดิษฐ์ของเล่นเป็นหุ่น Astro Boy ที่สามารถพูดตามและส่องแสงเป็นประกายได้มื่อได้รับเสียงเป็นคำลั่ง...”¹

¹ นวนิยายวิทยาศาสตร์ (Science fiction) มีวัฒนาการตามยุคสมัย ในปัจจุบัน นักวิทยาศาสตร์ผู้ที่สูญเสียบุตรคนจะหันไปทางเทคโนโลยีชีวภาพหรือ วิทยาศาสตร์แห่งชีวิต (Life science) ตามที่นาย Enriquez ได้เขียนไว้ในหนังสือชื่อ “As the Future Catches You” ถ้า (สรรค์มีดา)...

แล้วบุตรหลานของท่านเกิดเสียชีวิตในอุบัติเหตุ...
ท่านคงต้องทำทุกทางที่ทำได้ เพื่อนำเขากลับมา...

ผู้ปกครองบางคนกำลังศึกษาทางเลือกนี้อยู่

นักวิทยาศาสตร์หลายคนเริ่มขยับเข้าไปใกล้กับการผลิตมนุษย์สำเนาแบบ (Human cloning) ขึ้นทุกที (น.211 และ 249 ของ “เมืองอนาคตໄล์ล่าคุณ” แปลโดยชวนิต คิวะเก็อ และสมสกุล ผู้จินดามุข บริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน), มีนาคม 2546)

คำตามข้างต้นทำให้ผมพยายามหาคำตอบให้ตนเองเกี่ยวกับ วัฒนธรรม และสินค้าวัฒนธรรม เริ่มด้วยการอ่านวารสารสูจิทัย ธรรมธิราชปีที่ 14 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2544 ที่อัญเชิญ คำบรรยายของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่นักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2537 เรื่อง “วัฒนธรรมไทยในกระแสโลกในโลก” ที่มีใจความสำคัญตอนหนึ่ง ดังนี้

“...ภาวะที่ทุกประเทศกำลังแข่งขันอยู่ก็คือ ความพยายามรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนกับการเปลี่ยนไปตามกระแสโลก..จะผลผลิตงานกันอย่างไรให้เหมาะสม ควรจะเป็นแนวทางใด...”

“...วัฒนธรรม หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิตของหมู่คณะหรือกลุ่มชนกลุ่มนี้ เป็นแบบอย่างมาตรฐานเดียวกันที่สามารถนำไปสู่ความมั่นคง เช้าใจและยอมรับใช้ร่วมกัน เป็นลักษณะการดำเนินชีวิตที่ทำให้กลุ่มลังค์มนั้นแตกต่างจากกลุ่มลังค์มนี้อีก”

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม คือ ภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในลังค์มนี้เป็นผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรมนั้นๆ...”

หลังจากนั้นผมได้อ่านหนังสือ “Culture, Trade and Globalization” ของยูเนสโก (ดีพิมพ์ปี คศ. 2000) ซึ่งผมถือโอกาสถอดความนำเสนอด้วยอ่านต่อไป ทำให้ผมมีความรู้เพิ่มเติมว่า โดยที่ตลาดลินค้าทางวัฒนธรรมได้ขยายและเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นตลาดลินค้าในระดับโลก สาเหตุประการหนึ่งก็คงเป็นเพราะคนรุ่นใหม่มีเวลาว่างมากขึ้น มีรายได้สูงขึ้น สามารถจับจ่ายใช้สอยด้านสันนาการ

และการพัฒนาอย่างมากขึ้น ตลอดจนสินค้าที่ถูกมองกว่าเดิมทำให้เกิดอุปสงค์เพิ่มมากขึ้นเป็นเจาตามด้วย

ทั้งนี้ จากตัวเลขสถิติระบุว่า การค้าสินค้าวัฒนธรรมกำลังกลยับเป็นเสาหลักของสังคมสารสนเทศ (Information society) หรือสังคมที่มีพื้นฐานบนความรู้ (Knowledge - based society)

ในขณะที่สินค้าทางวัฒนธรรมได้แพร่กระจายไปทั่วโลก แต่การผลิตสินค้าเท่านั้นกลับกระจากตัวในบางประเทศพัฒนาแล้วที่มีเทคโนโลยีระดับสูง² อาทิ ภาพยนตร์เรื่องละ 85 ที่ฉายทั่วโลกในปัจจุบันถ่ายทำที่ Hollywood ในสหรัฐอเมริกา เป็นที่น่าลังกetcว่าสินค้าทางวัฒนธรรมที่แพร่หลายไปในประเทศต่างๆ นั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิตในประเทศที่บริโภคนั้นเอง แต่นำเข้าจากต่างประเทศ จึงมีมิติของการค้าต่างประเทศและการกีดกันทางการค้าที่มาเกี่ยวข้องด้วย

สินค้าทางวัฒนธรรม อาจอยู่ในรูปบริการหรืออยู่ในรูปที่ไม่สามารถจับต้องได้ อย่างไรก็ตามมักจะได้รับการปกป้องโดยกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ (copyright) ลิขธิบัตร (patent) และเครื่องหมายการค้า (trademarks)

² ข้อเท็จจริงข้อนี้ในเอกสารรายงานการวิจัยของไทยก็มีข้อสรุปทำนองเดียวกันคือ “การไหลของข่าวสารและความบันเทิงจากประเทศที่พัฒนาแล้วไปยังประเทศด้อยพัฒนาเป็นแบบทางเดียว ในระดับประเทศก็เช่นกัน มีการไหลของข่าวสารจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นเพียงทางเดียว” กาญจนฯ แก้วเทพและคณะ “สืบเพื่อ ชุมชน : การประเมินค่าความรู้” ศูนย์หนังสืออุพฯ พฤศจิกายน 2543

สินค้าวัฒนธรรมคืออะไร

เป็นสินค้าอุปโภค (Consumer goods) ที่เป็นสื่อนำความคิด ลัญลักษณ์ และวิถีทางการดำเนินชีวิต (idea, symbols and ways of life) ทั้งในลักษณะข่าวสารหรือความบันเทิงที่มีส่วนเสริมสร้างเอกลักษณ์ร่วมของกลุ่มบุคคล อาทิ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร สินค้าโลตัสดีทัคค์ รายการวิทยุและโทรทัศน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ แผ่นเสียง CD ภาพยนตร์ มัลติมีเดีย (สื่อประสม) การออกแบบแฟชั่น หรืออยู่ในรูปบริการ (Cultural services) อาทิ การแสดงทางวัฒนธรรม (โวเปร่า โขน ละคร ละครลัศต์ ลิเก ลั่ตัด ฯลฯ) ข้อมูลข่าวสารทางวัฒนธรรมและการเก็บรักษาข้อมูลเหล่านั้น (ห้องสมุด บรรณสาร ศูนย์เอกสาร และพิพิธภัณฑ์) การพิมพ์และโฆษณา การออกแบบสิ่งก่อสร้างโดยสถาปนิก สินค้าทางวัฒนธรรมบางอย่าง อาทิ หนังสือหรือภาพยนตร์อาจอยู่ในรูปเล่มหรือม้วนเทป หรืออาจอยู่ในลักษณะสินค้าเสมือน (Virtual goods) เพื่อใช้ on-line ในคอมพิวเตอร์

อิทธิพลของสื่อนั้น มีเชือกอิทธิพลอย่างฉับพลันในระยะลั้น หากแต่อิทธิพลของสื่อนั้นเป็นอิทธิพลในระยะยาว มีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป ทำหน้าที่อบรมบ่มเพาะบุคคลและที่สำคัญคือสื่อเป็นตัวการสร้างโลกแห่งความเป็นจริงทางสังคมรอบล้อมตัวบุคคล เอาไว้ สื่อจึงเป็นกลไกทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดในโลกสมัยใหม่ หากผู้ใดครอบงำสื่อ ผู้นั้นก็เท่ากับเป็นผู้ลั่งรังสรรค์ความเป็นจริงและวัฒนธรรมของสังคมนั้นเอง

จะเห็นว่าสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์

หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นช่องทางที่สามารถสื่อสารได้เข้าถึงคนจำนวนมากที่มีความหลากหลายได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน และสื่อพื้นบ้าน (Folk media) ได้แก่ เพลง ละคร เป็นสื่อที่ชาวบ้านสร้างสรรค์ขึ้นและยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณกาล แสดงถึงวัฒนธรรมการดำรงอยู่ของกลุ่มคน ทั้งนี้ ทั้ง สื่อมวลชนและสื่อพื้นบ้านล้วนเป็นสินค้าวัฒนธรรมตามคำจำกัดความ ข้างต้น

ท่านผู้อ่านก็คงรู้สึกเหมือนกับผม คือ เข้าใจเป็นเลาๆ แล้ว ว่า สินค้าวัฒนธรรมคืออะไร ตอนนี้ก็มาถึงปัญหาที่ 2 ซึ่งเป็น หัวข้อเรื่องต่อไปที่ว่า “สินค้าวัฒนธรรมเหมือนสินค้าอื่นๆ ในท้อง ตลาดหรือไม่?” และอย่างที่ผมได้เล่ามาแล้วข้างต้นว่า สินค้า วัฒนธรรมมักได้รับการปกป้องโดยกฎหมายลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และ เครื่องหมาย การค้า ผมได้อ่านพูนในหนังสือของ UNESCO ข้าง ต้นว่า

1. ในการตราสารค้าพหุภาคีรอบอุ魯กวยได้มีการรับรอง ข้อตกลงที่เรียกว่า TRIPS ซึ่งย่อมาจาก Agreement on Trade - Related Aspects of Intellectual Property Rights (ข้อตกลงว่า ด้วยสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า) ข้อตกลง TRIPS นี้ให้ความคุ้มครองโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการบันทึกเสียงอย่าง เดียวกับที่วรรณกรรมได้รับการคุ้มครองจากกฎหมายลิขสิทธิ์ หมายความว่าผู้ผลิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์และบันทึกเสียงมีสิทธิที่ จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีการนำผลงานของงานไปสู่สาธารณะ ชนในลักษณะการค้า (Commercial rental) นอกจากนั้นข้อตกลง

TRIPS ยังระบุถึงสิทธิทรัพย์สินอุตสาหกรรม (Industrial property) ซึ่งรวมถึงการปกป้องเครื่องหมายการค้า การออกแบบจดหมาย พิเศษ สิทธิบัตร และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication)

เกี่ยวกับเรื่องเครื่องหมายการค้า (Trademark) หรือเป็นที่ รู้จักทั่วไปในชื่อว่า “ยี่ห้อ” นั้น ผมขอยกคำกล่าวของ ดร.นิเวศ เหมวชิรารักษ์³ ในบทความ “ป้อมค่ายและคูเมือง” ว่า “...ส่วนตัว ผมเองนั้นทุกครั้งที่จะลงทุนซื้อที่ดิน ผมจะต้องคิดเลี่ยงก่อนว่า กิจการ นั้นมี “ป้อมค่ายคูเมือง” อะไรมีจะใช้ป้องกันไม่ให้คู่แข่งเข้ามาแย่ง ตลาดและลดผลกระทบของบริษัทลง ป้อมค่ายที่ผมเห็นว่าแข็งแกร่งที่สุด ก็คือ ยี่ห้อสินค้าที่ติดตลาดเป็นผู้นำโดดเด่นมากๆ และผู้บริโภคหรือ ผู้ใช้เช่นนิยมซื้อบาหนีอลินค้าคู่แข่งอย่างเห็นได้ชัดเจน

ยี่ห้อสินค้ามีข้อดีที่เป็นป้อมค่ายและคูเมืองที่ทนทาน และ ยังอยู่นานก็จะยิ่งแข็งแกร่งขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ เพราะยี่ห้อสินค้าที่เป็น ผู้นำมักจะมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์มากกว่าคู่แข่ง การสื่อสารที่มี มากและสม่ำเสมอตลอดเวลาจะช่วยย้ำความเชื่อมั่นต่อตัวสินค้าใน ความคิดของผู้บริโภคทำให้เข้าตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของคู่แข่งอีก

ทุนจำนวนมากมีผลการดำเนินงานที่ดี มีผู้บริหารที่เชื่อถือ ได้และดูแล้วโอกาสที่ธุรกิจจะเติบโตก็มีอยู่มาก แต่ปัญหานี้คือที่นี่ เหล่านั้นไม่มีป้อมค่ายและคูเมืองที่แข็งแกร่ง ที่นี่ลักษณะนี้เราจะต้อง

³ ดร.นิเวศ เหมวชิรารักษ์ “เชียนทุนเมือง” บริษัท เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด พิมพ์ครั้งแรก, เมษายน 2546, น. 62

ระมัดระวัง เพราะไม่ซักก็เร็วเข้าคึกก็จะเข้ามาตีเมืองและวันนั้นยอดขาย
และกำไร ก็จะต้องถูกแบ่งไป..."

ในบท “พิลิป พิลเซอร์”(น. 135) ดร.นิเวศา เขียนไว้ว่า
“...พิลเซอร์เปรียบบริษัทที่มีกำไรมากว่าเป็นเล่มอ่อนน้ำผึ้งที่ล่อแมลง
หรือบริษัทอื่นให้เข้ามาแย่งชิง ทางที่ดีที่สุดในการป้องกัน คือ ต้อง⁴
ทำให้บริษัทมีประสิทธิภาพมากเสียจนคนอื่นไม่กล้าเข้ามาต่อกรด้วย...”

พิลเซอร์มองว่า บริษัทใหญ่ที่เป็นผู้นำในสินค้านั้นมักเป็น⁵
ที่ยอมรับของผู้ใช้มากกว่าบริษัทเล็กหรือบริษัทผู้ตาม

ดร.นิเวศา เห็นว่า นอกจากเรื่องของต้นทุนและการยอม
รับแล้ว ยังห้อและลิทธิบัตรต่างก็เป็นป้อมปราการที่สามารถป้องกัน
น้ำผึ้งจากเหล่าแมลงต่างๆได้ ดร.ศุภวุฒิ สายเชื้อ ก็ได้เขียนเกี่ยวกับ
การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไว้อย่างน่าสนใจมากว่า

“...การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญหานั้น หากมองในเชิง
เศรษฐกิจของประเทศไทย สรุปได้ว่า เป็นการพยายามหาจุดที่ “พอดี”
ระหว่างประโยชน์ที่ลังคムจะได้รับจากการคิดค้นลิขสิทธิ์ใหม่ๆ ที่
จะทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง กับความจำเป็นที่ต้องให้รางวัลผู้ที่
คิดค้นลิขสิทธิ์นั้นในระยะหนึ่ง เพื่อให้เขาได้กำไรจากน้ำพักน้ำแรง
ของเข้า...

สำหรับการรณรงค์ของดราณกัร Wong ที่จะส่งเสริมไม่ให้มีการ
ละเมิดลิขสิทธิ์เทපเพลงของเขานั้น ผสมเห็นด้วยอย่างมาก ทั้งในเชิง
ของความถูกต้องชอบธรรมและในเชิงของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
ของประเทศไทยในระยะยาว เพราะเป็นการส่งเสริมให้หนุ่ม-สาวของไทย
อย่างใช้สมองคิดค้นอะไรใหม่ๆ ไม่ใช่คิดแต่จะท่องจำ หรือทำงาน

เป็นลูกจ้าง (อย่างที่ผมทำอยู่) เป็นการเปิดทางให้เข้าเห็นว่า การใช้
สติปัญญาในทางสร้างสรรค์นั้น จะได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ...⁴

นอกจากนี้ในแผนปฏิบัติการข้อ 16 ผนวกท้ายปฏิญญา
สาขาว่า ว่าด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม⁵ ได้ระบุให้รัฐภาคีให้
ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และลิทธิ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เอื้ออำนวย
ต่อการสร้างสรรค์ผลงานและการตอบแทนผลงานดังกล่าว ในขณะ
เดียวกันก็ยังคงถือลิทธิ์การเข้าสู่วัฒนธรรมตาม ม.27 ของปฏิญญา
สาขาว่าด้วยลิทธิ์มนุษยชน (Universal Declaration of Human
Rights) ทั้งนี้ โดยลิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Rights) ถือว่าเป็น⁶
ส่วนหนึ่งของลิทธิ์มนุษยชน (แผนปฏิบัติการข้อ 4)

ในส่วนประเด็นที่เกี่ยวกับข้าวหมกเม็ดหรือวัฒนธรรมที่กินได้
ข้างต้น ซึ่งเป็นประเด็นข้อขัดแย้งเกี่ยวกับร่าง พรบ.คุ้มครองลิขสิทธิ์
ทางภูมิศาสตร์ของไทย ซึ่งได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาเห็นชอบทาง
วุฒิสภา เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545 เหลือเพียงการพิจารณา
ยืนยันเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรเป็นขั้นสุดท้ายก่อนที่จะประกาศ
บังคับใช้ ทั้งนี้องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) อาทิ ໄมโอลาย เห็นว่า
สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมจากฉบับเดิม
ที่รัฐบาลเสนอจนเลี่ยงหลักการในส่วนสาระสำคัญไป โดยเฉพาะการ
เพิ่มประเด็นไม่ให้การคุ้มครองสายพันธุ์พืช สายพันธุ์สัตว์ โดย

⁴ ดร.ศุภวุฒิ สายเชื้อ “เศรษฐศาสตร์awan” บริษัทเนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล
จำกัด, มกราคม 2546, น.33-37

⁵ รายละเอียดหน้า 85

มาตรา 3(5) ให้คำนิยามคำว่า “ชื่อสามัญ” ว่า เป็นชื่อที่รู้จักกันโดยทั่วไป และให้ชื่อเป็นชื่อเรียกสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือลายพันธุ์พิช หรือพันธุ์ลักษณะ ซึ่งจะทำให้พันธุ์พิชพันธุ์ลักษณะไทยไม่ได้รับการรับการคุ้มครอง เช่น ไม่คุ้มครองข้าวหอมมะลิไทยที่มีมูลค่าตลาดมากกว่า 50,000 ล้านบาท ชื่ออาหารไทยกว่า 100,000 ล้านบาท รวมทั้งลักษณะ เช่น แมวโคราช หมาพันธุ์บางแก้ว ไก่ชน ปลา กัด เกาะ โรงเรียน ลางสาด เป็นต้น

ในแง่นี้สหราชอาณาจักรดูว่า หากมีการห้ามไม่ให้เอกสารลิ๊งบงชี้ทางภูมิศาสตร์ของที่อื่นมาใช้ จะเกิดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมและธุรกิจของตนอย่างมาก สหราชอาณาจักร จึงเสนอให้ทำเพียงระบบเบียนลิ๊งบงชี้ทางภูมิศาสตร์ แต่ไม่ให้มีพันธกรณี คือไม่จำเป็นต้องคุ้มครอง หรือแค่ใช้เป็นหลักฐานเดียว นั่นหมายความว่าสหราชอาณาจักรไม่อยากให้มีกฎหมายลิ๊งบงชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อป้องกันชื่อเสียงของลินค์ระหว่างประเทศโดย ต่อมาในปี 2544 คณะกรรมการวิจัยของสหราชอาณาจักรได้นำลายพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่ไทยไปฝากไว้กับสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ (อีรี) ประเทศพิลิปปินส์ไปรับประทานเพื่อปลูกในสหราชอาณาจักร แข่งกับข้าวหอมมะลิไทยโดยไม่ได้ทำความตกลงใดที่กำหนดไว้ และล่าสุดคือ รัฐบาลอเมริกาได้พยายามแทรกแซงการตรวจ พ.ร.บ.คุ้มครองลิ๊งบงชี้ทางภูมิศาสตร์ของไทยเพื่อให้พันธุ์พิชพันธุ์ลักษณะรวมทั้งข้าวหอมมะลิเป็นชื่อสามัญ ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถจดทะเบียนรับความคุ้มครองจากกฎหมายดังกล่าวได้

2. นอกจากนั้น การสนับสนุนการผลิตลินค์วัฒนธรรมภายใต้ประเทศโดยการจำกัดหรือกีดกันการนำเข้าลินค์วัฒนธรรม

จากต่างประเทศ เป็นสิ่งที่หลายประเทศทำกัน เพราะเห็นว่า สินค้าวัฒนธรรมไม่เหมือนลินค์อื่นๆ เนื่องจากเป็นสื่อในการทำความคิด สัญลักษณ์และวิถีทางการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนั้น จำเป็นจะต้องได้รับการคุ้มครอง มีฉะนั้น ขบวนการโลกาภิวัตน์หรือ Globalization ก็จะอาจกล่าวเป็น ขบวนการทำให้เป็นแบบเบอร์เกอร์แบบ McDonald หมดทั่วโลก (McDonaldization) คือทั่วโลกมีรสนิยมแบบเดียวกันหมด อันเป็นที่มาของแนวความคิดที่ว่า “cultural exception” (ข้อยกเว้นทางด้านวัฒนธรรม) ที่สหภาพยุโรปปฏิเสธที่จะไม่เปิดเสรีการค้าและบริการของอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม (cultural industries) อาทิ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ห้องสมุดบรรณสาร (archives) หรือพิพิธภัณฑ์ นอกจากนั้นยังมีนโยบายสนับสนุนสาขาโลตัสติทัศน์ของตน อาทิ การให้ความช่วยเหลือทางการเงินต่อการผลิต และจำหน่ายลินค์วัฒนธรรมดังกล่าว และการกำหนดគอต้าการออกอากาศทางวิทยุและเผยแพร่ภาระการของ “ลินค์วัฒนธรรมนำเข้า” ทางโทรทัศน์ เป็นต้น

นอกจากนั้นในมาตราที่ 8 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ถือว่าลินค์และบริการทางวัฒนธรรม ถือเป็นโภคภัณฑ์ชนิดพิเศษ (Commodities of a unique kind) โดยจะต้องไม่ปฏิบัติอย่างเช่นโภคภัณฑ์ธรรมชาติหรือลินค์เพื่อการบริโภค (Consumer goods) ทั่วๆ ไป

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity)

เป็นเวลาหลายร้อยล้านปีมาแล้ว ธรรมชาติได้พัฒนารูปแบบของชีวิตต่างๆ นานา ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับความอยู่รอด หลากหลายรูปแบบของชีวิต และเป็นสิ่งจำเป็นต่อความคงอยู่ของระบบ生นิเวศน์ในโลก ในทำนองเดียวกัน ในระบบบิเคน์วิทยาทางด้านวัฒนธรรม (Cultural ecosystems) ก็ประกอบด้วยวัฒนธรรมหลากหลายที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละสังคมที่จะถ่ายทอดไปสู่อนุชนรุ่นต่อไป ในลักษณะของมรดกอันล้ำค่ายิ่ง

แนวความคิดของความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ถูกยกขึ้นในการประชุมเตรียมการระดับรัฐมนตรีขององค์การการค้าโลก (WTO) ที่นคร Seattle โดยเห็นว่าการอนุรักษ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้พ้นภัยนั้นตraryของการที่จะถูกกลืนไปโดยวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งกว่าเหลือเพียงวัฒนธรรมในรูปแบบเดียว ในทำนองเดียวกันกับการพิทักษ์รักษาความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อให้ระบบบิเคน์วิทยาในธรรมชาติอยู่รอดต่อไปโดยมีลักษณะชีวิตหลากหลายชนิดอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีความหมายในเชิงสร้างสรรค์โดยมีเป้าหมายให้มีการลุ่งเสริมวัฒนธรรมของกลุ่มคนต่างสังคมในโลก ในขณะที่คำว่า “ข้อยกเว้นทางด้านวัฒนธรรม” (Cultural exception) เป็นเพียงหนทางหนึ่งเท่านั้นที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวเพื่อให้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมคงอยู่ในโลก ดังนั้น สินค้าวัฒนธรรม อาทิ หนังสือ ดนตรี สื่อประสม ภพยนตร์ และสินค้าโลตีวีทคันมีความแตกต่างกับสินค้าและบริการอื่นๆ จึงควรที่

จะได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษในด้านกฎหมายและความตกลงที่มุ่งเปิดเสรีสินค้าและบริการในกรอบของ WTO อาทิ การกระจายเสียงออกอากาศวิทยุและแพร่ภาพโทรทัศน์ อาจได้รับการสนับสนุนให้มีอัตราค่าโฆษณาต่างกันว่าปกติ (Preferential Advertising Tariffs) สำหรับสินค้าวัฒนธรรมที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ หรือการกำหนดโครงตัวให้มีภาษณ์หรือตนตรีที่ผลิตภายในประเทศในวิทยุโทรทัศน์และโรงภาพยนตร์ เป็นต้น ตลอดจนการให้เงินอุดหนุนในการจัดซื้อหนังสือภาษาไทยที่ดีมีคุณค่า สำหรับห้องสมุดสาธารณะ

UNESCO ได้ร่างปฏิญญาสากลด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ได้รับการรับรองโดยรัฐสมาชิกเมื่อ ค.ศ. 2001 ประกอบด้วย 12 มาตรา

มาตราที่ 1 กำหนดว่า ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นมรดกร่วมกันของมนุษยชาติ

มาตราที่ 3 ระบุว่า ความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นรากฐานหนึ่งของการพัฒนา ซึ่งมีให้มีความหมายแต่เฉพาะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) เท่านั้น แต่หมายถึงวิถีทางที่จะบรรลุถึงระดับความเป็นอยู่ทางจิตใจ ศิลธรรม พุทธิปัญญาที่นำพาใจอีกด้วย

สังคมของเราจะพัฒนาไปเป็นแบบใด? เพื่ออะไร? จะถูกกำหนดมาจากการสังคมแต่ละแห่งซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ดังนั้นในขณะที่บางสังคม อาจถือเอาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเป้าหมาย บางสังคมอาจกำหนดเอา “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็น

เป้าหมายก็ได้⁶ ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน (ฉบับที่ 9, 2545-2549) เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศโดยยึดหลักทางสัยกลาง⁷

เกี่ยวกับเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ ผมมีข้อสังเกต 2 ประการ คือ

1. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนต่างชาติต่างวัฒนธรรมมีความจำเป็นที่จะต้องพบปะคุณเคยทำความรู้จัก อย่างเช่น คุณกัลป ได้เขียนเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า ชาวอเมริกันมีลักษณะนิสัยเป็นมิตรแม้ว่าจะเป็นการพบปะกันครั้งแรกก็ตามและมีความเคยชินที่จะพูดคุยกันระหว่างกันก่อนหรือหลังอาหาร อย่างไรก็ตามในวัฒนธรรมจีน เรามักใช้เวลาในการร่วมงานเลี้ยงค้างแรมในการสร้างความคุ้นเคยกันเล็กก่อนโดยยังไม่ก้าวไปใกล้ถึงขั้นคุยธุรกิจกัน ทั้งนี้ ชาวจีนให้ความสำคัญกับการสร้างความไว้นেือเชือใจกันก่อนที่จะพูดเรื่องธุรกิจกัน⁸ ในขณะที่เมอเทคโนโลยีปัจจุบันก้าวไกลจนถึงขนาดคนที่อยู่คนละซีกโลกสามารถติดต่อสื่อสารและเจรจากันโดยใช้ digital video conferences แต่ธรรมชาติมนุษย์ยังมีความต้องการที่จะพูดคุยกับคู่สันทนาจริงๆ (live

representatives) เพื่อหารือธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคู่สันทนา มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (especially when cultural differences are involved) ทั้งนี้เพื่อสร้างความไว้เนื้อเชือใจซึ่งกัน และกันก่อนที่จะเจรจาหารือทางอิเล็กทรอนิกส์ (electronically) เพื่อหาคำตอบร่วมกันสำหรับปัญหาอย่างที่นาง Pamela H. Smith อัครราชทูตที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ณ กรุงลอนדון ได้เขียนไว้โดยตบท้ายไว้ว่า..

ตนหวังที่จะเห็นสถานเอกอัครราชทูตจริงๆ และนักการทูตจริงๆ (Real embassies and real diplomats) ในอนาคตแม้ว่าจะมีนโยบายต่างประเทศเสมือนและกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญเสมือนที่ใช้การได้แล้วก็ตาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในการที่จะต้องให้แต่ละคนเดินทางมาประชุมร่วมกัน ณ ที่ใดที่หนึ่ง แต่ใช้ digital video conference ประชุมหารือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศกับผู้เชี่ยวชาญ ที่อยู่กรุงรัตนโกสินทร์ในที่ต่างๆ ทั่วโลกได้⁹

2. ความหลากหลายทางด้านภาษา(Linguistic diversity) แม้ว่าแต่ละรัฐจะสนับสนุนภาษาแม่ (The mother tongue) แต่ก็ควรสนับสนุนให้เยาวชนได้มีโอกาสเรียนภาษาต่างประเทศหลายภาษาตั้งแต่เยาววัย ซึ่งปรากฏเป็นแผนปฏิบัติการข้อ 6 ที่ผ่านมาปฏิญญาสถากว่าด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม

⁶ กาญจนฯ แก้วเทพและคณะ., อ้างแล้ว น. 29

⁷ แผนพัฒนา NESDB, ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์ โรงพิมพ์คุรุสภากาชาดพิรพาร์ว 2544 น. 1

⁸ กัลป ศรีเพบูลร์, "Working in International Setting : observations from Thai diplomats", วารสารสภารัฐมนตรี, 2545

⁹ Ms.Pamela H.Smith, "Public Diplomacy", จาก website www.diplomacy.edu/Books/mdiplomacy.booksmith/p.h.%20smith.htm

2.1 ผลได้อ่านข่าวเกี่ยวกับการที่มหาวิทยาลัยมหิดลชนะคดีคำฟ้องของกลุ่มนักศึกษาที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยยกเลิกระเบียบกฎเกณฑ์ที่ให้ใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่ว่ามหा�วิทยาลัยฯ มีสิทธิกำหนดให้นักศึกษาจะต้องประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ศาสตราจารย์พรชัย มาตั้งคลอมบัติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยประสกที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติที่ทัดเทียมกับมาตรฐานของประเทศอื่น ก็มีความจำเป็นที่จะต้องคงระเบียบกฎเกณฑ์ข้อนี้ไว้และมหาวิทยาลัยไม่ได้มีความประสงค์ที่จะสนับสนุนภาษาอังกฤษมากไปกว่าภาษาไทยและเชื่อว่าจะไม่เป็นภาระเพิ่มเติมต่อนักศึกษาแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม นายศรัณย์ หัวหน้ากลุ่มนักศึกษา 10 คนที่ร่วมกันฟ้องร้องศาลปกครอง แม้ว่าจะยอมรับคำพิพากษาทางคดีฯ แต่ก็ยังจะพยายามระดมเสียงสนับสนุนจากสาธารณะเพื่อปกป้องคัดค้านคดีครีของไทย เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและเกี่ยวข้องกับมิติด้านวัฒนธรรมและสังคม (Bangkok Post ฉบับวันที่ 19 มีนาคม 2546)

2.2 ผลได้อ่านบทสัมภาษณ์ปรัชญาเมธีชาวบ้าสก์ชื่อเพอร์นันเด ชา瓦เตอร์ ภายใต้หัวข้อ “เมื่อความบริสุทธิ์ถูกจับเป็นตัวประกัน” (แปลโดย อาจารย์พัทธยา สายหู) ลงพิมพ์ในหนังสือยูเนสโก คุริเยฉบับเดือน กค./สค. 2544 มีรายตอนที่น่าสนใจ อาทิ “โลกเรามีประมาณ 200 ประเทศและกว่า 5000 ภาษา ซึ่งหมายความว่า ประเทศส่วนมากมีหลายภาษาและหลายกลุ่มชาติพันธุ์” “ประวัติศาสตร์

ทั้งหมดของมนุษยชาติเป็นกระบวนการผลผลลัพธ์ตลอดเวลา ความยิ่งใหญ่ของสายพันธุ์มนุษย์อยู่ตรงนี้เองที่เราทั้งหลายล้วนเป็นส่วนผสมของบางอย่าง เมื่อเชื้อชาติมุชย์เริ่มปรากฏที่แพร่กระจาย เราอาจจะดำเนินเมื่อกันหมด...ความบริสุทธิ์ไม่ให้กำเนิดอะไร”.

ทัวร์สังเวชนียสถาน (ตอนที่ 2)

ในฉบับที่แล้ว ໄກດົກຕິມສັກດີຂອງ “ເຈນທ່ວ່ງ” ໄດ້ພາທ່ານໄປ
ນັມສກາຣັງເວັນຍັນສະຖານ ດັບລຸກລືນນາຮາ ອັນໄດ້ແກ່ ສູງປະປິນພພານ
ແລ້ມກູງພັນຮັນເຈດີຍ ສະຖານທີ່ຄວາຍພຣະເພີງພຣະບຣມສົມເດັຈ
ພຣະສົມມາລັມພຸທະເຈົາ ແລ້ວໄດ້ຢ້າໃຫ້ລູກທ່ວ່ງທັງໝາຍເພົາໄໝ້ຄວາມ
ທຸກໆໂຄກຕ່າງໆ ທີ່ເຄຍລະສມານີອົດຕີ ເພື່ອຕະຕະເຕີມໄລໃຫ້ສົດໄສບຣິສຸທີ່
ໄປແຈ້ງເກີດພຣ້ອມກັນທີ່ລວມລຸ່ມພືນວັນ ສະຖານທີ່ປະສູດຂອງລີທິຫຼວດ
ມກູງຮາຊກູມາຮແໜສະກາຍນົມ

ໃນສນັບພຸທະກາລ ຬ່ມພູທວີປີໄນ້ໄດ້ມີການແປ່ງແຍກອອກເປັນ
ປະເທດ ແຕ່ເມື່ອຫລັງສົງຄຣາມໂລກຄວັງທີ່ສອງ ຄືອ ປະມານ ພ.ສ. 2493
ໄດ້ມີການແປ່ງປັນເບືດແດນ ທຳໃຫ້ລຸ່ມພືນວັນອູ້ໃນເບືດປະເທດເນັປາລ
ດັ່ງນັ້ນການເດີນທາງຈາກກຸລືນນາຮາໄປລຸ່ມພືນຈຶງຕ້ອງມີວິ່ຈ່າເຂົ້າປະເທດເນັປາລ

ທີ່ນອ່ອນແກະສັກ ພຣະນາງສິລິມໝາຍາ ແນ່ຍົກົງສາລະມີປະສູດກາລ

สุดชายแดนอินเดีย เข้าสู่เนปาล

มายาเทววิหาร

ปัจจุบันนี้ ความล้มพ้นระหว่างประเทศไทยกับเนปาลพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ ทำให้นักการทูต และผู้ที่ถือหนังสือเดินทางทูตได้รับยกเว้นวีซ่า หรือเรียกเป็นภาษาทางการว่า ได้รับยกเว้นการตรวจตรา ตามความตกลงทวิภาคีระหว่างทั้งสองประเทศ แต่สำหรับผู้ที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดาก็จะต้องมีวีซ่า.... ซึ่งสามารถขอได้ที่สถานทูตเนปาลที่กรุงเทพฯ เสียตั้งแต่แรก หรือจะมาขอที่ด่านอินเดีย-เนปาล เลยก็ไม่ว่ากัน แต่ท่านต้องเตรียมเอกสารให้พร้อม คือ รูปถ่าย 2 ใบ เงิน 30 долลาร์สหรัฐ และหนังสือเดินทาง

ระยะทางระหว่างกุลินรา - ลุมพินี ไม่ไกลมากนัก คือ ประมาณ 165 กิโลเมตร พอจะเดินทางแบบเช้าไป-เย็นกลับได้ เริ่มต้นจากวัดไทยกุลินรา นั่งรถไปยังเมืองโซนาูลี (Sonauli) ซึ่งเป็นเมืองชายแดนของอินเดีย มีระยะทางประมาณ 140 กิโลเมตร ที่ชายแดนนี้เองจะเป็นจุดที่ต้องเสียเวลามากที่สุด นั่นคือ

- 1) ต้องกรอกใบออกนอกเมืองของอินเดีย เขาเรียกว่า เอ็มบาร์เคชัน การ์ด (Embarkation Card) จากนั้นเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง หรือ ตม. ของอินเดีย ก็จะบรรจงเขียนชื่อผู้เดินทางลงในแฟ้มบันทึก (ไม่ใช่ว่าลายมือสวย แต่เพราะไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้ตั้งหาก) พร้อมจิบน้ำชา บวนน้ำมากอย่างลับๆ ใจ ดังนั้น ถ้าผู้โดยสาร 30 คน ก็จะใช้เวลาเกือบหนึ่งชั่วโมงที่เดียว

- 2) เจ้าหน้าที่ศุลกากรของอินเดียจะปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบของเรา เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีการขนของที่ไม่ชอบมาพากล

- 3) พั้นพิธีการที่ด่านอินเดียแล้ว ยังไม่สามารถลิงโอลได้ เพราะกระบวนการที่ด่านเนปาล ก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่ากันเลย เพราะ

เมื่อนำรถผ่านเข้าเขตแดนของเนปาลที่เมืองเบลาอี้ยา (Belahiya) แล้ว ก็จะต้องไปติดต่อที่ด่านคุลการของเนปาลอีก เพื่อขออนุญาตนำยานพาหนะที่มีป้ายทะเบียนต่างประเทศ ในที่นี่คือป้ายทะเบียนของอินเดีย เข้ามาวิ่งในประเทศไทยเนปาล ซึ่งก็มีค่าธรรมเนียมทั้งแบบบนโต๊ะและใต้โต๊ะอย่างแน่นอน ไม่เพียงเท่านั้น เจ้าหน้าที่คุลการของเนปาลจะต้องตรวจสอบเราด้วยเหตุผลเดียวกับเจ้าหน้าที่คุลการของอินเดียซึ่งเพิ่งตรวจไปหมดๆ นั้นเอง

4) อ้าา!!! นึกว่าเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าเรายังไม่ได้ผ่านการตรวจตราจากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง(ตม.) ของเนปาลเลย!!! ณ ที่นั้น จะต้องกรอกใบผ่านเข้าเมืองเช่นกัน เจ้าหน้าที่ ตม. ของเนปาล ทำงานช้าๆ กับเจ้าหน้าที่อินเดีย... ดังนั้น เพื่อความรวดเร็ว ก็ต้องมีการอัดฉีด “จาย ปานี” (chai panee) ให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) และคุลการเนปาลกันหน่อย (chai แปลว่าชา panee แปลว่าน้ำรวมกันก็แปลว่า “ค่าน้ำชา” นั้นเอง)

เมื่อพิธีการเข้าเมืองเสร็จล้วน ก็มุ่งหน้าสู่ลุมพินีวัน ระยะทางไม่ไกลนัก คือประมาณ 26 กิโลเมตร แต่ใช้เวลาเกือบ 1 ชั่วโมง ... ต้องไม่ลืมว่า ถนนทางอินเดีย-เนปาล ไม่ได้เรียดด้วยก้อนหูลับ ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตของคนและลัตว์บันท้องถนน ไม่ควรขับรถเร็วเกิน 40 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

การเดินทางอันทรหดนี้ไม่ได้น่าเบื่อแต่อย่างใด เพราะมีการบรรยายโดยพระวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้เราได้ความรู้ในสิ่งที่เราเคยรู้มาบ้างแต่ลืมหมดล้วน เช่น เรื่องราพุทธประวัติ ท่านพาราบาลีกถึงประวัติศาสตร์สมัยพุทธกาลอีกด้วยนี่ ... ลุมพินีวันตั้งอยู่

ระหว่างกรุงบิลพัสดุ กับ กรุงเทพฯ กรุงบิลพัสดุ เป็นครรชของคุกยังคง มีพระเจ้าสุทโธทนา (พระราชนิพัฒน์ของลิทธัตราชกุมาร) เป็นผู้ปกครอง ส่วนกรุงเทพฯ เป็นครรชของกษัตริย์โกลิยะ มีพระธิดาคือ พระนางลิริมหมาย (พระราชนิพัฒน์ของลิทธัตราชกุมาร)

เมื่อพระนางลิริมหมายได้ทรงอภิเชกกับพระเจ้าสุทโธทนาแล้ว ก็ทรงจากกรุงเทพฯไปประทับที่กรุงบิลพัสดุคืนหนึ่ง ทรงพระสูบินว่า มีท้าวมหาพรหมทั้งสี่มายกพระแท่นบรรทมของพระนางไป แล้วว่างลงไว้ภายใต้ต้นสาลสไหญ ณ ป่าทิมพานต์ โดยมีเหล่าเทพธิดาพาราธนาไปสรงสนานในสระโโนดาตข้างๆ ต้นสาลสไหญนั้นเอง ได้มีลูกช้างเผือกหนึ่งนำดอกบัวหลวงมาจิกภูเขา สังเสียงลั่นสนั่นป่าเดินมาทำประทักษิณสามรอบแล้วเข้าสู่พระอุตรทางเบื้องขวาของพระนาง นับแต่นั้นมา พระนางก็เริ่มทรงพระครรภ์

เมื่อใกล้จะมีพระประสูติกาล ตามธรรมเนียมอินเดียนั้น ศตรีจะต้องกลับไปคลอดบุตรที่บ้านพ่อแม่ของตน ดังนั้น พระนางลิริมหมายจึงกราบบังคมทูลพระเจ้าสุทโธทนาฯ ทรงอนุญาต และมีรับลั่งให้ทำหนทางเล็ดจให้รับเรียบ ตกแต่งด้วยต้นกล้วยหอมน้ำเต็ม และธงชายธงผ้า เป็นต้นให้พระนางประทับนั่งในลีกวิกาทองให้อำมาตย์พันคนหาม ให้ข้าราชการและนางสนมกลุ่มใหญ่ตามเล็ดจ ในระหว่างการเดินทาง พระนางหอดพระเนตรเห็นต้นสาลสไหญออกดอกบานสะพรั้ง จึงมีพระประสูติจะแวงซึ่งส่วน ณ ที่นั้นเอง ทรงมีอาการประชวรพระครรภ์ และทรงเหนี่ยวหัวกิงสาลสไหญมีพระประสูติกาล ณ วันพุธที่ 6 วิสาขบูรណมี แห่งปีก่อนพุทธศก 80 เวลาสายใกล้เที่ยง...

ตามพุทธประวัติ กล่าวว่า พระอรรถที่เพิ่งประสูติออกมานั้น มิได้เปรอะเปื้อนด้วยเลือด เมือก หรือน้ำเหลืองแต่อย่างใด และเมื่อได้เสด็จออกจากพระครรภ์ของพระมารดาแล้ว ได้ทรงก้าวพระบาทออกไปได้ 7 ก้าว และตรัสว่า “เราเป็นผู้เลิศแห่งโลก เราเป็นผู้เจริญที่สุดแห่งโลก ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ภพใหม่ของเราระไม่มีอีกแล้ว” เป็นการลือความหมายว่า พระองค์จะทรงประกาศธรรมของพระองค์ให้แพร่ไปในเจ็ดแคว้นชนบทน้อยให้ญี่ปุ่นอินเดียในสมัยนั้น

หลังจากลิทธิ์ตราชกุมาประสูติได้เพียงเจ็ดวัน พระนางสิริมหารามายากลเสด็จสรวราศต ซึ่งพระบรมศาสดาได้ตรัสในภายหลังว่า “ถูกแล้วอานนท์ จริงที่เดียว Mara แห่งโพธิลัตต์มีชั่วมายุน้อย เมื่อประสูติโพธิลัตต์แล้วได้เจ็ดวันย่อมสรวราศต ย่อมเข้าถึงเทวนิเกียชั้นดุลิต”

พระเจ้าสุทโธทนาได้พาพระอรรถที่เพิ่งประสูติเสด็จกลับกรุงกัปลพัลต์ และได้ทรงมอบหมายให้พระนางปชาบดีโคตมี พระเจ้าน้าของเจ้าชายลิทธิ์ตราช และพระชายาของพระเจ้าสุทโธทนาด้วย ถวายการดูแลเลี้ยงดูเจ้าชายลิทธิ์ตราช ตามโบราณราชประเพณี เมื่อพระอรรถ หรือพระวิสาประสูติก จะต้องมีการอัญเชิญพระมหาปฏิมาพยากรณ์ ชะตาชีวิตของมกุฎราชกุமารและราชกุمارี ในกรณีของเจ้าชายลิทธิ์ตราชนั้น พระได้ทำนายไว้เป็นสองคติ ว่า “พระกุมารนี้ ถ้าอยู่ครองราชلزمบัต จะได้เป็นจอมจักรพรรดิ.. ถ้าออกผนวช จะได้บรรลุพระลัมมาลัมโพธิญาณ เป็นพระอรหันต์ลัมมาลัมพุทธเจ้า เป็นศาสดาเอกของโลก” หากแต่มีพระมหาปฏิมาอยู่รูปหนึ่ง ชื่อ โภญทัญญะ พระมหาปฏิมา (ซึ่งเป็นคนเดียวกับโภญทัญญะ ท่านนำปัญจวัคคีผู้ติดตาม

หินแกะสลัก สิทธิ์ตราชกุมา

ปรนนิบัติพระบรมโพธิลัตต์ พระลงมหรูปแรกของพระพุทธศาสนา) โภญทัญญะพระมหาปฏิมาได้ทำนายชนิดพันธง ว่า “พระกุมารพระองค์นี้จะไม่อยู่ในราชสมบัติ จะเสด็จออกผนวช และตรัสรูปเป็นพระอรหันต์ลัมมาลัมพุทธเจ้า เป็นศาสดาเอกของโลกแน่นอน...”

ทั้งนี้ ทั้งนั้น คำทำนายของพระมหาปฏิมาที่ดี ของพระมหาปฏิมาทัญญะ ก็ได้ทำนายไว้ที่ลุมพินีวันในวันประสูตินั้นเอง....

ลุมพินีวันในวันนี้ กำลังอยู่ระหว่างการขุดค้นของนักโบราณคดีเพื่อหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ณ จุดที่เชื่อว่าเป็นที่ประสูติของเจ้าชายลิทธิ์ตราชจริงๆ รอบๆ บริเวณนั้น มีวิหารามายาเทวี และศิลาราชิก (เลาหิน) พระเจ้าอโศกมหาราชโดยเด่นอยู่

ภายในวิหารามายาเทวี มีหินรายแกะลักษณะเป็นรูปลิทธิ์ต

เส้าหินพระเจ้าอโศกมหาราช

ราชกุமาร冲洗ประทับยืน มี
ตอกบัวรองรับอยู่ใต้พระบาท
ทั้งสอง พระหัตถ์ขวายกขึ้น
เห็นอพระเครียร พระดัชนีซึ่งสู
เบื้องบน เข้าใจว่าเป็นพระ
อิริยาบถในขณะที่ทรงเปล่ง
พระวจชา นอกจากนั้น ยังมี
หินอ่อนแกะสลักเป็นรูป
พระนางลิริมามายาเทวี
ประทับยืนเห็นยิ่กวิ่งสลาสอยู่
พร้อมกับนางสนม ทำให้เรา
เกิดจินตนาการร่วมกับผู้สลัก
หินเหล่านี้ยิ่งนัก

คิลารีกพระเจ้าอโศกมหาราช สร้างหลังจากที่พระเจ้า
อโศกมหาราชเล็ດจเยื่อนลุมพินี เมื่อพุทธศักราช 236 ถูกคันพบโดย
ดร. ฟอร์เรอร์ เมื่อ พ.ศ. 2438 ขณะนั้น ถูกปูนเก่าๆ ทับโดยหิน
ฟุต ต้องมีการขุดปูนออกเป็นการใหญ่ เดิมเล่ากันว่าเส้าหินมีความ
สูงประมาณ 70 ฟุต ปัจจุบันสูงประมาณ 26 ฟุต แต่ที่เรามองเห็น
ไม่ได้สูงมากนัก เพราะระหว่าง 8 ฟุตฝั่งอยู่ในดิน ส่วนกลมวัดได้ 7 ฟุต
3 นิ้ว จากบันทึกของหลวงจิณสัมจัจจ์ได้เดินทางไปลุมพินี ระบุว่า
มีรูปวิคทะ หรือ แม้ ประดิษฐานอยู่บนยอดเสาด้วย เมื่อเข้าไปใกล้ๆ
เส้า สังเกตให้ดี จะพบว่ามีคำวิริกอักษรพرهมี เป็นอักษรโบราณ
การจะอุดความอุดได้แต่ลະคำ ต้องศึกษาค้นคว้ามากมาย นายเจมส์

ปรินเซป ชาวอังกฤษ ใช้เวลาара 7 ปี จึงสำเร็จ เมื่อปี พ.ศ. 2380
(ค.ศ. 1837) ที่ข้างเส้าหิน มีป้ายคำแปลภาษาอังกฤษ เขียนไว้ว่า “King
Piyadasi (Ashoka) the beloved of the Devas, in the twentieth
year of the coronation himself made a Royal Visit, Buddha
Sakyamuni having been born here. A Stone Railing was built
and a stone pillar erected. The Bhagavan having been born
here, Lumbini Village was tax-reduced and entitled to the
eighth part (only).

ภาษาไทย แปลได้ว่า “พระเจ้าเทวนมปิยทัสสี เมื่อทรงได้
รับอภิเชกแล้ว 20 ปี ได้เสด็จมานมัสการ ณ ที่นี้ด้วยพระองค์เอง
ด้วยว่าพระพุทธศาสนามุนีได้ประสูติ ณ ที่นี่ โปรดให้สร้างรูปสลักหิน
และประดิษฐานหลักศิลป์ไว้เป็นที่หมาย โดยที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้
ประสูติ ณ สถานที่นี้ จึงโปรดให้ยกเว้นภาษีแก่หมู่บ้านลุมพินี และ
ทรงให้เลี้ยงแต่เพียงหนึ่งในแปดของผลผลิต เป็นค่าภาษีที่ดิน”

ข้อดีประการหนึ่งของการเดินทางไปกับไกด์สถานทูต ก็คือ
นอกจากลูกทัวร์ทั้งหลายจะได้บังเกิดความซาบซึ้งจากการที่ได้มา
นมัสการลังเวชนียสถานแล้ว ยังได้รับความรู้ที่กว้างขวางเกี่ยวกับ
นโยบายการบริหารจัดการสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของ
รัฐบาลเนปาลอีกด้วย

เจ้าน้าที่ของกองทุนเพื่อการพัฒนาลุมพินี (Lumbini
Development Trust - L.D.T) ได้เล่าให้เราฟังว่า ในปัจจุบันนี้
ทางการเนปาลให้ความสำคัญกับลุมพินีวันมากขึ้น เพราะมีผู้แสวงบุญ^๔
ชาวพุทธ และนักท่องเที่ยวมาเยือนกันเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงได้

มีการจัดระบบดำเนินโครงการพัฒนาลุมพินี โดยจัดวางผังเขตอุทยานออกเป็น 3 เขตคือ

1) เขตสวนลุมพินีวัน (The Sacred Garden Zone) ซึ่งเป็นบริเวณท้องของโบราณสถาน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของชาวพุทธ

2) เขตวัดนานาชาติ (The Monastic Zone) มีขนาดประมาณ 6,000 ไร่ ปัจจุบันมีวัดของทั้งฝ่ายเถรวาทและมหาayan ฝ่ายเถรวาท เช่น วัดไทย วัดพม่า วัดคริลังกา วัดแมเชเนปาล ส่วนฝ่ายมหาayan เช่น วัดเกาหลี วัดจีน วัดทิเบต วัดเวียดนาม วัดญี่ปุ่น

3) เขตหมู่บ้านลุมพินีใหม่ (The New Lumbini Village) ซึ่งอยู่รอบนอก ประกอบด้วยโรงพยาบาล ร้านอาหาร และที่พักสำหรับผู้แสวงบุญ

ณ วันนี้ ลุมพินีวัน ได้รับการพัฒนาขึ้นตามลำดับ เขตอุทยานทั้งสามเขต เจริญเติบโตคู่ขนานกันไป 刳ราจะเชื่อว่า สถานที่แห่งนี้ แห่งแล่ง ไฟฟ้าติดๆ ดับๆ ห่างไกลแสงสี เช่นที่ลุมพินีวันแห่งนี้ จะสามารถลือสารกับโลกภายนอกทางอินเตอร์เน็ตได้แล้ว!!! และที่น่าภาคภูมิใจก็คือ อินเตอร์เน็ตที่ว่านี้ อยู่ที่ “วัดไทยลุมพินี” ของเรานี่เอง

ท่านที่ไม่เชื่อ ก็สามารถท้าพิสูจน์ได้กับพระนิรันดร จิรภูติโก พระธรรมทูต มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย รุ่น 6 ผู้ช่วยพระธรรมทูตและเลขานุการประจำวัดไทยลุมพินี ผู้ซึ่งทุ่มเทแรงกายกำลังสติปัญญาพัฒนาวัดไทยลุมพินี และให้การต้อนรับคณะผู้จาริกบุญไปหลายพันคน

วัดไทยลุมพินี ได้รับการสนับสนุนด้วยดีจากทางการเนปาล ตั้งอยู่ในเขต Monastic Zone หรือเขตวัดนานาชาติ ฝ่ายเถรวาท

ท่าทางกลุ่มพินีวัน สถานที่ประสูต (เลาศิลaoโคกมหาราช) 800 เมตร ปัจจุบันอยู่ในเขตปักครอง ตำบลลุมพินีเดช อำเภอรูปันเดช จังหวัดลุมพินี มีพื้นที่ทั้งหมด 14 ไร่ โดยรัฐบาลไทยได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับรัฐบาลเนปาล เป็นเวลา 99 ปี และเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2535 คุณวรรษมนตรีได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้สร้างวัดไทยลุมพินี โดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก และให้กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งคณะกรรมการก่อสร้าง เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำรูปแบบและควบคุมการก่อสร้าง ต่อมาเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2538 สมเด็จพระญาณสัมราช สมเด็จพระสังฆราช สถาปนาลังฆปริมายก ได้เสด็จทรงประกอบพิธีวางแผ่นศิลาฤกษ์ด้วยพระองค์เอง และการก่อสร้างได้เริ่มขึ้นตั้งแต่นั้นมา

จนปัจจุบัน นับเป็นเวลากว่า 7 ปี ได้มีลิ่งก่อสร้างเสร็จแล้ว คือ กุฎิทรงไทย 4 หลัง อาคารหอดฉัน 2 ชั้น 1 หลัง อาคารโรงพยาบาล (ครัว) 1 หลัง พร้อมกับอาคารอนกประสงค์ ที่พักผู้แสวงบุญ 2 ชั้น 1 หลัง อาคารอนกประสงค์ 3 ชั้น 1 หลัง เป็นที่พักผู้แสวงบุญ สำนักงานห้องเจริญจิตภาวนा ขณะนี้กำลังสร้างพระอุโบสถ โดยมีสถาปนิก รศ.ดร. วิญญู สุวรรณคิริ ศิลปินแห่งชาติเป็นผู้ออกแบบ นอกจากนั้น จะได้สร้างศาลาจตุรثิศ วิหาร และมหาเจดีย์พุทธานุสรณ์ สถาน กุฎิรับรองพระมหาเถระ และอาคารรับรองพิเศษ ให้เลร์จลุมบูรณา ตามโครงการที่วางไว้

จะเห็นได้ว่าสถานะของวัดไทยลุมพินี จึงไม่ใช่วัดเร่ปลายนา ธรรมชาติ หากแต่เป็นวัดที่รัฐบาลไทยถวายศาสนาสูงถัมภ์ โดยมีสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงกาฐมาณฑุ ราชอาณาจักรเนปาล ดูแลประสาน

งานอย่างใกล้ชิด แต่กราบบังคุณ วัดก็ยังคงต้องพึ่งพาがら้งจาก พุทธบริษัททั้งหลายเป็นสำคัญ

จากการที่ได้มานมัสการสถานที่ประสูตินั้น ทำให้เกิดข้อคิด และคำตามต่างๆ มากมาย ดูเดิท่านผู้เจริญ พระเจ้าสุทโธทนะทรง ปรนเปรอบำราุ่งบำรุงเจ้าชายลิทธตถุกิจีทาง เพื่อกีดกันไม่ให้ เจ้าชายลิทธตถุกิจทางออกผนวช หากเจ้าชายลิทธตถุกิจมิได้ทรงมี บุญญาธิการจริง ก็คงจะไม่ทรงเกิดความเบื่อหน่ายและละทิ้งโลภิย สุขอันมีการราคะเป็นที่ตั้งไปอย่างแน่นอน... ด้วยความที่ทรงมีพระ บุญญาเป็นเลิศ เมื่อได้มีโอกาสทดสอบพระเนตรเห็นความเป็นไปที่แท้จริง ของชีวิตนักพรமหาราชวงศ์ อันได้แก่ การเกิด การแก่ การเจ็บ และการตายของประชาชน ก็ทำให้ทรงตระหนักว่าความสุขที่ทรง ได้รับมาตลอด 29 ชั้นชานั้น เป็นความสุขที่ชอบด้วยและไม่เจ็บ และ ไม่สามารถทำให้หลุดพ้นจากวัฏจักรของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ซึ่งเป็น ทุกข์นี้ได้ ในการแสวงหาหนทางหลุดพ้นนี้ ได้ทรงตัดสินพระทัยออก ผนวช และจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อศึกษาศิลปะวิทยาการจาก ดาบลและผู้รู้ทั่วสารทิศ แต่ก็ยังไม่ทรงพบหนทางพ้นทุกข์ที่แท้จริง จนในที่สุด เสด็จไปถึงตำบลพุทธคยา ณ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ริมฝั่ง แม่น้ำเนรัญชรา พระองค์ได้ทรงloyาดอริชฐานก่อนที่จะประทับ สามัญเจริญจิตภาวนานาด้วยความเพียรจนตรัสรู้พระลัมมาลัมโพธิญาณ ทำให้สถานที่แห่งนี้ กลายเป็นจุดกำเนิดศาสตร์เอกของโลก และ กำเนิดของพุทธธรรมคำสอนอันระบือโลก

จากลุมพินีวัน เราจะตามแกระรอยพระบาทพระศาสดา ไป จนถึงตำบลพุทธคยาในวันรุ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ เป้าหมายปัจจุบันทันด่วน

ของวันนี้ ก็คือต้องผ่านด่านเนปาลกลับเข้าประเทศไทยเดียเลี่ยก่อน แค่นี้ก็ถึงกระบวนการเข้าเมือง - ออกรเมือง และการจราจรชนิดไร่ เที่ยมทานนี้ ก็ทำให้คุณทัวร์หมดแรงกันแล้ว เรื่องราวของพุทธคยา ค่อยว่ากันใหม่เมื่อพื้นทาง.... วันนี้ขอพักร่างกายก่อน....

อ้างอิง

1. สุ่นแคนพระพุทธองค์ อินเดีย-เนปาล โดย พระวิเทศโพธิคุณ (ว.ป. วีรยุทธ)
2. รายงานศาสนกิจการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ พ.ศ. 2545
วัดไทยลุมพินี
3. นามสกการภันเต โดยภูเตศวร (มีนาคม 2540)

คนแบบไหน?

ที่เรียกว่าสุภาพจิตดี

จิต คือ ความคิด ความรู้สึก ทัศนคติ

สุภาพจิต คือ ความสามารถของจิตที่จะปรับตัวเข้าหากลิ่งแวดล้อมได้ดีและรวดเร็วตามเกิดภาวะวิกฤติของจิต เช่น เครียด กังวล โกรธ แค้น ขัดแย้ง เครว์ รวมทั้งความไม่สบายใจ ไม่พอใจทั้งหลาย โดยวิธีการปรับตัวนั้นไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรม เพื่อก่อให้เกิดความสุขกับตนเองและผู้เกี่ยวข้อง เช่นอาจจะใช้วิธีการอภัย ยืดหยุ่น ประนีประนอม มีความรักและมิตรภาพมากขึ้น รู้จักเลิมขอบกพร่อง ฯลฯ และวิธีการนี้อาจใช้กับทั้งตนเองและผู้อื่นด้วย

คนสุภาพจิตดีจึงมีความสุข ไม่ค่อยมีความทุกข์ เพราะปรับตัวปรับใจได้เร็ว โรคอยู่ใกล้ชิดกับพลอยสบายใจ มีความสุขไปด้วย เราลังเกตคนสุภาพจิตดีได้จากกิริยาท่าทาง คำพูด ความคิด พฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกเป็นวิธีชีวิตที่

1. มีชีวิตที่เรียบง่าย เช่น กินง่ายอยู่ง่าย ไม่ซับซ้อน มีเงื่อนไขน้อย

2. มีชีวิตที่ยืดหยุ่นได้ รู้จักแพะ-ชนะ อดทน

3. มีเป้าหมายชีวิตที่สร้างสรรค์ เช่น

รักตนเองเป็น ให้กำลังใจตัวเองได้ มองโลกในแง่ดี ช่วยตัวเองได้ดี พึงคนอื่นน้อยลง

รู้จักรักคนอื่นและช่วยคนอื่นได้ มองคนในแง่ดี

ส่วนคนสุภาพจิตไม่ดีมักมีความทุกข์อยู่เสมอ เช่น โกรธ นานๆ อา amat แค้น ไม่อภัย หรือรู้สึกตัวเองต่ำต้อย ซึ่มเครว่า ถ้าเป็นมาๆ จะเข้าข่ายเป็นโรคจิต โรคประสาทได้ คนอยู่ใกล้ชิดกับพลอยไม่สบายใจ ไม่มีความสุขไปด้วย

คนดี กับ คนสุภาพจิตดี นั้นแตกต่างกัน

คนดีหมายความว่า คนทำความดีมาก เช่น กตัญญูกตเวที เลี้ยงลูกรับผิดชอบ ชื่อสัตย์ ฯลฯ แต่ถ้าเข้มงวดกับตนเองและผู้อื่นมากก็ทำให้สุภาพจิตไม่ดีได้ ตนเองก็ไม่มีความสุข คนอยู่ใกล้กันเป็นทุกข์ คนดีหมายความว่า คนเป็นคนหัวแข็ง มีมิจฉาชีวิตริ ยอมหักไม่ยอมหัก จุกจิก จู้จี้ ขี้บ่น คาดหวังสูง อุดมการณ์สูง ซึ่งบางทีก็ทำไม่ได้ แต่พูดให้ตัวเองแล้วดี ชอบจับผิดคนอื่น ก็พบได้มาก

ส่วนคนเก่งนั้น มักมีการแข่งขันสูง คาดหวังตนเองและผู้อื่นสูง มีมาตรฐานชีวิตสูง ทำให้เกิดความเครียด หรือสุภาพจิตไม่ดีได้ง่าย หลายๆ คน ที่เป็นคนเก่งแต่เป็นโรคจิต โรคประสาท ก็พบได้มาก

ในสังคมทั่วไป雷พบคนดีและคนเก่งที่สุขภาพจิตไม่ดีได้มากแต่คนสุขภาพจิตดีนั้นจะปรับตัวให้มีความสุขได้โดยไม่ทำสิ่งผิดกฎหมาย และคือธรรมอยู่แล้ว แนวโน้มจะทำความดีจะมีได้มาก เพราะจะต้องใจสบายนั่นทำความดีได้อย่างพอดี ไม่เบียดเบี้ยนตนของและผู้อื่น และความเก่ง (IQ) จะมีมากขึ้นเมื่อสุขภาพจิตดีขึ้น

ใน ภาพรวมของลักษณะของคนสุขภาพจิตดี นั้น ได้แก่

1. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี โดยสังคมยอมรับ ทั้งในยามมีชีวิตปกติและยามชีวิตมีปัญหา สามารถมองโลกตัวเอง และผู้อื่นในแง่ดี และมีความหวังที่ดีๆ เช่นๆ
2. มีอิสรภาพอย่างมีเหตุผล
3. เชื่อตัวเองและนำตัวเองได้
4. สามารถรับผิดชอบและทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้ ทั้งด้านอาชีพ ด้านครอบครัว และส่วนตัว
5. มีความอดทน เชื่อถือได้
6. เข้ากับผู้อื่นได้ดี ปรับตัวได้ง่าย เป็นผู้ให้ความร่วมมือ
7. สามารถทำงานภายใต้กฎเกณฑ์ข้อบังคับ และความยากลำบากได้
8. สามารถแสดงความเป็นมิตรและความรักได้
9. สามารถเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับที่ดีได้ รู้จักเสียสละได้
10. มีอารมณ์ขันที่เหมาะสม ไม่ขับขันบนความโหดร้ายหรือลามก หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่สบายนิ่ง เช่นการแซว
11. สามารถทำงานอดิเรกทำให้ชีวิตเพลิดเพลินได้

ในโลกปัจจุบันเราจึงเห็นสุขภาพจิตดีได้ค่อนข้างยาก เพราะปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจไม่ค่อยเอื้ออำนวย

คนสุขภาพจิตดี (มี EQ = Emotional Quotient ดี) จะมีพลังในการทำความดี (MQ = Moral Quotient) มากขึ้น และความเก่ง (IQ = Intelligence Quotient) จะมีมากขึ้น

สังคมทุกวันนี้ชื่นชอบคนเก่ง และยกย่องคนดี

แต่ลึกซึ้งคนสุขภาพจิตดี ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของชีวิต

ในการพิจารณาเลือกผู้บริหารระดับสูงของทุกองค์กรมักจะเลือกผู้ที่มีสุขภาพจิตดีเป็นผู้บริหาร เพราะเขาจะบริหารองค์กรทั่วไปได้ดี รู้จักวิธีใช้คนเก่งๆ และรู้จักให้กำลังใจคนที่ไม่เก่ง

ถ้านำคนเก่งมาๆ มาเป็นผู้บริหารมักเกิดปัญหา เพราะจะเข้ากับผู้อื่นได้ยาก มักเป็นผู้บริหารแบบเผด็จการ

และถ้านำคนดีมาๆ มาเป็นผู้บริหาร ก็มักนำองค์กรไปรอดได้ยาก เพราะเขาจะเป็นผู้บริหารแบบพ่อพระ ลูกน้องจะรักแต่ไม่ปฏิบัติตาม

ผมจึงอยากรสั่งเสริมให้คนมีสุขภาพจิตดีมากขึ้น โดยการใช้วิธีการต่างๆ เช่น การให้ความรู้ทั่วไป หรือสั่งเสริมการประมวลผลเชียนเรื่องสั้นแนวสั้นเสริมสุขภาพจิต ฯลฯ

วิธีใดที่จะทำให้ผู้คนได้รับความรู้ ความเข้าใจพร้อมทั้งชักจูง หรือเป็นตัวอย่างให้มนุษย์ปรับตัวปรับใจเข้าหากันสิ่งแวดล้อมหรือผู้อื่น ได้ง่ายขึ้น เพื่อให้เกิดลัษณะสุข ความรัก และมิตรภาพได้ โดยไม่ต้องรอให้ชีวิตวิกฤติ รวมทั้งการทำให้คนทั่วไปสามารถมองเห็นวิธีชีวิตที่

เป็นความสุขได้จำกัด เมื่อเราปรับตัวของเราเองได้ โดยไม่ต้องรอให้คนอื่นหรือลิงแวดล้อมปรับตัวเข้าหากันนั่นเป็นวิธีการส่งเสริมสุขภาพจิตในสังคมมนุษย์ได้อย่างหนึ่ง

ซึ่งเป็นวิธีการที่คนยังไม่ค่อยนึกถึงกันนัก

เพราะเราชินต่อการคิดให้คนอื่น หรือลิงแวดล้อมรอบตัว ปรับตัวเข้าหากัน ยามเกิดปัญหา หรือตัวเราเองยังมีมั่นใจมั่นจนปรับตัวไม่ได้ ซึ่งบางครั้งคนเหล่านี้ถูกยกย่องให้เป็นวีรบุรุษ-สตรี ด้วยความเข้าใจผิดด้วยซ้ำไป ทำให้เกิดการเลียนแบบอย่างที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น.

ภาพชุดพิเศษ

เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน
ระหว่างวันที่ 14-23 ตุลาคม พุทธศักราช 2545*

การเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ นับเป็นพระราชกรณียกิจที่สำคัญประการหนึ่งในสมเด็จพระที่รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับตั้งแต่การเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปทรงร่วมพระราชพิธีพระบรมราชโขน สมเด็จพระเจ้าสตั夫ที่ 6 อดอฟต์ แห่งสวีเดน เมื่อปีพุทธศักราช 2516 เป็นต้นมา

การเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศของสมเด็จพระที่รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเจริญพระราชเมตตาวิริห่วงประเทศไทยกับนานาประเทศ และมีคุณประโยชน์อย่างสูงต่อ กิจการค้า การค้าต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นทั้งในภาครัฐและประชาชน พระราชบรมิราภรณ์และพระภรรยาด้วยอันดงดงามตราึงอยู่ในจิตใจของชาวต่างประเทศที่ได้มีโอกาสได้ทูลละอองพระบาทอย่างมิรู้ลืม

นางเจียน เจ้ง อิง รองประธานสภาที่ปรึกษาการเมืองแห่งชาติจีนเข้าเฝ้าฯ
และถวายพระกระยาหารค่า ณ อาคารฟาง เพย หยวน กรุงปักกิ่ง

เสด็จฯ ทรงนัมสการและทอดพระเนตรวัดสำคัญในมณฑลพูจียน
และมณฑลไหหนาน

เสด็จฯ ทรงเยี่ยมมหาวิทยาลัยฝึกหัดครูให้หนาน เมืองไนซ์ว' มณฑลให้หนาน
และทอดพระเนตรการแสดงของนักศึกษามหาวิทยาลัยฯ

เสด็จฯ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง

เสด็จฯ ทรงดพรบเนตรหอประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง

ทรงปลูกต้นไม้ ณ โรงเรียนที่ประทับ เมืองอู่ซาน

มิติของเงิน

วันสงกรานต์ถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย ทางราชการได้กำหนดให้วันสงกรานต์เป็นวันครอบครัวรวมทั้งเป็นวันผู้สูงอายุ เทศกาลสงกรานต์มีวันหยุดหลายวัน ประชาชนที่ทำงานอยู่ในต่างถิ่น จะกลับไปยังภูมิลำเนา เพื่อทำบุญตักบาตรตามประเพณี ก่อพระเจดีย์ทราย แข่งขันกีฬาพื้นบ้าน มีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว มีการระดน้ำดำหัวผู้สูงอายุของพระจากบุญญาติ รวมทั้งการนำลิงของเครื่องใช้มาอุปโภคให้ผู้ใหญ่

ผู้เขียนก็ได้มีโอกาสร่วมในเทศกาลวันสงกรานต์ ผู้เขียนได้นำเงินจำนวนหนึ่งมอบให้มาตราดของผู้เขียนซึ่งก็ไม่มากนักและผู้เขียนมักจะกระทำอยู่เสมอๆ ตามปกติมาตราดของผู้เขียนก็จะมีทรัพย์สินเงินทองจับจ่ายใช้สอยเพียงพออยู่ล้วนหนึ่งแล้ว ทุกครั้งที่ผู้เขียน

มอบเงินให้กับมาตรการของผู้เขียน มาตรการของผู้เขียนก็จะกล่าวเชิงปฏิเสธและกล่าวว่าไม่เดือดร้อนอะไรให้ผู้เขียนเก็บเงินไว้ใช้จ่ายแต่ผู้เขียนก็บอกไปว่า ขอให้ผู้เขียนได้มีโอกาสตอบแทนและแสดงความกตัญญูอีกทางหนึ่งที่ผู้เขียนได้มีโอกาสกระทำต่อมาตรการของผู้เขียน มาตรการของผู้เขียนก็รับเงินไว้แลกกล่าว waryพร การกระทำการของผู้เขียน และการกระทำการของมาตรการของผู้เขียนไม่ได้รอดพ้นจากการลังเกตของบุตรของผู้เขียน ลักษณะนี้มาตรการของผู้เขียนก็จะเรียกบุตรของผู้เขียนและหลานคนอื่นๆ ให้เข้ามาหา จากนั้นมาตรการของผู้เขียนก็จะแจกเงินให้กับหลานๆ สำหรับหลานๆ ที่เป็นเด็ก จำนวนเงินที่ได้รับจากคุณย่าก็นับว่ามีราคาก่า่งด้วยที่เหลือ ก็จะได้รับเงินที่ได้รับจากคุณย่ากันน้ำหนึ่งเดือนเดียว จำนวนเงินที่ได้รับจะถูกหักส่วนบุตรของผู้เขียนไว้ให้เป็นเด็กดี ตั้งใจเรียนหนังสือให้เหมือนกับผู้เขียน กล่าวชมผู้เขียนและให้บุตรของผู้เขียนยืดถือเป็นตัวอย่าง สิ่งที่บุตรของผู้เขียนได้เห็นได้ยินและได้สัมผัสรู้จะมีดังนี้

1. รับรู้ว่าทราบว่า คุณพ่อคุณแม่นั้นกว่าจะเติบโตมาจนถึงทุกวันนี้ต้องมีความอดทน ขยันหม่นเพียร ทำงาน ให้ได้ปัจจัยในการดำรงชีพโดยมีหลักฐานจากพยานบุคคลคือคุณย่าเป็นผู้บอกกล่าวให้ฟัง เด็กๆ ได้ฟังก็จะจำเอาไปเป็นแบบอย่างในการดำรงตนต่อไป

2. บุตรของผู้เขียนได้รับการถ่ายทอดจากประสบการณ์ ตรงว่าบุคคลในแต่ละสถานะควรจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อเด็กๆ เหล่านั้นจะได้เรียนรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อสืบสานต่อประเพณีวัฒนธรรมแบบไทย

3. เด็กๆ ดีใจที่ได้เงินจากคุณย่า สำหรับตัวเงินที่ผู้เขียนมอบให้มาตรการของผู้เขียนไป และต่อมาตรการของผู้เขียนได้มอบให้

บุตรของผู้เขียนซึ่งเป็นหลานของคุณย่า�น มันก็กลับเข้ามาสู่ครอบครัวของผู้เขียนเหมือนเดิม เกิดการหมุนเวียนของเงินในระบบครอบครัว ในทางเศรษฐศาสตร์ การไหลเวียนของกระแสเงินนั้นเป็นสาเหตุ ประการหนึ่งของการเติบโตทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม เมื่อประชาชนนำเงินไปฝากธนาคาร ธนาคารสามารถสร้างเครดิตได้อีกหลายเท่า นำเงินบางส่วนเป็นเงินสำรองของธนาคาร นำเงินสำรองของธนาคารไปเป็นหลักทรัพย์เพื่อกู้เงินจากธนาคารชาติในลักษณะของการสร้างเครดิตต่อเครดิต ก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงิน และเงินทุนและทุนในระบบเศรษฐศาสตร์ เป็นแหล่งของเครดิตเหล่านั้นก็คือ “ความเชื่อถือ” ในระบบและมูลค่าของตัวเงิน แต่ตัวการสำคัญที่ตอบแฝงอยู่ในระบบดังกล่าวก็คือ “ผลประโยชน์” ในระบบเศรษฐศาสตร์ เมื่อเงินเคลื่อนที่ไปทางไหน จะมีคำว่า “ผลประโยชน์” เดินนำหน้า และเดินตามหลังอยู่เสมอๆ ผลประโยชน์ได้แก่ กำไร ดอกเบี้ย เงินออม รวมทั้งความมั่นใจในอนาคตว่าจะมีสิ่งต่างๆ เหล่านั้นอยู่ต่อไป แต่สำหรับเงินที่ผู้เขียนมอบให้มาตรการของผู้เขียน และต่อมาตรการของผู้เขียนได้มอบให้บุตรของผู้เขียนนั้น เงินจำนวนดังกล่าวได้ทำหน้าที่หลายประการ นอกเหนือจากหน้าที่ทางเศรษฐศาสตร์ดังนี้

1. เป็นสื่อแห่งการตัญญูกตเวที ที่ผู้เขียนได้มีโอกาสแสดงต่อมาตรการ
2. เป็นสื่อแห่งความเมตตาที่มาตรการของผู้เขียนได้มีในการแสดงต่อหลานๆ
3. เป็นสื่อแห่งความเลี่ยงลี้ เป็นสื่อแห่งการให้ การให้คืออุบัติแห่งการทำลายล้างกิเลส ให้ทรัพย์สินเงินทองทำลายความ

โลภ ให้อภัยทำลายความโกรธ ให้ความรักทำลายความหลง

4. เป็นสื่อแห่งความคิด ที่บุตรของผู้เขียนคงจะได้คิดได้ว่า เงินทองเป็นสิ่งที่มีค่าแต่ลึกลึกลึกลึกที่มีค่าเหนือกว่าเงินทองคือ ความมั่นใจใน คุณธรรม บุตรของผู้เขียนคงคิดได้ว่าเงินทองคือเครื่องมือหรือ อุปกรณ์ในการดำรงชีพ ไม่ใช่เป้าหมายของชีวิต ชีวิตเกิดมาไม่ได้ หมายความว่าจะต้องมีเงินทองเพียงอย่างเดียว

จำนวนเงินที่มารดาผู้เขียนมอบให้หลานๆ นั้นก็มีจำนวน
เท่าๆ กับเงินที่ผู้เขียนมอบให้มารดา ลักษณะนี้หลังจากบุตรของ
ผู้เขียนได้รับเงินจากคุณย่าแล้วก็วิ่งมาหาผู้เขียนพร้อมทั้งยื่นเงินที่ได้
จากคุณย่าให้กับผู้เขียนพร้อมกับพูดว่า “พ่อครับผมฝากเงินไว้กับคุณ
พอก่อนครับ” ผู้เขียนรับเงินจากบุตรแล้วเก็บไว้ในกระเป๋าสถาปัตย์
และคิดว่าเงินจำนวนนี้จากเราไปช่วยช่วยบัดนี้ได้กลับมาสู่
กระเป๋าของเรานะ เงินจำนวนนี้ได้เกิดการหมุนเวียนลับเปลี่ยนการ
ครอบครองจากคนหนึ่งไปสู่คนหนึ่งและไปสู่อีกคนหนึ่ง ในเวลาอัน
จำกัดและสถานการณ์ตรงนี้เงินจำนวนนี้ไม่ได้ทำหน้าที่ของเงินใน
ความหมายของทางเศรษฐศาสตร์มากนัก แต่เงินจำนวนนี้ได้ทำ
หน้าที่เป็น ‘สือทางคุณธรรม’ ได้เป็นอย่างดี ถ้าเงินทุกบาทได้มี
โอกาสทำหน้าที่อย่างนี้ ลังเศษจะมีความเป็นปกติสูงมากขึ้น เงินก็
คงเป็นวัตถุแต่มีพลังอำนาจหน้าที่และบทบาทตามเจตนาของมนุษย์ที่เรียกว่า “คน” (กริยาที่ทำให้ลิงของมวลฯ กัน).

ຈາກ ຄິດແບບຕໍ່ກວມ (2545)

● ท่องเที่ยว : ยุพดีวัฒนาลัย สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงอังกฤษ

Trabzon

ประดุจการค้าริมทะเลดำเนิน

Trabzon เป็นเมืองใหญ่อันดับที่ 4 ของตุรกี (อันดับแรกคืออิสตันบูล อังกฤษ อิซมีร์ ตามลำดับ) เป็นเมืองท่าใหญ่ริมทะเลดำเนินการค้าขายกับประเทศต่างๆ ที่ตั้งอยู่ริมทะเลเดียว มีรายได้ทางเศรษฐกิจจากการค้าขาย และรายได้จากการท่องเที่ยว รัฐบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ ecotourism ในบริเวณนี้ เนื่องจากมีการเพาะปลูกไร่ชาขนาดใหญ่ ไร่เชซิล นัท ซึ่งส่งเป็นลินค้าออกของตุรกีไปทั่วโลก เพราะมีพื้นดินที่อุดมสมบูรณ์ ประชาชนมีรายได้จากการทำงานด้านเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมต่อเรืออยอร์ช โรงงานทำขนมจากเยลลินท์

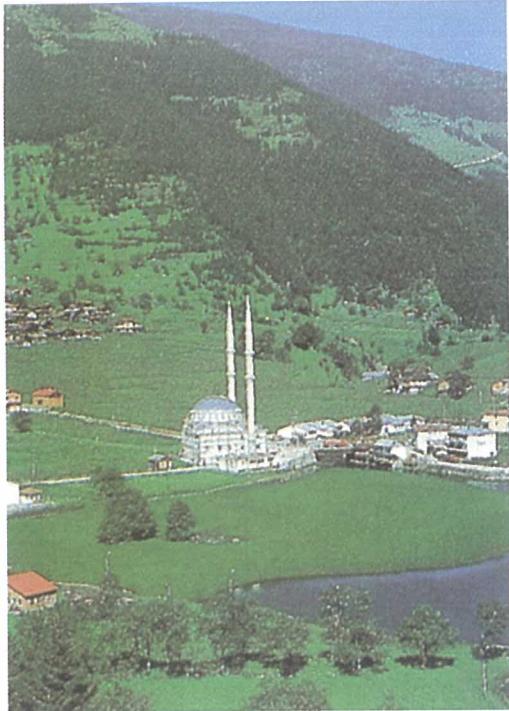
Trabzon ยังเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่ใหญ่เป็นลำดับที่ 5 ของประเทศ คือ Kara Deniz Technical University มีนักศึกษา 45,000 คน นับเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งในตรกี

เมืองเล็กในอาณาเขตแพรบโพนอีกเมืองคือ Arsin เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า และเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตขันมหวนที่ทำจากເອເຊີລ ນັກຮ່ວມທັງເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງໂຮງພິມພໍ່ໜັງລືອພິມພໍ່ໄຮວັນ Zaman, Turkiye, Sabah ທີ່ເປັນຫັນລືອພິມພໍ່ຮັດບໍ່ຈາຕີ ຕລອດເລັ້ນທາງຄຸນນຈາກຕ້ວເມືອງແພຣບໂພນເລີຍບໍ່ໄປດາມຝ່າຍທະເລດຳ ເປັນສຸວນຜລໄມ້ ໄຮ່ຈາ ມີດອກໄມ້ປ່າຫລາກສີ້ນິ້ນຕາມໄທລ່ເຂາ ເນື່ອຈາກກຸມືປະເທດເປັນກູ່ເຂາສູງຕິດຝ່າຍທະເລດຳເມື່ອຄຸນນເລີຍວິລີກເຂົ້າໄປໃນຫຼຸບເຂາຄວາມອຸດມລົມບູຮົນປຣາກກູ່ໃຫ້ເຫັນເດັ່ນຊັດຈາກແມ່ນໍ້າໂຂລິດເຊົນ ທີ່ໃຫ້ມາຈາກຍອດເຂາຍາວນັບກີໂລເມຕຣເພື່ອໄລອອກສູ່ທະເລດຳ ແມ່ນໍ້ານີ້ເກີດຈາກກາລະລາຍຕ້ວຂອງທີມະບຣິເວນຍອດເຂາທີ່ສູງຈາກຮະດັບນໍ້າທະເລ 1999 ເມຕຣ ສັຖານທີ່ທ່ອງເຖິງທີ່ສຳຄັນຂອງແພຣບໂພນທີ່ຈະພາດໝາມເລີຍມີໄດ້ຄືອ Sumela Monastery ທີ່ເປັນວັດໃນຄຣີລ໌ຕະສານາລົມຍຄຣີລ໌ຄຕວຣະທີ່ 13 ຕັ້ງອູ່ຢູ່ນຍອດເຂາອັນເປັນທີ່ເກີດຂອງລຳຮາຣ Altindere ໄລລເຮືອຍຝ່າກສຸວນນັນ Altindere Natural Park ລົງມາຕາມເລັ້ນທາງຄຸນນດັດເປັນທາງຫລວງໜາດເລັກເນື່ອຈາກກຸມືປະເທດເປັນກູ່ເຂາສູງລັບສັບຂໍອນຫລາຍໜັ້ນ ລຳຮາຣບາງໜັ້ນຈຶ່ງດູຄລໍາຍໜ້າຕກຂາດໃຫຍ່ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີນໍ້າຕກສູງສາຍເລັກໆ ໄລລົງມາຮວມໃນລຳຮາຣແທ່ງນີ້ ທຳໃຫ້ທັນນີ້ກາພະວ່າງນັ້ງຮັດຝ່າກສຸວຍາມມາກ

Sumela Monastery ສ້າງຂຶ້ນໃນຮະຫວ່າງ ດ.ສ. 1349-1390 ເປັນສັຖານທີ່ສຳຄັນໃນສັມຍ King Alexius III ເມື່ອອານາຈັກແພຣບໂພນຕົກອູ່ໃຫ້ກາຣຄຣອບຄຣອງຂອງ Comnenian Empire ອານາຈັກຄອມເມເນີຍຕັ້ງຂຶ້ນເມື່ອ ດ.ສ. 1204 ໃນສັມຍ King Manuel III ໂອຮສຂອງ King Alexius III ແລະສັມຍຕ່ອງ ມາ Sumela Monastery ໄດ້

T r a b z o n

รับการดูแลอย่างดี ในศตวรรษที่ 18 มีการบูรณะบางส่วนของวัดนี้ รวมทั้งมีการปรับปรุงตกแต่งกำแพงให้ดูสวยงามขึ้น ในศตวรรษที่ 19 มีการสร้างขยายเพิ่มออกไปอีก จนกระทั่งปี ค.ศ. 1916-1918 ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 เมืองแทรบูโซนตกรอยู่ใต้การยึดครองของรัสเซีย ต่อมาในปี ค.ศ. 1923 Sumela ถูกทอดทิ้งให้เป็นวัดร้าง

ลักษณะของวัดทางคริสต์ศาสนاءแห่งนี้สร้างด้วยหินล้วนประกอบด้วยห้องกว้าง ห้องครัว ห้องเรียน ห้องพักสำหรับแขก ห้องสมุด ด้านทางเข้ามีการต่อท่อลำห้วยนำน้ำลำธารขึ้นมาใช้ที่วัด ทางขึ้นเขามายังวัดเป็นทางเดินบริ๊วท์ให้เป็นทางเดินแคบๆ เมื่อกลางวัน 10 เมตรมีบันไดซีเมนต์แคบๆ ขึ้นไปสู่ห้องยามซึ่งอยู่ติดหน้าผา ที่ด้านหน้าถ้ำซึ่งภายในเป็นห้องโถง ภายในมีภาพเขียนสีเกี่ยวกับประวัติของพระเยซูและพระแม่มารีที่สวยงามมาก สีบานสีจัด เนื่องจากเป็นห้องที่ใช้บ้านพำนัชของชาวคริสต์ ล้วนที่จะเป็นห้องด้านนอกวิมานหน้าผาสร้างเป็นที่พักของพระด้วยซีเมนต์เมื่อ ค.ศ. 1860 อิทธิพลของคิลปะตุรกีจะเห็นได้จาก เตาผิง ตู้ ในห้องจะมีบานช่องอยู่ห่างออกไปจากบ้าน

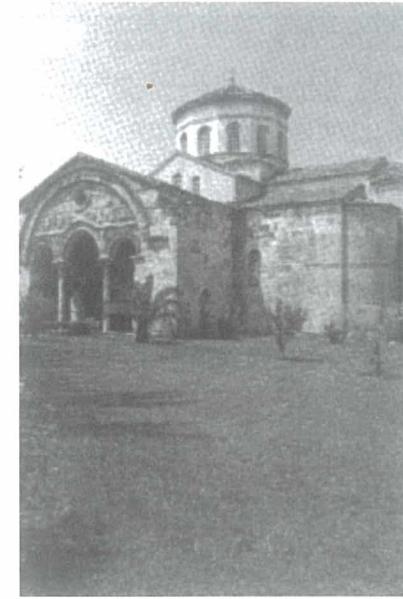
ประวัติศาสตร์แทรบูโซนในอดีต

เมื่อประมาณ 2000 ปีก่อนคริสต์ศักราช (2000 BC) พากนอร์เแมดได้มาตั้งอาณาจักรเรียกว่า Trabzon Empire โดยมีเมืองแทรบูโซนเป็นเมืองหลวง ในสมัยนั้นมีเส้นทาง silk road ไปยังจีนมาแต่เด็กคำบรรพ์ ภูมิภาคนี้เป็นที่รู้จักกันในนาม pontic ต่อมาเมื่อ 51 ปีก่อนคริสต์ศักราช (51 BC) Pontic ถูกทำลายโดยพากโรมันซึ่งได้ชัยชนะในการยึดครองดินแดน และตั้งเป็นอาณาจักร

Roman Empire พากโรมันได้สร้างวังและท่าเรือขึ้นหลายแห่ง หลังจากนั้นจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 13 เปลี่ยนเป็นยุค Byzantine Period พาก Crusader ได้ต่อสู้ซึ่งชัยพากโรมันและได้ตั้ง Constantine Empire ขึ้นที่เมืองอิสตันบูลครอบครองอาณาจักรบริเวณนี้สืบมา ไกด์ได้เล่าเกร็งนิยายประวัติศาสตร์ให้ฟังว่า ในราวปี ค.ศ. 1204 มีพื้นท้องลงคนได้เดินทางออกจากเมืองอิสตันบูลมาตั้งเมืองใหม่ชื่อ Trabzon อาณาจักรใบแชนไทน์ปักครองตุรกีโดยมีอิสตันบูลเป็นเมืองหลวงอยู่เป็นเวลา 60 ปีจึงได้เคลื่อนตัวกลับไปยังยุโรป

ต่อมาเป็นยุคเซลจุกปักครองตุรกี เมือง Trabzon ต้องจ่ายภาษีให้ปักครอง ทั้งเซลจุกและอตโตมัน ซึ่งได้ปักครองดินแดนล่วนนี้อยู่ถึง 65 ปี ในปีค.ศ. 1461 เป็นยุค Ottoman Period มีสุลต่านที่มีชื่อเลียง 2 คนปักครอง Ottoman Empire สุลต่านคนหนึ่งในสอง คือผู้ที่ได้รับฉายาว่า สุลต่าน Sulaiman the Magnificent บุคคลสำคัญนี้ผู้นี้เกิดที่เมืองแทรบูโซน

ในอดีต Trabzon เป็นเมืองสำคัญของอาณาจักร Trabzon Empire ซึ่งเป็นดินแดนที่ชนชาติอาร์เมเนียน ชนชาติจากยุโรป และชนชาติกีรกได้มาอาศัยอยู่ ณ ดินแดนแห่งนี้ของตุรกี จนกระทั่ง ค.ศ. 1923 กองทัพรัฐตุรกีภายใต้การนำของวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ Kemal Ataturk ก็ได้นำทหารต่อสู้ขึ้นไปล่าชนชาติกีรกผู้บุกรุกออกไปจากตุรกีจนหมดลืน

เมืองแทรบูโซนในปัจจุบัน

สถานที่สำคัญๆ ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของแทรบูโซนคือ อุชุนกอล (Uzungol) ระหว่างทางจากตัวเมืองแทรบูโซนไปยังอุชุนกอล มีสะพานหินซึ่งสร้างเมื่อคริสต์ศตวรรษที่ 18 ทอดข้ามลำน้ำอยู่หลายสะพาน นับเป็นลิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ซึ่งรัฐบาลได้อันรุกษ์ไว้เป็นสมบัติโบราณของชาติ รถแล่นเข้าไปในชอกภูเขาสูงสองภูเขา สองข้างทางมีบ้านเรือนประชาชนตั้งห่างๆ กันเป็นระยะ ใจดีอิบ้าย ว่าประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณนี้มีความสุขกับความเป็นอยู่ที่สงบและสมสุภาพ รัฐบาลได้วางสายไฟฟ้าให้ทุกบ้านมี ทีวี เครื่องใช้ไฟฟ้า น้ำ ไฟ ที่อยู่อาศัย อาหารบริบูรณ์ ตลอดจนเล่นทางคอมนากม ก็มีรถบัส

สาธารณรัฐ มีโรงเรียน ประชาชนมีการศึกษาและสามารถหารายได้เลี้ยงตนเอง และยังสามารถจ่ายภาษีให้รัฐได้อีกด้วย อุปนิสัยเป็นที่รับสูงจากรัฐบาล 1999 เมตร เป็นชุมชนขนาดใหญ่ประกอบด้วยทะเลสาบขนาดใหญ่ มีน้ำใสสะอาด อันเป็นต้นน้ำของลำธารสายเล็กสายน้อยที่ไหลลงสู่แม่น้ำล่าง จากจุดนี้ริมน้ำบาลได้สร้างถนนตัดไปสู่เมืองชายแಡนด้านตะวันออกของตุรกี มีรถเมล์เล็กແล่นตามถนนสายนี้รับส่งผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางไปชายแಡนทางตะวันออก นอกจากนี้ริมน้ำบาลยังมีโครงการตัดถนนสายใหม่ Istanbul-Trabzon ซึ่งรถเมล์สาธารณะจะใช้เวลาวิ่งเพียง 13 ชั่วโมง ย่นระยะเวลาจากเดิม อุปนิสัยมีชื่อเลี้ยงทางการเลี้ยงปลาเพื่อเป็นอาหารทุกชนิด เมืองเล็กๆ ที่ชื่อไชคารา (Caykara แปลว่า black tea) มีสถาปัตยกรรม บ้านยุคอดีตเตมัน หรือ high plateau homes ซึ่งทางการได้บูรณะสภาพไว้ให้เป็นบ้านโบราณ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ลิ้มลองกับอารยธรรมยุคเก่า เป็นคุหาสน์เก่าแก่รอดตกทอดของคนร่วมอันดับต้นๆ ของตุรกี ซึ่งไปดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองอิสตันบูล หรืออิซมีร์ และจะเดินทางมาพักที่คุหาสน์เฉพาะในฤดูร้อน พื้นที่เชิงเขาทั่วไปเป็นไร่ชาซึ่งปลูกแบบขั้นบันได

นอกจากทำเรือผลิตเรือยอร์ชซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใน
ครอบครัวสืบทอดมาจากการบลูรุชแล้ว แท็บป์โซนยังมี Technical
University of Navy Blue Flag Area ตั้งอยู่ด้วย

ชาวแทรบโซนมีความภาคภูมิใจในภูมิประเทศของอุบัติกล่าวว่าดงไม่แพ้สิตเซอร์แลนด์ เนื่องจากบนเขาลับซับซ้อนมีต้นสนสีเขียวแกะขึ้นเป็นปีกดเลี้ยดหนาแน่น ในกลางเดือนเมษายนอากาศเย็น

ขนาดอุณหภูมิ 8-9 องศาเซลเซียส ทำให้เห็นหมอกหนาคลุมเหนือยอดสน บ้านเรือนทุกหลังที่สร้างริมลำธารสายใหญ่สร้างด้วยไม้ทาลีเปลือกไม้ ผลิตภัณฑ์เพอร์นิเจอร์ทุกชนิดทำด้วยไม้ทึ้งลืนในสไตล์โบราณ เพื่อเป็นที่พักแรมของนักท่องเที่ยวที่นิยมธรรมชาติ

เมือง Rize

ต่อจากนั้น รถบัสนำคณะเดินทางไปยังเมือง Rize ริมฝั่งทะเลดำ รถแล่นจากตัวเมืองลัดเลาะหุบเขาขึ้นไปสูที่ราบสูง Ayder Plateau ที่ลร้างเป็นโกรแรม และบ้านพักสวยงาม สำหรับนักท่องเที่ยวบนภูเขา Kackar บนที่ราบสูงໄอเดรนีอุณหภูมิต่ำลงกว่าเดิมอีก 3-4 องศาเซลเซียส มีบ้านเรือนคนพื้นเมืองตั้งอยู่ทั่วไป อาชีพหนึ่งคือการเก็บน้ำดึงแท้จารังบนดันไม้สูงมาขาย ณ ที่นี่อาคารในเดือนเมษายนยังมีหิมะกองให้เห็นอยู่ริมลำธารทั้งสองฝั่งซึ่งมีน้ำไหลแรง สามารถนักท่องเที่ยว Kackar Mountaineering Club ตั้งอยู่ ณ จุดนี้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว ไม่ไกลจากสถานที่พักแรมซึ่งสร้างด้วยไม้บังหรืออิฐบ้าง ไม่ไกลจากบ่อชีเมนต์เลี้ยงปลาเทราท์หลายบ่อติดต่อกัน มีแหล่งอาบน้ำแร่ธรรมชาติ Lkizdere thermal spring bath ของเมืองนี้เป็นที่นิยมสำหรับการพักผ่อนท่องเที่ยวในฤดูร้อนบนที่ราบสูงแห่งนี้

ภูเขา Kackar เป็นภูเขาที่ใหญ่ที่สุดเป็นลำดับที่ 4 ของตุรกี เป็นเทือกที่ติดต่อกับภูเขาแอลป์ จึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่จะตั้งแคมป์ ในฤดูร้อน ณ บริเวณ Ayder-Asagi, Yukari-Kavron และ Anzer บนที่ราบสูงไอเดร์

เอนบี้เอ็มส์วี

เด็กสาววัยรุ่นพูดเรื่องบ้านเก่าโอลาน

อนุสาวรีย์วีรบุรุษแห่งเมือง Giresun

เมืองน่าท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งบนฝั่งทะเลดำ คือ กิเรชุน ซึ่งประกอบด้วย 12 เมืองเล็ก 15 ตำบล และ 538 หมู่บ้าน มีภูเขาสูงตลอดแนวทะเลดำ ภูมิอากาศมีฝนตกชุमชื้น ตั้นไม้มีลีเชียวนตลอดปี พื้นที่ 34 เปอร์เซ็นต์ป่าคลุมด้วยป่า พื้นที่ 25 เปอร์เซ็นต์ ประกอบเกษตรกรรม ปลูกเชิง น้ำ อีก 18 เปอร์เซ็นต์ เป็นที่ราบทุ่งหญ้าส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่แห้งแล้ง ทำการเพาะปลูกไม่ได้ผล การเพาะปลูกทำเป็นขันบันไดสูงลดหลั่นกันบนเขา เมืองนี้เหมาะสมสำหรับ high plateau Tourism เนื่องที่ราบสูงมีแหล่งน้ำสะอาดอุดมสมบูรณ์ มีน้ำแร่แหลมจาก Caldag, Inisdibi และ Tamdere

บันยอดเขาเป็นที่ตั้งของ Memorial Tomb of Hero Topal Osman Aga ตามประวัติของบุคคลผู้นี้ กล่าวไว้ว่า เป็นนักกรบที่เก่งกาจสามารถของตุรกีคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้นำในการสร้างกับกองทหารรัสเซียซึ่งพยายามจะเข้าครอบครองเมืองกิเรชุน ในสมัยสultan โลกครั้งที่ 1 กองทัพแห่งชาติตุรกีภายใต้การนำของวีรบุรุษ Topal Osman Aga ได้ต่อสู้ที่ Harsit Junction อาสาสมัครชาวเมืองกิเรชุนได้รวมตัวเป็นกองทหารสองกองพันร่วมต่อสู้อย่างเข้มแข็งในช่วงสงครามกับกู้เอกราชของตุรกี ซึ่งอยู่ภายใต้การนำของ Kemal Ataturk ด้วยความเฉลี่ยวฉลาดและสามารถยิ่งของ Topal Osman Aga จึงทำให้ตุรกีได้ชัยชนะจากผู้กรุงรานและชาวเมืองกิเรชุนได้รอดพ้นอันตรายจากศัตรู.

แอนน์ แฟรงค์

เด็กสาววัยรุ่นผู้เรื่องนามทั่วโลก

กว่า 50 ปีมาแล้ว แอนน์ แฟรงค์ เด็กสาววัยรุ่นได้เขียนบันทึกประจำวันของเธอ ระหว่างเวลา 25 เดือนที่หลบซ่อนอยู่ ณ ตึกแคนบายาหลังหนึ่ง เลขที่ 263 ถนน Prinsengracht ตั้งอยู่ริมคลองในเมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศฮอลแลนด์ บันทึกของแอนน์ แฟรงค์นี้ ได้ถูกเปิดเผยต่อสาธารณะโลกหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นที่จับใจคนอ่านทั่วโลก

แอนน์ แฟรงค์ คือใคร? เกี่ยวกับบันทึกคอมตะอย่างไร?

Annelese Marie Frank เกิดวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 1929 เป็นบุตรสาวของนาย Otto Heinrich Frank และนาง Edith มีพี่สาวคนเดียวคือ Margot ครอบครัวแฟรงค์เป็นครอบครัวชาวเยาว์ตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศเยอรมันหลายช่วงอายุคน นายอ็อตโตเดย์รับ

Annelese Marie Frank

ราชการเป็นนายทหารในกองทัพเยอรมัน เมื่อสังคมโลกรึ้งที่หนึ่งครอบครัวแฟรงค์มีฐานะดี มีบรรพบุรุษร่วมมาก มีชีวิตสุขสบายเพียบพร้อมตลอดมา

ต่อมาตอนสังคมโลกรึ้งที่สอง Adolf Hitler เรืองอำนาจในประเทศเยอรมัน เป็นจุดมุ่งเด็ดจัดการปกครองประเทศอย่างเข้มงวดเด็ดขาด จัดตั้งพรรครัฐ National Socialist ของชาติเรียกว่า Nazi ระบบนาซีนี้ให้เดิม ภาวดล้ำพากที่ตนถือว่าเป็นคติรู้อย่างไรความประนีและมนุษยธรรมอิทธิพลรือว่าชาติยิวเป็นคติรู้ที่จะต้องภาวดล้ำ จึงได้ทำการภาวดล้ำทุกวิถีทาง ได้ออกกฎหมายต่อต้านยิว ทำให้ชีวิตของยิวทุกคนเดือดร้อนลำบากยิ่งนัก ต่างพากันอพยพหนีออกจากเยอรมันไปเพียงดินแดนอื่นที่ให้ความสงบสุขแก่พวกเขาร

ครอบครัวแฟรงค์ได้อพยพจากเยอรมันไปอยู่ในเมืองอัมสเตอร์ดัม ประเทศออลแลนด์ เมื่อปี 1940 พากเขาได้รับความเป็นมิตรอันดีจากชาวดัทช์ และได้อาคัยอยู่ที่บ้านชานเมืองด้วยความสงบสุขและสมบูรณ์ นายอ็อตโตได้ทำธุรกิจจัดตั้งบริษัท Triesies NY ในเมืองอัมสเตอร์ดัม ค้าขายเครื่องเทศ เครื่องสมุนไพรปัจจุภากาหาร มีนาฬิกาเลอว์และนาฬิคอลแมนเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงร่วมงานกัน มีเลขานุการหญิงสองคน เมียบ และเบป ทั้งล้วนเป็นชาวดัทช์ผู้มีความลัตซ์ซื้อ จรรักษ สามีภักดี และเป็นมิตรแท้ของอ็อตโตโดยตลอด

ในปีแรกๆ ที่มาตั้งถิ่นฐานในออลแลนด์ ครอบครัวแฟรงค์ มีความเป็นอยู่ในระดับดีมาก มาร์กอฟและแอนน์ได้เข้าเรียนในโรงเรียนชั้นดี มีชีวิตอิสรภาพเริ่มบูรณาพนสุขเพียบพร้อมทุกประการ ดังเช่น

ปี 1933 แอนน์ (ซ้าย) มาร์กอฟ (ขวา)
กับนางเอกิธรหัวใจไปชื่อของในเมือง
แฟรงก์เฟิร์ต

แอนน์ เป็นเด็กสดใสร่าเริงจนได้ฉายา
ว่า “ลูกเปิดนำรัก” เรียนเก่งและเป็น
ที่รักของเพื่อนๆ ในห้อง

นายอ็อตโตขอบถ่ายภาพเป็นงานอดิเรก
จึงถ่ายภาพแอนน์และมาร์กอฟไว้มากมาย

ปี 1934 แอนน์เล่นทรายอยู่ริมบ้าน
หลังจากย้ายไปคัมสเตอร์ดัมได้ไม่นาน

ปี 1937 แอนน์ (ที่ 2 จากซ้าย) ถ่ายรูปกับเพื่อนๆ
หลังจากย้ายไปเรียนที่โรงเรียนประถมมอนเตเซอร์

เด็กในครอบครัวผู้มีเมืองเป็น ไม่เคยคิดลักษณะว่าพากษาจะประஸบจะตากรรมที่ให้ด้วยในเวลาต่อมา

มาร์กอท อายุแก่กว่าแอนน์ 3 ปี เธอพยายามว่าและเรียนเก่งกว่าน้องสาว แต่แอนน์ผู้มีอารมณ์ขัน ร่าเริง สนุกสนาน เอ廓ะ และมีเสน่ห์ มีเพื่อนมากทั้งชายและหญิง แอนน์จึงกวางขวางในหมู่เพื่อนและสังคมมากกว่าพี่สาว แม้จะยังอยู่ในวัยเด็ก แอนน์ก็มีพรสวรรค์ในงานเขียน เธอชอบอ่านหนังสือและมีความคิดนึกและจินตนาการที่กว้างไกลเกินอายุ

ในวันเกิดอายุครบ 13 ปีของแอนน์ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 1942 แอนน์ได้รับของขวัญมากมายจากครอบครัวและญาติมิตร มีการจัดงานวันเกิดของแอนน์ที่บ้าน เชิญเพื่อนนักเรียนหญิงชายมาสนุกสนานกัน แอนน์เป็นสุขเหมือนอยู่ในสวรรค์ชั้น 7 ในวันนั้นของขวัญที่เธอรักมากที่สุด คือสมุดปกตาแดงขาว เป็นของขวัญจากพ่อแม่ แอนน์เริ่มเขียนสมุดบันทึกเป็นครั้งแรกในวันเกิดของเธอ นั้นเอง โดยใช้สมุดปกตาตารางแดงขาวเล่มนั้นเป็นสมุดบันทึก การเขียนบันทึกของเธอ มีได้เขียนติดต่อ กันทุกวัน เขียนบ้าง เว้นบ้าง แล้วแต่ว่าจะมีเหตุการณ์ใดที่เธออยากบันทึก การบันทึกครั้งแรกๆ ก็เป็นเรื่องเด็กๆ เกี่ยวกับเพื่อนและโรงเรียน มีการวิจารณ์เพื่อนแต่ละคนตามที่เธอเห็น

การบันทึกของแอนน์นั้น แตกต่างไปจากที่คนบันทึกกันทั่วไป เธอบันทึกในรูปการเขียนจดหมาย แอนน์ต้องการเขียนจดหมายถึงเพื่อนสนิทที่สุดลักษณ์ที่เธอสามารถไว้ใจในเพื่อนผู้นั้นได้เหมือนไว้ใจตัวเอง แต่ในชีวิตจริงแม่นว่าแอนน์จะมีเพื่อนมากน้อยทั้งหญิงและชาย

แต่เธอไม่มีเพื่อนสนิทที่สุด หรือเรียกว่า “เพื่อนตาย” ดังที่เธอปรารถนา ดังนั้นเธอจึงคิดอุปโลกเพื่อนสนิทในจินตนาการให้ชื่อว่า “คิตตี้” แอนน์ถือว่าสมุดบันทึกของเธอคือเพื่อนสนิทผู้นั้น และตั้งชื่อสมุดบันทึกว่า “คิตตี้” ทุกครั้งที่เธอเขียนบันทึกลงในสมุด เธอจะเขียนต้นว่า “คิตตี้ที่รัก” หรือ “คิตตี้สุดที่รัก” แล้วเธอ ก็เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ รายบาย อารมณ์ต่างๆ ออกอย่างเปิดเผยเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นสุข ทุกข์ เศร้า โกรธ ซึ้งซึ้ง อิจฉา รัก น้อยใจ แค้น สนุก ตก ขอบขั้น ค่อนแคน เยี้ยหยัน และสารพัดลักษณะให้คิตตี้ทราบโดยตลอด

ครอบครัวแฟรงค์อยู่ในประเทศเยอรมันด้วยความสงบสุข เรื่อยมา จนกระทั่งเริ่มใช้มาตรการกดดันลังชาวยิวเข้มข้นขึ้น และออกกฎหมายต่อต้านยิวซึ่งเป็นการบีบคั้นขนาดหนักต่อชาวทุกคน กฎหมายต่อต้านยิวนั้นเห็นชัดว่า ยิทเลอร์จะใจทำร้ายชาวยิวทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ทั้งทางตรง และทางอ้อม เป็นต้นว่า

คนยิวทุกคนต้องติดเครื่องหมายดาวลีห์เหลือง (ดาวปักลีห์เหลือง) ที่แขนเสื้อเพื่อแสดงให้รู้ว่าเป็นคนยิว

ห้ามคนยิวนั่งรถยนต์ รถราง รถเมล์ รถไฟ หรือจอดยานพาหนะใดๆ ทั้งทางบกและทางน้ำ

ยิวทุกคนต้องคืนรถจักรยานของตนที่มีอยู่ให้แก่เจ้าหน้าที่นาซี (หมายความว่า ยิวทุกคนจะต้องใช้ขาของตนแทนยานพาหนะที่จะพาตนไปทุกแห่งหน)

ยิวจะต้องอยู่แต่ภายในบ้านภายหลัง 2 ทุ่ม แม้แต่จะออกมานั่งเล่นในสวนภายในเขตบ้านก็ไม่ได้

ยิวจะต้องชื่อจ่ายเฉพาะเวลา ตั้งแต่บ่าย 3 โมง ถึงบ่าย 5

โมง นอกเหนือเวลาดังกล่าวห้ามซื้อจ่าย และร้านที่จะซื้อจะต้องเป็นร้านเฉพาะชาวเยี่หานนั้น

เด็กยิวจะเข้าเรียนในโรงเรียนทั่วไปไม่ได้ต้องเรียนเฉพาะโรงเรียนยิว

ห้ามยิวเข้าโรงมหรสพ โรงพาทย์ และสถานบันเทิงใดๆ

นอกจากข้อห้ามดังกล่าวข้างบนนี้แล้ว ยังมีการลิดรอนสิทธิเสรีภาพยิวอีกมากมายจนแทบจะระดิกตัวไม่ได้ ทำให้พวkyia เดือดร้อนคับใจและล้าหัส

แอนน์ได้บันทึกข้อต่อต้านยิวทั้งหมดในสมุดบันทึกของเธอ ลงวันที่ 20 มิถุนายน 1942 และยังมีกระดาษที่เขียนแฟงด้วยอารมณ์ขันอย่างน่าทึ่ง

อ็อตโต แฟรงค์ มองเห็นความหาย茫และภัยใกล้ตัวเข้ามาทุกที จึงคิดวางแผนหลบซ่อนตัวของเขารอกรอบครัวในที่ช่องลับหลังจากไตรตรองอย่างรอบคอบแล้ว ก็พบว่า จะใช้ช่วงหลังของตึกริมคลอง เลขที่ 263 ถนน Prinsengracht ซึ่งเป็นที่ตั้งบริษัทของเขานั่นเองเป็นที่ช่องลับ เขาก็เรื่องนี้เป็นความลับมิดชิด ครอบครัวของเขายังคงใช้ชีวิตอยู่ในบ้านเดียวกัน แต่ทางร้านไม่รู้ว่าที่ช่องลับนั้นอยู่ที่ไหน

อ็อตโต แฟรงค์ได้มอบความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงานที่ใกล้ชิดคือดักเลอร์, โคลแมน เมียบ และเบปอย่างเต็มที่ คนทั้งสี่คนจะต้องความไว้วางใจอย่างดีเยี่ยม ถือเรื่องนี้เป็นความลับสุดยอด ได้ช่วยกันลำเลียงข้าวของ เครื่องใช้ เลบียงอาหาร เครื่องเรือน และ

สิ่งจำเป็นแก่การครองซึพเข้าไปเก็บไว้ในที่ช่องลับให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อว่าเมื่อถึงคราวจำเป็นจะต้องเข้าอยู่ในที่ช่อง ก็จะเข้าอยู่ได้ทันที

ระยะนั้นหน่วยตำรวจนับและพวkyia ในชื่ออลแลนด์ ได้ออกหมายเรียกตัวพวkyia ให้เข้ามารายงานตัว และส่งพวkyia ไปทำงานหนักยังค่ายกักกันที่มีอยู่มากมายหลายค่ายทั้งในประเทศเยอรมันและประเทศที่เข้ายึดครอง ยิวบางคนก็ถูกส่งเข้าเพาหมูในเตาแก๊ส พวkyia กำลังระล่าระสายหัก แอนน์เขียนบันทึกลงวันที่ 5 กรกฎาคม 1942 ว่า

“หมูนี้พ่อพุดบ่ออยสิงเรื่องจะเข้าไปอยู่ในที่ช่อง ดูพ่ออาเจริง เอาจังและเครียดเหลือเกิน ทำให้ฉันหวั่นกลัว แต่พ่อพุดกับฉันว่า ‘ไม่ต้องวิตก朵อกลูกอย่างพยายามตักตวง หาความสนุกสนานกับชีวิตอิสระให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้’ โอ! ขออย่าให้เรื่องร้ายเกิดขึ้นเลย นาทีที่จะเป็นได้”

ไม่กี่ชั่วโมงหลังจากที่แอนน์เขียนบันทึกนี้ลง มาร์กอฟฟี่สาวของแอนน์ ผู้มีอายุเพียง 16 ปี ก็ได้รับจดหมายจากพวkyia ให้ไปรายงานตัวในบ่ายวันรุ่งขึ้น ความหาย茫กำลังจะถึงครอบครัวนี้แล้ว อ็อตโตตัดสินใจว่าจะซ่อนไม่ได้แม้เพียงลักษณะ เช่นวันรุ่งขึ้นนั้นเองครอบครัวแฟรงค์ก็หายตัวไปโดยไม่ใครทราบว่าหายไปไหน นอกจากผู้ร่วมงาน 4 คน ซึ่งถือลักษณะอย่างเคร่งครัด และหุบปากสนิททำเป็นไม่รู้เรื่องอะไร

ครอบครัวแฟรงค์ก็ต้องทิ้งชีวิตที่เป็นสุข ทิ้งทุกสิ่งในโลกภายนอกเข้าไปชั่วคราวในที่ช่องลับอันคับแคบและมืด เมื่อเปรียบเทียบ

กับบ้านที่อยู่ มีเพียง พ่อ แม่ และลูก 4 ชีวิตเท่านั้น ที่ต้องรับกรรมด้วยกัน อีกสองสามวันต่อมา ก็มีครอบครัววนเพิล ซึ่งเป็นชาวiyaw เพื่อนนักธุรกิจของอ็อตโต ได้เข้ามาร่วมชีวิตในที่ช่อน ดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนแล้ว ครอบครัวนี้มี 3 คน นายและนางสาวเพิล และปีเตอร์ ลูกชายอายุ 15 ปี

นายอ็อตโต แฟรงค์ได้กุเรื่องให้เป็นข่าวลือว่า ครอบครัวแฟรงค์หนี้ไปสวิสเซอร์แลนด์ ทั้งนี้เพื่อจะได้ไม่มีการค้นหาตัวโดยพวกราชี

แอนน์ลงบันทึกวันที่ 11 กรกฎาคม เมื่อเข้ามาอยู่ในที่ช่อนใหม่ๆ ว่า

“ฉันรู้สึกเหมือนว่าเรามาพักตากอากาศในหอพัก แม้จะอับชื้นและคับแคบไปหน่อย แต่อาจไม่มีที่ช่อนลับใดๆ ทั่วโลกแลนด์ที่จะสะดวกสบายกว่านี้ ผนังห้องนอนของเราว่าเปล่า ไม่มีอะไรตกแต่งเลย ต้องขอบคุณพ่อที่ขนเอารูปตราภาพยนตร์ของฉันมาด้วยมากมาย ฉันจะใช้รูปภาพนี้ตกแต่งฝาห้อง”

ครอบครัวของแอนน์อยู่ชั้นที่สอง ครอบครัววนเพิลอยู่ชั้นลัดขึ้นไป ส่วนปีเตอร์อยู่ห้องใต้เพดานชั้นยอดสุด

ประตูทางเข้าที่ช่อนนี้มีเพียงประตูเดียวเป็นประตูพรางตาก็อเป็นชั้นหนังสือติดผนังเจาะเข้าไปในผนัง หมุนเปิดได้ เป็นกลไกที่วิเศษที่สุด เมื่อประตูปิด คนทั่วไปจะดูว่าเป็นห้องหนังสือ แต่พอดันให้เปิดออก ตู้หนังสือนั้นก็จะเปิดเป็นประตูเข้าออก ถ้าดันติดผนังก็จะเหมือนตู้หนังสือทั่วไปยกนักที่ควรจะดูอกรกว่าเป็นประตูทางเข้าออก

มาร์กอฟและแอนน์ อยู่ห้องเดียวกันติดกับห้องพ่อแม่ แต่

ไม่นานต่อมาก็มีสมาชิกใหม่อีกคนหนึ่งเข้ามาร่วมอยู่ด้วย เป็นหมวดพันชาวยิว ชื่อ เดิชเซล มาร์กอฟจึงต้องย้ายไปอยู่ร่วมกับพ่อแม่ และให้หมวดเดิชเซลอยู่ร่วมห้องกับแอนน์ ในระยะแรกๆ แอนน์กับเดิชเซลก็เข้ากันได้ดี แต่ต่อมาก็กลายเป็นขมิ้นกับปุ่น ต่างทนกันและกันไม่ค่อยได้ แอนน์ได้เขียนบันทึกเกี่ยวกับอุบัติสัย และการกระทำแปลงๆ ของเดิชเซลไว้มากตามอารมณ์ รำคาญบ้าง โกรธ และชิงชัง แต่สุดแท้จริงอารมณ์ขันไว้ในข้อเขียน ทำให้อ่านสนุกและชอบขัน เมื่อมีใครเข้ามาใหม่จากโลกภายนอก หรือผู้ช่วย 4 คน ที่เข้ามาหา ทุกคนก็รุมล้อม กระหายอย่างรุนแรง ร้องภักดี ร้องทั้งพากย์และเพื่อนๆ แต่ก็ไม่มีข่าวดีเลย มีแต่ความเศร้า ทุกข์ยากบีบคั้น เพราะพากย์ใหญ่กวาดล้างยิ่งขึ้นๆ ทุกที ถูกล่งตัวไปยังค่ายกักกันเพื่อทำงานหนักหรือไปถูกฆ่าเป็นหมู่ๆ เสมอ แอนน์ระบายความรู้สึกลงในสมุดบันทึกของเธอว่า

“ยามเย็นฉันชอบแอบนมองออกไปข้างนอกทางช่องไฟ แม้จะเห็นประชาชนยิ่งผู้บริสุทธิ์ เดินกันเป็นแทวยาว เดินไป...เดินไปล้วนไปสู่ความตายกันทั้งนั้น ฉันเกิดรู้สึกจะอย่างใจว่า เรายังเห็นแก่ตัวยิ่งนัก ได้นอนในเตียงอบอุ่น มีอาหารรับประทาน มีหลังคาคุ้มหัว ปลอดภัยอยู่กับพร้อมหน้าในครอบครัว แต่พากย์อื่นๆ และเพื่อนของฉันลี กำลังลิ้นหัว อยู่ในเงื่อมมือของสัตว์ร้ายที่โหดเหี้ยมที่สุด บนพื้นพิภพ ความผิดของพากย์เขา ก็เพียงเกิดมาเป็นคนยิวเท่านั้น! ฉันไม่อยากเขียนเรื่องนี้ต่อไป เพราะเพียงแค่คิดก็ทำให้ฉันผันร้ายแล้ว”

การดำเนินชีวิตเป็นอยู่ทุกวันสำหรับผู้หลบซ่อนทั้ง 8 คนนี้ ก็แสนจะน่าอึดอัด ตลอดเวลาอย่างวันที่คุณในออฟฟิศข้างล่างทำงาน

อยู่ พวกรอบซ่อนทุกคนจะทำเลียงดังอะไรไม่ได้เลย แม้จะเดินก็ต้องย่อง ไข่น้ำไม่ได้ ซักครู่ไม่ได้ ใจหายไม่ได้ (ต้องมีวิธีสอดคล้องไม่ให้เลียงดัง) จะพูดกันก็ต้องเบาๆ สรุปว่า จะต้องทำอะไรผิดกว่าที่เคย เพราะเกรงว่าถ้าเกิดมีเลียงเพียงนิดเดียว คนทำงานข้างล่าง (นอกเหนือไปจากลี่คนที่รู้ความลับ) จะสงสัยว่ามีใครทำอะไรอยู่ข้างบน เพราะโดยปกติไม่มีคนอยู่ อาจนำอันตรายมาสู่พวกริชชั่นแล้ว พวกรู้หรือยังและจะอึดอัด แล้วเด็กวัยรุ่น 3 คน ซึ่งอยู่ในวัยเล่น วัยกิน วัยคนอง ชอบกระโดดโผล่เต้นจะต้องอึดอัดแทบคลั่งลักษณะใด

ปีเตอร์ วนานิล ผู้มีอายุใกล้เคียงกับแอนน์และมาร์กอ่อนน่าจะเป็นเพื่อนที่ถูกคอ พุดคุยกันพอเพลิน แต่ปีเตอร์ เป็นเด็กเงียบหดหู่ ชอบเก็บตัวอยู่คนเดียวขี้อาย และไม่ค่อยพูด จึงเป็นเพื่อนกับเด็กหญิงทั้งสองไม่ได้เท่าที่ควร

เพื่อนร่วมงานทั้งสี่ของอ็อตโตนั้น นำสรรเสริญยิ่งนัก พวกรีบเรียก รัก และลัตต์ซึ่งต่อหน้ายังคงเขามาก พวกรีบเรียกอุกาลขึ้นมาหา มาเยี่ยม และช่วยเหลือผู้ลี้ภัยทั้ง 8 คน ด้วยน้ำใจงามอยู่เสมอ ช่วยจ่ายซื้อของให้ จัดการล่งอาหารเช่นมันฝรั่ง ผัก เนื้อลัวร์ หรือหอยกยาที่จำเป็น หากนั่งสืออ่านมาให้ เขายืนประโยชน์ใหญ่หลวง และเป็นที่พึงอย่างแท้จริงของผู้ซ่อนทั้ง 8 คน

เมื่อสมุดบันทึกของแอนน์หมดเล่นแล้ว เมี้ยบก็นำแผ่นกระดาษปลีกและสมุดทำบัญชีว่างๆ มาให้เธอเขียนต่อไป สมุดบันทึกของแอนน์จึงมีหลายเล่ม สมุดบันทึกคือเพื่อนที่ดีที่สุดของแอนน์ในยามยาก เธอรับยายความรู้สึกและเขียนข้อคิดทุกสิ่งลงอย่างเสรี เหมือนพูดกับตัวเอง ฉะนั้นบันทึกของแอนน์จึงเป็นความจริงทุกถ้อย

ทุกคำ คนเราจะพูดปด หรือเล่แสร้งกับใครก็ได้ แต่จะปดหรือเล่แสร้งกับตัวเองย่อมเป็นไปไม่ได้ ตอนหนึ่งเธอเขียนลงบันทึกว่า

“ฉันรู้สึกว่าตัวของฉัน เหมือนกับพระทรวงเพลงได้ แต่ถูกตัดปีกดหงบินไม่ได้ ได้แต่โผล่โผล่มาชนลูกกรงของกรงนกที่มีดมนจะมีเครื่องใจบ้างใหม่นอน ว่าฉันนั่งยังเป็นเด็กวัยรุ่น ยังต้องการความสนุก คึกคักของธรรมชาติ เหมือนเด็กวัยรุ่นวัยเดียวกับฉันนี้ แต่ต้องมาสอดคล้องตัวเองให้เขียงสนิท และถูกกักขังมิดชิดอยู่ในที่ซ่อน เช่นนี้ โดยไม่มีกำหนดว่าจะนานลักษณะใด”

แต่แรกแอนน์ไม่สนใจปีเตอร์เลย เห็นว่าเขาเป็นเด็กขี้อายเงียบและชอบเก็บตัว แต่ต่อมากลับมา...ต่อมากลับมา...ปีเตอร์ หลังจากที่ซ่อนตัวอยู่ด้วยกันเป็นปีๆ วัยของเด็กหญิงชายคุณก็บริ่งไปหน้าตาของปีเตอร์ก็ไม่แลวเลย เป็นเด็กหนุ่มน้ำตาดี เมื่อได้พบกันอยู่ทุกวันๆ ในที่สุดเขาทั้งสองก็พบความรักไม่พ้น ทั้งคู่รักกัน เขามักจะพูดกันที่ห้องของปีเตอร์ใต้เพดานซึ่งมีหน้าต่างเง้มให้เห็นห้องฟ้าสีคราม ตันไม้เขียวขี้ และนกบินไปมา แอนน์เขียนบันทึกลงในวันที่ 16 เมษายนว่า

“วันนี้เป็นวันสำคัญที่สุดวันหนึ่งของลูกผู้หญิงทุกคน เมื่อถูกจับเป็นครั้งแรก ปีเตอร์จับฉันเป็นครั้งแรก วันนี้ โอ! ฉันแสนจะเป็นสุข พ่อไม่อยากให้ฉันขึ้นไปพบกับปีเตอร์ที่ชั้นบนบอยนัก แต่ใจฉันอยากอยู่กับปีเตอร์ และฉันไว้ใจเขา”

ลิงที่น่าสรسرเสริญในตัวแอนน์ ก็คือ เธอเป็นเด็กคลาด และรู้ตัวว่ากำลังทำอะไร รู้ผิดรู้ถูก รู้ควรไม่ควร แม้หน่าว่าเธอจะรักปีเตอร์มาก เธอก็ตระหนักว่าปีเตอร์ไม่ใช่ผู้ชายแบบที่เธอจะแต่งงานด้วย

เพราะปีเตอร์นั้นแม่นจะนิสัยดีแต่เป็นคนอ่อนแสบ ซักจุ่งใจง่าย ไม่เป็นผู้นำ ผู้ชายในอุดมคติของ فهو จะต้องเป็นคนเข้มแข็ง รอบรู้ ฉลาด เป็นผู้นำและ فهوจะต้องมีความครรภ์ แล้วเลื่อมใสในตัวชายผู้นั้น ฉะนั้น فهوจึงควบคุมสติได้ ไม่ทำอะไรเกินเลยให้เสื่อมเสีย มากไปกว่า การแสดงความรัก เพียงจูบ และโอบกอดเท่านั้น เพียงเป็นความสุข เท่าที่จะทำได้

แอนน์ชอบอ่านหนังสือเป็นชีวิตจิตใจ เธออ่านทุกประเภท ทั้ง หนังสือเด็ก หนังสือผู้ใหญ่ สารคดี ประวัติศาสตร์ เรื่องเกี่ยวกับราชวงศ์ เทพเจ้า ปรัชญา วรรณคดี และหนังสือทุกชนิดที่มี เธอจึงเป็นเด็กที่ มีความรอบรู้ และมีความคิดเป็นผู้ใหญ่มากกว่าผู้ใหญ่อีกหลายคน

แอนน์เป็นคนมีสองบุคลิกในตัว บุคลิกหนึ่งเป็นคนสงบเงียบ คิดมาก สุขุม รอบรู้ เป็นตัวของตัวเอง มองเห็นอะไร อย่างถูกต้อง แต่อีกบุคลิกหนึ่งตรงกันข้าม คือ พูดมาก เลี้ยงดัง ทะลึ่ง เอوهอะ ไง กลัวใคร พูดโง่ง้าง ปากไว ต่อปากต่อคำคน ตรงข้ามกับบุคลิกแรก และแอนน์ประเภทสองนี้จะแสดงตัวให้คนเห็นเสมอ และซ่อนแอบน์ คนแรกไว้มิดชิด เมื่อยุ่งลำพังแต่ผู้เดียว แอนน์จะเป็นแอนน์คนที่หนึ่ง แต่ถ้าอยู่ต่อหน้าคนหมู่มากจะเปลี่ยนบุคลิกเป็นแอนน์คนที่สอง ฉะนั้นแอนน์จึงถูกผู้ที่อยู่ร่วมค่อนว่า ติติง ว่าเป็นเด็กอะไร พูดมาก รู้สึกอย่าง ไม่สงบเลื่อมใส่ไม่ได้เรื่อง แต่ที่แท้แล้วแอนน์จริงๆ นั้น มิได้เป็นอย่างว่า เธอสุขุมลุ่มลึก ฉลาด เงียบ และสงบกลิ้น

แอนน์ปราศจากเป็นนักเขียนในอนาคต หรือไม่ก็เป็นนักหนังสือพิมพ์ เธอหนึ่งไม่ได้ที่จะเป็นแบบผู้หญิงแม่บ้าน เลี้ยงลูก ดูแลบ้าน ฯลฯ เธอต้องการทำประโยชน์และมีชื่อเสียงโด่งดังในโลก ถึง

จะเป็นนักเขียนที่มีชื่อไม่ได้ เธอก็จะไม่ทิ้งงาน จะต้องเขียน...เขียนตลอดชีวิต เพราะเธอรักงานเขียน แอนน์เขียนลงบันทึกว่า

“โอมีอะไรมากมายเหลือเกินในโลกที่จะต้องค้นคว้าและเรียนฉันจะต้องเขียนเรื่องลักษณะหนึ่งให้ชื่อว่า ‘ที่ซ่อนลับ’ จะเท้าความจากความเป็นจริงของชีวิตในที่ซ่อนดังที่บันทึกไว้ ฉันรู้ว่าฉันชอบเขียนและเขียนได้ ฉันอยากจะมีชีวิตอยู่ตลอดไป แม้หลังจากที่ฉันตายแล้ว”

“ฉันรู้ลึกขอบคุณพระเจ้าเหลือเกินที่ประทานพรสวรรค์ให้แก่ฉันในเรื่องการเขียน ฉันจะใช้พรสวรรค์นี้ แสดงออกถึงความรู้สึกทุกสิ่งทุกอย่างภายในจิตใจของฉัน”

แอนน์เข้าใจเรื่องการเมืองและการสังคมอย่างถ่องแท้ ชอบฟังข่าวสารการบ้านการเมือง บางครั้งเมื่อมีการประการอันเป็นข่าวดีของฝ่ายพันธมิตร แอนน์ก็จะตื่นเต้น ลิงโลดว่าลงความใจลั่น ใจลิ้น และเธอ ก็ตื่นเต้นจะได้กลับไปเรียนที่โรงเรียนอีก แต่ส่วนมาก ก็ยังคง ผลักดันแพชชนะลับกันไป จิตใจของเด็กสาวผู้นี้ก็เหมือนกราฟที่ขึ้นๆ ลงๆ เดียวหาดหู่ ห้อแท้ สิ้นหวัง เดียวก็กลับจิตใจฟู ตื่นเต้นดีใจ คิดว่าจะได้ไปใช้ชีวิตเสรีในโลกภายนอกอีก สลับกันเช่นนี้ อยู่เรื่อยๆ

การอยู่รวมกัน 8 คนในที่ซ่อน นำความอึดอัดใจมาสู่กันและกันมิใช่น้อย ความล้มพันธ์ระหว่างกัน ก็มิได้ลงราบรื่น ยิ่งอยู่ไปนานๆ อาหารการกินก็อัดคัดลง ไม่ลงบูรณา เมื่อนอยู่ภายนอก ความคิดเห็นของแต่ละคนก็ต่างกัน ประกอบกับความเป็นอยู่ที่ต้องลักลั่น ทำให้เกิดจิตใจของทุกคนเครียด อารมณ์เลี่ยง่าย และมีการทะเลาะวิวาท

มีปากเสียงกันอยู่่เสมอ ทั้งระหว่างผู้ใหญ่กับผู้ใหญ่ และเด็กกับผู้ใหญ่ แม้กระทั่งพ่อแม่ลูกกันเอง แอนน์ ผู้เป็นเด็กปากไว เอยะะ มักจะ เป็นเป้าให้ถูกคุกค่อนแคะ ติเตียน ถูกบ่นว่าเป็นประจำ บางครั้งแอนน์ก็ อยู่ในภาวะที่สุดแสนจะทน อยากจะเข้าไปร้องกไว้ๆ กระทิบเท้าใน ที่ๆ เป็นล่วนตัวแต่ก็ทำไม่ ต้องกล้ำกเลินโถะอกແທบระเบิด แอนน์ มีสมุดบันทึกเท่านั้นที่เป็นเพื่อนสนิท สามารถเขียนระบายไฟในอารมณ์ ที่อัดอั้นในอกอย่างเต็มที่ เพื่อผ่อนคลายความเครียด

บันทึกครั้งหลังสุดของแอนน์ คือวันที่ 1 สิงหาคม 1944 ต่อมาอีกเพียง 3 วัน คือในวันที่ 4 สิงหาคม ผู้ช่วยทั้ง 8 คนก็ถูกจับโดยมีรรถตำรวจแต่งเครื่องแบบมาจอดที่หน้าบ้านเลขที่ 263 ถนน Prinsengracht และเอาปืนขู่ดักเลอร์ให้นำพากษาไปยังที่ซ่อนโดยทางประตูทางเข้าออกที่เป็นดูทั้งหลังเลือ พากยิห์ทั้ง 8 คนถูกจับใส่รถไปยังค่ายกักกันในชื่ออลแลนด์ ดักเลอร์และโคลแมนก์ถูกจับไปด้วยส่วนเมี้ยบและเบป เลิดลอดหนึ้นได เมื่อพากฯ สำรวจซีกลับออกไปหมัดแล้ว หญิงทั้งสองจึงกลับเข้าไปยังที่ซ่อน พบร่วมกันว่าพากฯ สำรวจคุณเข้าของและเอาของมีค่าและเงินที่ซ่อนไปจนเกลี้ยง ข้าวของกระจุยกระเจียกเลื่อนบ้าน เมี้ยบเห็นสมุดบันทึกหลายเล่มของแอนน์ถูกทิ้งกระเจียกอยู่บนพื้น เขายังได้รับรวมสมุดเหล่านี้เก็บไว้กับตัวเป็นอย่างดีคงจะรู้ว่าสมุดบันทึกนี้มีค่ายิ่งเพชร พลอยและเงิน อีกหนึ่งเดือนต่อมาทั้ง 8 คน ได้ถูกนำใส่รถไฟชนนักโทษจากค่ายในชื่ออลแลนด์ ไปยังค่าย Auschwitz ซึ่งเป็นค่ายใหญ่ในเยอรมัน แยกหญิงและชายจากกันไม่มีใครพบใครอีก ส่วนมาร์กอท และแอนน์ ถูกส่งต่อไปยังค่าย Bergen-Belsen ในเยอรมัน ในเวลาต่อมาพื้นที่ทั้งคู่นี้ ก็ตกเป็น

เหยื่อโรคระบาดใหญ่ มาร์กอทเลี้ยชีวิตก่อน ล้วนแอนน์เมอร์รู้ว่า
พี่สาวเลี้ยแล้ว กำลังใจและความเข้มแข็งอุดหน จิตใจลุกพังทะลาย
ลงหมดลืน เธอเลี้ยชีวิตหลังมาร์กอทไม่กี่วันในเดือนมีนาคม 1945
ก่อนที่กองทัพอังกฤษจะเข้าทำลายค่ายกักกันนี้เพียงสองสามลัปดาห์

โคลเมเนและตักเลอร์สกูปชั่งในคุกที่อัมสเตอร์ดัมระยะหนึ่ง ในที่สุดก็ถูกปลดปล่อย และกลับไปทำงานดังเดิม

ในหมู่ผู้ซ่อนทั้ง 8 คนนั้น มีอ็อตโต แฟรงค์เพียงคนเดียวที่รอดชีวิตกลับมา เขานำใจจากค่าย Auschwitz ไปกับกองทหารรัสเซีย ในเดือนมกราคม 1945 และกลับไปอัมสเตอร์ดัม ตอนแรกไปอาศัยอยู่กับเมียบและสามีของเธอ เมียบได้มอบสมุดบันทึกของแอนน์ซึ่งเป็นมรดกอันชอบธรรมให้แก่อ็อตโตผู้บิดา อ็อตโตอ่านบันทึกของลูกสาวด้วยน้ำตาของหน้า และที่ในสติปัญญา ความรอบรู้ และความนึกคิดของบุตรสาวผู้อ่อนเยาว์ เขากล้ากลืนอ่านบันทึกทั้งหมด ด้วยหัวใจที่ห่อเหี้ยว และตีบตัน และได้พิมพ์บันทึกนี้ไว้หนึ่งชุดเพื่อไว้ให้ญาติมิตรอ่าน แต่แล้วผลลัพธ์ท้าย บันทึกนี้กลับเป็นบันทึกที่เปิดเผยให้คนทั่วโลกได้อ่าน บันทึกมอมตะนี้ได้เผยแพร่ให้โลกตระหนักรถึงความโหดร้ายป่าเถื่อนของระบบนิเวศที่ปฏิวัติต่อเพื่อนมนุษย์อย่างร้ายกาจ ให้เด็กเยิม ปราศจากมนุษยธรรม ยกตัวอย่างเพียงเรื่องเดียว เรื่องต้อนคนยิวและศัตรูของเข้าเข้าไปฆ่าหมู่ในเตาแก๊สทึมๆ พวกแล้วพากเล่า ก็เป็นการเพียงพอถึงความโหดร้ายแล้ว

บันทึกของแอนน์มีชื่อเลียงโด่งดังทั่วโลก เพราะเป็นบันทึกที่เด็กวัยรุ่นวัย 13-15 ปี ได้เขียนลงด้วยความจริงทุกถ้อยทุกคำ เพราะเป็นการเขียนลำחרับตัวเองมีได้มุ่งหวังให้ครอเร็นครอ่าน

เป็นการระบายน้ำรูสีกที่แท้จริงของตนลงในลุมดเกี่ยวกับเรื่องสังคม ความโหดร้ายของนาซี รวมทั้งบันทึกถึงรายละเอียดในความเป็นอยู่ในที่ช่อน เขียนวิจารณ์ผู้อยู่ร่วมด้วยความรูสีกแท้ๆ ของตัวเอง บันทึกนี้จึงมีหลายรัศมี ไม่ใช่แสดงอารมณ์แล้วใส่ เบิกบานท้อแท้ เศร้า มีดมน สิ้นหวัง มีทั้งเรื่องสาระและเรื่องสาระ ข้อเท็จจริง การเมือง เรื่องรัก เรื่องระบายน้ำรูสีก เกลียด ตกลงบนขันทะเลาวยิว บางข้อความก็เขียนด้วยน้ำตา แต่จะอย่างไรก็ตาม มักจะสอดแทรกด้วยอารมณ์ขันอยู่เสมอ แม้ในยามทุกชีวิต ทำให้ผู้อ่านมีจินตนาการเห็นภาพเด็กสาววัยรุ่นน่ารัก ตาโต ผอมหิว ว่าเป็นคนที่น่าประทับใจเพียงใด ทุกถ้อย ทุกคำในบันทึกนั้นชวนอ่านยิ่งนัก นักท่องเที่ยวคนหนึ่งได้เขียนความเห็นในลุมดเยี่ยมว่า

“ถ้าฉันจะต้องมีหนังสือได้เพียงสองเล่มในชีวิต ฉันจะเลือกหนังสือพราคัมวีร์และบันทึกของแอนน์ แฟรงค์” ข้อเขียนนี้เป็นคะแนนและเครติตอย่างดีเลิศสำหรับแอนน์ เชื่อแน่ว่าถ้าผู้ใดได้อ่านบันทึกของแอนน์ แฟรงค์ทั้งเล่มแล้วผู้นั้นจะมีครั้งชาเต็มเมี่ยมในเด็กอัจฉริยะผู้นี้เหมือนที่ชาวโลกทุกคนรู้สีก

แอนน์ได้เขียนบันทึกของเธอติดต่อเป็นประจำวัน บางครั้งก็เขียนติดๆ กัน บางครั้งก็หยุดไปหลายวัน ที่น่าประหลาดก็คือ การหากตัวมีดมิดอยู่ในที่ช่อน เช่นนั้น เหตุไฉนมีเรื่องราวสนุกๆ มาบันทึกไว้อ่านไม่เบื่อเลย ถ้ามิใช่เป็นบุคคลที่มีพรสวรรค์พิเศษจากพระผู้เป็นเจ้าของเธอจะเขียนไม่ได้เช่นนี้

ทุกวันนี้บ้านเลขที่ 263 ถนน Prinsengracht อันเคยเป็นที่ช่อนลับดังกล่าวได้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์ แอนน์ แฟรงค์ เป็นสถานที่

พึงชมสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วโลก ฝนจะตกadelจะออก หรืออากาศแปรปรวนอย่างไร นักท่องเที่ยวก็พากันเข้าไปชมสถานที่นี้ มิใช่ว่าเป็นสถานที่ดงาม เดิมไปด้วยของมีค่าอย่างพิพิธภัณฑ์บางแห่ง แต่เป็นห้องเล็กๆ ติดต่อกัน จัดไว้ให้ผู้เข้าชมได้มีจินตนาการถึง 8 ชีวิตที่หลบซ่อนอยู่ ณ ที่นี่ เป็นเวลาถึง 25 เดือน ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมพิพิธภัณฑ์นี้สองครั้ง ได้เห็นห้องต่างๆ และเครื่องใช้ของแอนน์ แม้แต่ชักโครกหักที่เข้าอนรุกษ์ไว้ รูสีกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อได้เห็นลิ้งไดที่ตั้งกับที่ข้าพเจ้าอ่านและแปล เป็นรัตตุรูปนามที่ได้เห็นจริงๆ ต่อหน้า รูปภาพดาราภยันตร์ของเชอร์กี้ยังติดไว้ที่ผนังห้อง มีรอยขีดทำเครื่องหมายล้วนสูงของเด็กหนุ่มสาววัยรุ่นทั้งสามคนไว้ที่ผนัง นำอนาคตใจเมื่อคิดว่าเด็กทั้งสามคนนี้มีได้มีชีวิตอยู่จนถึงเป็นผู้ใหญ่

แม้ว่าแอนน์จะเผชิญกับความเป็นความตายในที่ช่อน แต่ถ้ายังมีพลังและจิตใจที่จะเขียนบันทึกด้วยอารมณ์ขันและตลก ไฟฟันที่จะได้มีชีวิตเสริโนโลภภัยนกหงส์ลงส่วน แสดงถึงจิตใจอันเข้มแข็ง นำชม เธอเห็นว่าการจะตายเมื่อใดและอย่างไรนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ว่าเมื่อยังมีชีวิตอยู่จะใช้ชีวิตอย่างไร

อ็อตโต แฟรงค์ ถึงแก่กรรมในปี 1980 เมื่ออายุ 91 ปี ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้หลบซ่อนเหล่านี้ ก็เสียชีวิตหมด ยกเว้นเมียบยังมีชีวิตอยู่ ขณะนี้เธออายุ 85 ปี

ปัจจุบันของแอนน์ แฟรงค์ ที่ว่าเรื่อยกามมีชีวิตอยู่ตลอดไป แม้หลังจากที่เธอตายแล้ว ก็ปรากฏว่าสมดังปัจจุบัน แม้นว่าแอนน์จะได้ลื้นชีวิตมาตราครั้งศตวรรษแล้ว แต่หนังสือ “บันทึกของ

แอนน์ แฟรงค์” ก็ยังพิมพ์ออกสู่สายตาโลกโดยไม่ขาด ไม่หยุดยั้ง จนถึงปัจจุบันนี้ บันทึกของแอนน์ถูกแปลจากภาษาด้วยเป็นภาษาต่างๆ ในโลกกว่า 35 ภาษา รวมทั้งภาษาไทย นับเป็นหนังสือหลายล้านเล่ม ให้คนนับล้านๆ อ่านด้วยความทึ่ง สงสาร เลียดาย และประทับใจในความเป็นอัจฉริยะของเธอ

บันทึกของแอนน์ แฟรงค์เป็นบันทึกอมตะ

ถือได้ว่า แอนน์ แฟรงค์ ยังคงมีชีวิตอยู่ แม้ว่าเธอจะตายจากโลกไปแล้ว.

● เกษตรกรรม

๗

๗ เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากขึ้นทุกปี เนื่องจากความต้องการเมล็ดงาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีสูงขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันประเทศไทยผลิตงาได้ปีละประมาณ 35,000 ตัน ใช้บริโภคเองภายในประเทศไทยอยละ 45 อีกร้อยละ 55 ของผลผลิตลงไปขายยังต่างประเทศ ตลาดเมล็ดงาที่สำคัญของไทยได้แก่ ใต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ออสเตรเลีย ในขณะที่ตลาดโลกโดยเฉพาะยุโรปและอเมริกายังมีความต้องการมาก อีกมาก ประเทศไทยมีการปลูกจำนวนมากก็คือ อินเดีย จีน และในอฟริกา

ในประเทศไทย เกษตรกรรมจะปลูกงาเป็นพืชเสริมหลังการปลูกพืชหลัก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่แห้งแล้งมีน้ำ้อย เพราะจะเป็นพืชที่ปลูกง่าย ลงทุนน้อย ทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี อาจงอกได้ในทุกภาคของประเทศไทย แต่พื้นที่ที่มีการปลูกมากก็ได้แก่ บุรีรัมย์

ครวีสังเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม ชัยภูมิ สรีบุรี ลพบุรี เพชรบูรณ์ พิษณุโลก ลุ่นทัย เลย อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน นครสวรรค์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ปราจีนบุรี ราชบุรี ชัยภูมิ แม่อ่องлон เชียงใหม่

ทั้งๆ ที่คนไทยมีการบริโภคเม็ดชา และน้ำมันงา กันมานานแล้ว แต่ความตื่นตัวของประชาชนทางด้านการบริโภคเพื่อสุขภาพมีมากขึ้น ทำให้เม็ดชาและน้ำมันงา เป็นที่สนใจและมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากมีการค้นพบว่า เม็ดชาและน้ำมันงา มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ช่วยป้องกันโรคหัวใจ ต้านทานโรคมะเร็ง จึงทำให้เม็ดชาและน้ำมันงา เป็นที่ต้องการ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะหันมาปลูกงากันให้มากขึ้น อีกทั้งงา เป็นพืชที่ปลูกง่าย สามารถปลูกได้โดยไม่ต้องใช้สารเคมี เพียงแต่ต้องเรียนรู้ถึงธรรมชาติของงากันลักษณะ ก่อนลงมือปลูก

ธรรมชาติของงา

งา เป็นพืชล้มลุก ชอบอากาศร้อนและแดดรัจด เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในช่วงอุณหภูมิ 27-30 องศาเซลเซียส ไม่ชอบอากาศเย็น ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียล สามารถออกจะซ้ำหรืออาจจะชะงักการเจริญเติบโต แต่ถ้าอุณหภูมิสูงกว่า 40 องศา จะทำให้การผลม ติดยาก การสร้างฝักเป็นไปได้ช้า

สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด แต่จะขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายที่มีอินทรีย์ตั้ง มีการระบายน้ำได้ดี ไม่ทนต่อน้ำขังและไม่ชอบดินเค็ม ถ้าดินเค็มกรอกของจะเจริญเติบโตไม่ดี ทำให้ผลผลิตลดลง

งา เป็นพืชที่ทนแล้งได้ดี จะสามารถทนแล้งอยู่ได้จนถึงช่วงระยะเวลาอุดหนักซึ่งเป็นช่วงที่งาต้องการน้ำมากที่สุด ถ้าขาดน้ำในช่วงนี้จะทำให้ผลผลิตลดลง โดยปกติในฤดูฝนจะมีความชื้นเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูกาลปลูก แต่ต้องไม่เปียกและหรือมีน้ำท่วมขัง ถ้าปลูกในฤดูแล้ง ถึงแม้จะชอบอากาศร้อนและทนแล้งได้ แต่ถ้าจะให้ได้ผลผลิตที่สูง ก็ต้องมีการให้น้ำเข้าช่วยให้พอเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของงา

พันธุ์งา

งาที่ปลูกในประเทศไทยแบ่งตามสีของเม็ดงาได้ 3 ชนิด ได้แก่ งาดำ งาขาว และ งาดำแดง

1. งาดำ ที่ใช้ปลูกกันทั่วไป มี 4 พันธุ์ คือ งาดำบุรีรัมย์ งาดำนครสวรรค์ ส่องพันธุ์ เป็นพันธุ์พื้นเมือง ส่วนอีกสองพันธุ์ เป็นพันธุ์ที่ได้รับการปรับปรุงคือ งาดำ มก. 18 และ งาดำ มข. 2

2. งาขาว พันธุ์พื้นเมืองได้แก่ พันธุ์เมืองเลย เป็นพันธุ์ที่ตลาดต้องการ เพราะนำไปสกัดน้ำมันได้น้ำมันที่มีกลิ่นหอม พันธุ์เชียงใหม่ ปลูกมากในเชียงใหม่ และ แม่อ่องлон พันธุ์ชัยบาดาล หรือสมอทอง เป็นพันธุ์ที่หายากแล้ว อีกสามพันธุ์ เป็นพันธุ์ปรับปรุงได้แก่ พันธุ์ว้อยเอ็ด 1 พันธุ์ มข. 1 และ พันธุ์มหาสารคาม 60

3. งาดำแดง หรือเรียก กันทั่วไปว่า งานเกษตร ที่ปลูกกันมี 3 พันธุ์คือ พันธุ์พื้นเมืองพิษณุโลก และ พันธุ์พื้นเมืองลุ่นทัย พันธุ์ที่ปรับปรุงได้แก่ งานแดงพันธุ์อุบลราชธานี 1 และ งานแดงพันธุ์ มข. 3

พฤติกรรมปลูก

การปลูกงานในประเทศไทยปลูกได้ 3 ช่วงคือ

1. ต้นฤดูฝน ส่วนใหญ่จะปลูกในนาดอนและนาลุ่ม และภาคอีสานและภาคเหนือตอนล่าง เริ่มปลูกตั้งแต่เดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม เก็บเกี่ยวในเดือนมิถุนายน ถึง เดือนกรกฎาคม การปลูกงานในช่วงต้นฤดูฝนนี้มีพื้นที่ปลูกถึงร้อยละ 70 ของพื้นที่ปลูกขาทั้งประเทศ

2. ปลายฤดูฝน ส่วนใหญ่จะปลูกบนที่ดอนซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคตะวันตก เริ่มปลูกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน และเก็บเกี่ยวในเดือนพฤษภาคม ถึง ธันวาคม

3. ฤดูแล้ง ปลูกในเขตที่มีชลประทาน ปลูกในเดือนมกราคม ถึง เดือนเมษายน เก็บเกี่ยวในเดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน

การปลูก

งานเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ต้องการการดูแลมาก เพียงแต่ต้องเตรียมดินให้ดี ดังนั้นจึงควรพิจารณาพื้นที่ในการปลูกงานให้เหมาะสมสมดังนี้

1. เป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี ไม่มีน้ำขัง และ ตินมีความอุดมสมบูรณ์พอสมควร
2. ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง อยู่ระหว่าง 5.5-6.5 ไม่เป็นดินเปรี้ยวหรือดินเค็ม ถ้าดินเปรี้ยวให้รอยด้วยปูนขาว ถ้าเป็นดินเค็มให้รอยด้วยแกลบดิน

3. ไม่ควรปลูกงานในพื้นที่เดียวกันติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี เพราะจะทำให้ดินขาดความสมบูรณ์ และเกิดโรคระบาดได้ง่าย

การเตรียมดิน

การเตรียมดิน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการปลูกงานเนื่องจากเมล็ดงามีขนาดเล็ก จึงต้องมีการเตรียมดินให้ร่วนชุ่ย จะช่วยให้งากรอดได้ดีและออกได้อย่างสม่ำเสมอ การไถพรวนอาจมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับโครงสร้างของเนื้อดิน ถ้าเป็นดินทรายอาจไถ 1-2 ครั้ง ถ้าเป็นดินเหนียวอาจไถ 2-3 ครั้ง เพื่อย่อยดินให้หล่อเยื้ด

ในช่วงเตรียมดินนี้ ควรใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือไกลบปุ๋ยพืชสดลงในแปลงที่จะปลูกงาน การปลูกงานให้ผลผลิตดีสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยเคมี เพราะงานเป็นพืชที่มีการตอบสนองต่อปุ๋ยอนทรีย์ได้ดี และจะมีการตอบสนองน้อยต่อปุ๋ยเคมี ยิ่งหากปลูกโดยการใช้พันธุ์พื้นเมือง งานพันธุ์พื้นเมืองจะมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอนได้เป็นอย่างดี

การปลูกงานส่วนใหญ่จะใช้วิธีหัวน่าน หลังจากเตรียมดินแล้ว ใช้เมล็ดพันธุ์ 1-2 กิโลกรัมต่อไร่ หัวน่านให้กระจายสม่ำเสมอให้ทั่วแปลง แล้วคาดกลบ เนื่องจากเมล็ดงามีขนาดเล็ก อาจทำให้การหัวน่านไม่กระจาย โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีความชำนาญ ให้นำเมล็ดงานผสมกับทรายละเอียด หรือ ขี้เล้าแล้ว จะช่วยให้หัวน่านได้สม่ำเสมอมากขึ้น การปลูกด้วยการหัวน่านนี้ทำได้ง่าย ประหยัดแรงงานและเวลา รวมทั้งช่วยป้องกันวัชพืชได้ด้วยเมื่อต้นงานเติบโตแล้ว

การปลูกอีกครึ่งหนึ่งคือ การปลูกเป็นแท่ง โดยการใช้คราดทำร่องสำหรับโรยเมล็ดตามระยะปลูกที่ต้องการ จากนั้นโรยเมล็ดลงในร่องปลูก และใช้ดินกลบบางๆ หลังจากนั้น 7-10 วัน เมื่อต้นกล้าสูง 6-8 ซม. ให้ถอนแยกให้ได้ระยะต้นตามต้องการ คือประมาณ 30-50 ซม. \times 10 ซม. วิธีนี้จะเสียเวลาและแรงงาน และต้องกำจัดวัชพืชระหว่างแท่งปลูก แต่สะดวกในการดูแลเมื่อเกิดโรคและแมลง ผลผลิตก็จะดีกว่าการปลูกแบบหัวน้ำ

ถ้าหากปลูกในถุงผนน้ำฝน ก็จะเพียงพอต่อการปลูกกาตลดอด ถุงกาล แต่ถ้าหากปลูกในถุงแล้ง ก็จำเป็นต้องให้น้ำตามความเหมาะสม ไม่มากเกินไปจนแห้ง และไม่น้อยเกินไป โดยเฉพาะในช่วงที่อาจออกดอก ไม่ควรให้น้ำด้านน้ำ

การป้องกันโรคและแมลง

โดยปกติจะเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ค่อยมีโรคและแมลงรบกวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าปลูกด้วยพันธุ์พื้นเมือง หากใช้พันธุ์ผสมที่ปรับปรุงขึ้นจะมีโรคและแมลงรบกวน

โรคของงาที่พบบ่อยได้แก่ โรคเน่าดำ โรคใบไหม้และลำต้นเน่า โรคเหี่ยวจากแบคทีเรีย โรคยอดฟอย แนวทางในการป้องกันโรคจะโดยการไม่ใช้สารเคมี ทำได้โดย

1. เลือกปลูกงาพันธุ์พื้นเมืองจะดีกว่าพันธุ์เมล็ด
2. เตรียมดินด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยซีวภาพจะทำให้ต้นพืชแข็งแรง
3. ไม่ควรปลูกงาในพื้นที่เดียวกันติดต่อกันหลายถุงกาล

4. อย่าให้มีน้ำขังในแปลงปลูก การมีน้ำขังและมากเกินไปมักเป็นสาเหตุของโรคพืช

5. เพาทำลายเศษซากพืชที่เป็นโรค
6. อาจทดลองใช้สมุนไพรให้เหมาะสมกับแต่ละโรค

ส่วนแมลงที่รบกวนงา ได้แก่ หนอนหอยดัดและหนอนเจาะฝัก เป็นแมลงคัตตูรูพืชที่ลำคัญที่สุดของงา นอกจากนั้นมีหนอนฝีเลือหัวกะโหลก แมลงกินนุนเล็ก เพลี้ยจ้ำจัน มวนเขียวข้าว มวนผีนั่นแนวทางป้องกันและกำจัดแมลงคัตตูรูงา ก็คือใช้พันธุ์พื้นเมืองที่ด้านท่านโรคและแมลง หากมีแมลงระบาดให้ใช้สารสกัดละเดา 50 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น หม่นจับทำลายตัวหนอนหากตรวจพบ และไม่ทำลายคัตตูรูรرمชาติ เช่น แมลงวันกันชน มันจะช่วยกำจัดหนอนฝีเลือหัวกะโหลก ใช้แสงจากหลอดไฟดักจับฝีเลือหัวกะโหลก

การเก็บเกี่ยวเมล็ดงา

เมื่อองาเจริญเติบโตเต็มที่ถึงระยะสุกจะต้องรับเก็บเกี่ยว เพราะฝักแก่จะแตกออกทำให้เมล็ดงาร่วงเสียหาย การสุกแก่ของงาลังเกตได้ดังนี้

1. ดอก ดอกสุดท้ายจะร่วง
2. ใบ ใบจะมีสีเหลืองและร่วงเกือบหมด
3. ฝัก ฝักจะเปลี่ยนจากสีเขียว เป็นสีเหลืองประมาณ 1 ใน 4 ของต้น
4. เมล็ด เมล็ดจะจะค่อนข้างเต่งตึง และเปลี่ยนสีตามพันธุ์
5. อายุ นับอายุของงาตามแต่ละพันธุ์

วิธีการเก็บเกี่ยวฯ

ใช้เดียวหรือมีดเกี่ยวหรือตัดต่ำกว่าฝักล่างเล็กน้อย ถ้าปลูกในดินทรายหรือจากต้นเล็กจะใช้วิธีถอนทั้งต้นก็ได้ แต่อย่าให้ดินทรายติดต้นงา เพราะทรายจะปนเปื้อนเมล็ดงาเวลาเคาะ

● สัมภาษณ์ : อันันทิตา วัชรศิริธรรม

การบ่มงาและการเก็บเมล็ดงา

หลังการเกี่ยวต้องนำมาปูโดยนำต้นลงมากองรวมกัน หันปลายยอดเข้าหากันวางซ้อนเป็นชั้นๆ ขึ้นไปเรื่อยๆ และนำฟางข้าวใบไม้ หรือใบหญ้ามาปิดทับ กองไว้ 5-7 วัน หลังการบ่ม ฝักจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือน้ำตาลปนดำเลมนกันหมด ส่วนใบจะเปลี่ยนเป็นสีดำและหลุดร่วงไป จากนั้นจึงทำการมัด ตาก และเก็บเมล็ดงา

หลังการบ่มงา ทำการเคาะให้ใบร่วงออกให้หมด เหลือแต่ฝักและต้นงา ใช้เชือกมัดต้นลงารวมเป็นกำๆ นำไปตากเขวนไว้บนราบทากหลังจากตากไว้ 2-3 วันก็นำไปเคาะในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยใช้มีดเคาะดงต้นงาเบาๆ เมล็ดงาจะร่วงลงบนภาชนะโดยง่าย นำมัดต้นงาไปตากแಡดอึก 1-2 داد แล้วนำมาเคาะใหม่อีกครั้ง จึงนำเมล็ดงามาคัดแยกลังสักปีกออกแล้วนำไปบรรจุกระสอบหรือถุงเก็บไว้เพื่อบริโภคหรือจำหน่ายต่อไป

เมล็ดงาจะข้อตือกข้อหนึ่งคือสามารถเก็บไว้ได้นานโดยเสื่อมความอกร้าว คือเก็บไว้ได้นานถึง 17 เดือน โดยเก็บไว้ในถุงพลาสติกชนิดหนา ปิดปากถุงด้วยความร้อน เมล็ดยังมีอัตราความชื้น 80%.

จาก เกษตรกรรมธรรมชาติ ฉบับที่ 1/2545

สนทนากับ

เอกอัครราชทูต ณ กรุงแบกแดด หลังสงกรามอิรัก

สวัสดีค่ะท่านผู้ฟังรายการทุกท่าน ขอต้อนรับท่านเข้าสู่รายการ “ท่องไปในโลกกว้าง” ทางสถานีวิทยุสรัญรมย์ กระทรวงการต่างประเทศความถี่ AM 1575 KHz เป็นประจำทุกวันพฤหัสบดี และศุกร์ เวลา 06.30-7.00น. หลาย ๆ ท่านคงจะทราบกันดีว่า สงกรามอิรักได้ลิ้นสุดลงแล้ว แต่หลาย ๆ ท่านก็คงจะสงสัยนะครับว่า ต่อไปจะเป็นอย่างไร สภาพสถานเอกสารอัครราชทูตไทยเป็นอย่างไรบ้าง ในวันนี้ดีฉันได้โทรศัพท์ไปสอบถามท่านทูตวันนี้ชั้ย ปิยะรัตน์ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงแบกแดด ประเทศไทยรักค่ะ ซึ่งก่อนเกิดสงกรามท่านได้ย้ายไปอยู่ที่จอร์แดนนะครับ ท่านได้เดินทางกลับไปกรุงแบกแดดแล้ว

อย่างจะรับภารท่านทูตช่วยเหลือเหตุการณ์นั้นควรว่าท่านทูตเดินทางกลับเข้าไปในกรุงแบกแಡดเมื่อไหร่ค่ะ

อoth. หัวชัย : เข้าไปเมื่อวันที่ 2-5 พฤษภาคม ที่แรกได้ยินข่าวจากข้างใน สถานการณ์ไม่ค่อยดี ก็อยากระหันด้วยตนเอง คือว่า ลิบปากกว่าไม่เท่าตาเห็น ก็อยากระเข้าไป ตั้งใจว่าเข้าไปจะเอาเงินเดือนไปจ่ายให้กับลูกจ้างของเรา ก็นำอาหารที่ขาดแคลนไปให้เป็นอาหารที่พวกข้าราชการสถานทูตบริจาค แล้วก็ซื้อร่วมกันไปให้เขาด้วย และนอกจากนั้นก็อยากระไปพบกับนักศึกษาที่ยังเหลืออยู่ที่กรุงแบกแಡด เพื่อที่จะสอบถามเขาว่า เขายังมีความประสงค์ที่จะกลับอกมาหรือจะยังอยู่ต่อ

ไม่ทราบว่าท่านทูตเดินทางเข้าไปกับเจ้าหน้าที่กี่คนคะ
อoth. หัวชัย : ผมไปกับคนขับรถไปกันสองคนนั้นคับ

ไปกันสองคนเท่านั้นหรือคะ

อoth. หัวชัย : ครับ คนอื่นเขากลัวกันไม่อยากไป เรา ก็กลัวเหมือนกันแต่เรากลัวน้อยกว่าเขานะอย

แล้วท่านทูตต้องพกปืนพกหรืออาวุธหรือเปล่าคะ

อoth. หัวชัย : ไม่ได้พกอะไรไปนะครับ คือเวลาอยู่ในจור์แดนเขาก้ามพกอาวุธอยู่แล้วนะครับ แล้วก็อย่างหนึ่งเวลาผ่านด่านเข้าไปเข้าตรวจอาวุธ การเดินทางออกจากที่พักจากจอร์แดนตี 3 ไปสว่างที่

กระหะรงการค้า

Shoping Center ตรงข้ามกระทรวง外交ต่างประเทศ

ระบบยิงจรวด จุดอยู่ข้างบ้านเรือนประชาชนในกรุงเทพฯ ดัด
ยังมีจรวดค่าอยู่ 2 ลูก

ชาญเด่น เลี้ยวเลาอยู่ที่ชาญเด่นประมาณสองชั่วโมงได้ รวมพร้อม พากสถานทูตอื่น 4-5 สถานทูตไปด้วยกัน ขบวนรถทั้งหมด 10 คัน เพราะว่าระหว่างทางอันตรายครับเลี่ยงต่อการถูกปล้น ในที่สุดรวม พลกันได้ ก็เข้าไปที่ด่านมีทหารอเมริกันเข้ามาตรวจสอบ แล้วเปิดดู เครื่องยนต์ว่ามีอะไรหล่อลบถ้วนใหม่ พอกเข้าไปแล้วก็เติมน้ำมันตรงที่ ชาญเด่นผู้อธิการ แต่ไม่มีการประทับตราเข้า และข้ออကตอนกลับก็ ออกรามาเลย พอกเข้าไปเติมน้ำมันวิ่งไปถึงกลางทางฝ่าทะเลขรายไป 580 กิโลเมตร ก็ไปเติมน้ำมัน ประมาณกิโลเมตรที่ 280 พอกเติมน้ำมัน เสร็จก็วิ่งไปจนถึงกรุงเทพฯ ดัด ใช้เวลาเดินทางทั้งหมดประมาณ 12 ชั่วโมง

ค่ายข้างเหนือยังคง ท่านทูตต้องผลักกันขับรถกับเจ้าหน้าที่ หรือเปล่าคะ

ออท. ราชชัย : ครับ เป็นกฎระเบียบที่พมวางแผนไว้เมื่อครับ ตั้งแต่ผมไป รับตำแหน่งที่นี่นั่น การขับรถบนเลนทางคนหนึ่งขับได้อย่างมากที่สุด ไม่เกิน 2 ชั่วโมง เพราะว่ามันจะทำให้เพลียและอาจจะหลับในได้ จริงๆ เราก็ขับกันคนละชั่วโมงครึ่งก็เปลี่ยนกันนะครับ

สภาพอากาศเป็นอย่างไรบ้างคะ ร้อนไหมครับท่านทูต

ออท. ราชชัย : ตอนนี้ร้อนเกินกว่า 40 องศาเซลเซียล สภาพข้าง โน่นค่อนข้างจะแย่ เพราะว่าร้อนไม่ไฟฟ้า ประเทศไทยและน้ำมันก็ขาดแคลน แก๊สหุงต้มก็ยังขาดแคลน คาดว่าผู้ที่อยู่ที่นี่คงจะลำบากหน่อย แต่ บางส่วนของกรุงเทพฯ มีไฟฟ้า มีประปา อย่างที่ทำเนียบมีน้ำ

ประปาแต่ไม่มีไฟฟ้า ที่สถานทูตมิไฟฟ้าชั่วโมงสองชั่วโมงแล้วก็ตับไป
แล้วน้ำประปา ก็ไหลแบบหยดเลยครับ

สภาพสถานเอกอัครราชทูตของไทยเราเป็นอย่างไรบ้างคระท่านทูต
ออท. ระหว่าง : ตัวที่ทำการสถานทูตทุกอย่างก็เรียบร้อยดี แต่ว่า
มีรอยกระสุนเป็นสามรอย เหตุเกิดเมื่อวันที่ 9 เดือนเมษายน มีชาย
สามคนปืนรัวเข้ามา จะเข้ามาบลั้น พอดีล่ามของเรามา อีกสานั่งอยู่ตรง
ครัวพอดีเห็นเงาตามคุณฯ ก็รู้แล้วว่าลิงที่ไม่ได้กำลังจะเกิดขึ้น เขาก็โผล่
ออกมายากครัวแล้วยังเป็นขึ้นฟ้าๆ ชายสามคนก็ปืนรัวหนี และยิงปืน
สวนกลับมาด้วย ลูกกระสุนสองลูกมาถูกที่ขอบหน้าต่างเหนือห้อง
ทำงานพมนະครับ อีกลูกก็ไปถูกบนชั้นดาดฟ้า ที่สถานทูตจะมีไข่โดย
พยายามมาก่อนมาปล้นทุกวันทุกคืน พยายามเหลือเกินทั้งๆ ที่เขากำ
เรื่องท่อนไม้มาปิดถนนแล้ว เอาถังน้ำมันมาปิดถนนแล้ว เขาทิ้งพยาภัย
 เพราะเขารู้ว่าสถานทูตเป็นจุดอ่อน ส่วนใหญ่สถานทูตจะไม่มีคนเฝ้า咽
พอดีเรามีลูกจ้างที่ดี เขาก็ขอสัญญาต่อเรา ก่อนที่เราจะย้ายอกมา ผม
ก็ขอร้องเขาให้ช่วยดูแลช่วยยกปักกรักษาทรัพย์สินของทางราชการให้
เราหน่อยพร้อมกับอาชุด เขาย้ายครอบครัวเข้ามาอยู่ในสถานทูตเรา
พร้อมกับอาชุด เขายอนน้องเขามาอีกสองคนแล้วก็เอาอาชุดปืนติดมือมา
ด้วย การที่เขามาเฝ้าให้เราทำให้บ้านเข้าเองถูกข้อมิเข้าไม่
โดยทัศน์ของเราของเข้าไปสองสามอย่าง แต่เขาก็ยังเฝ้าให้เรา อันนี้น่า
ซึ้นซึ้นเขามาก ส่วนที่ทำเนียบกระทรวงแต่ก็เกือบหมด เพราะแรง
ระเบิดที่ฝ่ายอเมริกันทิ้งถล่มสำนักงานใหญ่ของตำรวจลับ กับหอ
โทรคมนาคมที่อยู่ใกล้ๆ กับทำเนียบ กระทรวงแต่กรอบบ้านเลย ชั้นบน

สำนักงานใหญ่ ตำรวจนับ ใกล้ทำเนียบเอกอัครราชทูต

ก็แตกหมด ที่นี่ไปเห็นเข้าผมก็เคร้าใจ เพราะเขามาเลือมปิดเอาไว้
นะครับ ลงลัยยังไม่ได้ซ้อม เชษฐาจะกัดเต็มไปหมด ผู้ใดเต็มบ้านเลย
ไปพบกับเจ้าของบ้าน เจ้าของทำเนียบเข้า ขอร้องว่าให้ช่วยซ้อมทำ
กระฉกให้ดี เพื่อคุณรถของเราน้ำที่อยู่กับเพื่อนของเขาน้ำที่เฝ้าทำเนียบให้
อยู่ได้ไม่มีผุน ไม่มียุ่ง แมลงวันเข้าไปในบ้าน เจ้าของบ้านก็มาดูแล
ตกลงซ้อม ก็ต่อรองว่าเข้าออกครึ่งหนึ่งได้ใหม่ก็ประมาณพันลี่ร้อย
กว่าเหวี่ยงญดอลาร์สหราชอาณาจักร รายการตกลง ก็ขออนุญาตกระทรวงฯ
กระทรวงฯ ก็ตกลง ขณะนี้ได้ทราบว่าได้ซ้อมกระฉกหมดแล้วนะครับ
ที่นั่นความสักปรกนี้เยอะมากเสียเหลือเกิน ท่อน้ำซึ่งถูกกระเบิดแตก
ขยะไม่มีคนเก็บ ก็ทำให้เกิดแมลงวัน เกิดยุง กลางวันก็เต็มไปด้วย
แมลงวัน กลางคืนก็เต็มไปด้วยยุง ฉะนั้นคนที่อยู่ตอนเย็นเขาก็ลับบาย

ขึ้นหน่อยหนึ่งแต่ก็ไม่มีไฟฟ้า และอากาศร้อนถึง 40 องศาเซลเซียส ไม่ทราบว่าอยู่ได้ยังไง กลางคืนก็ต้องจุดเทียน จุดตะเกียง ตอนที่ ผมไป อากาศตอนกลางวันร้อนนิดหนึ่งกลางคืนพอยู่ได้ เปิดหน้าต่าง นอนได้แต่ก็มีฝุ่นทั่วไปหมดเลย

ท่านทูตพักที่ไหนคะ

ออท. ธวัชชัย : ผู้พักที่ทำเนียบครับ นอนชั้นบนมีอยู่ห้องหนึ่ง กระจกไม่แตก แล้วเป็นห้องที่ยังเรียบร้อยอยู่ผมกี้เข้าไปนอนอยู่แค่สองวันเท่านั้น

แล้วท่านทูตได้สอบถามไทยคะว่า ไฟฟ้ากันน้ำจะมีมาตรฐานปกติ เมื่อไรคะ

ออท. ธวัชชัย : ผมก์สอบathamตลอดนะครับ ขณะนี้ผมยังสามารถติดต่อกับลูกจ้างของเราได้

ทุกวันพุธผมจะโทรไปหาเขาตอนหกโมงเย็น โทรไปที่เพื่อนบ้านผมเขามีโทรศัพท์มือถือผ่านดาวเทียมอันดูเรย่า แล้วผมก็นัดกับ อี๊สลาซึ่งเป็นล่ามให้มาอยรับโทรศัพท์แล้วก็คุยโทรศัพท์กับผม ผม ก์ถามเขากลอดเวลาจนถึงบัดนี้ก็ยังไม่มีข่าวว่ามีไฟฟ้ามาในนะครับ แต่ น้ำประปาที่ทำเนียบมันก็เหลืออ่อน แต่ไฟฟ้ายังไม่มา แล้วอีกอย่าง ในกรุงแบกแಡดเอง สภาพยังปราศจากภัยหมาย ไม่มีตำรวจ ไม่มี กภมายได้ทั้งลื้น ทุกคนก็มีเป็นหมวดเอาไว้ป้องกันตัวเอง ไฟฟ้าไม่มี ตามแยกไม่มีไฟแดง ต่างคนต่างขับรถ โกลาหลวุ่นวายกันไปหมด เพราะเราไม่เคยเห็นสภาพอย่างนี้

ท่านทูตถ่ายรูปไว้ไหมคะ

ออท. ธวัชชัย : ผมถ่ายรูปไว้มากครับ ผมถ่ายไว้สามม้วน ถ่ายวิดีโอ ไว้ด้วย คือถ้าเราไม่ได้เห็นกับตา ไม่ได้เข้าไปเห็นด้วยตาตัวเอง เรา จะไม่มีวันนึกภาพออกว่ามันโกลาหล สับสน อลหม่านขนาดไหน แล้วเข้าซับเพอร์กันขนาดไหน แยกรับเขารอยู่ในสภาพที่แย่มากๆ เลย คนก็ยังไม่กลับไปทำงาน อาหารที่เข้าแรกไว้ก่อนส่งครัวก็กำลัง จะหมดลง ค่าของเงินก์สูงขึ้นเรื่อยๆ เพราะค่าของдолลาร์ก็จะ สูงขึ้นไปเรื่อยๆ จากที่เราเคยแลกนะ 1 ดอลลาร์ ต่อ 2,000 ดินาร์ ตอนนี้เหลือ 700 คือ 1 ดอลลาร์ ได้ 700 ดินาร์ เท่านั้นเองนะครับ ผมไม่รู้ว่าเขารอยู่กันได้ยังไง ค่าเงินมันสูงขึ้นอย่างมากเลยนะครับ แก๊สหุงต้มก็ขาดแคลน น้ำมันก็ต้องไปเข้าคิวกันเป็น 5 กิโลเมตร บางที่เข้าคิวสองวันจึงจะชื่อน้ำมันได้ มีทหารอเมริกันอยู่จัดคิวให้เข้าไปเติมทีละ 5 คันนะครับ พอดีมีเติมเสร็จรอภานอกปีม แท็กซี่ ดูดจากถังเขามาขายในตลาดมีดในราคางามเท่าจากที่ซื้อมาจากในปีม นี่คือสภาพของแบกแಡด ผักผลไม้มีวางขายอยู่ข้างทาง แต่ร้านปิด หมดเลยครับ เปิดไม่ได้โดยนั่นปั้น ตอนกลางคืนห้าทุ่มจนถึงเจ็ดโมง เช้า อเมริกันประกาศเคอร์ฟิวไม่ให้คนออกนอกบ้าน แต่พอเมื่อ คุณก็ เข้าบ้านหมดแล้วครับ เพราะว่ากลัวโดยนั่นปั้น มีโจรทั่วไปถืออาวุธ ทั้งนั้นเลย ก่อนส่งความอาวุธก็เกลื่อนเมืองแล้ว หลังส่งความยิ่ง เกลื่อนไปหมดเลยครับ พอมีดจะมีเลียงเป็นยิงตลอดคืน ไม่ทราบว่า ยิงกันหรือยิงขึ้นฟ้าหรือยิงขูญไมย์ก์ไม่ทราบนะครับ บางวันพอเช้า มาผมก์ถามไปที่สถานทูต ว่าเมื่อคืนได้ยินเสียงปืน ผมก์ว่าเอ็ง เสียงจากไหนกัน ยิงรอบบ้านเลยนะครับ เมื่อคืนก่อนคืนลุดท้ายคืนวันที่

4 ผู้กำลังนั่งท่านข้าวอยู่ประมาณสองหุ่ม ปรากฏว่ามีเลียงเป็นดังที่หน้าบ้านเป็นชุดเลียครับ ก็ตกลใจว่าเกิดอะไรขึ้น โผล่มาดูก็เจอคนรถที่เป็นยาม นั่งเฝ้าอยู่ เขานอกกว่ามีคนซื้อปืนกลมือใหม่มา เข้าทดลองยิงที่หน้าบ้านเรานี้เอง

ครัวนี้เรามาคุยกันเกี่ยวกับเรื่องคนไทยที่อยู่ในแบบแಡด มีจำนวนกี่คนค่าท่านทูต

ออท. ราชชัย : ขณะนี้มีนักศึกษาเหลืออยู่ 9 คน มี 8 คนอยู่ที่เมืองฟารุสทางตะวันตกซึ่งห่างไปประมาณ 80 กิโลเมตร ส่วนอีกคนคือคุณวนิช ยังอยู่ที่แบบแಡดไม่สามารถเดินทางออกมากได้ เพราะมีภารยาอยู่ที่นั่น แต่ปลดภัยไม่มีปัญหาอะไร แล้วก็ยังมีคนไทยอีก 4 คน ที่เข้าแต่งงานอยู่กินกับคนอิรัก ก็ปลดภัยดีเช่นเดียวกัน ทุกคนไม่มีความประสงค์ที่จะเดินทางออกมายังครับ

แล้วในแต่ละวันคนไทยที่อยู่ที่นี่รวมถึงคนอิรักด้วย ไม่ต้องทำงานใช่ไหมค่าท่านทูต

ออท. ราชชัย : ใช่ครับ

ซึ่งคนที่อยู่ที่นี่ต้องรอรับของจากรัฐบาลสหรัฐหรือว่าต้องไปซื้ออะไร
ออท. ราชชัย : คือ เขาเกิดต้องไปซื้อ ซึ่งเขามีเงินที่เก็บสะสมไว้ก่อนที่จะเกิดสิ่งคราม ตอนนี้งานก็ไม่มีแล้ว คงต้องใช้เงินนั้นไปพลาๆ ก่อนจนกว่ารัฐบาลจะมีการว่าจ้างงานซึ่งตอนนี้การว่าจ้างก็ช้ามากเลยครับ ระหว่างที่อยู่ที่นี่ผมเห็นแล้วก็รู้สึกสงสารเขา สภาพที่เขากลับ

มากเลย เพราะสภาพอากาศที่นี่ร้อน คนแก่ เด็กจะทนอยู่ได้อย่างไรโดยไม่มีไฟฟ้า ไม่มีเครื่องทำความเย็น ของที่อยู่ในตู้เย็นก็เน่าเสียหมด เพราะต้องเปิดตู้เย็นไว้เพื่อทำความเย็น

พิงแล้วลำบากมากเลยนะคระ

ออท. ราชชัย : ครับ น่าส่งสารมาก

ซึ่งก็ทำให้ดีฉันสงสัยว่าทำไม่เข้าถึงไม่ยอมรับอยู่ที่จ่อร์เดนหรือประเทศอื่นนะ

ออท. ราชชัย : จ่อร์เดนปิดด่านครับ ทางซีเรียก็ปิดเช่นเดียวกันไม่ให้ชาวอิรักเข้าไป ซึ่งทำให้พรเมเดนของสองประเทศทั้งจ่อร์เดนและอิรักมีคนติดอยู่ที่นั่น ประมาณ 500-600 คนได้นะครับ

ที่นี่มาถึงขากรลับกันบ้าง ได้ทราบว่าท่านทูตเดินทางกลับในวันที่ 5 ใช่ไหมคระ

ออท. ราชชัย : ใช่ครับ ผ่านดักกับพรมพวงที่เข้าไป มีสถานทูต เวียดนามกับสถานทูตจีนกลับออกมาก 3 คัน เรานัดกันแต่เช้าคือเวลา 8 โมงเช้า เจอกันที่สถานทูตเวียดนามแล้วขับรถกลับออกมาก และก็บรรทุกน้ำมันอะไหล่ออกมายังเพื่อเติมระหว่างทาง โชคดีครับที่ตัดสินใจถูกต้องที่เอาน้ำมันใส่ถังมาแล้ว เพราะว่าพอมาถึงครึ่งทางปรากฏว่าไม่มีน้ำมันขาย เพราะน้ำมันเหล่านั้นเป็นน้ำมันตลาดมีดทั้งนั้น คนเอาใส่รถไปจอดขาย เรายังเลยใช้น้ำมันของเรามาเติมใส่ถังแล้ววิ่งออกมายังอิรักได้ ในช่วงระหว่างที่อยู่ที่นี่ผมไม่ได้บอกใครว่าเป็นทูต เพราะว่าเขายังไม่มีรัฐบาล แต่ที่เข้าไปเพื่อที่จะเข้าไปดู

สถานการณ์จะได้ตัดสินถูกต้องว่าจะทำอะไร ถ้าเข้าไปแล้วเกิดเหตุอะไรขึ้นมาเราไม่รู้ว่าจะไปพึ่งใคร ถ้ามีจ�名าลับตัวเราไปเรียกค่าไถหรือว่าเยิดรถไปคงจะเป็นข่าวดังไปทั่วโลก ผู้โดยไม่ได้บอกใครว่าเป็นทูต แล้วลูกจ้างผู้เอกสารจะระบคันเก่าที่ผู้ชายให้มารับผู้พ่อไปไหนต่อไหนได้ครับ พาไปรอบกรุงเทพและขณะเดียวกันเข้ารับเป็นบอต้าร์ให้ผู้ด้วย พาไปถ่ายรูปในสถานที่เด่น ๆ และเข้ารับต้องพกปืนติดตัวไม่ให้ใครเข้ามา ก็มีเหมือนกันที่พวกเด็กหนุ่มมาซึ่งกล้องในขณะที่ผู้ถ่ายรูปอยู่ ผู้ฟังเข้าไม่ออก มาทราบจากล่ามว่าเข้าต้องการจะขอกล้องถ่ายรูปของผู้ ลามกเลยเปิดที่พุงให้ดูว่าเข้าพกปืนมาเด็กหนุ่มคนนั้นจึงเดินหนีไปไม่สนใจถ้าไม่มีผู้คุ้มกันคงแย่เหมือนกันครับ

พงดูแล้วคล้ายกับเป็น “บ้านป่า เมืองเลื่อน” เลยนะครับ
ออท. ระหวชัย : เป็นอย่างนั้นเลยครับ อาวุธต่าง ๆ ก็ยังมีอยู่ทั่วไปอาวุธที่ถูกทำลาย รถถังหัมเกราะ ปืนต่อสู้อากาศยาน จรวดทั้งหลายยังมีอยู่เต็มเมืองไปหมด อาวุธที่ถูกทำลายแล้วยังอยู่กับที่แต่เอารับรองไปแล้ว ทุนจรวดที่ยังติดอยู่ที่เครื่องยิงก็เปิดเอาหัวรับออกแบบไปแต่ก็ยังอยู่ย่างนั้นครับ เป็นจริงอย่างที่เขาว่า ตั้งไว้ติดบ้านประชาชนติดรั้วติดกำแพงเลยนะครับ ส่วนสถานทูตบล็อกการเรียกมีรถที่ติดจรวดติดอยู่กับกำแพงโดยทำลายอยู่ ลูกจรวดยังติดอยู่ 2 ลูก ผู้โดยถ่ายรูปไว้ โชคดีมากเลยครับที่มีลูกจ้างที่ซื้อสัตย์ค้อยดูแลรักษาเป็นยามให้อย่างดี ไม่เช่นนั้นถูกปล้นไปนานหลายรอบแล้ว ผู้เอาจริงได้ไปดูสถานทูตเงินที่ถูกปล้น น่าเศร้าเป็นอย่างมาก เพราะเสียหาย

อยู่ยังไม่ต่ำกว่า 10 ล้านเหรียญดอลลาร์ ทุกอย่างที่มีอยู่ไม่เหลือเลยแม้แต่กระถังผ้าเพдан ประดุจ อะไรที่ไม่สามารถเอาไปได้ก็โดนเผาทิ้ง ผู้ถ่ายรูปมาให้ทูตเงินดู ท่านบอกว่าเศรษฐี ๆ ครับ

ในด้านของความรู้สึกของประชาชนชาวอิรัก ภัยหลังจากที่สังคมลืมสุดลงไปแล้ว ชาวอิรักมีความรู้สึกอย่างไรบ้างครับ
ออท. ระหวชัย : ประชาชนส่วนใหญ่แล้ว ไม่ชอบชัดดั้มและครอบครัวอยู่แล้ว พาก夷าดีใจกัน แต่ว่าชาวอิรักไม่ต้องการให้ชาวต่างชาติเข้ามาครอบครองพวกราชา ชาวอิรักคงไม่ต้องการให้มาอยู่นานจนเกินไป จัดการทุกอย่างให้เสร็จแล้วก็รีบออกจากไป ปล่อยให้คนอิรักเป็นเจ้าของประเทศแล้วตัดสินใจอนาคตด้วยตัวพวกราชาเอง

ติดฉันขออีกคำตามหนึ่งนะครับ ซึ่งทลายๆ ท่านคงอยากรู้ราบรกันว่าคนอิรักคิดกันอย่างไรเกี่ยวกับชัดดัมและลูกชายทั้ง 2 คนว่ายังมีชีวิตกันอยู่หรือไม่ครับ

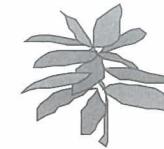
ออท. ระหวชัย : พวกราชาคิดว่าซึ่งมีชีวิตอยู่ นักศึกษาไทยที่ผ่านได้ไปเยี่ยมมาก็บอกว่าก่อนหน้าวันที่ 2 เดือนนี้ลักษณะ 2-3 วันนั้นครับมีข่าวว่าชัดดัมยังมาเดินพบราชานใกล้ที่เขายัง คนແสนั้นเรียกว่าเขตตะดามีย่า เข้าพุดกันมากอย่างนั้นจะจริงเท็จอย่างไรไม่สามารถทราบได้ครับ

แต่ก็เก่งมากนะครับ ถ้ายังสามารถอยู่ในนั้นได้อีก

ออท. ระหวชัย : กรุงเทพแಡดกัวงของมาก มีบางแห่งที่เขายังนิยม

ชมชื่นประทานอิบดีซัดดัมกันอยู่นั่นคือรับยังมีพร็อกพากเขาอยู่อีกมาก ส่วนใหญ่ที่ไม่ชอบก็มีอยู่มาก ส่วนน้อยที่ชอบก็ยังมี ลองเทียบอย่างนี้ ดูแล้วกันครับ สมัยซัดดัมมีตัวรัวจลับค่อยทำร้ายประชาชนที่ไม่เห็นด้วย แต่ซัดดัมปักษ์รองประเทศในตอนนั้นไม่มีโจรผู้ร้าย ปลอดภัย จะไปไหนมาไหนก็ได้ ไม่ถูกใครปล้น ขณะนี้เสรีภาพมีเต็มที่แล้ว สามารถทำอะไรก็ได้ ทำให้มีโจรผู้ร้ายเต็มไปหมด ความปลอดภัย ในชีวิต จะเลือกเอาอะไรดีครับ นี่คือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นขณะนี้ เป็นสิ่งที่คนอิรักกำลังมองเห็นอยู่ว่าภาพที่ออกมายังไงนั่นคือรับ ฉะนั้นผมคิดว่าสหรัฐอเมริกาควรรับทำอะไรอย่างเร่งด่วนเพื่อที่จะนำความปลอดภัยกลับคืนสู่อิรักครับ.

● อาหาร กาน กิน

ชาเขียว ใบไม้จากสวนรค'

กระแสความตื่นตัวในการบริโภคชาเขียวมีอย่างกว้างขวางไปทั่วโลกโดยเฉพาะในหมู่ชาวตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นการหันมาดื่มชาเขียวโดยตรงทั้งร้อนและเย็นด้วยการชงเอง หรือดื่มชาเขียวสำเร็จรูปที่บรรจุขวด บรรจุกระป๋องของขายอยู่ตามท้องตลาด หรือการนำสารสกัดจากชาเขียวมาใส่ในอาหาร เช่น ข้าวมัน ข้าวมันเค็ก คุก基 ช็อกโกแลต ลูก gwad ไอศกรีม รวมทั้งการนำสารสกัดชาเขียวผสมในเครื่องสำอางต่างๆ เช่น ลูบี้ ครีม โลชั่นบำรุงผิว เหตุใดความสนใจนี้จึงเพิ่มมากตั้งแต่เมื่อไม่กี่ปีมานี้ ทั้งๆ ที่ชาวจีนและชาวญี่ปุ่นก็ดื่มชาเขียวมานานนับพันปีแล้ว

สาเหตุคงเป็นเพราะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เพิ่มได้ เมยความลับที่ซ่อนเร้นอยู่ในชาเขียวให้เรารู้ว่าสารอาหารสำคัญที่มี

อยู่ในชาเขียวนั้นมีประสีทิวภาพในการป้องกันและบำบัดโรคร้ายที่สำคัญที่มนุษย์กำลังเผชิญอยู่ อย่างเช่น โรคหัวใจ โรคไขมันอุดตันในเลือด โรคมะเร็ง เนื้องอก จึงไม่น่าเป็นที่แปลกใจเลยที่ชาวตะวันตกหรือคนในประเทศไทยนั่นๆ ที่มีพฤติกรรมเลี้ยงของโรคร้ายเหล่านี้ เช่น กินอาหารที่มีไขมันสูง ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ มีความเครียด เป็นต้น จึงหันมาตื่นตัวต่อการบริโภคชาเขียว นอกจากช่วยป้องกันและบำบัดโรคแล้วยังมีการค้นพบอีกว่า การบริโภคชาเขียวเป็นประจำยังช่วยชะลอความแก่และช่วยให้มีอายุยืนอีกด้วย

ประวัติการดีมชา

ชาเขียวที่เรากำลังพูดถึงอยู่นี้ เป็นใบอ่อนของต้นไม้ที่เรียกว่า “ต้นชา” มีได้หลายถิ่น ชาสมุนไพรที่นำสมุนไพรชนิดต่างๆ เช่น ตะไคร้ ดอกคำฝอย พั่วทะลายโจร กะเพรา ฯลฯ มาต้มน้ำดีมแบบชา จึงเรียกว่า ชาสมุนไพร ซึ่งเรื่องนี้ยังมีคนเข้าใจผิดอยู่มาก ชาเขียวที่ซึ่งดีมนี้ต้องเป็นใบอ่อนของต้นไม้ที่เรียกว่า ต้นชา ต้นชาเป็นพืชในตระกูล คาเมลเลีย ไซเนนซิส (*Camellia Sinensis*) ซึ่งมีถิ่นกำเนิดอยู่ในจีน และอินเดีย ปัจจุบันแหล่งผลิตชาคุณภาพดีของโลกได้แก่ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น ศรีลังกา แต่ประเทศไทยที่ล่วงอกรายลักษณะของโลกก็จะเป็นจีน อินเดีย ศรีลังกา ประมาณวันละ 90 ของชาเขียวในโลกผลิตในจีน ส่วนชาทำส่วนใหญ่จะผลิตในศรีลังกา อินเดีย เคนยา อินโดเนเซีย และอาร์เจนตินา ในปัจจุบันทั่วโลกมีการบริโภคชาจำนวนมากกว่าชาเขียวถึง 3 เท่า ส่วนประเทศไทยมีการปลูกชาและผลิตใบชาอยู่บ้างทางภาคเหนือของประเทศไทย

ว่ากันว่าการดีมชาหนึ่งมีมาตั้งแต่ปี 5,000 ปีมาแล้ว ตามตำนานของชาวจีนเล่าขานกันว่า ประมาณ 2194 ปีก่อนพุทธกาลจักรพรรดิ เช่น นุ่ง จะต้มน้ำดีมเลmo เพราะเห็นว่าคนที่ดื่มน้ำต้มจะมีสุขภาพดี บ่ายวันหนึ่งขณะที่จักรพรรดิ เช่น นุ่ง กำลังต้มน้ำเพื่อดีม เพอญมีใบไม้จากต้นไม้ใกล้ๆ ปลิวมาตกลงในหม้อน้ำ ท่านก็ลังเกตเห็นว่าน้ำต้มที่มีใบไม้嫩 น้ำมีกลิ่นหอม และมีรสชาติดี ท่านจึงกล่าวว่าใบไม้嫩 เป็นใบไม้ที่สร้างสรรค์ส่งมาให้ ชาวจีนจึงดีมชาตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ต่อมาไม่นานวัฒนธรรมการดีมชาของชาวจีนได้แพร่ขยายเข้าไปในประเทศญี่ปุ่น โดยพระรูปหนึ่ง ชาวญี่ปุ่นจึงมีวัฒนธรรมการดีมชา โดยเฉพาะการดีมชาเขียวจะวนปัจจุบัน เพราะเห็นว่าการดีมชาเขียวทำให้มีอายุยืนยาว วัฒนธรรมการดีมชาจึงได้แพร่กระจายไปยังตะวันออกไกล อย่างชาตรุกี อิรัก อียิปต์ ก็ดีมชาเป็นประจำ เช่นกัน

ในปี ค.ศ. 1650 หรือ พ.ศ. 2193 ชาวดัทช์เป็นชาวตะวันตกชาติแรกที่นำใบชาจากจีนไปยังยุโรปและอเมริกา ในปี ค.ศ. 1669 หรือ พ.ศ. 2212 บริษัทโอลิสต์ อินเดียเริ่มนำใบชาเข้าไปในประเทศไทยอังกฤษ และผู้ขายการนำเข้าใบชาไปยังสหราชอาณาจักรทั้งหมดในช่วงแรกใบชาจากจีนจะมีราคาแพงมาก จึงมีการดีมในวงจำกัดเฉพาะราชวงศ์และคนชั้นสูง แต่ต่อมาอังกฤษนำต้นชาไปส่งเสริมให้ปลูกในประเทศไทยอันเป็นของตน เช่น ศรีลังกา ราคาก็ลงใบชาจึงถูกลงและแพร่กระจายไปยังคนส่วนต่างๆ ทั่วโลกมีการดีมชาอย่างแพร่หลายในประเทศไทย แต่ชาว

อังกฤษไม่นิยมดื่มชาเขียว จะนิยมดื่มชาดำ ซึ่งก็คือใบชาที่ผ่านการหมักซึ่งจะให้น้ำชาสีเข้มและรสชาติที่เข้มข้นกว่า เหมาะกับคนนิยมของชาวอังกฤษ อีกทั้งยังนิยมเติมน้ำตาลและนมเพื่อเพิ่มรสชาติของชา

ถึงแม้ว่าคนอเมริกันจะดื่มชาไม่มากเท่ากับชาวอังกฤษ เพราะคนอเมริกันนิยมดื่มกาแฟมากกว่าชา แต่ชา ก็มีบทบาทในสังคมอเมริกาไม่น้อย เพราะในช่วงที่สหราชอาณาจักรยังเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ในชาที่จะถูกนำเข้าไปยังอเมริกาและจะถูกเก็บภาษี จนทำให้เกิดการประท้วงอย่างรุนแรงจนเป็นประเด็นหนึ่งที่นำไปสู่การประการณ์สราภาพของสหราชอาณาจักรต่ออังกฤษ นอกจากนั้นยังกล่าวได้ว่าคนอเมริกันเป็นผู้ที่ปฏิรูปแบบการดื่มชาจนเป็นที่แพร่หลายไปทั่วโลกจนถึงปัจจุบัน นั่นคือ ชาบรรจุถุง และชาในถ้วยหรือชาเย็น อย่างไรก็ตามคนอเมริกันก็ยังนิยมดื่มชาดำเช่นเดียวกับชาวอังกฤษ

ความนิยมดื่มชาค่อยขยายตัวขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นที่กล่าวกันว่าปัจจุบันชาเป็นเครื่องดื่มยอดนิยมที่สุดของชาวโลก จะเป็นรองก็เพียงแต่น้ำเปล่าเท่านั้น

ชาเขียว ชาดำ ชาแดง

ต้นชาเป็นต้นไม้ที่มีลักษณะทรงพุ่ม มีใบสีเขียว สถาปัลอยู่ให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติ จะสูงได้ถึง 10 เมตร แต่คนปลูกชามักจะตัดแต่งต้นชาให้มีความสูงเพียง 1-1.5 เมตร เพื่อสะดวกในการเก็บใบชา ต้นชาเจริญเติบโตได้ดีบนพื้นที่สูง มีอากาศเย็น มีความชื้นและอุณหภูมิพอเหมาะสมจะให้ใบชาที่มีคุณภาพดี ใบชาคุณภาพดีที่เหมาะสม

ทำชาขึ้นมาจะเต็ดเฉพาะตรงยอดที่เป็น嫩芽 หรือใบอ่อนและใบอ่อน 2 ใบเท่านั้น จึงจะถือว่าเป็นใบชาที่มีคุณภาพดี ถ้าเต็ดใบที่แก่กว่า นั้น เช่นใบที่ 3 ที่ 4 ลงไปจะถือเป็นใบชาที่คุณภาพด้อยลงไป

จะเห็นว่าที่กล่าวมาข้างต้นมีการกล่าวถึงชาเขียว และชาดำ จึงอาจเกิดข้อสงสัยว่ามันต่างกันอย่างไร ที่จริงแล้วชาเขียว และชาดำก็เป็นใบชาที่ผลิตมาจากต้นชาเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันในขั้นตอนการผลิตหลังจากเต็ดใบชา มาจากต้นแล้ว ซึ่งชาขึ้นมาแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ตามลักษณะของการผลิต ก็คือ ชาเขียว ชาดำ และชาแดงหรือชาอุ่นลง

ชาเขียว (Green tea) คือใบชาที่เมื่อเต็ดออกมากจากต้นแล้วจะไม่ผ่านการหมัก จะถูกนำไปอบให้แห้งทันที เพื่อไม่ให้ใบชาเกิดกระบวนการออกซิเดชัน (ทำปฏิกิริยา กับออกซิเจน) ซึ่งจะทำให้ใบชา ยังคงมีสีเขียวอยู่ ซึ่งกระบวนการผลิตชาเขียวที่ไม่ผ่านการหมักนี้ แหล่งเป็นเคล็ดลับที่สำคัญในการทำให้ชาเขียวมีความแตกต่างจากชาดำหรือชาแดง ไม่เพียงแต่สี กลิ่น หรือรสชาติ เท่านั้น แต่ที่สำคัญยังทำให้สารอาหารสำคัญที่มีคุณประโยชน์ในการป้องกันและบำบัดโรคยังคงอยู่ ไม่สูญเสียไปในกระบวนการหมัก

ชาดำ (Black tea) คือใบชาที่เมื่อเต็ดออกมากจากต้นแล้วจะนำไปบดและหมักก่อนที่จะนำไปอบแห้ง ซึ่งจะทำให้ใบชาเปลี่ยนเป็นสีดำ กลิ่นของใบชาจะหอมรุนแรงขึ้นและรสชาติจะเข้มข้นกว่าชาเขียว แต่ระหว่างการหมักใบชาจะผ่านกระบวนการออกซิเดชัน ทำให้ใบชาสูญเสียสารอาหารที่สำคัญไป คุณประโยชน์ในการป้องกันและบำบัดโรคของชาดำจึงไม่ดีเท่ากับชาเขียว

គុណប្រយ័ជន៍ខែងមាន

ดังที่ได้ตั้งคำถามไว้ตั้งแต่ต้นเรื่องแล้วว่าทำไนผู้คนจึงเพิ่งมาตื่นตัวหันมาดีมชาเขียว หรือหันมาบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของชาเขียวเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ทั้งๆ ที่ชาวจีนและชาวญี่ปุ่นดีมชาเขียวกันมา 낱บพันปีแล้ว

จุดเริ่มต้นล้วนหนึ่งเกิดมาจากการตั้งข้อสังเกตของวงการแพทย์ในประเทศญี่ปุ่นถึงสรรพคุณของชาเขียว มีการตั้งข้อสังเกตว่าเหตุใดทำให้ผู้คนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่มีการปลูกและมีการบริโภคชาเขียว ลักษณะอยู่กว่าในท้องถิ่นที่มีการบริโภคชาเขียวน้อยกว่า เหตุใดชาวญี่ปุ่นที่อพยพหรือยายถิ่นฐานไปอาศัยอยู่ในประเทศอื่น อย่างเช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนการบริโภคไปโดยไม่ดื่มชาเขียว หรือดื่มชาเขียนน้อยลง กลับมีอัตราการป่วยเป็นโรคมะเร็งและโรคหัวใจมากขึ้น

มีการตั้งข้อสังเกตในวงการแพทย์ในสหรัฐอเมริกาว่า เหตุใดชาวญี่ปุ่นซึ่งเป็นชาติที่ผู้คนสูบบุหรี่ลดมากที่สุดชาติหนึ่ง อาจจะมากกว่าชาวอเมริกันด้วยซ้ำ แต่ชาวญี่ปุ่นที่สูบบุหรี่กลับมีอาการป่วยหรือตายด้วยโรคมะเร็งน้อยกว่าชาวอเมริกัน เป็นไปได้หรือไม่ว่าเป็น

เพราะชาญปุ่นดีมชาเขียว

ข้อสังเกตเหล่านี้จึงนำมาซึ่งการศึกษาวิจัยอย่างจริงจัง ถึงคุณประโยชน์ของการดีมชา โดยเฉพาะชาเขียว เพื่อค้นหาว่ามีอะไรในชาเขียวที่อาจจะเป็นสิ่งที่ช่วยยับยั้งหรือกำบัตโรคร้ายอย่างโรคมะเร็งหรือโรคหัวใจ

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชาเขียวมากมายในประเทศไทยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ญี่ปุ่น จีน อินเดีย หรือสหรัฐอเมริกา ต่างยืนยันถึงคุณประโยชน์ของชาเขียว และประสิทธิภาพในการป้องกันโรคร้ายอย่างโรคมะเร็ง โรคไขมันอุดตันในเล่นเลือด โรคหัวใจ ฯลฯ เพราะมีการค้นพบว่าในชาเขียวมีสารสำคัญที่เรียกว่า คาเทชิน โพลีฟีโนล (Catechin polyphenols) อยู่ในปริมาณมาก สารคาเทชิน โพลีฟีโนลนั้นมีคุณสมบัติเป็นสารแอนติออกซิเดนท์ และสารต้านอนุมูลอิสระซึ่งช่วยในการยับยั้งการเกิดมะเร็ง

นอกจากนั้นในชาเขียวยังอุดมไปด้วยสารอาหารอื่นๆ อีกมาก เช่น โพลีแซคคาไรต์ ฟลาโวนอยด์ วิตามินบีรวม วิตามินซี วิตามินอี พลูอิโอดีน และสารแทนนิน เป็นต้น สารคาเทชิน และสารอาหารอื่นๆ เหล่านี้จึงเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ชาเขียวมีสรรพคุณในการป้องกันและบำบัดโรคได้มากมาย

ชาเขียวช่วยลดอัตราเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งในส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น มะเร็งในกระเพาะอาหาร มะเร็งลำไส้ใหญ่ มะเร็งตับ มะเร็งต่อมลูกหมาก เป็นต้น เพาะสารค่าเทชินจะช่วยยับยั้งการยืดเกราะของสารก่อมะเร็ง ลดปริมาณอนุมูลอิสระ ทำให้เซลล์มะเร็งไม่ก่อตัวหรือลุกalam

ชาเขียว ช่วยป้องกันโรคไขมันอุดตันในเลนส์เลือด และโรคหัวใจ เพราะสารแอนติออกซิเดนท์และสารต้านอนุมูลอิสระ รวมทั้งวิตามินต่างๆ ในชาเขียวมีประลิทิภิภาคช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลยับยั้งการจับตัวของลิมเลือด ต่อต้านอนุมูลอิสระที่กระตุ้นให้เกิดตะกอนไขมันที่ผนังหลอดเลือด อีกทั้งช่วยลดระดับความดันเลือด ช่วยทำให้อัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจน้อยลง

ชาเขียว ยังช่วยป้องกันโรคเบาหวาน โรคอ้วน สารแอนติออกซิเดนท์ และวิตามินในชาเขียวยังช่วยชะลอความแก่ สารแทนนิน และวิตามินในชาเขียวช่วยทำให้ชาเขียวมีสรรพคุณในการต่อต้านเชื้อแบคทีเรีย และเชื้อไวรัส จึงทำให้ชาเขียวใช้ได้เพื่อบรรเทาอาการท้องร่วงและบรรเทาอาการหวัด ชาเขียวยังช่วยป้องกันพันธุ์และดับกลิ่นปากได้เป็นอย่างดี

สรรพคุณของชาเขียวที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพยังมีอีกมาก ซึ่งยังอยู่ในระหว่างการศึกษาวิจัย จึงไม่น่าเป็นที่แปลกใจเลยที่จะทำให้ความนิยมหันมาดื่มชาเขียว หรือบริโภคอาหารที่มีส่วนผสมของสารสกัดชาเขียวมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน รวมทั้งในประเทศไทยที่เริ่มต้นตัวกันมาได้ในช่วง 2-3 ปีมานี้

เนื่องจากสรรพคุณของสารอาหารในชาเขียวที่เป็นสารแอนติออกซิเดนท์และสารที่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อหรือยับยั้งเชื้อแบคทีเรียทำให้มีการนำสารสกัดชาเขียวไปใช้เป็นส่วนผสมในเครื่องสำอาง แต่ยังไม่มีงานวิจัยยืนยันที่ชัดเจนหรือระบุอย่างแน่ชัดว่า สารสกัดจากชาเขียวจะมีผลดีต่อผิวพรรณของมนุษย์หรือไม่เมื่อใช้ทากาย nok เรื่องนี้จึงควรติดตามกันต่อไป แต่ที่น่าจะเป็นประโยชน์ก็คือสารสกัด

จากชาเขียน่าจะช่วยลดฤทธิ์กิลินที่นิยมของน้ำมันที่ใช้เป็นส่วนผสมผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เช่น สบู่ หรือเครื่องสำอาง เช่น ครีม โลชั่นได้ รวมทั้งยังน่าจะใช้เป็นสารกันเสีย หรือสารกันบูดจากธรรมชาติได้ แทนที่จะใช้สารกันบูดที่เป็นสารเคมี จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่ชาเขียวจะมีประโยชน์ต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด และเครื่องสำอางที่ต้องการสารกันเสียจากธรรมชาติ.

‘สีสุดยอดสิ่งประดิษฐ์’ ชุดใหม่

หากมีคนกล่าวว่า “สีสุดยอดลิ่งประดิษฐ์” ของจีนซึ่งเป็นวิทยาการที่ผู้คนจากทั่วโลกต่างรู้จักกันดี อันได้แก่ เข็มทิศ กระดาษ ดินปืน และการเรียงพิมพ์ ซึ่งได้รับการขนานนามว่าเป็นตัวแทนของประดิษฐกรรมจีนในสมัยโบราณนั้น ยังไม่อាជถือเป็นตัวแทนของเทคโนโลยีและความรู้ขั้นสูงสุดของจีนโบราณ ท่านเชื่อหรือไม่?

จีนยุคโบราณยังมีประดิษฐกรรมอีกมากมายที่ก่อปรับเปลี่ยนวิทยาการล้ำหน้า อีกทั้งยังสร้างคุณูปการมากมายต่อมวลมนุษยชาติ เมื่อเร็วๆ นี้ นักวิชาการด้านประวัติเทคโนโลยีของจีนได้เสนอ “สีสุดยอดลิ่งประดิษฐ์” ของจีนชุดใหม่ โดยศาสตราจารย์หวังหวีเชิง ประธานคณะกรรมการวิชาการทั่วไปของสมาคมประวัติศาสตร์เทคโนโลยี แห่งชาติของจีนซึ่งควบตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีแห่งชาติจีนและคณะกรรมการธิการที่ปรึกษาการเมือง แห่งชาติของจีน เป็นผู้รณรงค์เสนอ “สีสุดยอดแห่งประดิษฐกรรม” ชุดใหม่ของจีนที่มีคุณค่าไม่ยิ่งหย่อนไปกว่า “สีสุดยอดลิ่งประดิษฐ์” ชุดเก่าของจีนได้แก่ เข็มทิศ กระดาษ ดินปืน และการเรียงพิมพ์ ลิ่งประดิษฐ์ทั้งสี่นี้ได้รับการยอมรับในความเป็นเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ยืนยันแน่นอน) ทั้งนี้ ที่มาของคำกล่าวขานถึง “สีสุดยอดลิ่งประดิษฐ์” ของจีนนั้นสามารถลีบคันได้จากหนังสือ “ประดิษฐกรรมใหม่” ของ Francis Bacon นักปรัชญาชาวอังกฤษ ซึ่งปัจจุบันมีอายุกว่า 400 ปีแล้ว

ศาสตราจารย์หวังหวีเชิงกล่าวว่า เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิทยาการต่างๆ ในประวัติศาสตร์จีนโบราณนับวันจะมีความรอบด้านมากขึ้น ทำให้นักวิชาการจีนพบว่า ยังมีประดิษฐกรรมแห่งยุคโบราณอีก 4 ชนิด ได้แก่

การแพทย์แผนจีน และยาสมุนไพรจีน

ในสมัยโบราณ แต่ละท้องถิ่นต่างก็มีวิชาการแพทย์เป็นของตัวเอง แต่ปัจจุบันนี้ วิชาการแพทย์ท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ต่างก็ถูกการแพทย์ตะวันตกเข้า “หลอมกลืน” ยังคงมีแต่การแพทย์แผนจีน ที่ยังคงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ไว้ การแพทย์แผนจีนไม่เพียงมีผลงานการรักษาอันเป็นที่เชื่อถือในหมู่ชนชาวจีนเดียวคู่กับประวัติศาสตร์จีนนับพันปีที่ผ่านมา ทั้งยังนับวันจะได้รับความสนใจ

จากเหล่าผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และผู้ป่วยจากต่างประเทศมากขึ้น กระทั้งในช่วงเวลาของการคิดค้นวิธีการรักษาโรคระบาดชาร์ลในปัจจุบัน ก็มีผู้ยืนยันว่าวิชาการแพทย์และสมุนไพรจีนสามารถช่วยปรับสมดุลในร่างกาย เช่น การคลายพิษร้อน การขับลม เป็นต้น เพื่อบรรเทาอาการไข้ดังกล่าวอย่างได้ผล

ระบบการหาคำพิกัดจากเส้นศูนย์สูตร

ประเทศไทยเป็นประเทศแรกของโลกที่มีการคำนวณหาระยะพิกัดดวงดาวจากเส้นศูนย์สูตร เนื่องจากแนวคิดทางดาราศาสตร์ของจีนนับแต่โบราณกาล มีพื้นฐานมาจาก การศึกษาการเคลื่อนตำแหน่งของดวงดาว ดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ ในขณะที่ประเทศไทยแบบตะวันตกสมัยโบราณใช้ระบบวงโคจรของจักรราศี 12 ราศี จากการศึกษาทางดาราศาสตร์ปัจจุบันได้พิสูจน์ว่า ระบบทั้งสอง มีความแตกต่างกัน โดยระบบแรกให้ผลติกว่าระบบหลัง ปัจจุบัน วงการดาราศาสตร์ได้หันมาใช้ระบบการหาคำพิกัดจากเส้นศูนย์สูตร ของจีน

การคำนวณด้วยเลขฐานสิบ

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์จีนซึ่งได้มีการขุดพบอักษร จากรูปแบบตุ๊กสัตว์สมัยช่างเมื่อประมาณ 1,700-1,100 ปีก่อน คริสต์ศักราชนั้น มีการจารึกตัวเลขตั้งแต่ 1-10 รวมถึง ร้อย พัน หมื่น โดยตัวเลขที่มีจำนวนนับสูงสุดมีถึง 20,000 กว่า หลังจากนั้นมา วิธีการนับตัวเลขก็มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ มีการใช้เบี้ยและ

ลูกคิดในการคำนวณโดยใช้หลักคำนวณด้วยเลขฐานสิบ และได้กล่าว เป็นประดิษฐกรรมที่สามารถพลิกโฉมวงการคำนวณได้เลยทีเดียว ทั้งนี้ในสมัยโบราณประเทศต่างๆ ในโลกเคยมีการใช้หลักการคำนวณจากเลขฐาน สิบ สิบสอง ยี่สิบและหกสิบ เป็นต้น ปัจจุบันใช้เลขฐานสิบเป็นมาตรฐานการคำนวณทั่วโลก

แม่พิมพ์ลักษณะ

เป็นที่ทราบกันดีว่า เทคนิคการเรียงพิมพ์ถือเป็นหนึ่งใน “สี่สุดยอดลิ่งประดิษฐ์” ของจีน (มีต้นกำเนิดในสมัยราชวงศ์ชั่งเหงอ ราช.ค. 1041-1048) เช่นเดียวกับเทคนิคการใช้แม่พิมพ์ลักษณะ (ปัจจุบันยังคงไม่มีข้อสรุปที่แน่นอน บ้างคาดว่ามีต้นกำเนิดในสมัยราชวงศ์ชั้น บ้างว่าเริ่มต้นในราช.ค. 600 สมัยราชวงศ์สุย และแพร่หลายในสมัยราชวงศ์ถัง) ก็เป็นหนึ่งในประดิษฐกรรมชั้นยอดที่จีนได้นำเสนอสู่สายตาชาวโลก

อนึ่ง กรณีการยกเตียงว่าประเทศไทยเป็นผู้เริ่มใช้เทคนิคแม่พิมพ์ลักษณะนี้เนื่องจากในปี 1968 ที่เกาหลีได้ได้มีการค้นพบบันทึก “อู่โกวจินกังจิง” สมัยถัง ซึ่งใช้เทคนิคการพิมพ์ในสมัยนั้น ทำให้เกิดข้อถกเถียงในวงวิชาการระหว่างประเทศไทย โดยนายพานจี นักวิชาการจีนได้พิสูจน์ว่างานพิมพ์นั้นมีที่มาจากการเมืองจลาจลในประเทศไทย อีกทั้งจีนเองก็มีงานพิมพ์ที่มีอายุเก่าแก่กว่านี้เสียอีก นับแต่นั้นมา จีนจึงได้ชื่อว่าเป็นประเทศแรกที่เริ่มใช้เทคนิคแม่พิมพ์ลักษณะ

ศาสตราจารย์หวังหวังเชิง กล่าวสรุปว่า เทคนิคการทำกระดาษ เชิ้นทิค ดินปืน และการเรียงพิมพ์ เป็น “สี่สุดยอดลิ่งประดิษฐ์”

ของจีนโบราณชุดเก่า และนอกเหนือจากการเผยแพร่จีนและสมุนไพรจีน การคำนวณด้วยเลขฐานลิบ การหาค่าพิกัดจากเล็บคูนย์สูตร และแม่พิมพ์ลักษณะที่เป็น “ลีสุดยอดลิ่งประดิษฐ์” จีนชุดใหม่แล้วนั้น ยังมีเครื่องกระเบื้อง ผ้าไหม เครื่องทอง เครื่องมือการเกษตรและอื่นๆ ซึ่งล้วนเป็นประดิษฐกรรมชั้นยอดของจีนยุคโบราณ.

● สารคดี: สุนทร สุวรรณสาร**

ขันบธรรมเนียม^{*} ของชาวอาหารับ ที่ควรรู้*

ขันบธรรมเนียมของชาวอาหารบันนั้นต้องอยู่บนราภัฏฐานแห่งความอ้อเพื่อเพื่อแผ่ความเห็นอกเห็นใจ และความอดทน เพราะชีวิตในทะเลรายบังคับให้เป็นชีวิตที่ต้องระเหรร่อน ย้ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเพื่อหาทุ่งหญ้าและน้ำเพื่อเลี้ยงตัวและเลี้ยงลูก ไม่มีโรงเรมหรือโรงเตี๊ยมอย่างสามกีก มีแต่กระโหลมที่พักซึ่งทำด้วยผ้ามีอุจฉะและม้าเป็นพาหนะ กับปศุสัตว์ที่เลี้ยงกันเป็นฝูงๆ ด้วยเหตุนี้ การอ้ออารีต่อกันและการต้อนรับอาศัยคำนตุกะแปลกหน้าจึงเป็นการ

* พิมพ์ตามตัวลงกดเดิม

** อดีตเอกอัครราชทูต ณ กรุงโคลโตร

แสดงออกซึ่งชนบธรรมเนียมทั้งหลาย การไม่ลักษณะกันก็ตี การเปิดประดุบ้านไว้ต้อนรับแขกก็ตี ย่อมหมายถึงการต้อนรับแขกเสมอไม่ว่าเวลาใด การนัดหมายเยี่ยมเยียนกันไว้ก่อนเพิ่งจะมีขึ้นเมื่อการธรรมตัวตนตกลได้แต่สร้างเข้ามาเมื่อไเม่นานนานี้ ข้าพเจ้าเองเคยประสบเหตุการณ์เช่นนี้มาแล้ว คือ มีกงสุลผู้หนึ่งได้มาเยินเคาะประตูหน้าห้องทำงานของสถานกงสุลใหญ่ไทย เมื่อข้าพเจ้าบอกว่า เชิญเข้ามา ก็กล้ายเป็นตัวกงสุลคนนั้น แต่กายเรียบร้อย บังเอิญนายเรวงของสถานกงสุลใหญ่ไทยออกไปที่ประตู เห็นเข้า จึงเชิญไปที่ห้องรับแขก pragkwaw กงสุลผู้นั้นมาเยี่ยมคำนับข้าพเจ้าๆ แปลกใจที่ไม่มีการนัดหมายกันก่อน การที่ข้าพเจ้าได้อุณญาตให้เข้ามาในห้องทำงาน ก็คิดว่าจะเป็นแขกมากขอวิชา หรือพากเราชาวไทยอิสลามมากอต่ออายุหนังสือเดินทางซึ่งมีอยู่เป็นการประจำทุกๆ วัน หรือไม่ก็มาทำคำร้องขอในทางนิติกรรมต่างๆ ซึ่งถ้าวันใดไม่มีเลย์ก็หมายความว่า โชคร้ายมาก ข้าพเจ้าแปลกใจอยู่ไม่นานถึงได้ทราบจากเพื่อนคนตุตต และคนกงสุลว่า นั่นแสดงว่าเป็นธรรมเนียมอันหนึ่งของชาวอาหรับที่แท้จริง และเป็นความจริง เพราะกงสุลผู้นั้นอยู่เมืองเจดดาห์มาก่อนเป็นกงสุล

หากเป็นเวลาที่กำลังรับประทานอาหารอยู่และมีแขกมาหาแล้ว จะต้องเชิญแขกรับประทานอาหารทันที ไม่ว่าแขกนั้นจะนานขนาดไหนหรือเป็นการพบกันครั้งแรก ถ้าบังเอิญกำลังรับประทานอาหารอยู่ในรัตตนาการ ก็จะต้องเชิญให้รับประทานอาหารเหมือนกัน (ผู้นั้นอยู่จ่ายค่าอาหาร ไม่มีเมริกันแชร์ หากจำเป็นเหลือเกินที่ผู้นั้นอยู่จะต้องออกไปก่อนก็จะต้องจ่ายค่าอาหารให้เสร็จก่อนออกไป)

ชาวอาหรับเข้าไปในสถานที่ใด เขาจะกล่าวคำต้อนรับสองครั้ง ครั้งแรกเข้าจะกล่าวว่า “อัลลัลลามุ อลัยกุム” (ขอความลั่นติง มีแด่ท่าน) เป็นการยกที่จะเขียนให้มีเสียงตรงกับสำเนียงได้ชัดเจน ขอท่านผู้อ่านลงอ่านให้เร็วๆ หน่อยก็พอรู้สึกถึงแล้วจะมีคำตอบว่า “วะอะลัยกุมลัลลาม” (ขอความลั่นติงมีแด่ท่านด้วย) โปรดอย่าอ่านช้าๆ เพราะจะกล้ายเป็นว่า “วะอะไรกุมสาแล้ว” จะไปกันใหญ่ เมื่อแขกนั่งลงแล้วหากมีคนนั่งอยู่ร่วมอยู่ คนที่นั่งร่วมอยู่จะกล่าวว่า “อัลลอ บิล คือร์” (อรุณสวัสดิ์) หรือ “มัสลากุมลallo บิล คือร์” (ลายัณสวัสดิ์) ส่วนผู้กล่าวตอบด้วยประโยคอันเดียวกัน แต่นั่งอยู่กี่คนจะต้องกล่าวหมดทุกคน และตอบหมดทุกคนจึงหมดเรื่องไปตอนนั้น

ขณะที่กำลังดื่มน้ำ ก็ถือเป็นธรรมเนียมต้องกล่าวแก่แขกว่า “อันนิอัน” (เพื่อความลุขของท่าน) แขกจะตอบว่า “อันนะ กุมลallo” (ขออัลลอให้ท่านสุข)

ประเพณีการให้เจ้าภาพจ่ายอัลลันน์ มีจังหวะทั้งถ้าเพื่อนของท่านขึ้นมาในรถแท็กซี่ หรือรถเมล์ ท่านจะต้องจ่ายค่าโดยสารให้ด้วย และจ่ายให้หมดในกระบวนการผู้ที่ติดตามเพื่อนของท่านขึ้นมา

หากพบมิตรสหายตามถนน หรือที่ต่างๆ แม้ที่ได้ก็ตาม ต้องยกมือขึ้นคำนับตามระเบียบด้วยมือขวา มือซ้ายห้ามเด็ดขาด (อย่าได้ทำเลยเป็นโกรธกันที่เดียว)

ตามปกติไม่ว่าจะมีแขกมาหาที่บ้านหรือที่ทำงานก็ตาม จะต้องรับนำ้าชา หรือกาแฟ หรือน้ำเย็น โดยมากเขาจะกินกาแฟหรับให้เลมอ เจ้าของบ้านจะต้องเชิญติ่ม ข้อนึ้นข้าพเจ้าคร่าวหอให้ทาง

กระบวนการคลังและคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบโดยละเอียดว่า เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีเครื่องดื่มเป็นการประจำสถานกงสุลใหญ่จะขาดไม่ได้ ถ้ามีแยกมาไม่ว่าเข้าจะมาในลักษณะใดจะต้องมีเครื่องดื่มแก่เขามาเสมอ ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่าง กระบวนการต่างประเทศเช่น อาระเบีย เมื่อข้าพเจ้าเข้าไปหารองอธิบดีกรมพิธิการทูตนั้น ข้าพเจ้าต้องดื่มกาแฟอาหรับ 2 ถ้วย น้ำชา 1 ถ้วย เมื่อข้าพเจ้าไปพบอธิบดีกรมพิธิการทูต ข้าพเจ้าต้องดื่มกาแฟอาหรับ 3 ถ้วย น้ำชา 1 ถ้วย เมื่อข้าพเจ้าพบกับรัฐมนตรีช่วยว่าการ กระบวนการต่างประเทศ ข้าพเจ้าต้องดื่มกาแฟอาหรับ 3 ถ้วย น้ำชา 2 ถ้วย ขอให้คิดดูเดิมว่าในวันนั้นชั่วเวลาเพียง 2 ชั่วโมง ข้าพเจ้าต้องดื่มกาแฟ 8 ถ้วย น้ำชา 4 ถ้วยว่าเป็นกาแฟอาหรับ ถ้วยเล็กๆ และน้ำชาถ้วยไม่โถนัก ในวันนั้นถ้าข้าพเจ้าไม่ได้รับคำบอกเล่าจากรัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ข้าพเจ้าคงต้องแยกกาแฟ และน้ำชาอาหรับนั้นเอง กล่าวคือ คนใช้จะรินกาแฟให้ข้าพเจ้าไม่หยุดเลย ถ้าหลังจากที่ข้าพเจ้าดื่มแล้วแล้วข้าพเจ้าไม่ลิ้นถ้วย (แก้วช้างฯ เมื่อส่งถ้วยคืนแก่คนใช้) การลิ้นถ้วยนี้เป็นสัญญาลักษณ์ว่า ข้าพเจ้าพอแล้ว และโดยปกติเมื่อคนเชี้ลังถ้วยกาแฟหรือถ้วยชาให้ก็มักจะรับมาดีมั่นทันที (แหงนหน้ากรอกลงไปในปากเร็วๆ) ไม่ใช่ถือรอไว้หรือวางไว้ เพราะต้องดื่มน้ำหนึ่งถ้วย แต่เป็นการแสดงความสุภาพที่ยินดีรับกาแฟหรือน้ำชาของเจ้าของด้วยความเต็มใจ อันที่จริงก็เป็นประเพณีที่ดีและเหมาะสมแก่ท้องที่เหลือเกิน เพราะยามร้อนนั้น กาแฟอาหรับแก้กระหายน้ำได้ดีและชุ่มคอดีนัก ทำให้มีกำลังเพราะปันเครื่องห้อมต่างๆ การที่เลิร์ฟไม่หยุดจนกว่าผู้ดื่มจะพอใจคงต้องดีมาก

เพราความกระหายนั้นอยู่ที่ผู้ฝ่าเดดมาหากำลังต้องการน้ำดีมาก ก็ได้

ประเพณีที่นำเสนอนี้อีกอย่างหนึ่ง คือ เมื่อมีผู้ได้ให้อะไรแก่ชาวอาหรับ เขายังไม่รับร้อนรับเอาทันที เขายังแสดงว่าไม่อยากได้ พูดแก้ตัวบ้าง ถ้าถูกขยันขอเข้ามาจึงรับ อย่าเห็นว่าชาวอาหรับเล่นตัวแต่เป็นเพราชีวิตในทะเลภัยนั้นการให้น้ำทำได้ยาก เพราะหาของมาให้ยาก การให้เป็นการเลี้ยงสละ ผู้รับจะต้องคิดให้ดีว่า เขายังให้ด้วยไม่ตรึงจันท์ได้ เป็นการให้ด้วยอัธยาศัยไม่ตรึงหรือด้วยความยินดีอย่างจริงใจ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่รู้กันว่า การบอกให้ครั้งแรกนั้น เป็นการให้อ่าย่าง “ไม่ตรึง หรือ อัธยาศัยไม่ตรึงทางการพูดเท่านั้น” แต่การให้ด้วยการกล่าวช้าสองนั้น เป็นการให้ “ด้วยความต้องการจะให้จริงๆ” ถ้าไม่รับก็มีสองนัยเท่านั้น คือ รังเกียจ หรือ เกินความจำเป็นจนกลายเป็นมักได้ แต่ข้อนี้พึงระวังว่า ถ้าผู้ให้มีคัดสูง เช่น เป็นเจ้า เป็นต้น พึงรับในครั้งแรกนั้น เพราะมันเป็นการแสดงออกชี้ความเคารพและความภักดีทำองนั้น เรื่องนี้มีการโต้เถียงในร้านกาแฟเสนอว่าต่างพยายามอกรอฉุก คือพยายามเป็นผู้ให้

เวลาที่ชาวอาหรับตัดผมหรืออาบน้ำเสร็จ ชาวอาหรับจะบอกเพื่อนทันทีว่า “นะอิมัน” (ขอให้เจริญ) จะมีคำตอบมาว่า “อะนะ อมัลลอ อะลัยกะ” (ขออัลลอประทานความเจริญแก่ท่านด้วย) และหากท่านจะปฏิเสธที่จะรับประทานอาหารร่วมกับเพื่อนของท่าน ก็จะต้องกล่าวว่า “ເອວະພີ” (ขอให้รับประทานอร่อยๆ)

ถ้าชาวอาหรับเห็นเพื่อนล้วนเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับใหม่ ก็จะกล่าวว่า “ມູບາຣົກ” (ขอให้เป็นที่ยืนดี) จะมีคำตอบ

ว่า “อัลลอ อิบาริก ละกะ” (ขออัลลอโปรดปรานท่าน) ตามปกติ เพื่อนผู้ล่วงเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับใหม่ก็จะบอกให้ของเหล่านั้นแก่เพื่อนที่ทักษะ ผู้ที่ถูกบอกให้ก็จะต้องตอบปฏิเสธและขอบคุณอย่างสุภาพเป็นธรรมด้า

ประเพณีการให้ของขวัญมีอย่างธรรมเนียมไทยเรา การเหยียดเท้าหรือยกเท้าโดยแบะพื้นรองเท้าไปทางคนอื่นนั้นก็ถือว่า เป็นการไม่สุภาพอย่างธรรมเนียมของเราด้วย ฉะนั้น ชาวอาหรับส่วนมากจึงไม่ค่อยจะยกเท้าไว้หัวห้าง แต่นั่งเอามือวางบนหัวเข่าและแบะหัวเข่ามากหน่อยก็ไม่เป็นไร ข้อนี้จำเป็นอยู่่องที่อากาศร้อนจัด จะแนบซิดอย่างของเราที่ว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความสุภาพนั้น ยอมไม่สะดวก และการที่จะนั่งไข่หัวห้างก็ไม่งาม ด้วยเท้ามักสกปรก เกี่ยวกับสตรีอาหรับ

ในส่วนที่เกี่ยวกับสตรีอาหรับนั้น มีเรื่องมากมายกว่าของเรามาก ข้าพเจ้าเลี้ยวตัวที่ไม่มีเวลาคั่นคว้าให้ละเอียดพอ และที่เล่าสู่กัน พงนี้ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งซึ่งสำคัญและพบบะเป็นประจำเท่านั้น นอกจากนั้น ข้าพเจ้าไม่มีเวลาพอที่จะเรียบเรียงให้เป็นหมวดหมู่น่าอ่าน น่าศึกษา ได้แต่พิมพ์ลงไปตามอารมณ์ นึกอะไรได้ก็ลงไปเพื่อให้ทัน เมื่อถูกถาม อาจจะตกหล่นได้มาก

ทางเมืองไทยเรามักจะสนใจว่า เหตุใดอิสลามจึงยอมให้มีภริยาได้ 4 คน เรื่องนี้เคยสนใจกันอยู่มาก เมื่อครั้งท่านประธานาธิบดี อินโดเนเซียเดินทางผ่านประเทศไทย ได้เคยมีผู้ถามท่านว่า เหตุใดจึงมีภริยาอีก ความหมายของผู้ถามก็คงจะหมายถึงว่า ทำไมจึงมีภริยามาก ท่านประธานาธิบดีตอบว่า นั้นแหล่งการเมืองของข้าพเจ้าละ เรื่องนี้

ท่านประธานาธิบดีพูดถูกต้องได้ประโยชน์และตรงกับความจริง เพราะว่าการมีภริยามากนั้น สำหรับท้องถิ่นก็ดี ตามหลักการเพื่อให้ตรงกับหลักทางศาสนา ก็ดี ตลอดจนหลักเศรษฐกิจสังคมของอิสลาม และอาหรับก็ดี การมีภริยามากได้ประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ ในด้านท้องถิ่นนั้น เป็นเพราะสตรีและสตรีหม้ายจำเป็นต้องการมีผู้คุ้มครองปกป้องรักษา เพราะสตรีเป็นเศษอ่อนแอดอย่างจริงจังในหมู่ชาวอาหรับ ถูกอบรมให้มีชีวิตภายในบ้านเท่านั้น คือเป็นแม่บ้านงานตราชกิจไม่ค่อยมีทำ ผิวจีงขาวจนเกือบจะซีดเพราะไม่เคยถูกแดดร่มได้ออกกำลังจนท้องป่อง แต่มีใบหน้าดงามตามแบบฉบับของสตรีอาหรับ ส่วนผู้ชายนั้นทำงานหนักตราชกิจรำาก อัตราการตายของผู้ชายจึงมีมาก อีกทั้งในสมัยโบราณนั้นการรับของชาวอาหรับเป็นของธรรมด้า สตรีหม้ายจึงมีมาก เมื่อสตรีมีมากมายและหม้ายเลียก์มากเช่นนี้ การให้มีภริยามากจึงเป็นการสมดุลย์อย่างหนึ่ง เป็นการตัดปัญหาใหญ่สโกลเกนหรือการได้เลียอย่างลับๆ ได้ดียิ่ง ที่ข้าพเจ้ากล่าวไว้ ข้าพเจ้ากล่าวอย่างยุติธรรมอย่างพุทธศาสนาที่พยายามคั่นห้าความจริง ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าของเขาก็อบด้วยเหตุผลอยู่มากสำหรับท้องถิ่น ศาสนา และระบบสังคมเช่นนั้น แต่สำหรับไทยเรานั้น ข้าพเจ้าของดกล่าว เป็นเพราะอยู่นอกรบทความนี้ และข้าพเจ้าไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางศาสนา

สตรีชาวอาหรับจะต้องปิดหน้า คือคลุมศีรษะหมด ข้าพเจ้าได้คั่นห้าความจริงในเรื่องนี้ ได้ทราบว่า ตามหลักศาสนาอิสลามนั้น มีอยู่ว่า “สตรีพึงทดลองดับสายตาลงต่ำ และปกปิดส่วนสงวนของนางและอย่าแสดงส่วนสวยงาม เว้นแต่ที่เปิดเผยอยู่” (เช่นมือและ

ไปหน้าจะถือว่าเปิดเผยอยู่ได้หรือไม่?) ... จงอยู่ในเหย้าเรือน และจงอย่าอวดส่วนสวยงามของเจ้า... และให้นางคลุมศีรษะลงมาจนถึงทรวงอก และจงอย่าอวดส่วนสวยงาม” จึงเห็นได้ว่า จุดประสงค์อยู่ที่ว่า “อย่าอวดส่วนสวยงาม” เท่านั้น คือเป็นการห้ามแสดงการอวดไม่ได้ห้ามถึงกับให้คลุม ฉะนั้น การคลุมหน้าจึงเข้าใจว่า เป็นการถืออย่างเคร่งครัด grammatical แต่อย่างไรก็ดี เวลาเนี้ยการคลุมหน้านั้นบันทึกจะน้อยลงไปมาก ความจริงข้าพเจ้าได้เคยทราบว่า เวลาการทำพิธีอัจฉริย์นั้นผู้หญิงจะคลุมหน้าไม่ได้เลย และเวลาทำนามสกุล (พิธีสวดทางศาสนาจะลักษณะพิธีต้องอัลลา) ซึ่งผู้หญิงทำร่วมกับผู้ชายนั้นก็ไม่ได้คลุมหน้า ข้าพเจ้าจึงเหมาเอาอย่างผู้รู้น้อยว่า คงจะต้องการมีให้ลูกสาวแสดงกิริยาด้วยการแต่งกายเพื่อล่อใจผู้ชายให้หลงใหลในรูปโฉมของตนแต่การพบเห็นกันก็ย่อมทำได้

ประเพณีอีกอันหนึ่งซึ่งชาวคนทุตไทยพึงลำเห็นยกไว้จงหนักในการควบค้ำสามคมกับชาวอาหรับ คือ อย่าได้ทักทายกับสุภาพสตรีเป็นอันขาด ไม่ว่าเธอจะเป็นภริยาของผู้ที่ท่านสนใจอยู่ด้วยหรือไม่จะเป็นใครก็ตามไม่គรรมองหรือชำเลือง และอย่าได้ตีตามถึงภริยาและครอบครัวของเขาเลย แม้แต่จะตีตามทุกช่องซุกของเธอตามอธิบายคัยของชาวไทยก็ดี เพราะเขามิ่งชอบ และเป็นการแสดงความไม่เคารพหรือเชือกือผู้ที่ท่านสนใจด้วย ดูจะเป็นการหยาบโลนด้วยช้าไป เอกอัครราชทูตอเมริกันผู้เป็นคนบดคีคนทุตอยู่ในเมืองเจดาห์ เวลานี้ได้ซึ่งแจงแก่ข้าพเจ้าในโอกาสแรกที่ข้าพเจ้าไปเยี่ยมคำนับ และเมื่อทราบว่าข้าพเจ้าเป็นพุทธศาสนิกชน นอกจากนั้น หากท่านจะไปเยี่ยมเมียในสหราชอาณาจักรของท่าน แต่บังเอิญไม่พบใคร และได้ยิน

เลียงตอบมือเบาๆ จะมาหากที่ได้ก็ตาม พึงทราบเกิดว่า นั่นเป็นเลียงตอบมือของสตรี จะเป็นลูกท่านหรือภริยาหรือคนใช้คนใดคนหนึ่งในบ้านนั้น ตามปกติจะมีเลียงมาจากหลังม่านหรือหลังประตู เป็นลัญลักษณ์ว่า “ไม่มีผู้ชายอยู่ ออกไปเลี่ยงเด็ด ท่านอาคันตุกะ” ท่านไม่ควรรีรอต่อถ้ามองก็ไปว่า เพื่อนของท่านไปไหนแล้ว เมื่อไรจะกลับ เพราะจะไม่มีคำตอบเลย ทางที่ได้รับจากไปเลี่ยง แม้ว่าท่านจะพรวดพรวดเข้าไปในบ้านเขา และเข้า (สตรี) พากันหลบท่านเป็นพัลวัน ก็จะต้องถือว่าเป็นธรรมเนียมประเพณีโดยแท้ ไม่ใช่เขารังเกียจท่านเลย เขาก็จะจะแอบดูท่านอยู่ ณ ที่หนึ่งที่ได้ก็ได้ ความจริงนั้น ตามหลักศาสนาเท่าที่ข้าพเจ้าทราบมีว่า ผู้ชายจะพูดกับผู้หญิงก็ได้ จะขออะไรจากเธอ ก็ได้ แต่จะต้องขอจากหลังม่าน คือมีม่านกั้นแล้วพูดกันแต่ข้าพเจ้าไม่เคยทราบว่ากระทำกัน ฉะนั้น เมื่อท่านพบเห็นสตรีโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นพวกรในกลุ่มเจ้าด้วยแล้ว อย่าบังควรเข้าใกล้เลย ทุตไทยอาจจะถูกห่วยเลี้ยงก่อนจะได้รับเอกสารสิทธิ์ทางการทูตทางการคุ้มครองร่างกายตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เราคึกคักมา

ชาวอาหรับเคร่งในเรื่องสตรีมาก เขาไม่ให้คราวรับซื้อภริยาของเขาเลย เว้นแต่ญาติสนิท แม้แต่จะเรียกซื้อให้คนอื่นได้ยินก็ไม่ทำกัน สมมติว่าเขารอจากบ้านไปแต่ลืมของไว้ เขารีบกู้ให้ภริยาส่งให้ เขายังไม่ออกซื้อภริยาตรงๆ มักไปเรียกซื้อใครก็ไม่ทราบเป็นซื้อของผู้ชายโดยมาก บางครั้งก็เรียกซื้อตอนเอง บางทีก็เรียกซื้อของบุตรชาย ทั้งๆ ที่ลูกชายไม่อยู่และรู้ดีว่าไม่อยู่ บางทีก็ตอบมือสรุปว่าไม่มีการออกซื้อภริยาให้ครัว เป็นของแปลกและเข้าใจ

ความหมายยกลักษณะ

สำหรับประเพณีการแต่งงานนั้นผ่านมามีการเรียกร้องสินสอดทองหมื่นเอกกับผู้ชาย มีแต่การออกค่าเครื่องเรือน บางทีก็มีบ้าน ค่าเลี้ยงดูเพื่อนฝูงเท่านั้นที่ผู้ชายออก ทั้งพ่อและแม่ฝ่ายหญิงต่างมอบให้แก่คู่สมรสหมด ไม่มีการแข่งขันให้กัน เมื่อมีมั้นกันแล้วและถึงวันแต่งงานก็มักจะประกอบพิธีเลี้ยงดูกันที่บ้านผู้หญิง มีการกล่าวอวยพรกันตามธรรมเนียม และสรรภิญในความดีของคู่บ่าวสาว สำหรับเจ้าสาวนั้นถูกเก็บตัวมิดชิดอยู่อีกห้องหนึ่งหรือชั้นบน เจ้าบ่าวไม่ได้เห็นหน้าเลย (แต่ตัวสาวงามอยู่ในห้องหนึ่งแต่ผู้หญิงด้วยกันเท่านั้น) ตรงกันข้ามสตรีที่มาในงานนั้นแต่งตัวกันหยดย้อยและไม่คลุมหน้ามากันแต่ตอนเย็น เตรียมเครื่องแต่งกายเลือด้ามลายฯ ชุดตลอดจนเครื่องประดับหลาๆ อย่าง ดีๆ ทั้งนั้น สำหรับเสื้อผ้านั้นต้องใหม่ทั้งนั้น ซ้ำของเก่าหรือของใครไม่ได้ความ เป็นอย่างกันยกใหญ่ สตรีอาจห้ามไม่ยอมมาในงานแต่งงานถ้าไม่มีเสื้อผ้าสวยงาม ใหม่ๆ ดีๆ (ยิ่งกว่าสตรีไทยที่ทำงานฉลองรัฐธรรมนูญเลี้ยงอีก) บางคนที่รู้วายก์หอบกันยังกะย้ายบ้าน เป็นที่น่าสงสัยกันว่าคนไหนจะแต่งงานกันແน่และจะทำอะไรกันแน่เมียนพลด้วยเปลี่ยนเสื้อผ้ากันก็อุบัตอลดศีน ลับกับการร้องเพลง เป็นโอกาสเดียวที่ร้องเพลงได้โดยตัวร่วมไม่เอาตัวไปเมียนหลัง เพราะเป็นการแสดงความยินดีต่อคู่บ่าวสาว เช้ามีดึงลงตัวเจ้าบ่าวไปพบเจ้าสาว เป็นเรื่องการแต่งงาน แต่เสร็จแล้วจะต้องแยกครัวไปอยู่ต่างหาก ชาวอาหรับไม่นิยมการเลี้ยงไม่รู้จักโต เมื่อแต่งงานแล้วก็เป็นอันหมดภาระของพ่อแม่ที่จะเลี้ยงดู มีเกร็ดอีกเล็กน้อยเกี่ยวกับประเพณีที่ควรทราบ คือในการ

วิสาสะกับชาวอาหรับผู้ชายนั้น อย่าบังควรโอบหลังเข้าต่ำลงไปถึงเอว ยิ่งถ้าบังเอิญไปถูกกันของขาแล้วยิ่งร้ายใหญ่ มันเป็นลักษณะที่ลับด้น (อุดริมนุษยธรรม) เป็นการเชิญชวน ชาวอาหรับจะกรีดราก และรู้สึกอย่างสุดขีดที่เดียว ชาวอาหรับชอบจับศีรษะเมื่อเกิดความคุ้นเคยหรือพอใจในเพื่อนฝูงขึ้นมา อันตรงข้ามกับไทยเรา การจับมือนั้น (ตามแบบตะวันตก) ชาวอาหรับจะไม่จับแรงจะจับเพียงเบาๆ ยิ่งถ้าเป็นผู้ดีหรือเป็นเจ้าแล้วจะแตะๆ เท่านั้น อย่าไปจับแรงหรือเขย่าดูจะเป็นการเสียกิริยา ถ้าเข้าจับแล้วเข้าเอาจมือแตะหน้าอกของเขา ขณะที่เขาแตะหน้าอกและผู้นั้นเป็นผู้ดีชั้นสูงหรือเป็นเจ้าอันควรให้ความเคารพตามฐานัณดรคัตติ์ เราก็ควรคิดคำนับพองาม จะเป็นการแสดงความควรระอันควรชม

อีกประการหนึ่ง แม้ตามหลักศาสนาจะกล่าวว่า เจ้าภาพพึงออกไปล่งแขกเมื่อแขกกลับนั้น แต่เวลาใดเท่าที่ข้าพเจ้าเห็น ชาวโซดิอะระเบียทีดีทั้งหลายจะไม่ยอมให้เจ้าภาพตามไปล่ง เขาจะรับเอาจมือแตะที่หน้าอกก่อนแสดงถึงการอ่ำลาพร้อมกับกล่าวลาและรีบกลับไปถ้าเราถ้าตามไปล่งตามธรรมเนียมของเรา เขายังหันหลังกลับมาเพชิญหน้าและเอาจมือแตะหน้าอกของเขาและกล่าวคำอ่ำลาอีกแสดงว่าเขาไม่อยากให้เราไปล่งเข้าจริงๆ แล้วเราก็ควรขยันขอตามไปล่งให้เขากราบกระถั่งร่อง กล้ายเป็นเอกสารเดจล่อไม่รู้จบ ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาปี 2499 นี้ เจ้าชายเป็นอรลุษองนายกรัฐมนตรีซึ่งดำรงตำแหน่งมกุฎราชกุมาร นับว่าเป็นผู้สูงศักดิ์ที่สุดที่มาในงาน และเป็นครั้งแรกที่เสด็จมาในงานของสถานกงสุลใหญ่ไทย ก็ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าตามไปล่ง ได้ทรงอ่ำลากิ๊ง 3 ครั้ง จนข้าพเจ้า

ແນໃຈວ່າທ່ານໄມ່ພຶກປະສົງຈົງຈາ ຈຶ່ງຕົ້ງຫຍຸດອູ່

ກ່ອນທີ່ຈະຈຳເຮືອງນີ້ ຂ້າພເຈົ້າຂອງເຮືອງວ່າ ທ່ານອ່າຫວັບທີ່ເປັນຜູ້ດີແລະມີເຊື້ອສາຍດີເຊັ່ນພຣະຣາຊວົງສົງຂອງມາກຊັ້ຕຣີຢູ່ໂຈດີ ອາຮະເບີຍ ນີ້ ຜົ່າງເຄິ່ງເຖິງປະເພນີແລະຄາສັນນັ້ນເປັນຜູ້ດີຈົງຈາກີຣີຢາມາຮາຍາທອ່ອນໂນນ ເວລາພູດຈາປຣາຍກົ່າເຄົາຮພ ພູດໄມ້ດັ່ງໄມ້ຄ່ອຍ ສໍາເນົາງສ່ອງສິກາຮ ອັບຮມທີ່ດີ ນຸ່ມນວລ ອຍ່ານີກວ່າຮຸ່ມຮ່ວມຫວີ້ອເຂົວອະທະລົ່ງຕົ້ງຕັ້ງເປັນອັນຂາດ ແລະດົງວ່າເຂົມວັດນອຽມປະຈຳຈົງຈາ ພວກພ່ອຄ້າຫວີ້ອພວກພສນ ເລືດຜສນຮອຍນັ້ນແລະວ່າໄມ້ຄູກທີ່ທຳໃຫ້ໜ້າຕ່າງປະທະເຂົ້າໃຈໜ້າໂຈດີ ອາຮະເບີຍຜິດໄປຈາກຄວາມເປັນຈົງ ເຂົມວຳນາຈແຕ່ເຂົມໄດ້ໃຫ້ວຳນາຈ ອຍ່າງຫຍາບໜ້າ ທ່ານເຂົມວຳຄວາມດີຈາມເຂົ້າຂັ້ນ ເປັນສິ່ງທີ່ນ່າໝານ

ທີ່ສຸດນີ້ ຂ້າພເຈົ້າຫວັງວ່າເພື່ອນຂ້າວໜ້າກາຮ່າງສະຫຼຸງຮມຍໍທັ້ງ ທ່ານຍົດກະຈະໄດ້ຮັບປະໂຍ້ນຈາກກາຮ່ານເວົ້ອງນີ້ນັ້ນ ໂດຍເພັະອຍ່າງຍິ່ງ ລໍາຫວັບຜູ້ທີ່ຈະອຸກໄປຢູ່ທາງທະວັນອອກລາງໃນໂອກສຕ່ວັບ ເພຣະ ກາຮ່າທີ່ເຮົາຈະຄົບຄ້າກັບທ່ານອ່າຫວັບຈົ່ງເຄິ່ງໃນປະເພນີແລະຄາສັນນັ້ນ ຍ່ອມຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈເຂົາຍ່າຍທີ່ເຮົາເຂົ້າໃຈຕ້ວເຮົາເອງເລື່ອກ່ອນທີ່ຈະທຳລົ່ງໄດ້ ຜິດໄປ ທ່ານອເມຣີກັນເອງຈົ່ງຂຶ້ນຂຶ້ນວ່າເປັນຜູ້ທີ່ທຳຕົວສະດວກແລະຈ່າຍແກ່ ທ້ອງຄືນທີ່ວ່າໂລກຍັງຕ້ອງຄືກ່າກັນມາກ ເພຣະເຂົາລື້ອວ່າເປັນກາຮ່າງສະຫຼຸງຮມຍໍ ທ່ານອ່າຫວັບອັກຍັງແກ່ຜູ້ກະທຳພິດຍາກ ແລະໃນການອັນດີກົງຍ່ອມຮັກ ນັບຄືອຜູ້ທີ່ນັບຄືອເຂົາຍືນນານ ກາຮ່າທີ່ເຮົາຈະໃຫ້ເຂົານັບຄືອຈົ່ງຕ້ອງເຂົ້າໃຈເຂົາ ໃຫ້ດີໃຫ້ຄູກ ແລະສິ່ງທີ່ເປັນສື່ອແທ່ງຄວາມເຂົ້າໃຈກົດ້ອ ຂົນບອຮົມເນື່ອຍ ປະເພນີນີ້ເອງ.

ຈາກ ນັນສື່ອສະຫຼຸງຮມຍໍ ອັບວັນທີ 10 ກຸມພາພັນທີ 2500

● ສຸຂະກາພ ; ເອນທີ່ ພິຈເຢນທຣໂຍ ອິນ*

ກິນເພື່ອສຸຂະກາພ

ໜັງສື່ອ ‘ສະຫຼຸງຮມຍໍ’ ນີ້ ເປັນທີ່ຍົມຮັບໂດຍທົ່ວໄປວ່າ ມີຄຸນຄ່າ ມາກໃນທາງກິຈກາຮ່າງວ່າງປະເທດ ກົງໝາຍຮະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ເຮືອງຮາວເກີຍກັບກາຮ່າງວ່າງປະເທດ ແຕ່ລໍາຮັບປີ ພ.ສ. 2523 ຂ້າພເຈົ້າໄຄຮັບແຫວກແນວລັກເລັກນ້ອຍ ດ້ວຍກາຮ່າງສົງຫົດມີ ເນື້ອຫາເບາ ເພື່ອຜ່ອນຄລາຍອາຮມນີແຕ່ອາຈເປັນປະໂຍ້ນໄມ້ມາກກົນ້ອຍ ລໍາຫວັບເພື່ອນໜ້າ ‘ສະຫຼຸງຮມຍໍ’ ໂດຍເພັະທ່ານທີ່ອກຮັບບໍ່ນາງໝາລ້ວ ສ່ວນທ່ານທີ່ຢັ້ງໜຸ່ມແນ່ນກົດ້ອເຈົ້າສື່ອເຂົາປະໂຍ້ນດ້ວຍກົດ້ ເພຣະຈະຫ່ວຍ ໃຫ້ທ່ານມີພລານາມັຍອັນເປັນປ່າຈັຍຫລັກລຳຄັ້ງໃນກາຮ່າງສົງຫົດ ໃຫ້ເປັນປະໂຍ້ນແກ່ປະເທດຈາຕິມາກທີ່ສຸດ

* ອົດຕືກອັກອ້າຮ່າງຫຼຸດ ຄະ ເວີງຈັນທິນ

เรื่องประเกทแห่งแหนนี้ ขอให้ชื่อในลักษณะเชิญชวนว่า “รามารักษากษาสุขภาพด้วยอาหารที่มีประโยชน์หรือไร้โทษกันเถิด” หรือจะพูดให้ลึกคือ “กินเพื่อสุขภาพ”

ก่อนเริ่มเรื่อง ข้าพเจ้าขออภัยกตาลกันอย่างตามประเพณีการเขียน เมื่อครั้งข้าพเจ้าจากบ้านไปรับราชการประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส เป็นช่วงฤดูหนาว ปีนั้น ปรากฏว่าอากาศในฝรั่งเศสเย็นผิดธรรมชาติ ขนาดน้ำในสระที่บัว เดอบูลอนย์มีผิวแข็งหนาจนคนลงไปวิ่งเล่นสเก็ตกันได้อย่างสนุกสนาน แต่เป็นยามเคราะห์ร้ายลำบากภรรยาข้าพเจ้า เธอได้ป่วยเป็นหวัดซึ่งกล้ายเป็นหลอดลมอักเสบอย่างแรง รักษาพยาบาลร่วมครึ่งเดือน อาการก็ไม่ดีขึ้น ทุเลาเป็นพักๆ และโรคกักลับมาอีก จนเธอประวิง ให้ดการรักษาและขอกลับเมืองไทย เพราะเห็นว่าถึงรักษาไปก็เสียเงินโดยเปล่าประโยชน์ ทั้งร่างกายก็ระบบเนื่องจากการฉีดยา ข้าพเจ้าเห็นใจเธอแต่ก็หนักใจว่าบ้านช่องยังจัดไม่เรียบร้อย และบุตรยังไม่ได้เข้าโรงเรียน โชคดีที่เย็นวันหนึ่งหลังจากเลิกงาน ข้าพเจ้าเดินไปหาซื้อหนังสืออ่านที่การต์เตอลาแต่งถินนักศึกษาได้พับหนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า “J' ai choisi la Sante” แปลว่า “ฉันได้เลือกอาหารมีสุขภาพ” ข้าพเจ้าปลิกอ่านดู พบร้อความกล่าวถึงหัวครอบ กว่ามีสรรพคุณ สำหรับรักษาโรคหวัดโรคหลอดลมอักเสบ สมัยเมื่อยุคก่าวีปีที่แล้ว เช้าใจว่าที่เมืองไทยยังไม่มีการเพาะปลูกจำหน่ายเป็นอาหาร

หนังสือดังกล่าวเขียนโดย Lucien Bregeaut มีคำนิยามของนายแพทย์ Ch. Vandier ผู้เขียนได้แทรกรูปแบบตนเองไว้เป็นพยาน หลักฐานโดยกล่าวในอภิปรายที่ประวัติสุขภาพของเขาว่าตั้งแต่

อายุ 30 ปี จนถึง 50 ปี เข้าป่วยเป็นประจำโดยแบกโรคต่างๆ ไว้ไม่น้อย เช่น โรคลำไส้เรื้อรัง โรคตับ โรคนิ่ว โรคเหน็บชา โรคผิวหนังพุพอง รวมทั้งหวัดและหลอดลมอักเสบเรื้อรัง เมื่ออายุ 30 ปี เขากีโอบลาโลกเนื่องจากโรคปอดบวม หลังจากรอดตาย ร่างกายเข้าทรุดโทรมตลอดมา จนวันหนึ่งเขากิดสิ่งสียิ่งที่ขาดทุกข์ ทรมานด้วยสารพัดโรคเช่นนี้ คงเนื่องจากบริโภคอาหารไม่ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์แก่สุขภาพ เขาริ่มแก้ไขตนเองโดยเลิกอาหารประเภทเนื้อสัตว์ ลดประภทเครื่องกระป๋องและแป้ง เพิ่มผลไม้และผักสดเป็นหลัก เขายังคงเป็นเครื่องทดลองในการนี้ 2 ปีผ่านไป เขาระบุว่าโรคประจำตัวต่างๆ เหลาเบาบางลง อาหารจำพวกผลไม้และผักสดทำให้ความทุกข์ทรมานคลายตัวลง แม้จะดีขึ้นทีละน้อยและอย่างช้าๆ แต่ทำให้เขามั่นใจว่าเขากำลังรักษาตัวถูกทาง และโรคค่อยๆ หายไปทีละอย่าง จนในที่สุดหลังจากที่ได้ปฏิบัติมาครบ 10 ปีเต็ม เขายังคงเป็นคนปราศจากโรคและรู้สึกหนุ่มแน่นขึ้นลักษณะปี พร้อมจิตใจร่าเริงผ่องใส่ตลอดมา เมื่ออายุ 60 ปี เขาก็ตัดสินใจทดสอบต่อไป ด้วยการเดินจากกรุงปารีสไปยังชองແแลแปง เมืองตากอากาศชายทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เคลื่ี่ยวันละ 45 กม. พร้อมด้วยถุงส้มภาระคล้องหลัง ในระหว่างการเดินเขากินแต่ผลไม้ ผักสด ไข่ดิบ นม และเนยแข็งเท่านั้น ลองปีต่อมาเดินทางไปตากอากาศที่แซง ยังเดอลูช เมืองชายทะเลติดกับพรมแดนสเปนด้านมหาสมุทรแอตแลนติก โดยลีบลักษรียนเฉลี่ยวันละ 80 กม. พร้อมด้วยส้มภาระหนัก 30 ก.ก. เขางอกว่า ถ้าเป็นสมัยเมื่อ 20 ปีก่อน คือเมื่ออายุ 30 ปี เขายังไม่สามารถทำได้ถึงเพียงนี้

ข้าพเจ้าได้ชื่อหนังสือเล่นนี้มาอ่านโดยตลอด และเล่าเรื่องให้ภรรยาฟัง โดยขออนุญาตเป็นหมวดเลื่อนรักษาภรรยา โดยให้ตีม์น้ำแครอทคัน วันละ 3 ครั้ง 15 นาทีก่อนอาหาร และรับว่าจะยินยอมให้กลับเมืองไทยถ้าการไม่ดีขึ้น ผลที่ปรากฏคือ 5 วันต่อมาภรรยาของข้าพเจ้าหายซึ่ม พุดคุยด้วยหน้าตายิ้มแย้ม และนัยน์ตาลดใส่ พอดี 10 วันก็หยุดໄວ ไม่ถึง 15 วัน เลียงเครื่องคราดในหลอดลมก็หมดไป น้ำมูกไม่มี เรียกว่าอยู่ในขันที่น่าพอกใจหรือปลดภัย หลังจากการป่วยใหญ่ครั้งนั้น ภรรยาของข้าพเจ้ามีสุภาพดีตลอดเวลาเกือบ 5 ปีครึ่งที่อยู่ปารีส แม้จะมีนิสัยชอบสระผอมตอนค่ำ แต่ก็หาได้เป็นหวัดไม่

ต่อไปนี้ ขอกล่าวถึงวิธีใช้ประโยชน์จากหัวเครื่อง และคุณประโยชน์เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพบางประการโดยลังเข็บ

1. หัวเครื่องที่นี้ ในเมืองไทยมีขายตลอดปี ราคามิ่งแหน่อนสุดแต่ถูกาก หาได้ตามตลาดสดทั่วไป และตามชูเปอร์มาร์เก็ต ลักษณะคล้ายหัวผักกาดขาว ตอนหัวอ่อนปลายเรียว มีสีเหลืองแก่ เหลืองอมแดง และเหลืองอ่อน

2. เมื่อจะซื้อ ควรเลือกที่มีผิวเกลี้ยงเกลาและไม่เที่ยว ทั้งนี้
 เพราะผิวเครื่องทนออกจากจะมีคุณค่าทางอาหารแล้ว ยังมีกลิ่นและ
 รสดีด้วย ถ้าปอกทั้งจะเป็นที่น่าเสียดายมาก เวลาทำความสะอาด
 ควรแขวน้ำลักษณะนี้ แล้วใช้ประที่ขันไม่แข็งเกินไปชัดล้างในน้ำ
 พอกสมควร ถ้าเกรงว่าจะมีสารเคมีจากปุ๋ย ยาฆ่าแมลง หรือเชื้อพยาธิ
 ติดอยู่ จะผลมน้ำล้างด้วยน้ำยาเพื่อการนี้ เช่น ไลปอน-ເອົບ หรือ
 วันเดอร์ຟຸລ-ເຄ ກີດເໜືອນກັນ

3. แครอทสุดย่อ้มมีคุณค่ามากกว่าที่ถูกความร้อนจากการต้มหรือทอด ถ้ารับประทานลดก่อนอาหารขณะที่ห้องว่าง จะได้รับประโยชน์อย่างสมบูรณ์ วิธีเตรียม เช่น หั่นเป็นแว่นบางๆ หรือซีนเล็กๆ ยาว เพื่อสะดวกแก่การรับประทาน ควรเคี้ยวให้ละเอียดเพื่อช่วยการย่อย และการเคี้ยวจะทำให้เหงือกและฟันแข็งแรง

4. ถ้าประสงค์จะค้นน้ำรับประทานจะใช้เครื่องปั้นด้วยไฟฟ้า ก็ได้ แต่อาจไม่เป็นการประหยัด เพราะเครื่องปั้นใช้เฉพาะการค้นน้ำเท่านั้น ทั้งมีราคาสูง และน้ำติดไปกับกาลเลี่ยมเนื้อยาข้าพเจ้าใช้วิธีง่ายๆ ดังนี้ ชุดเป็นฝอยด้วยกระต่ายจีน ซึ่งทำด้วยไม้กระดานตอกตะปูเข้ม เรียงเป็นแทร็คๆ แล้วตัดหัวตะปูทิ้ง สมัยนี้หาซื้อยาก แบบเครื่องชุดของฝรั่งเข้าทำด้วยโลหะไม่มีสนิม จะเป็นรูโดยแต่ละรูมีล่วงยืน ออกมากเมื่อันตะไบ มีทั้งแบบโค้งและเป็นแผ่นราบ รูขนาดต่างๆ วุ เล็กๆ หรับชุดเป็นฝอย รูใหญ่ๆ สำหรับชุดเป็นเล่น ประโยชน์ของการชุดเป็นเล่นนั้น จะได้พูดในข้อต่อไป ในขั้นนี้จะได้พูดเฉพาะการค้นน้ำ ก่อน คือนำฝอยที่ชุดแล้วมาคั้นน้ำแบบคั้นกะทิ โดยนวดกับน้ำแล้ว ห่อคั้นด้วยผ้าดิบอย่างหนา ที่แนะนำให้ใช้ผ้าดิบอย่างหนาก็เพื่อคันให้ได้น้ำมากที่สุด ด้วยการบิดผ้าห่อแครอทอย่างแรง ทำนองเดียวกับบิดผ้าซักกให้ละเอียดน้ำ อีกวิธีหนึ่งคือ ใช้เครื่องปั้นอาหารด้วยไฟฟ้าแบบทั่วๆ ไป ซึ่งเป็นโถแก้วข้างในมีมีดใบพัด หันแครอทเป็นชิ้นเล็กๆ ใส่ลงไปในโถ เติมน้ำประมาณพอให้ท่วมแครอท แล้วกดสวิทช์เดินเครื่อง จากซ้ายไปขวาเรื่ว ประมาณ 5 นาที แล้วเทใส่ผ้าดิบคั้นดังที่กล่าวมาแล้ว

5. ถ้าปูงเป็นอาหารสุดรับประทาน ฝรั่งเข้าใช้ชุดเป็นเล่น
ยาวๆ ด้วยเครื่องชุดชนิดโลหะรูใหญ่ ตักที่ได้กล่าวแล้วในข้อ 4 แล้ว

นำมาปรุงเป็นสลัด ใส่น้ำสลัดชนิดต่างๆ เช่น น้ำมันพีช ผลไม้เกลือ และน้ำส้มซึ่งจะเติมไข่ดิบทำเป็นมายองเนสข้นก็ได้ ท่านที่ต้องการรสเผ็ดร้อนก็เติมพริกไทย หรือมัสตาร์ดลงไป ข้าพเจ้าได้ลองปรุงแบบ ตามหัวเรื่องสัมภาระสักว่าอร่อยถูกคุณคนไทย ในการนี้จะซอยแครอฟแบบซอยมะละกอก็ได้ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ลองทำแบบยำปรุงด้วย กุ้งแห้งป่น ถั่วลิสงคั่ว น้ำตาลทราย มะนาว ถ้าต้องการชูรล หรือ สลับรสด้วยนมซอย หรือตะไคร้ซอย หรือมะม่วงซอย หรือในที่สุดน้ำจิ่มน้ำปลาหวานแบบมะม่วงดิบ หรือรับประทานกับเครื่องจิ่ม เช่นน้ำพริก 宦ต่างๆ หรือแจ่วกยังได้ การปรุงชนิดพิเศษของข้าพเจ้าได้แต่แนะนำผู้ที่สนใจหาได้โดยทดลองไม่ เพราะข้าพเจ้าและครอบครัวรับประทานอาหารชนิดง่ายๆ และรสไม่จัด

6. ฝรั่งเข้าใช้แครอฟต้มซุป เข้าต้มกับเนื้อวัวติดกระดูก รวมกับหัวผักกาดขาว ต้นคึ่นเช่ ต้นกระเทียม มันฝรั่ง ฯลฯ เรียกว่า โป๊โตเพื่อเป็นของมื้อเลี้ยง รสเลิศ แม่บ้านฝรั่งเศสนิยมทำเป็นอาหารสำหรับวันสุดสัปดาห์ คือวันเสาร์ต้องทำความสะอาดขั้ดถูบ้าน และวันอาทิตย์ก็พักผ่อนหรือเที่ยวนอกบ้าน ไม่มีเวลาทำความสะอาดต้มซุปโดยเพื่อหม้อโต ตึงไฟไม่ต้องควบคุมมาก ยิ่งเดียวจึงอร่อยได้มาก ได้เนื้อดี ที่บ้านเราทำเป็นแกงจืดหรือแกงจับฉ่ายแบบจีนก็ยังได้ และใช้เต้าหู้เหลืองแทนเนื้อวัว คงอร่อยไม่แพ้หรือว่องกว่า

7. นอกจากทำซุปทำแกงแล้ว นำมาผัดก็ได้มีน้อยเพราสารหวาน และกลิ่นหอมชวนรับประทาน ไม่ต้องปรุงกับเนื้อสัตว์ก็ได้ สำหรับผู้ที่นิยมมังสวิรัติ

ต่อจากการปรุงแครอฟเป็นอาหารโดยสังเขป ข้าพเจ้าขอ

พูดถึงสรรคุณ หรือคุณประโยชน์ทางสุขภาพ และต้องขออภัยด้วย ล่วงหน้าว่าข้าพเจ้าไม่มีความรู้ทางการแพทย์หรือทางเภสัช หรือทางสมุนไพร หรือทางโภชนาการแต่ประการใด ที่จะเขียนต่อไปนี้ เป็นเพียงผลรวมจากการอ่านหนังสือหรือการสนทนากับผู้รู้เท่านั้น ข้าพเจ้ารับได้แต่เพียงว่าเคยทดลองใช้ประโยชน์แก่ตัวเองแล้ว

แครอฟนี้ ชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Daucus carota* ไทยเรียกทับศัพท์อังกฤษ Carrot เคยได้ยินเรียกว่าหัวผักกาดเหลืองก็มี เป็นผักหัวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง องค์กร(escap) กรมอนามัย กรมวิทยาศาสตร์ ได้เคยทำการวิเคราะห์สารอาหารไว้ ในน้ำหนักที่เกิน 100 กรัม มีปริมาณสารอาหารตามการวิเคราะห์ของ Institute Scientifique d' Hygiene Alimentaire (ฝรั่งเศส) ดังต่อไปนี้

น้ำ 88 กรัม แคลอรี่ 42 ไขมัน 0.3 กรัม คาร์โนไซเดรต 9 กรัม โปรตีน 1.2 กรัม กากเยื่อ 1.10 กรัม กำมะถัน 22 ม.ก. ฟอลฟอรัส 37 ม.ก. คลอเร็น 50 ม.ก. โซเดียม 50 ม.ก. โปแทลเซียม 300 ม.ก. แม็กนีเซียม 15 ม.ก. แคลเซียม 39 ม.ก. เหล็ก 1.20 ม.ก. สังกะสี 0.30 ม.ก. ทองแดง 0.14 ม.ก. แมงกานีส 0.60 ม.ก. ไอโอดีน 0.009 ม.ก. แครอทิน (Carotin) 2-10 ม.ก. วิตามินซี 9 ม.ก. วิตามินบีหนึ่ง 0.06 ม.ก. วิตามินบีสอง 0.06 ม.ก. วิตามินบีหก 1.20 ม.ก. วิตามินพีพี 0.50 ม.ก. วิตามินอี 3 ม.ก. แครอฟมีคุณสมบัติเป็นต่าง แครอฟนั้นเป็นสารที่เปลี่ยนวิตามินอีในร่างกายเมื่อผ่านตับ

ในเอกสารของ Food and Biochemistry Division of Philippines วิเคราะห์ว่า แครอฟให้วิตามินเอถึง 15,950 หน่วยสากล

ต่อ 100 กรัม แสดงว่าแครอทเป็นผักหัวที่ให้วิตามินเอมากที่สุด ส่วนผักประเภทใช้รับประทานใบที่ให้วิตามินเอมากก็มีเมื่องกัน เช่นใบยอด (43,333 หน่วยสากล) ยอดคำลึง (18,608 หน่วยสากล) ยอดแค (12,466 หน่วยสากล) ยอดทองหลาง (10,083 หน่วยสากล)

แครอทเป็นผักหัวที่มีสารอาหารประเภทเกลือแร่น้ำชนิดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และเกลือแร่เหล่านี้ต้องสูญเสียคุณค่าไปไม่น้อยที่ต้องผ่านความร้อน เช่น การต้ม การอบ หรือการหยอด เพื่อทำให้สุกเพื่อการบริโภค แต่แครอทได้เปรียบพืชผักอื่นทั้งชนิดใบและหัว โดยที่ใช้กินสดได้และกินผิวนอกก์จะดูดซึมน้ำไม่ต้องปอก จะกินในปริมาณมากก็ได้ด้วยการคั้นน้ำ รสชาติหรือกลิ่นก็ช่วนรับประทาน แม้จะรับประทานมากก็ไม่เกิดอาการท้องขึ้นท้องอืด ดังนี้คือคุณสมบัติพิเศษในด้านให้ประโยชน์แก่ร่างกาย

แครอทมีธาตุเหล็กอยู่ไม่น้อยจึงมีประโยชน์สำหรับผู้ป่วยเป็นโรคโลหิตจางและเด็กที่เจริญเติบโตช้า หรือไม่แข็งแรง ทั้งยังช่วยขับตัวพยาธิได้ดีอนด้วย สำหรับเด็กอ่อนก็มีประโยชน์สำหรับผู้ป่วยเป็นโรคกินน้ำแครอทป่นน้ำหรรมดาซึ่งนอกจากจะช่วยให้เจริญเติบโตแล้วยังรักษาโรคอุจจาระร่วง และอุจจาระผูกด้วยทำงานเดียวกัน ส่วนเด็กที่ฟันกำลังจะอก ถ้าให้หัวแครอทไปกัดหรือแทะเล่น จะช่วยให้ฟันออกเร็วและเหงือกแข็งแรงด้วย

สำหรับผู้ที่ป่วยเป็นโรคเกียวกับตับหรือน้ำดี แครอทก็ให้ประโยชน์ไม่น้อย เช่นที่เมืองวิชีในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีการรักษาโรคตับด้วยน้ำแร่ที่เรียกว่าน้ำวิชีตามสถานพยาบาลและโรงพยาบาลเมืองนี้ในรายการอาหารของผู้ที่ไปพัก จะต้องมีอาหารปรุงด้วยหัวแครอท

เป็นประจำทุกวัน ตั้งสูตรตัวอย่าง คือใช้แครอท 750 กรัม โซดาใบcarbонเนต หรือเบคกิ้งโซดา 2 กรัม เนย 60 กรัม หันหัวแครอทเป็นแฉ่งบางๆ ใส่หม้อเติมน้ำให้ท่วม ใส่เกลือเล็กน้อย ตั้งไฟอ่อนๆ จนน้ำหมดเหลือแต่น้อย ข้าพเจ้าเองจำได้ว่าครั้งที่ศึกษาอยู่ประเทศฝรั่งเศส รับประทานอาหารที่ปรุงด้วยแครอทเกือบทุกวัน เพราะแม่บ้านเป็นโรคตับและไปพักผ่อนที่เมืองวิชีเกือบทุกปี ตอนแรกก็ไม่ชอบ นานเข้าก็เคยชิน เวลาไปตกอากาศที่ชายทะเลก็เลยชอบลิ้งอาหารที่มีแครอท จนพนักงานประจำห้องอาหารเมื่อคุ้นเคยกันเข้าก็สามารถว่าเป็นโรคตับหรือ

ผักทุกชนิดเป็นประโยชน์แก่การทำงานของลำไส้ แต่แครอทมีคุณค่าพิเศษ โดยที่มีสารอาหารที่ช่วยให้เยื่อบุผนังกระเพาะลำไส้แข็งแรง ทำการย่อยและดูดซึมอาหารได้ดี ทั้งมีประโยชน์เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาอาการอักเสบหรือระคายเคือง รวมทั้งอาการอุจจาระผูกหรืออุจจาระร่วงผิดปกติด้วย

สำหรับผู้ที่อุจจาระผูก ควรรับประทานซุปข้น ปรุงจากแครอท 1 ก.ก. ปรุงในน้ำ 1 ลิตร หรือ 1000 ซีซี (ประมาณ 4 ถ้วยแก้ว) เมื่อแครอทห่อนุ่มแล้ว เติมน้ำสุกให้ได้ 4 ถ้วยเท่าเดิม แล้วนำมานำบีด้วยล้อมจนเหลวเหมือนข้าวต้มหรือโจ๊ก เติมเกลือบ้างเล็กน้อยก็ได้ แต่ไม่จำเป็นนัก สำหรับเด็กอ่อน ลดแครอทลงครึ่งหนึ่ง น้ำเท่าเดิมไม่ควรเติมเกลือ เมื่อแครอทห่อนุ่มเติมน้ำสุกให้ได้ 4 ถ้วยเท่าเดิม นำมานำบีด้วยล้อม เหลวคืนน้ำใส่ขวดนมให้เด็กดูด หรือจะป้อนด้วยช้อนก็ได้ เก็บน้ำแครอทไว้ไม่ควรเกิน 24 ชั่วโมง งดนມจนกว่าจะถ่ายอุจจาระ การทำแครอทด้วยสำหรับเด็กนี้ เพื่อให้เนื้อแครอทเหลว

ละเอียดดี จะใช้เครื่องปั่นด้วยไฟฟ้าก็สะดวกดี วิธีรักษาเด็กอ่อนแบบนี้ ต่ำรอบกิว่าว่า ให้รับประทานแครอทจนกว่าจะถ่ายซึ่งประมาณ 2-3 วัน เมื่อถ่ายครั้งแรกแล้วจึงเริ่มให้นม โดยเติมนนมทีละน้อยป่นกับแครอท และเพิ่มน้ำขึ้นตามลำดับจนครบ 5-6 วัน แล้วจึงงดแครอทได้ ในระยะที่ให้นมป่นแครอทนี้ ควรลดปริมาณแครอทด้วย เป็นลำดับ จาก 500 กรัม จนเหลือ 100 กรัม สำหรับทารกที่กำล้าไม่แข็งแรง ควรบำรุงด้วยชǔปแครอทหรือน้ำแครอทด้วย โดยใช้แครอท 200 กรัม น้ำ 1 ลิตรหรือประมาณ 4 ถ้วยแก้ว ผสมกับนมในส่วนเท่ากัน ให้รับประทานจนถึงอายุ 3 เดือน ต่อจากนั้นน้ำแครอทด้วย 1 ส่วนนม 2 ส่วน

น้ำแครอทช่วยมากในการฟอกโลหิตและขับปัสสาวะ ดีม 1 แก้ว ในขณะท้องว่างตอนเช้า โดยดอาหารอื่น เป็นประโยชน์ทางโรคตับ โรคข้ออักเสบ โรคเก้าท์ โรคนิ่ว โรคดีซ่าน ลักษณะเด่นเป็นโรคโลหิตจาง โรคผิวหนัง และโรคอ่อนเพลียโดยทั่วไป

ประโยชน์ของน้ำแครอทดีกว่ากับทางเดินของลมหายใจ เช่น ขับเสมหะในปอดและหลอดลม โรคหืด โรคหลอดลมอักเสบ หลอดเลือดอักเสบ และโรคคอ

แครอทที่ฝนหรือบดละเอียด มีประโยชน์ในการพอกผิวหนัง ที่พุพองเป็นตุ่นเป็นหนองหรือเป็นสะเก็ดที่หน้าทารก วิธีใช้คือ แผ่แครอทบนผ้าบาง เช่นผ้าก๊อช และปิดทิ้งเป็นคราวทั้งแผ่นไฟไหม้น้ำร้อนลงแลจะหายเร็วโดยผิวหนังและเนื้อที่เกิดใหม่จะเกลี้ยงเกลา

แครอทที่ขูดหรือบดละเอียดรวมทั้งที่เป็นน้ำนี้ เป็นเครื่องประเทืองผิวหน้าอย่างดีสำหรับสตรี ช่วยบำรุงรักษาผิวให้นุ่มนวล

ผุดฝ่อง ปราศจากสิ่วฝ้า หรือริ้วรอยย่น และการรับประทานแครอทสดช่วยให้นัยน์ตาแจ่มใส คมคาย

ในการใช้ขับพยาธิได้เดือนนั้น ให้รับประทานแครอทด้วยตอนเช้าโดยเว้นอาหารอื่น กับก่อนอาหารกลางวันและเย็น ตามปกติพยาธิจะออกภายใน 8 วัน

เมล็ดพีชแครอทใช้ชงน้ำ ประมาณ 1 ช้อนชาต่อน้ำ 1 ถ้วยช่วยชูกำลัง เจริญอาหาร ขับปัสสาวะ ขับประจำเดือน บำรุงให้สตรีมีน้ำนมให้ลูกอ่อน ขับลมในลำไส้ และบำรุงการทำงานของลำไส้.

จาก หนังสือสารัญรมย์ ฉบับวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2523

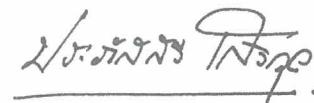
หนังสือวิทยุสารัญรมย์ ฉบับที่ 19 นี้ เป็นฉบับพิเศษเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 48 พรรษา โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระฉายาลักษณ์เพื่อเป็นปกและภาพชุดพิเศษ

ในหนังสือวิทยุสารัญรมย์เล่มนี้ พนิจ หุตะจินดา ได้ค้นคว้าเรื่องสมเด็จพระอมรินทรบรมราชนี และคุณงามแวน มาเสนออย่างมีรสชาติ ขณะที่สังวรณ์ ไกรฤกษ์ เขียนถึง แอนน์ แฟรงค์ เด็กสาวชาวเยาว์ผู้เผยแพร่ข้อมูลทางจิตวิญญาณจากนาซี สูกาคิริ อมาตยกุล จะมาเล่าเรื่องราวของสถาบันสมิธโซเนียนอันเลื่องชื่อ และที่พลาดไม่ได้คือ บทลัมภากษณ์เอกสารราชทูต ณ กรุงเทพมหานคร หลังส่งครามอิรัก โดยอนันติตา วัชรคิริธรรม

สำหรับท่านที่ชอบเรื่องท่องเที่ยว รุจิกิร แสงจันทร์ ไกเด็จเจ้าเก่าจะพาทัวร์ลังเวชนียสถานเป็นตอนที่ 2 และยุพดี วัฒนาลัย จะพาไปไกลถึงแทรปปูชน ประเทศตุรกี แต่ด้วยเรื่องขบธรรมเนียมของชาวอาหรับที่ควรรู้ ซึ่งอดีตเอกสารราชทูตสุนทร สุวรรณสาร เขียนไว้ในสารสารัญรมย์เมื่อ 46 ปีก่อน ซึ่งถึงวันนี้ก็ยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจและควรค่าแก่การเรียนรู้

ครับ รอบตัวเรายังมีเรื่องราวที่น่ารู้น่าศึกษาอีกมากมาย และสถานีวิทยุสารัญรมย์กับหนังสือวิทยุสารัญรมย์ ขอเป็นหนึ่งในการอยู่เคียงข้างคุณ เพื่อการก้าวไกลไปในโลกกว้างร่วมกัน.

ด้วยความประนโนดี

(ประภัสสร เลวิกุล)

บรรณาธิการ